

Bu gösterge seti kullanıcılara Türkiye Ekonomisinin değişik alanları ile ilgili güncel bilgiler vermek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu dosya her haftanın ilk günü itibarıyla güncellenmektedir.

Son güncelleme tarihi: 16 Mart 2015

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Hazine Müsteşarlığı

Mart 2015

İÇİNDEKİLER

▪ Türkiye Ekonomisinin Dünyadaki Yeri.....	4
▪ Türkiye'nin Demografik Yapısı.....	7
▪ Büyüme.....	11
▪ İstihdam.....	29
▪ Enflasyon.....	41
▪ Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi.....	53
▪ Kamu Maliyesi.....	73
▪ Borç Yönetimi.....	82
▪ Mali Sektör.....	116
▪ Piyasa Göstergeleri.....	128
▪ Yatırım Ortamı.....	139
▪ IMF ve AB ile İlişkiler.....	145
▪ Sosyal Güvenlik.....	148
▪ İşgücü Piyasası.....	156
▪ AR-GE.....	167
▪ Enerji Sektörü.....	182

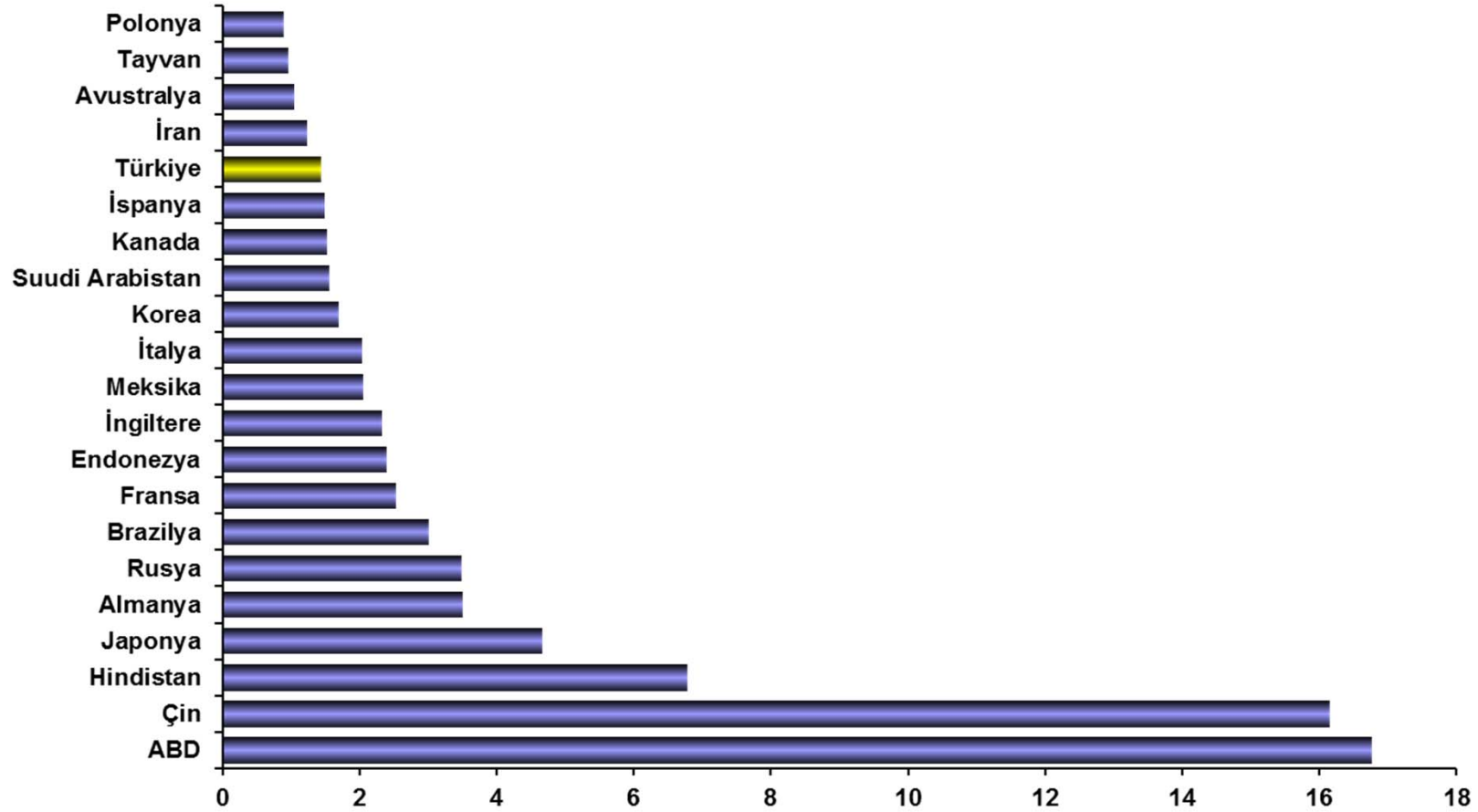

TÜRKİYE EKONOMİSİNİN DÜNYADAKİ YERİ

Dünyanın En Büyük Ekonomileri

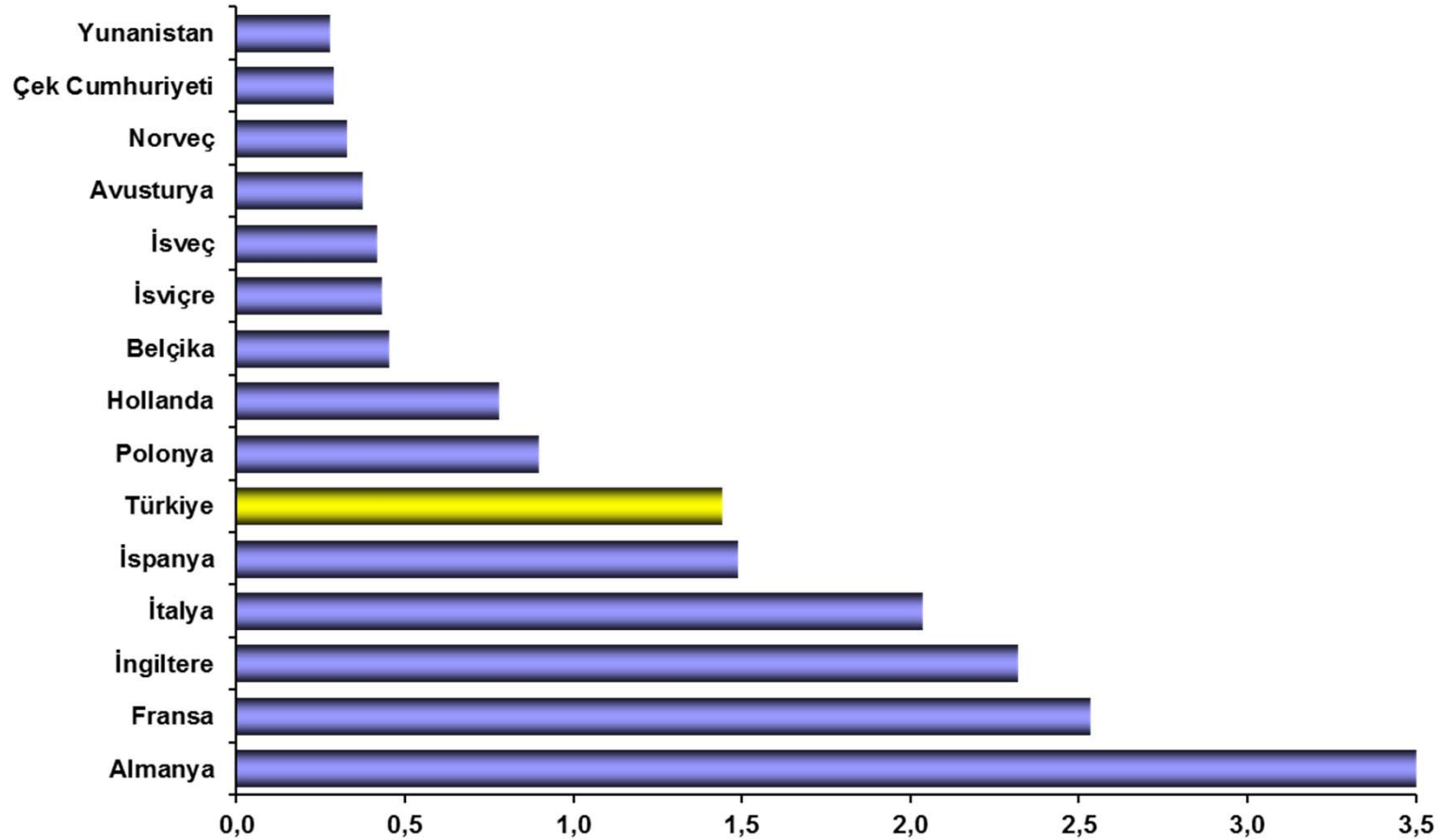
(Satın Alma Gücü Paritesine Göre GSYH, Trilyon Dolar, 2013)

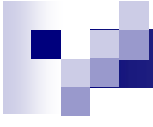
Kaynak: IMF, Dünya Ekonomik Görünümü Raporu, Ekim 2014

Avrupa'nın En Büyük Ekonomileri

(Satın Alma Gücü Paritesine Göre GSYH, Trilyon Dolar, 2013)

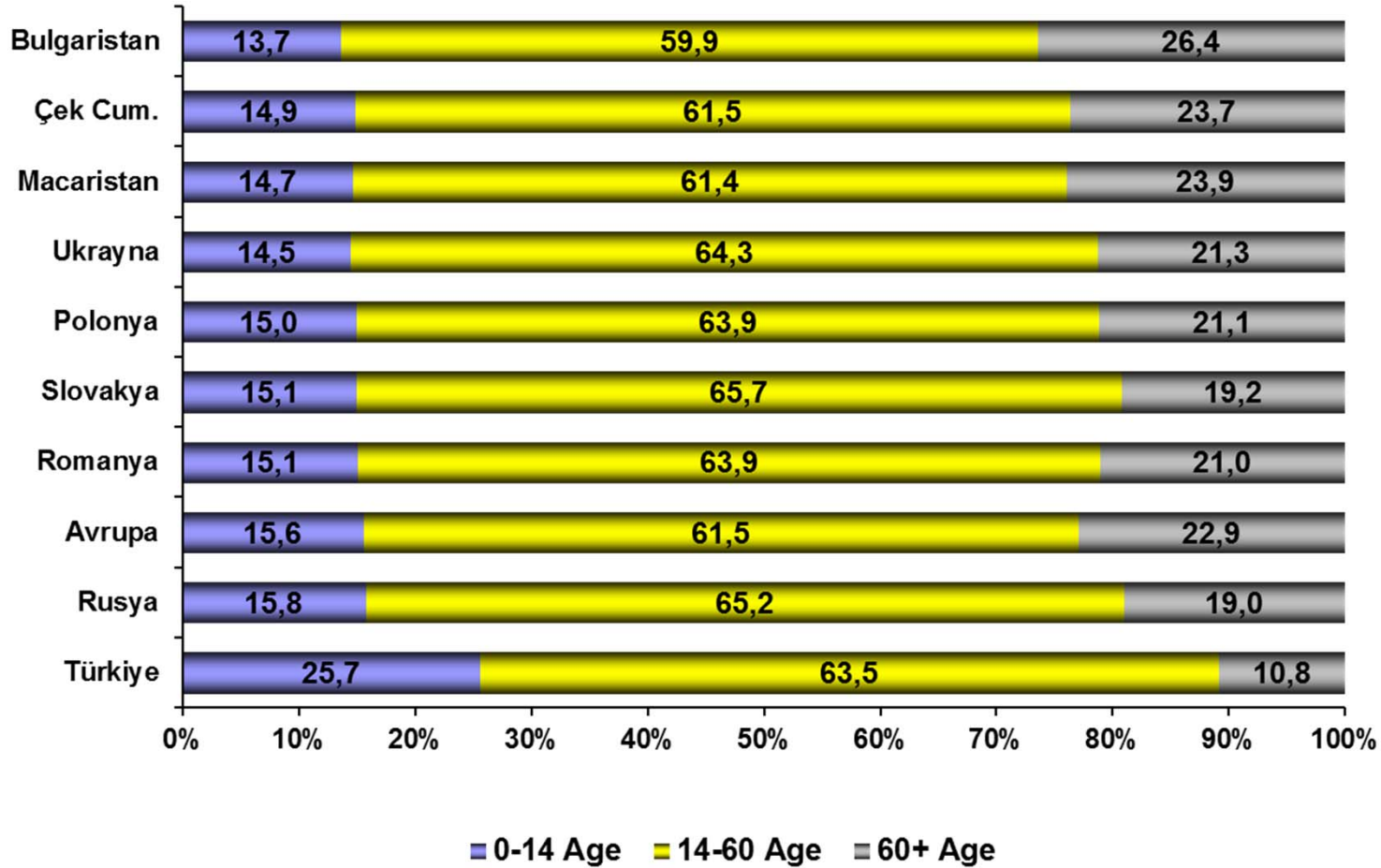
Kaynak: IMF, Dünya Ekonomik Görünümü Raporu, Ekim 2014

TÜRKİYE'NİN DEMOGRAFİK YAPISI

Demografik Avantaj

Ülkelerin Demografik Profili* (Yüzde Pay, 2013 Yılı)

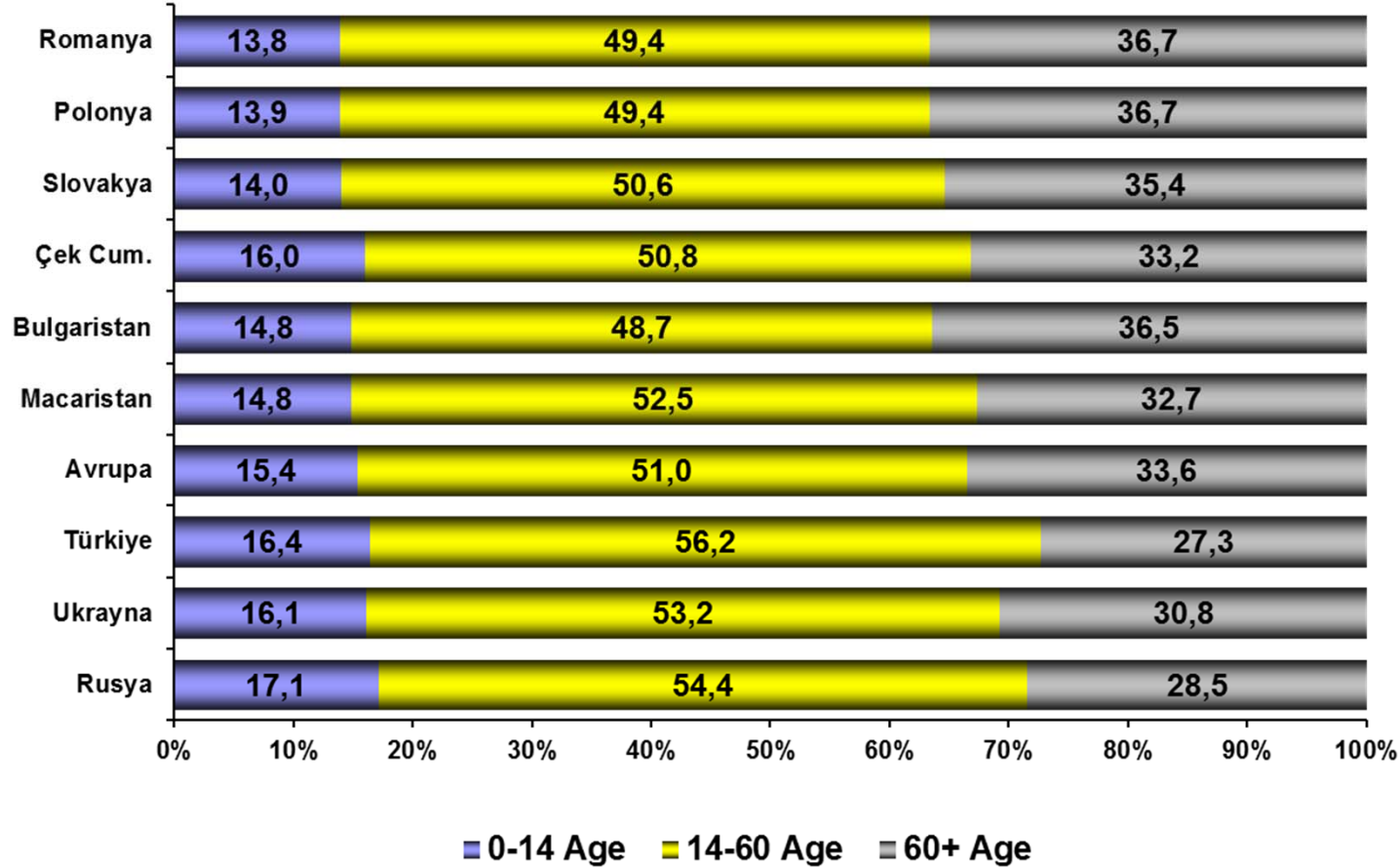

(*) Tahmin

Kaynak: BM

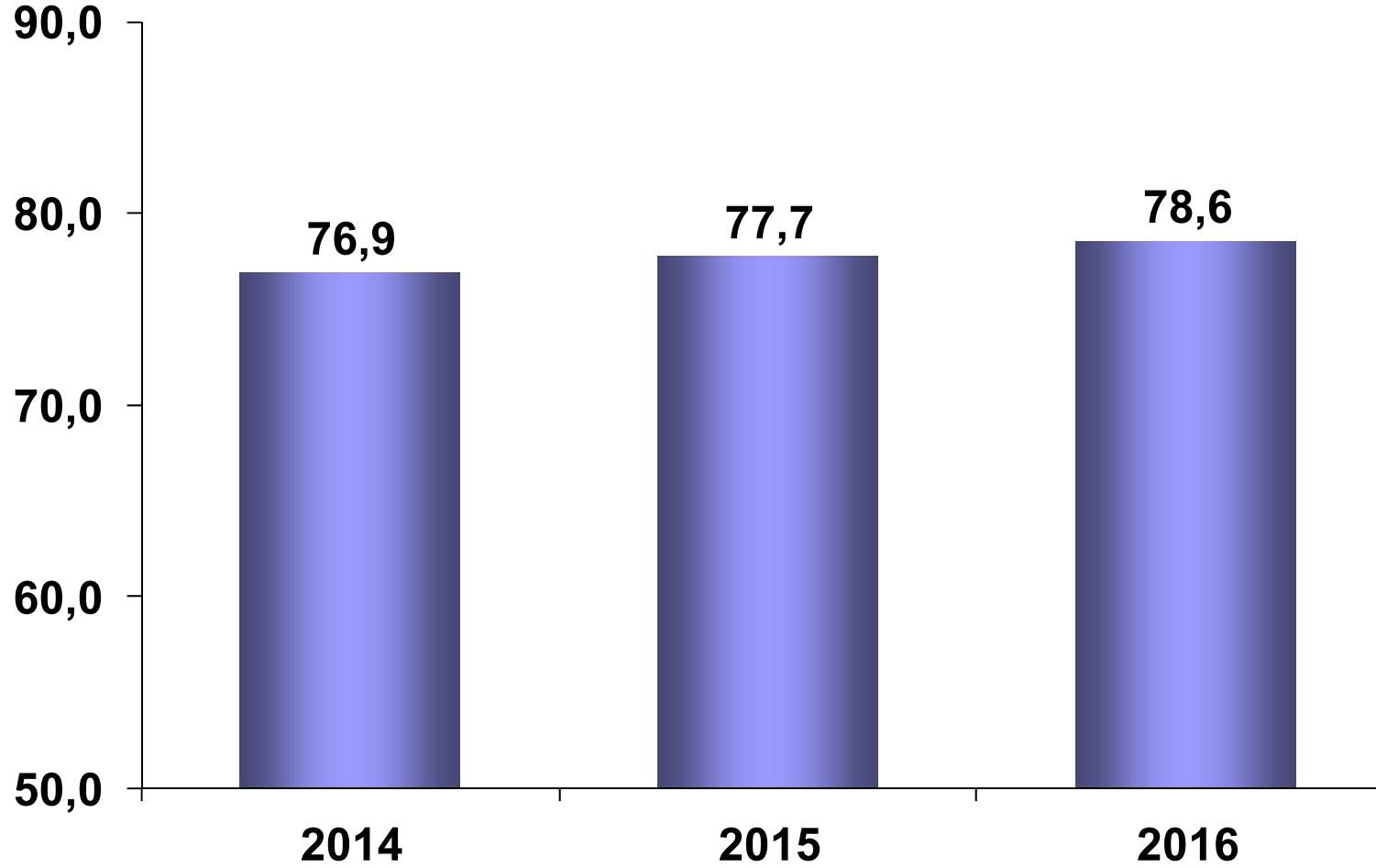
Demografik Avantaj

Ülkelerin Demografik Profili (Yüzde Pay, 2050 Tahminleri)

Kaynak: BM

Türkiye: Nüfus Öngörülerini (Milyon Kişi)

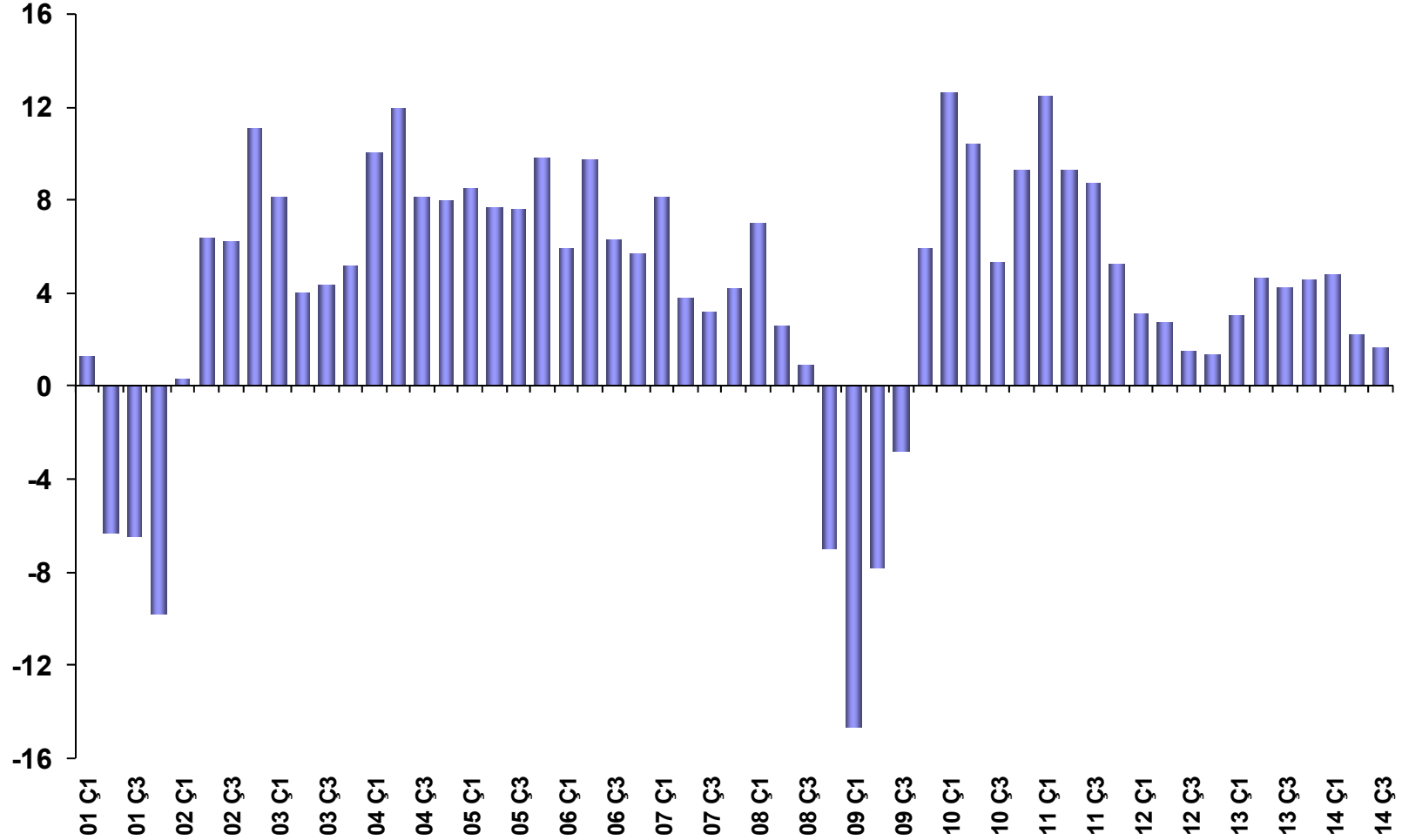

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, 2015-2017 Orta Vadeli Program, Ekim 2014

BÜYÜME

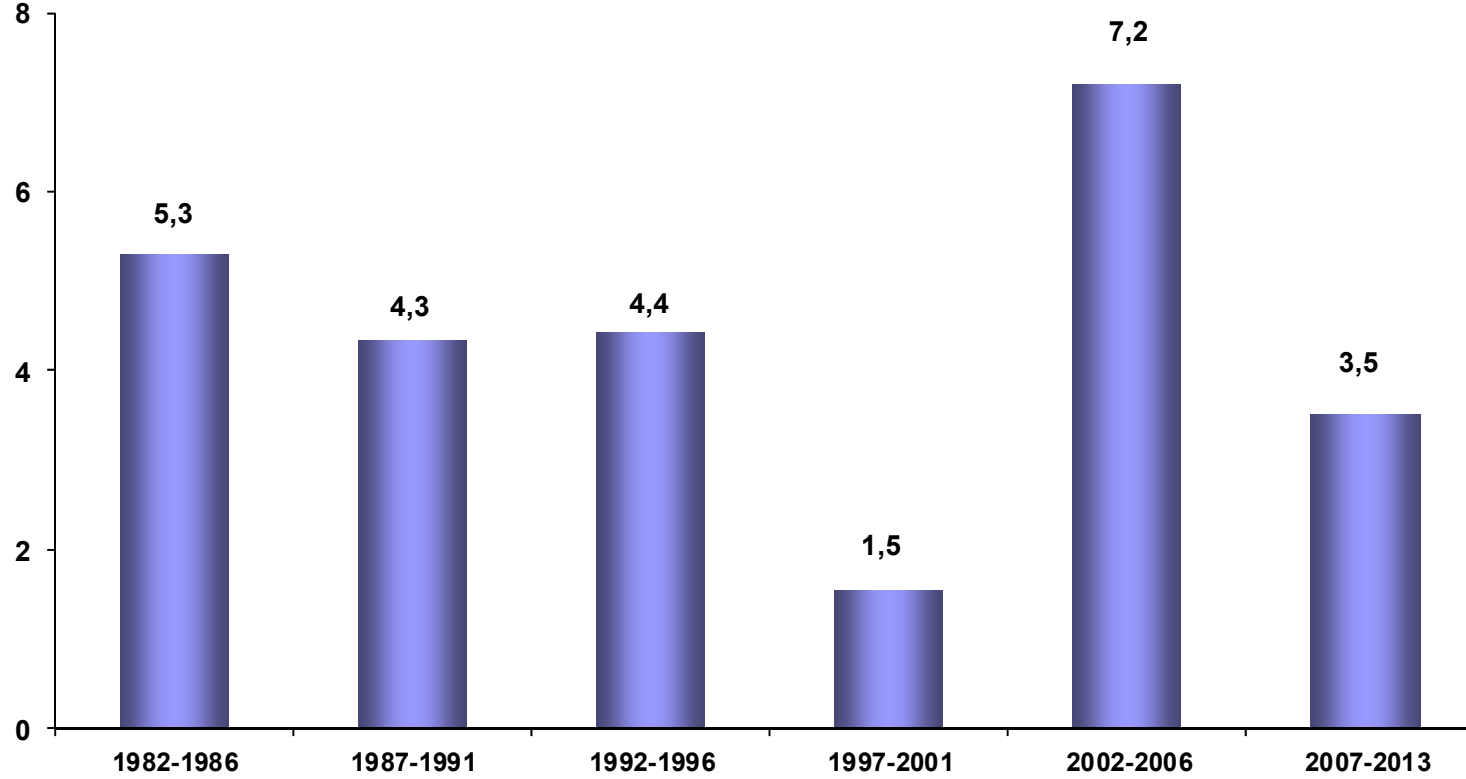
GSYH Büyüme Oranları (Yıllık % Değişim)

Kaynak: TÜİK

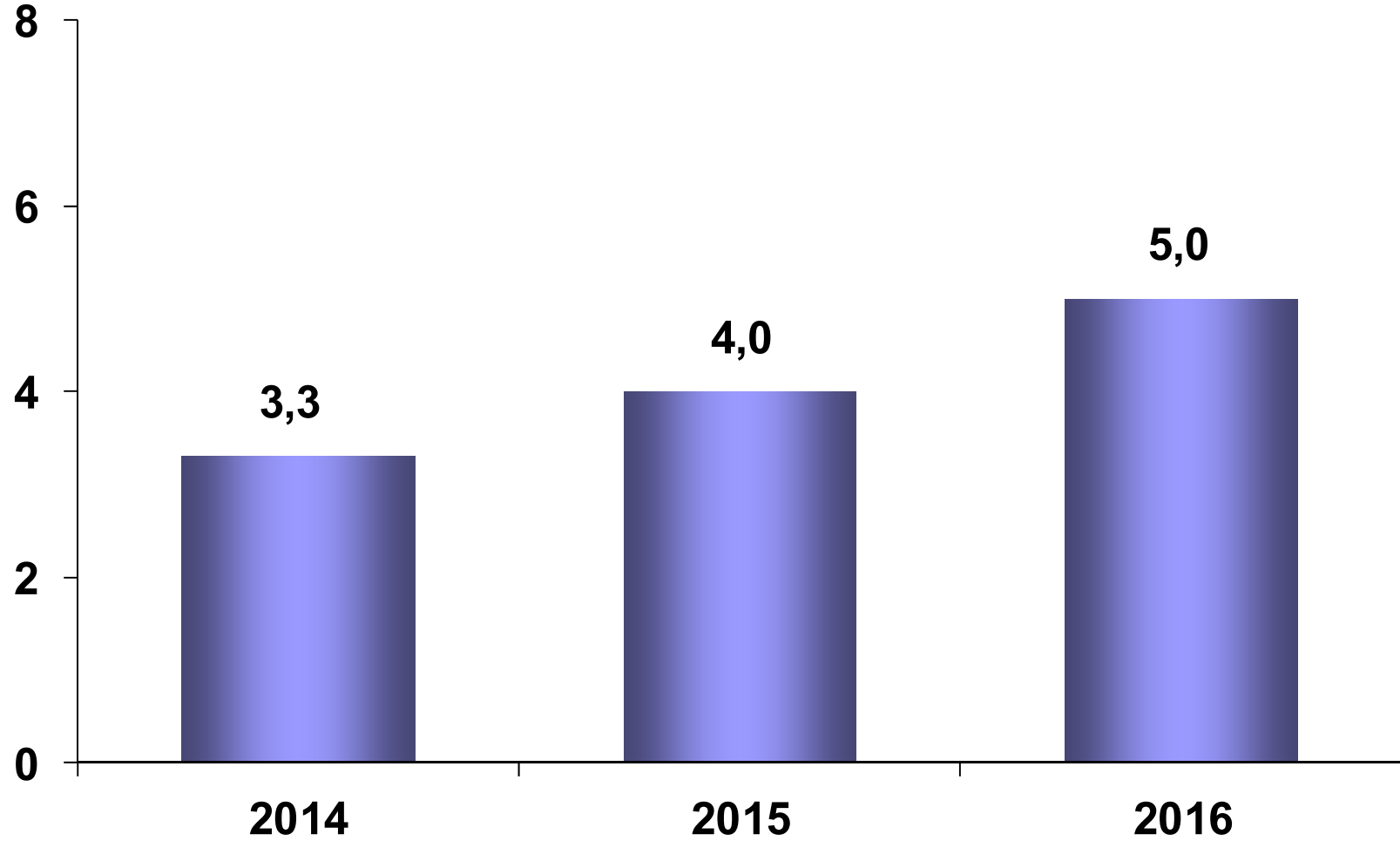

GSYH Büyüme Oranı (Dönem Ortalaması, %)

Kaynak: TÜİK, Hazine Müsteşarlığı

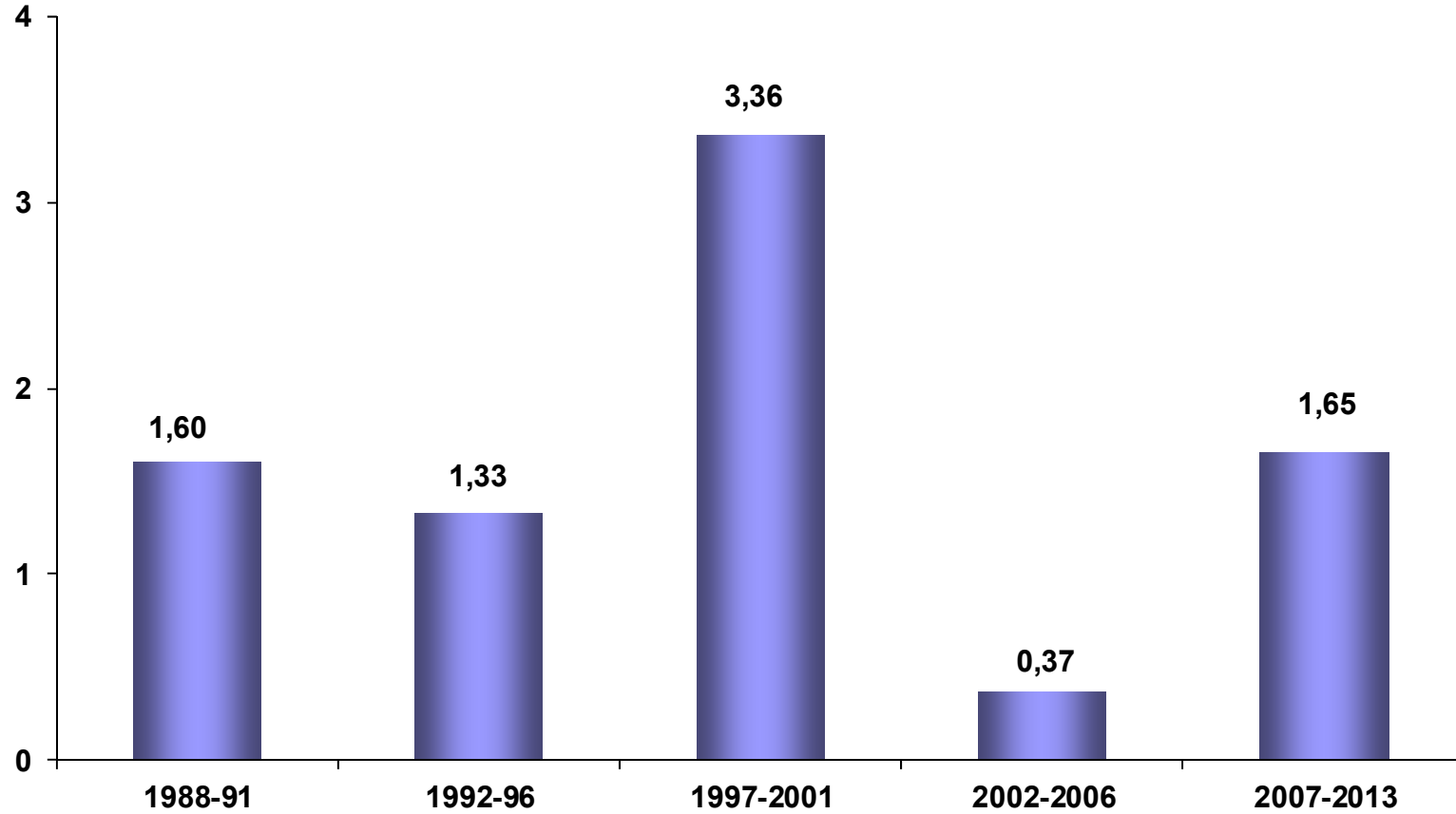
Büyüme Hedefleri (%)

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, 2015-2017 Orta Vadeli Program, Ekim 2014

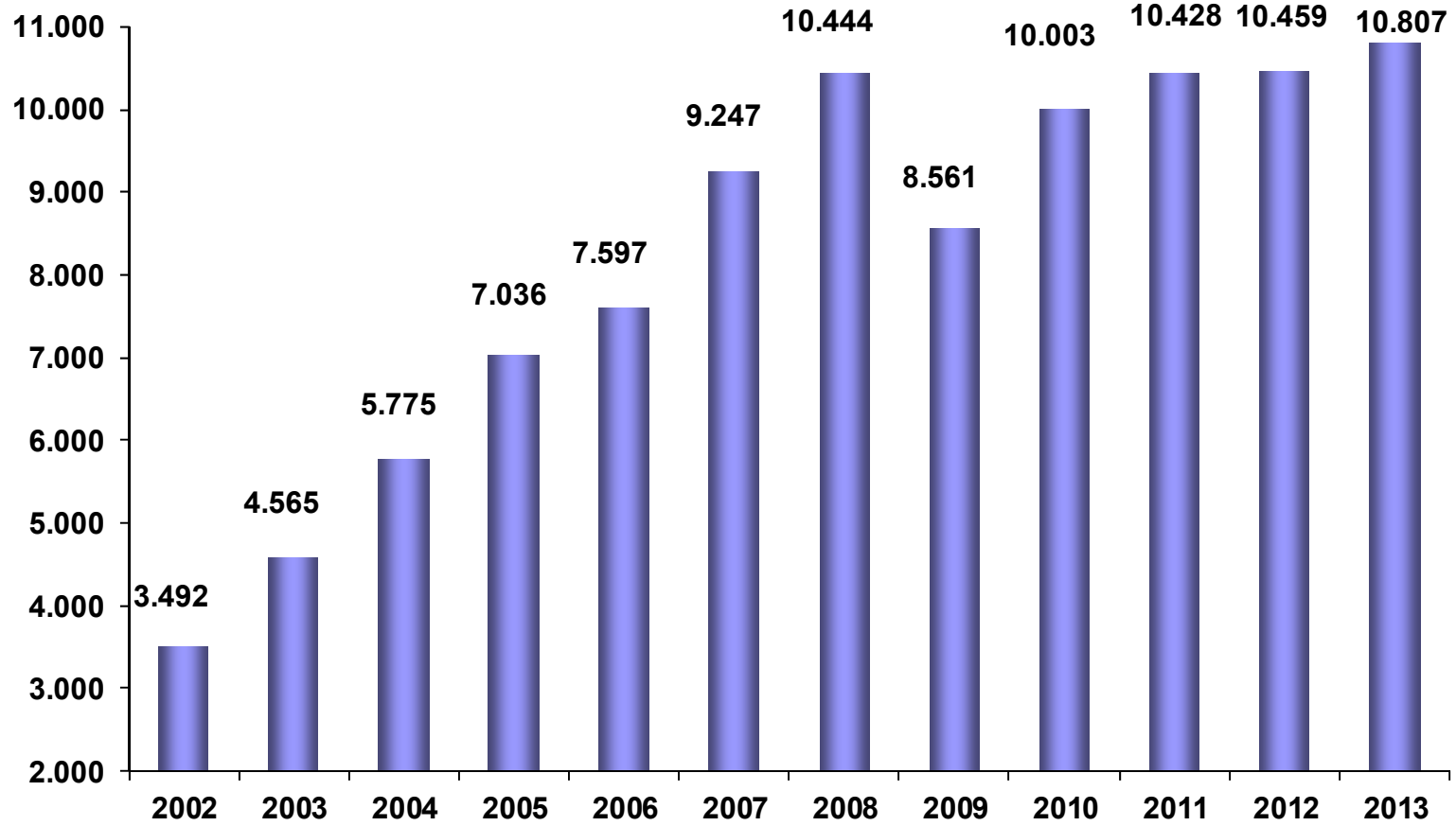
Büyümenin Oynaklığı

(Reel Büyüme Oranlarının Oynaklık Katsayısındaki Değişim)

Kaynak: TÜİK, Hazine Müsteşarlığı

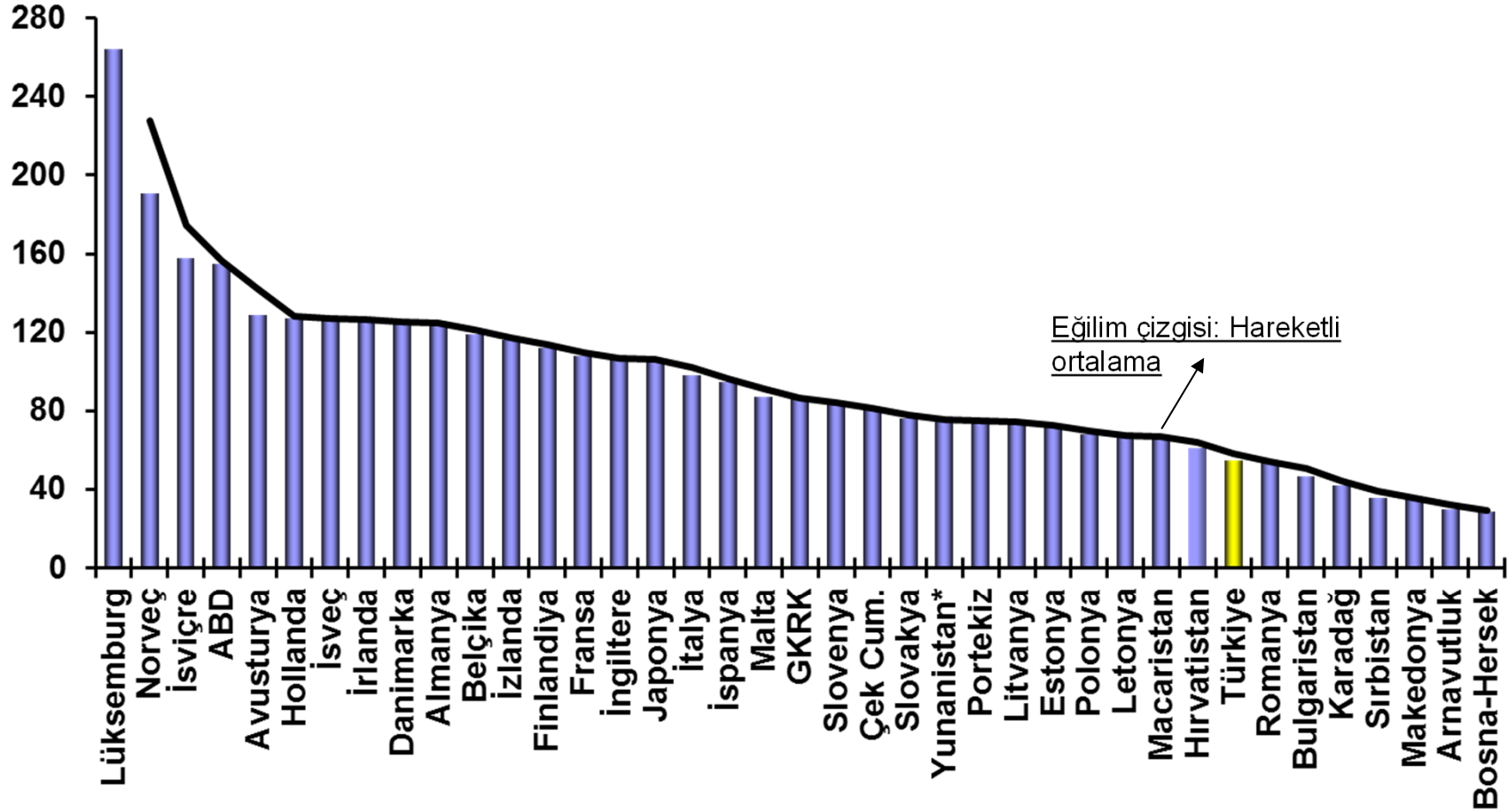
Kişi Başına Düşen GSYH (ABD Doları)

Kaynak: TÜİK

Kişi Başına Gayri Safi Yurt İçi Hasıla, 2013

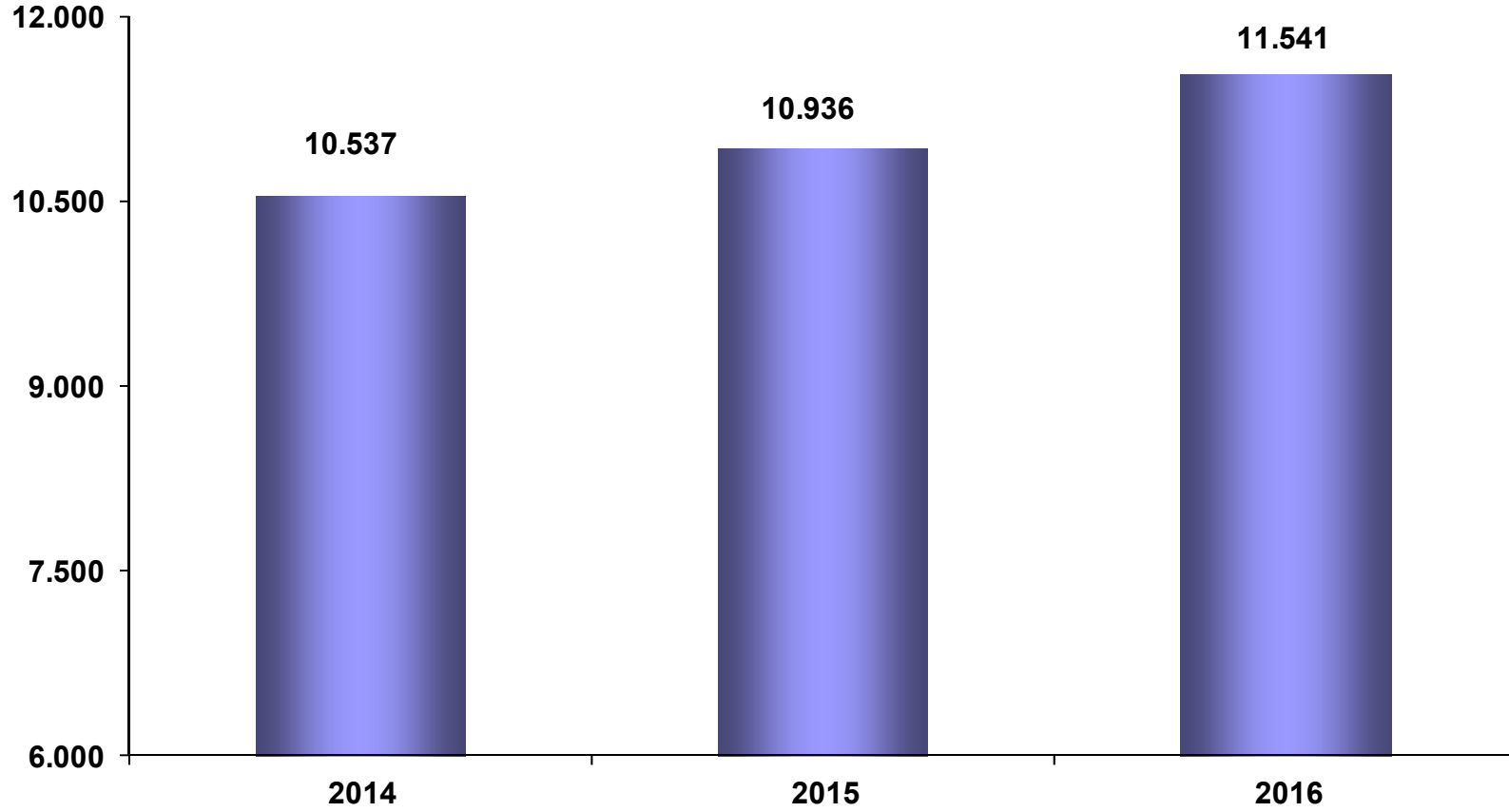
(Satın Alma Gücü Standardı, AB-27=100)

(*) Tahmin

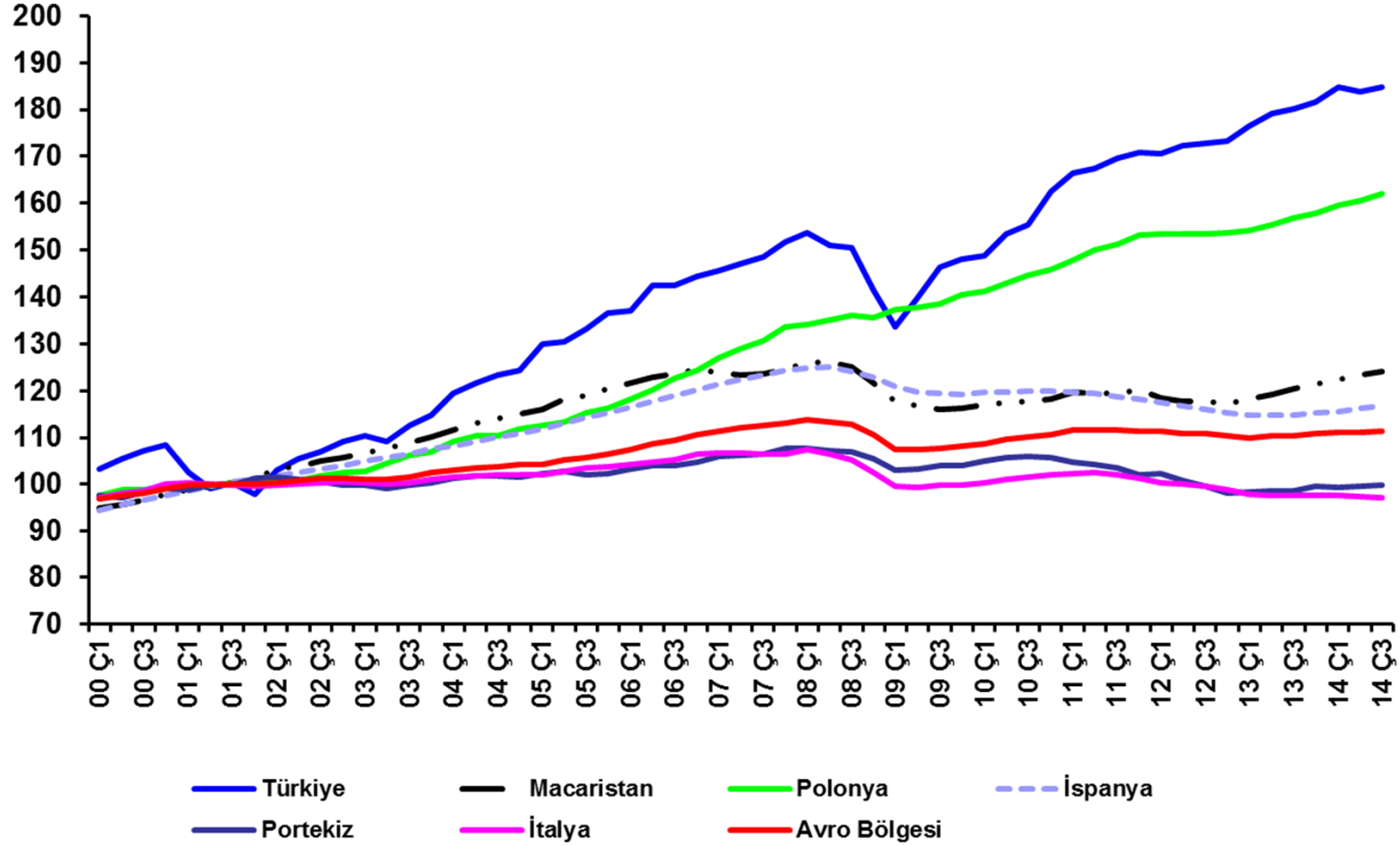
Kaynak: Eurostat

Kişi Başına Düşen GSYH (ABD Doları)

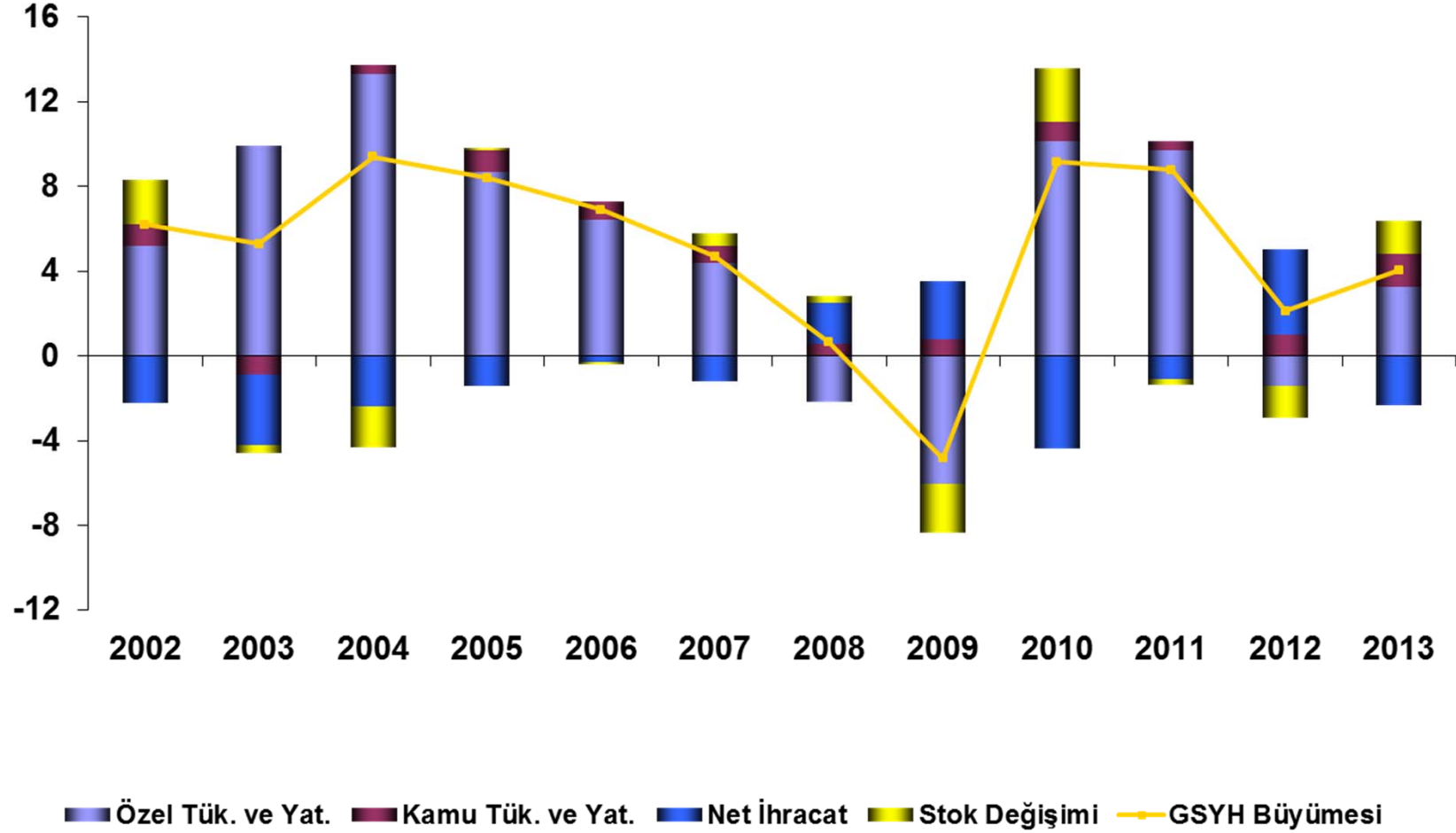
Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, 2015-2017 Orta Vadeli Program, Ekim 2014

AB Ülkeleri ve Türkiye Reel GSYH (2001=100) Karşılaştırması

Kaynak: OECD

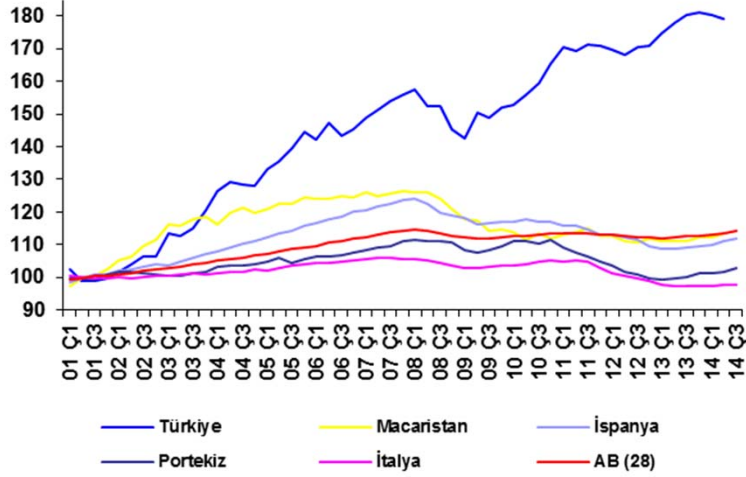
GSYH Büyümesine Katkılar (%)

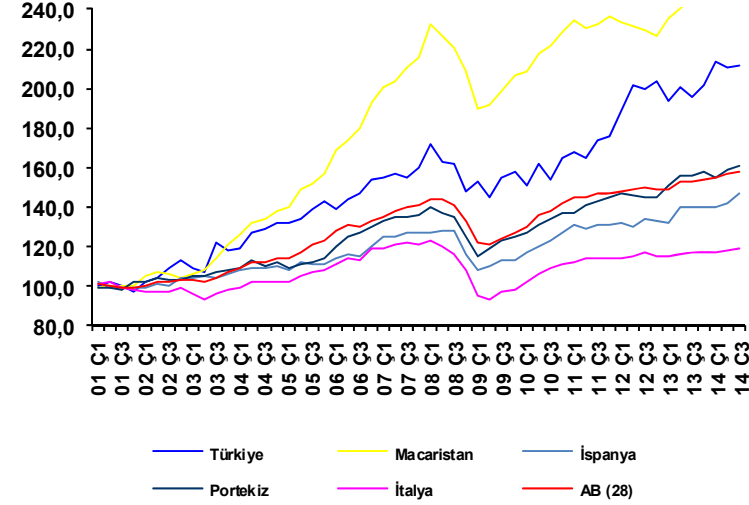

AB Ülkeleri ve Türkiye'de Talebin Bileşenleri (2001=100)

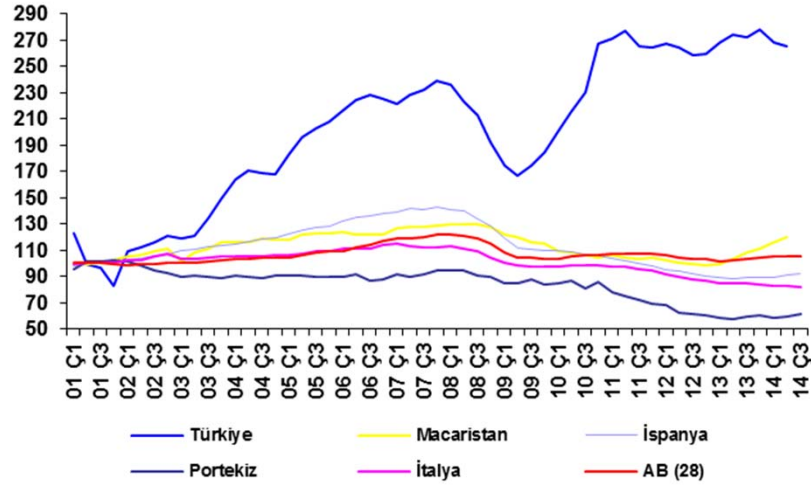
Özel Tüketim

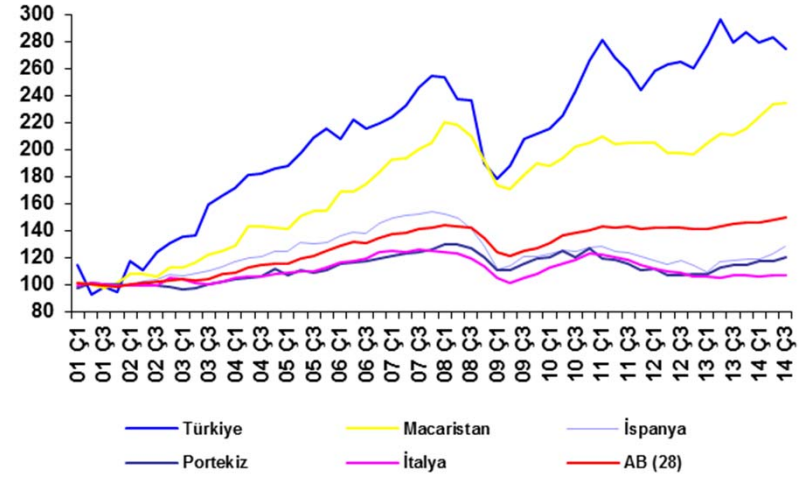
İhracat

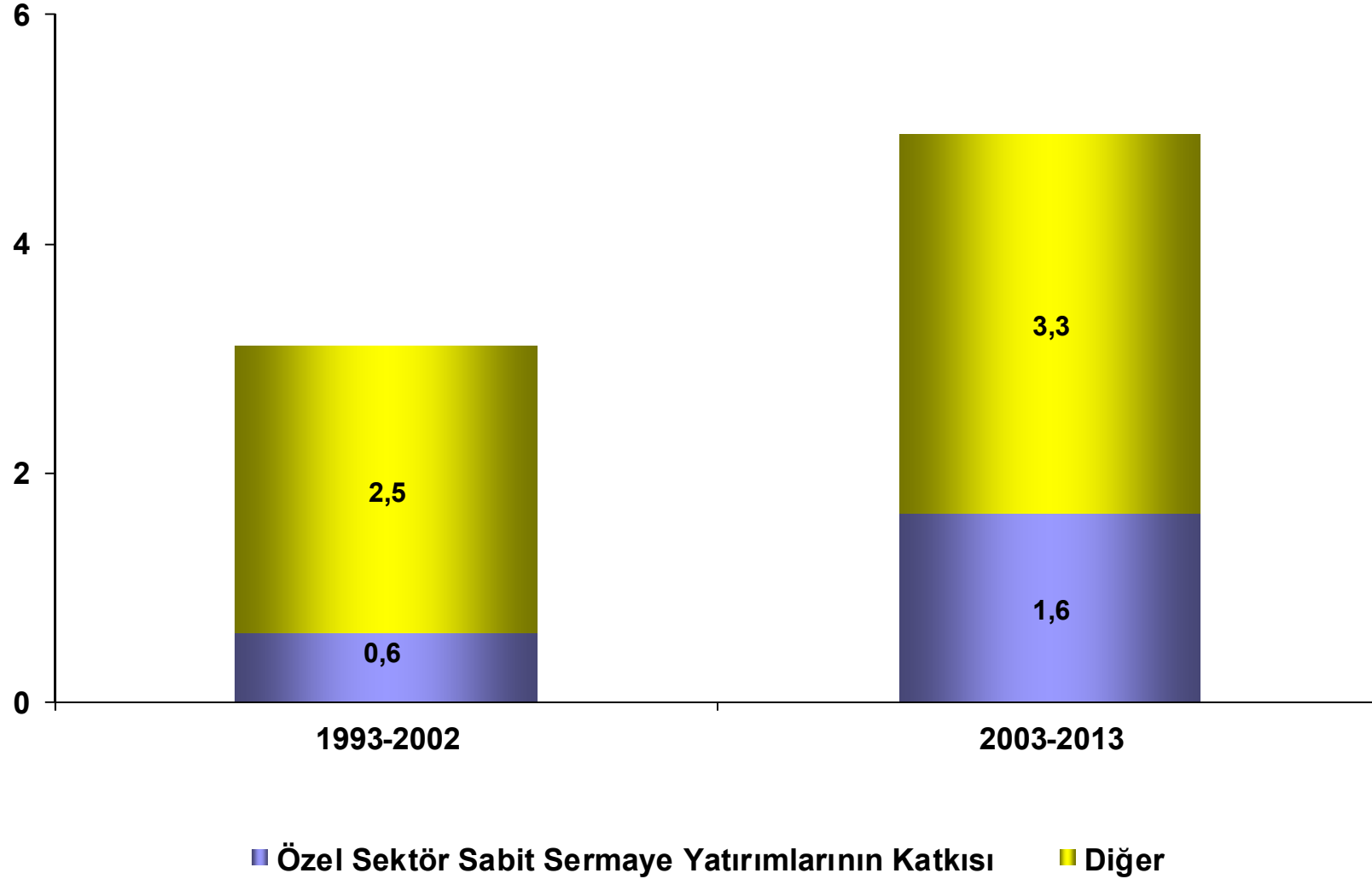
Toplam Yatırımlar

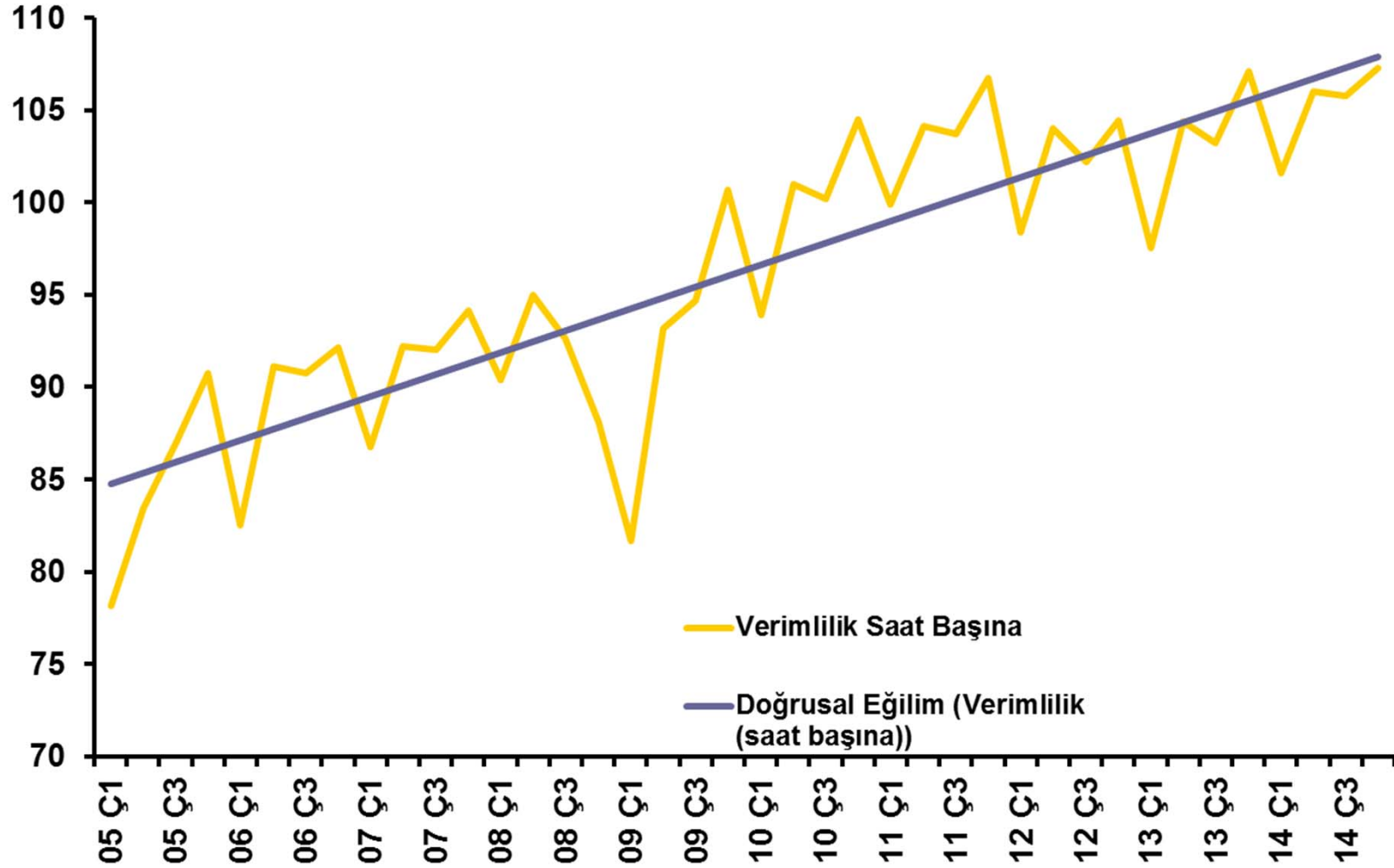
İthalat

Özel Sektör Sabit Sermaye Yatırımlarının GSYH Büyümesine Katkısı (%)

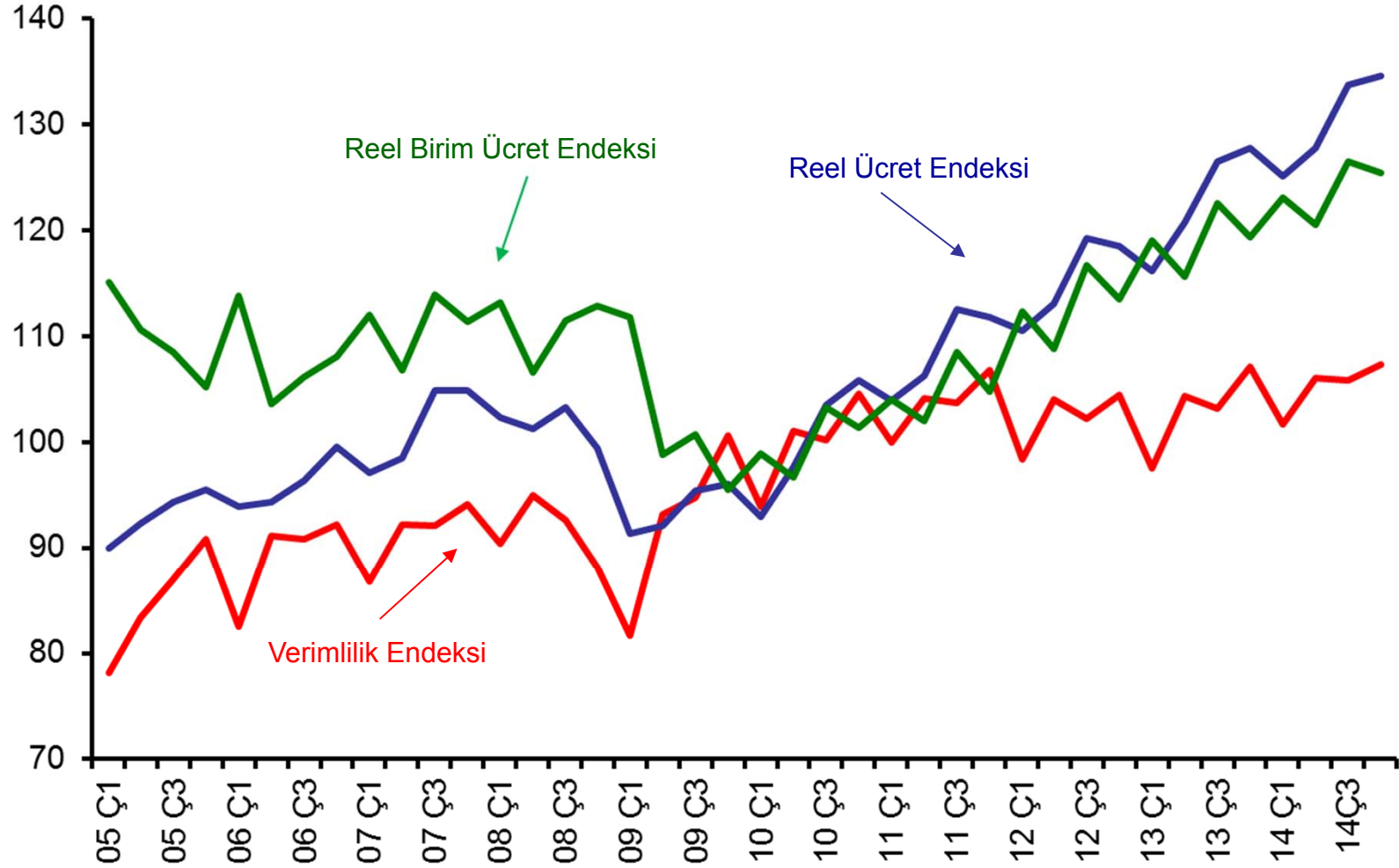

Toplam Sanayi Verimlilik Endeksi

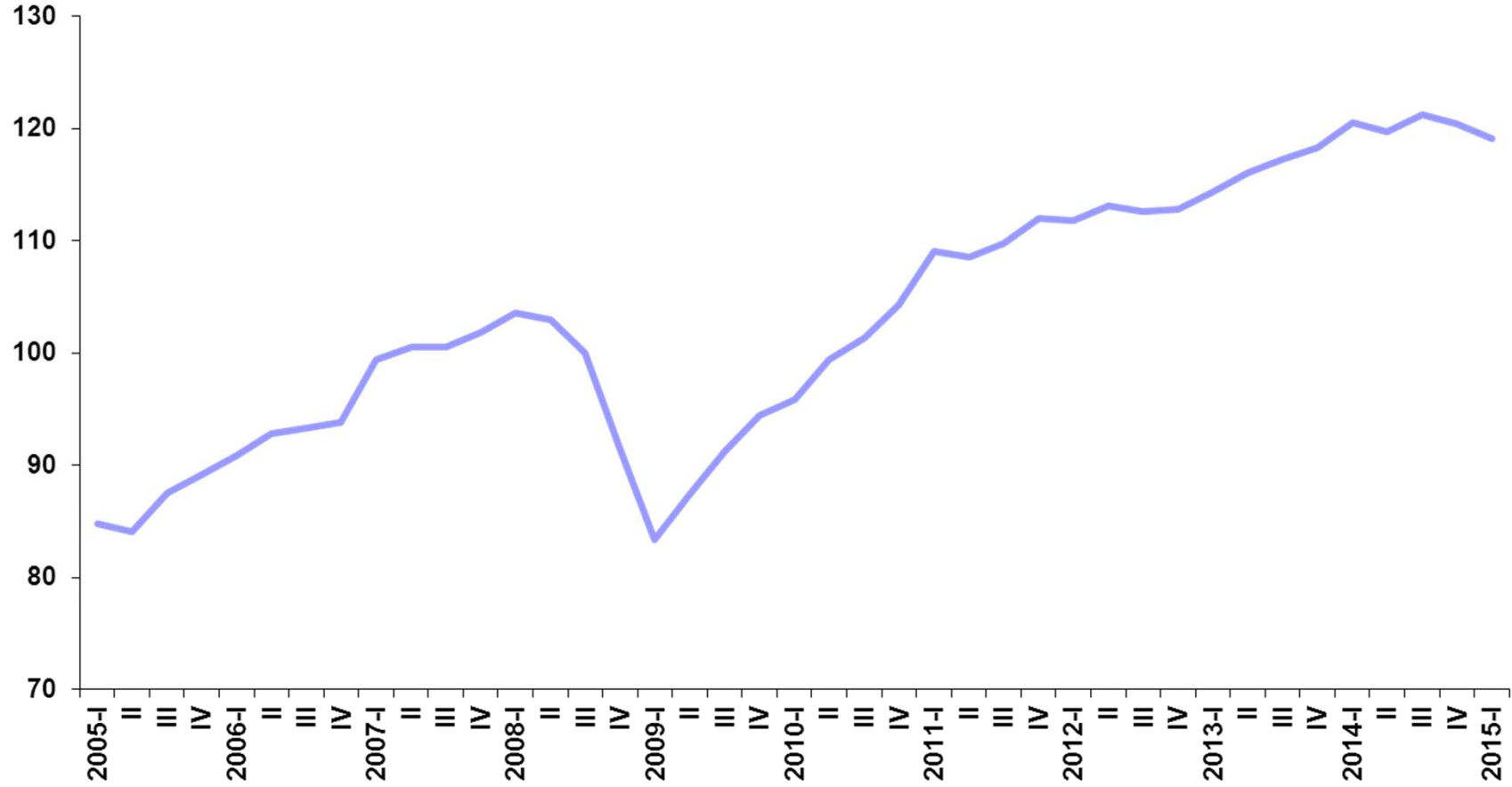
Toplam Sanayi Sektöründe Verimlilik ve Ücretler

(Çalışılan Saat Başına)

Kaynak: TÜİK, Hazine Müsteşarlığı

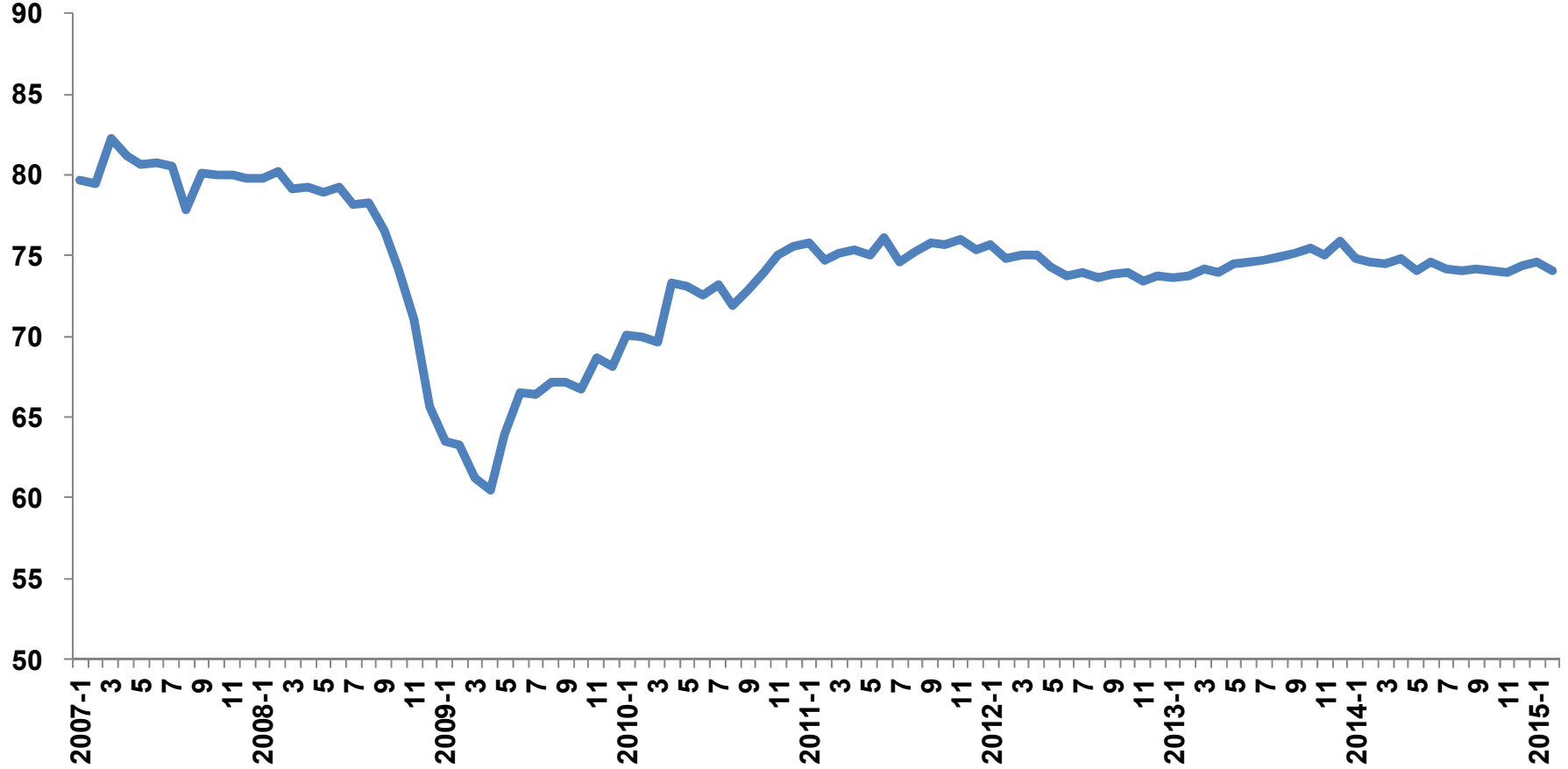
Sanayi Üretim Endeksi * (Mevsimsel Düzeltilmiş)

* 2015 yılı 1. çeyrek değeri Ocak ayı ortalamasını yansıtmaktadır.

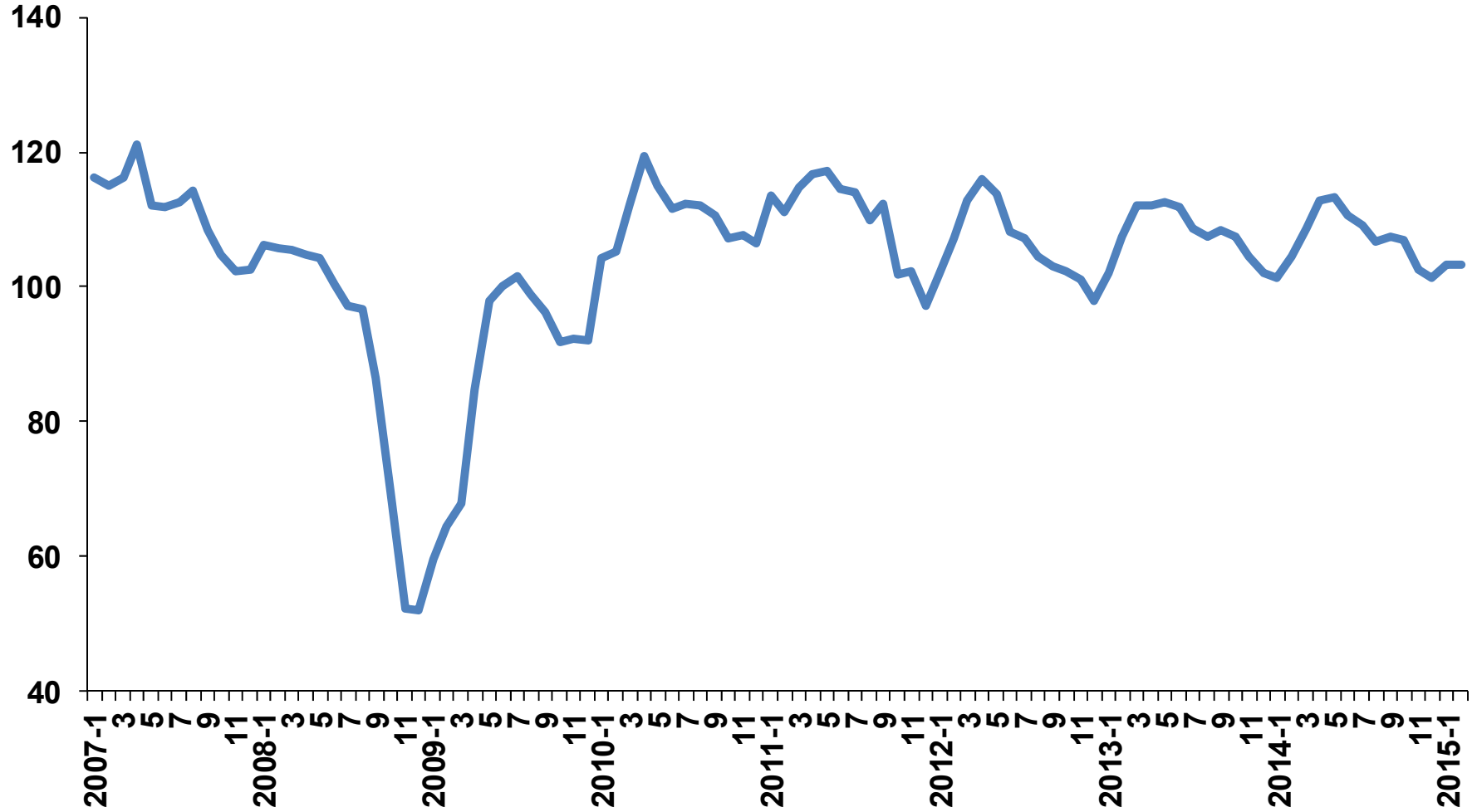
Kaynak: TÜİK

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (Mevsimsel Düzeltilmiş, %)

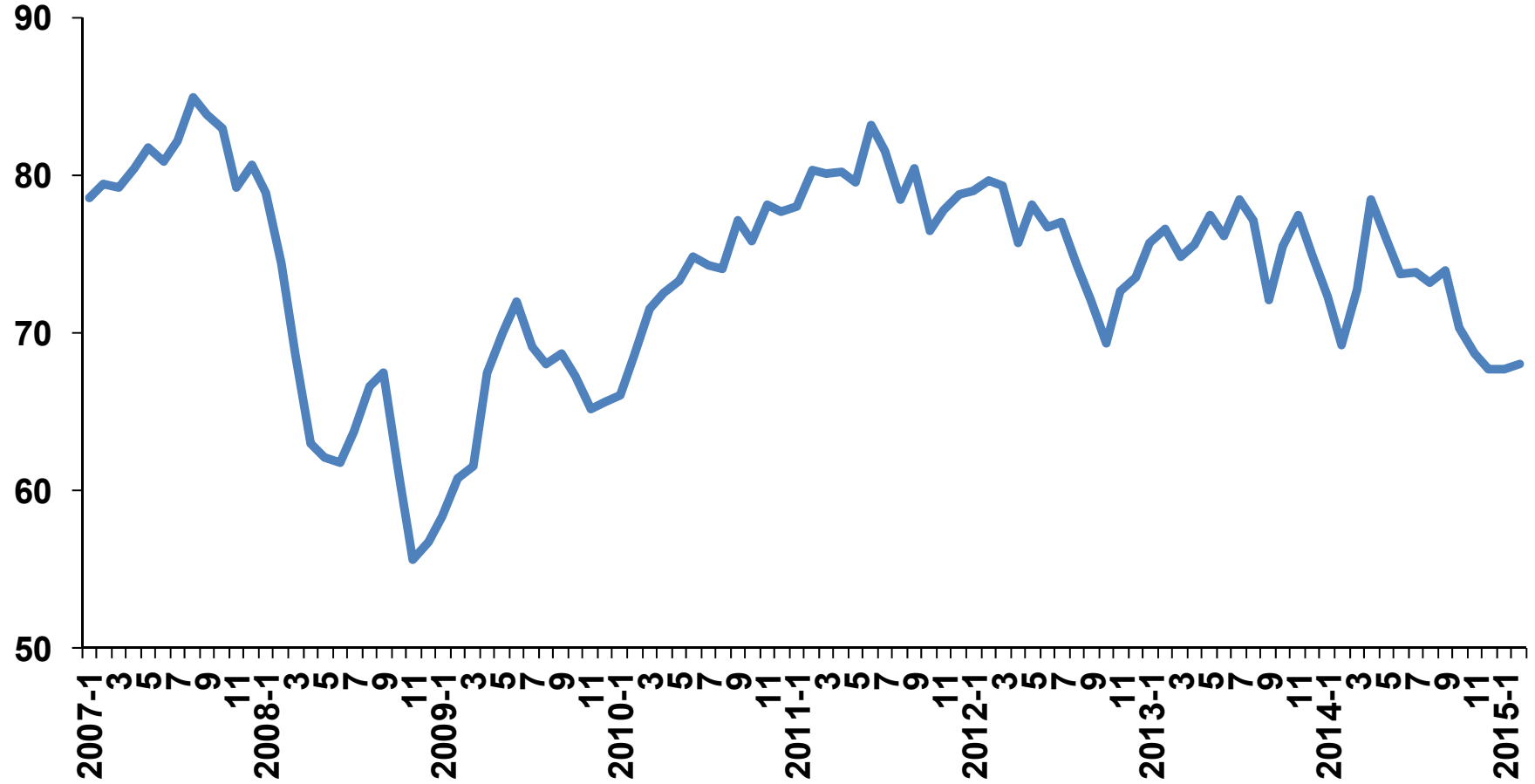

Kaynak: TCMB

Reel Kesim Güven Endeksi

Tüketici Güven Endeksi

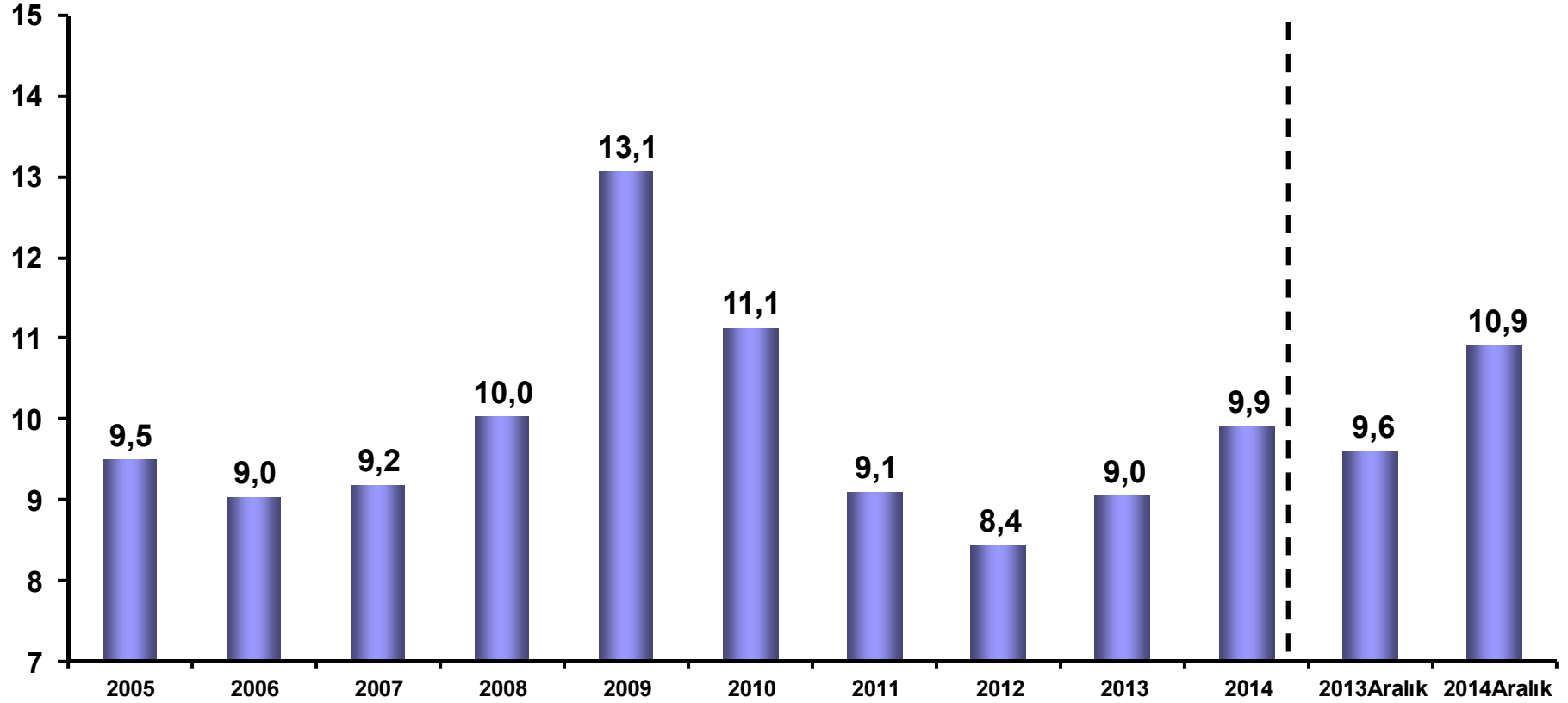

İSTİHDAM

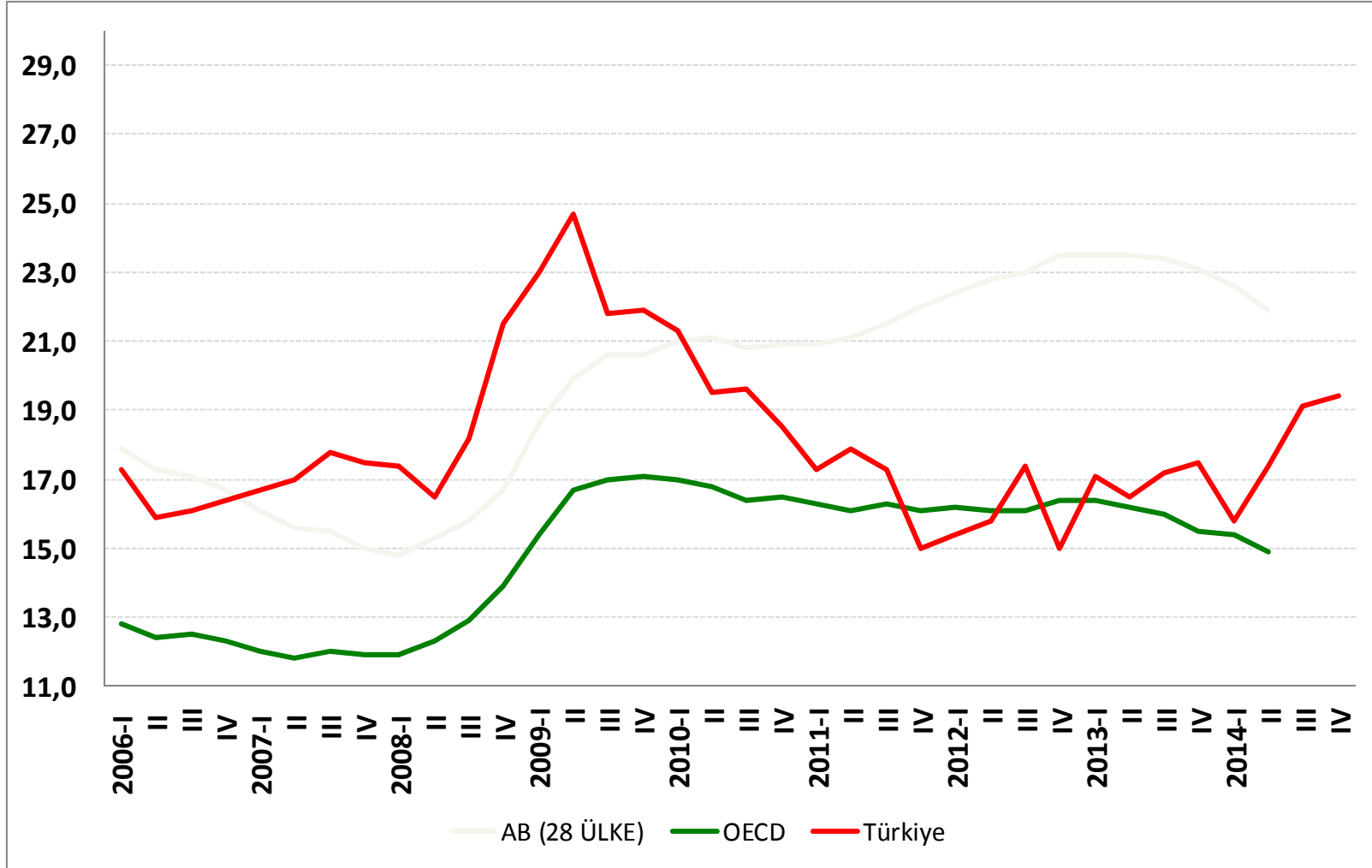
İşsizlik Oranı * (%)

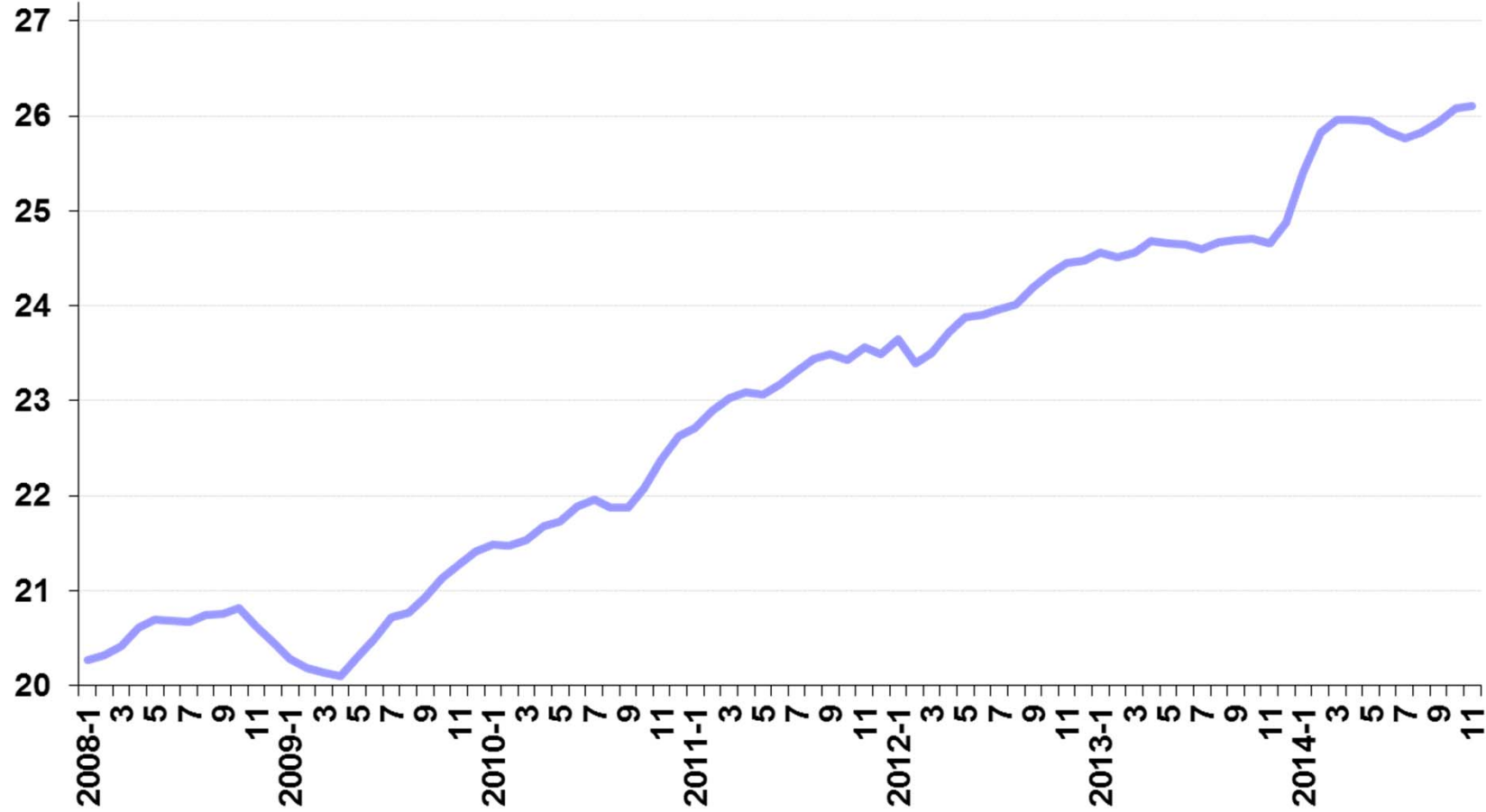
* Hanehalkı işgücü araştırmasında Avrupa Birliğine tam uyum amacıyla 2014 Şubat dönemiyle birlikte yeni seri veriler açıklanmaya başlanmış olup, 2005-Ocak 2014 dönem sonuçları ekonometrik model ile tahmin edilmiştir.

Kaynak: TÜİK

Genç Nüfusta İşsizlik Oranı (Mevsimsel Düzeltilmiş, %)

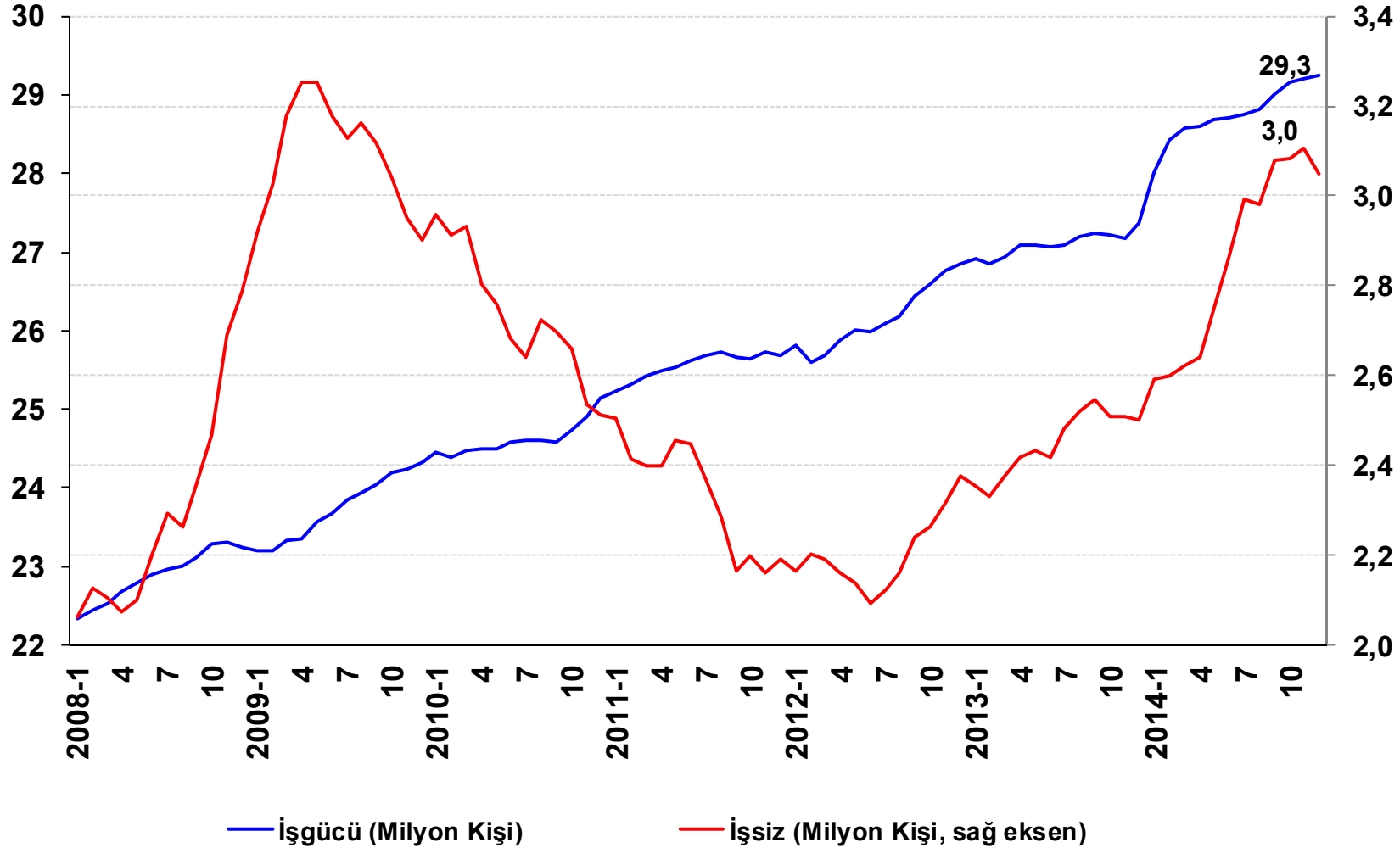

İstihdam * (Mevsimsel Düzeltilmiş, Milyon Kişi)

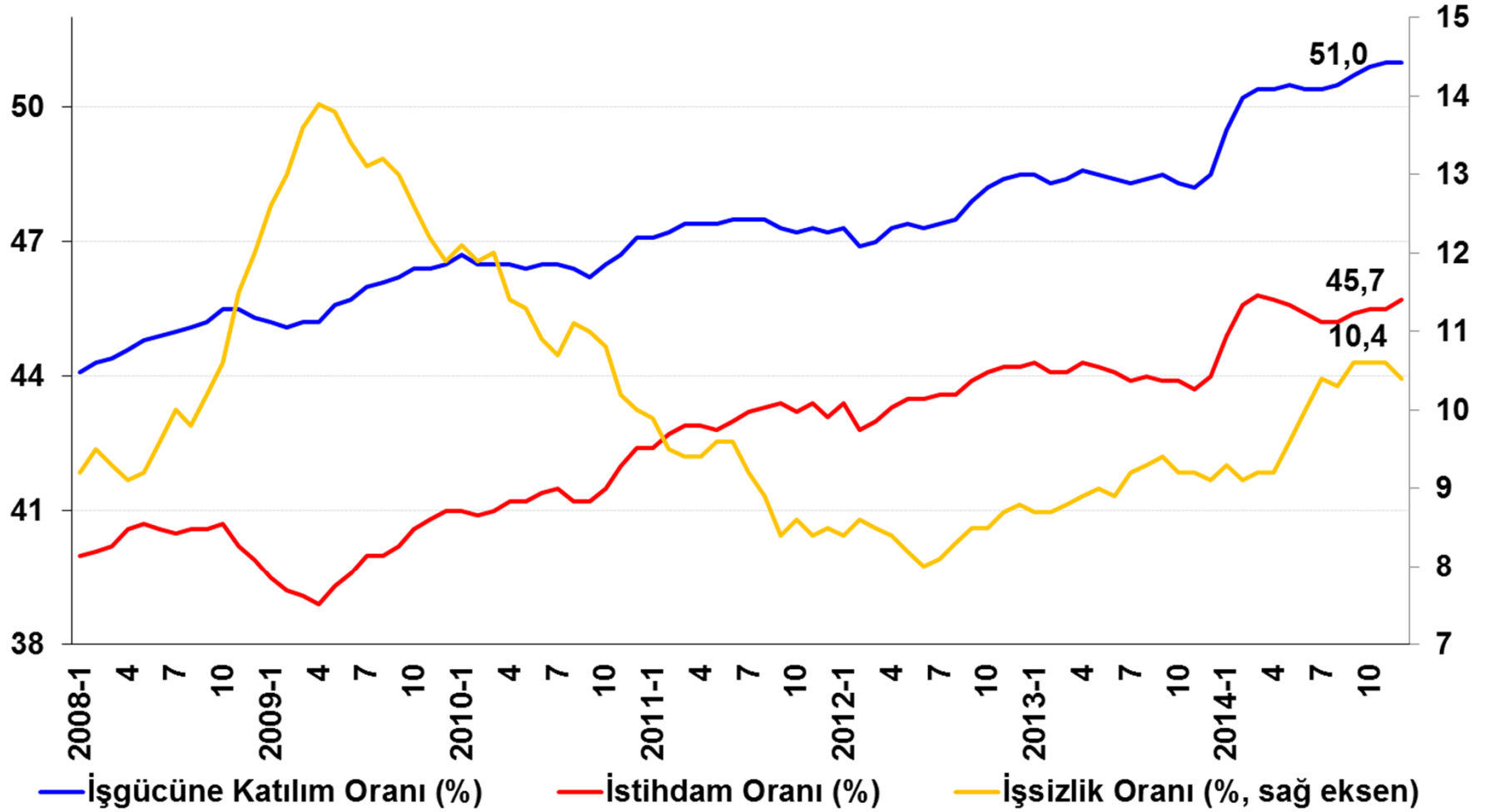
* Hanehalkı işgücü araştırmasında Avrupa Birliğine tam uyum amacıyla 2014 Şubat dönemiyle birlikte yeni seri veriler açıklanmaya başlanmış olup, 2005-Ocak 2014 dönem sonuçları ekonometrik model ile tahmin edilmiştir.

İşgücü Göstergeleri (mevsimsel düz.)

* Hanehalkı işgücü araştırmasında Avrupa Birliğine tam uyum amacıyla 2014 Şubat dönemiyle birlikte yeni seri veriler açıklanmaya başlanmış olup, 2005-Ocak 2014 dönem sonuçları ekonometrik model ile tahmin edilmiştir.

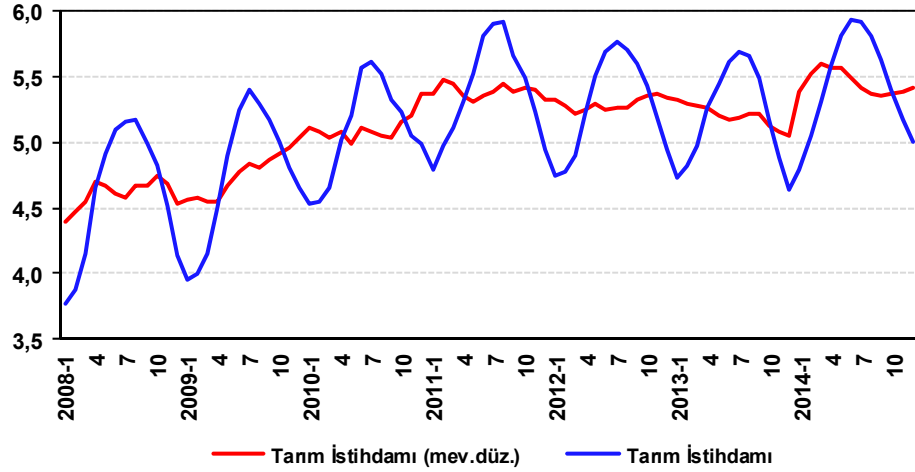
İşgücü Göstergeleri (mevsimsel düz.)

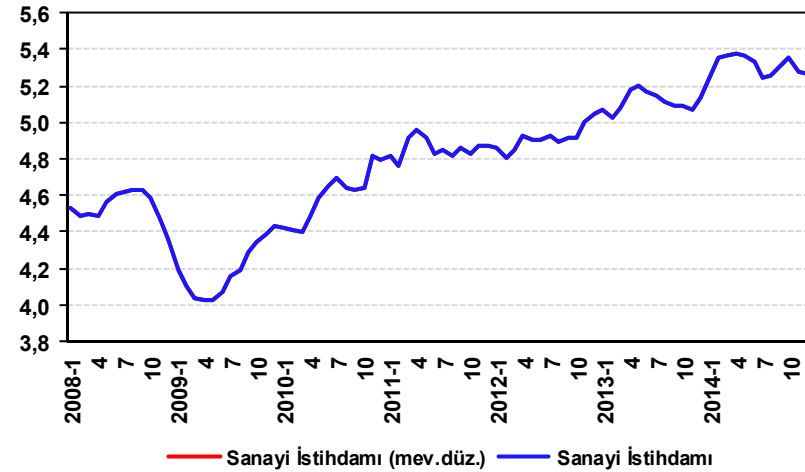
* Hanehalkı işgücü araştırmasında Avrupa Birliğine tam uyum amacıyla 2014 Şubat dönemiyle birlikte yeni seri veriler açıklanmaya başlanmış olup, 2005-Ocak 2014 dönem sonuçları ekonometrik model ile tahmin edilmiştir.

Sektörlere Göre İstihdam Gelişmeleri

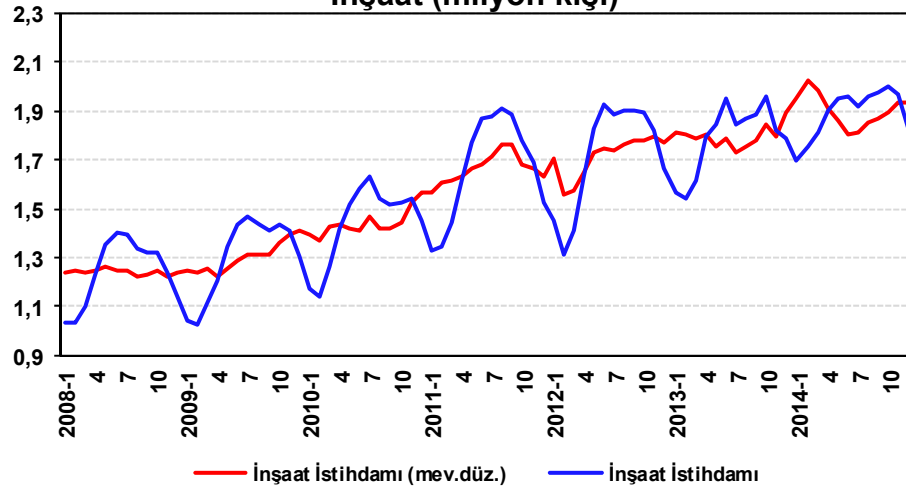
Tarım (milyon kişi)

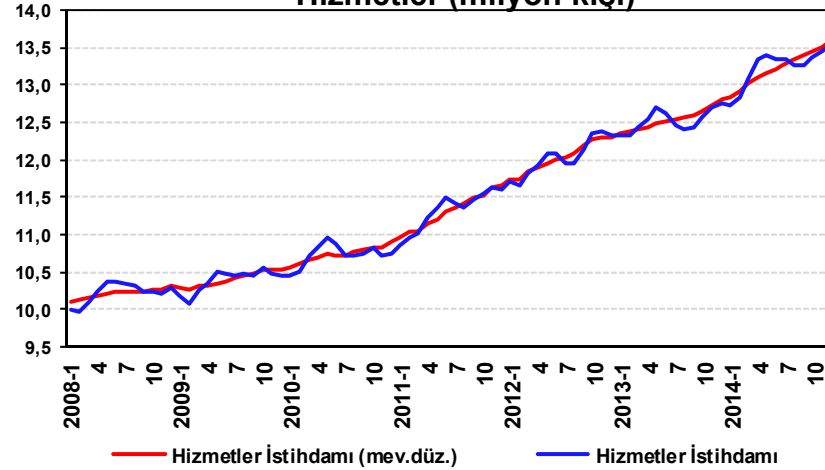
Sanayi (milyon kişi)

İnşaat (milyon kişi)

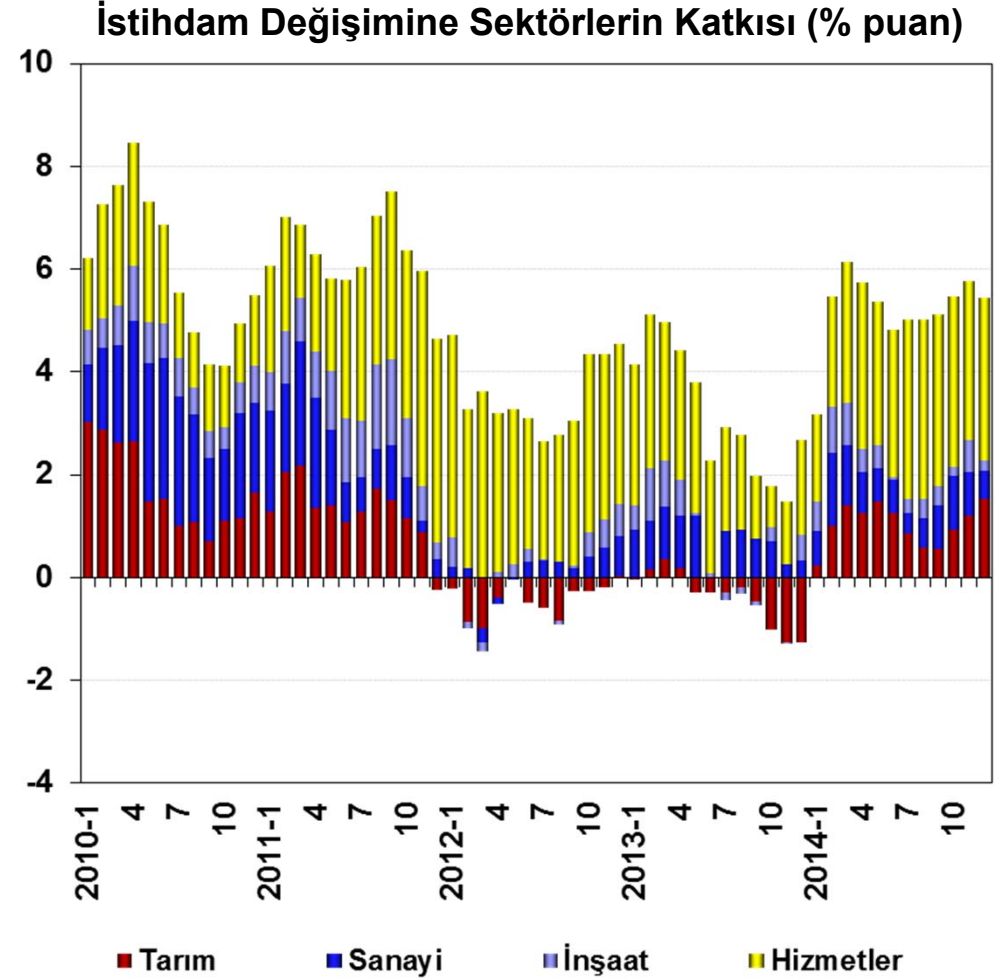
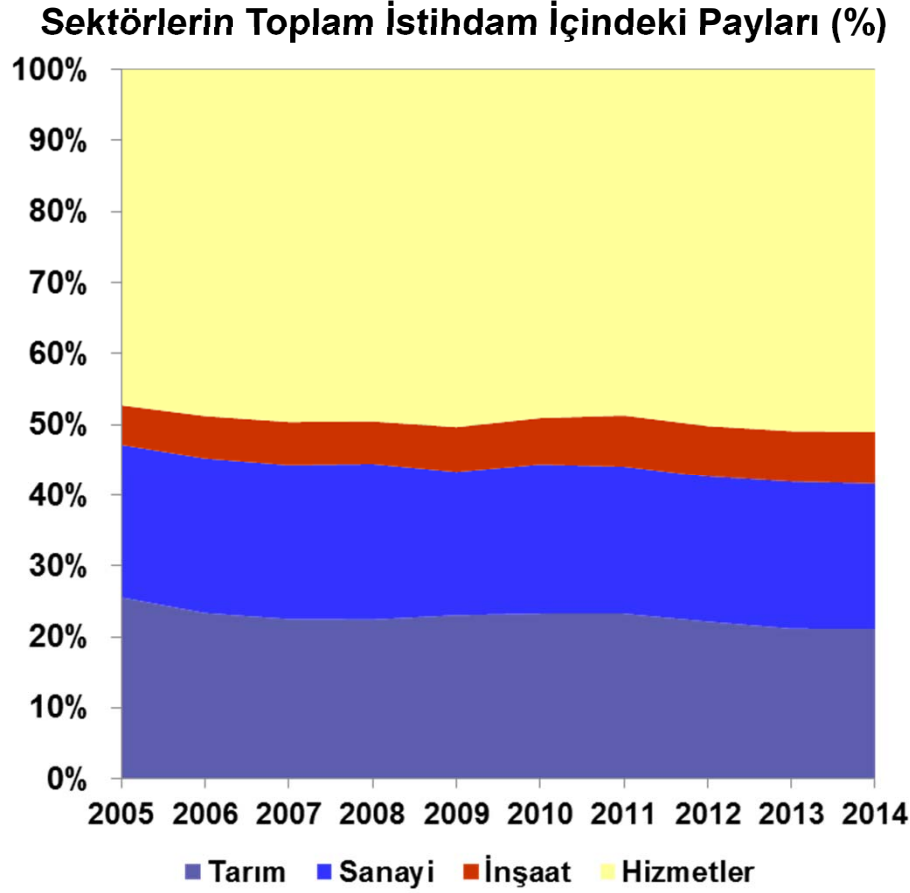
Hizmetler (milyon kişi)

* Hanehalkı işgücü araştırmasında Avrupa Birliğine tam uyum amacıyla 2014 Şubat dönemiyle birlikte yeni seri veriler açıklanmaya başlanmış olup, 2005-Ocak 2014 dönem sonuçları ekonometrik model ile tahmin edilmiştir.

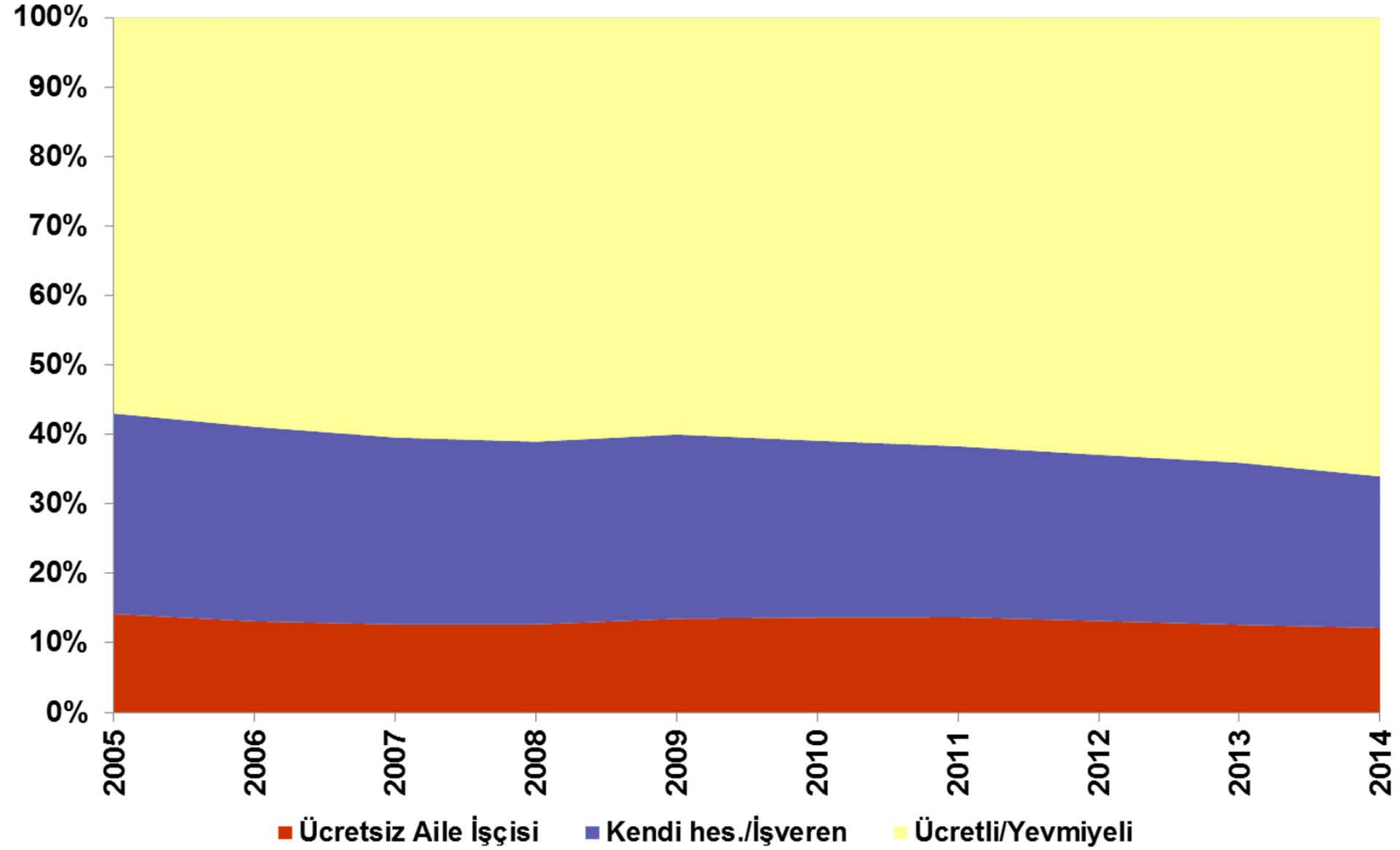
Kaynak: TÜİK

İstihdamın Sektörel Değişimi

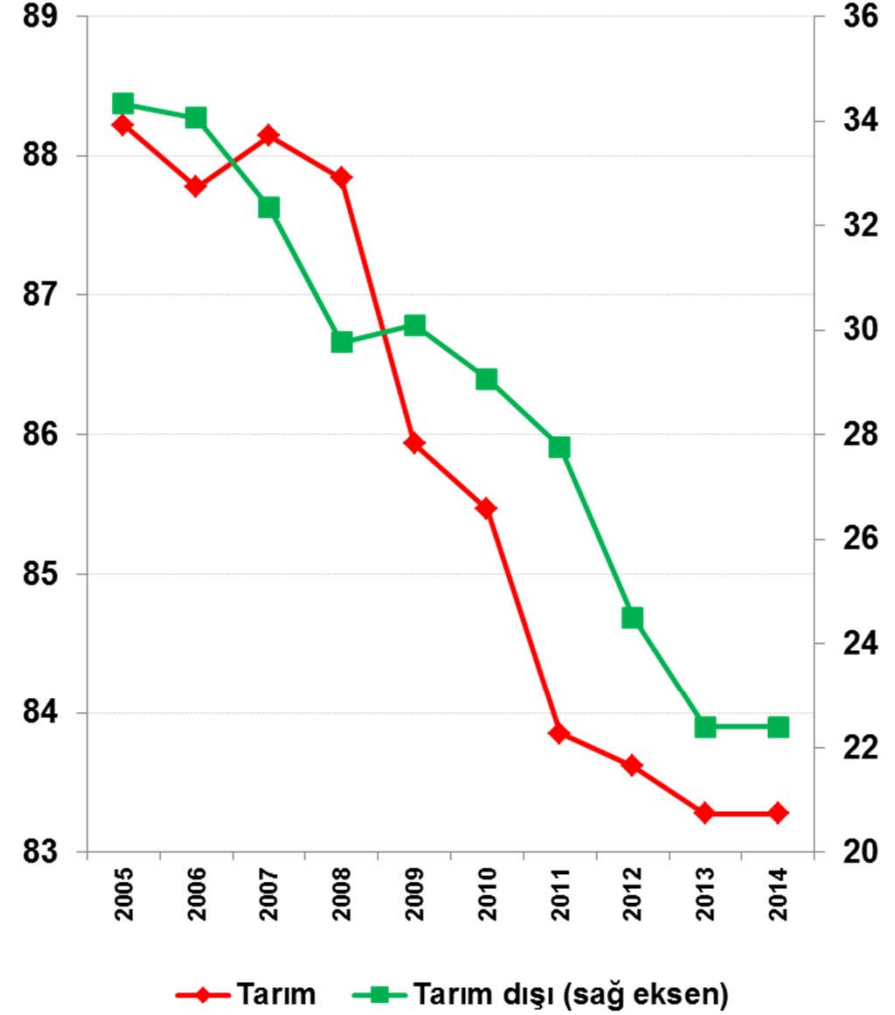
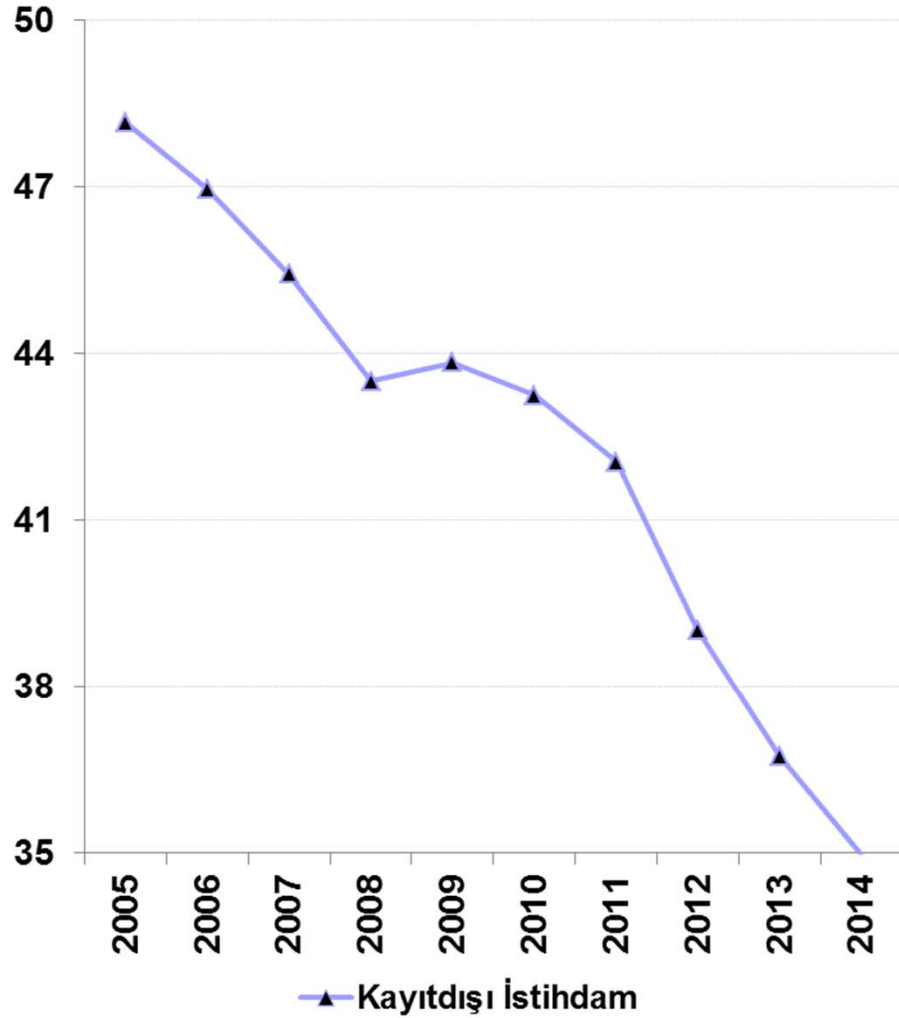

İşteki Duruma Göre İstihdam Edilenler (%)

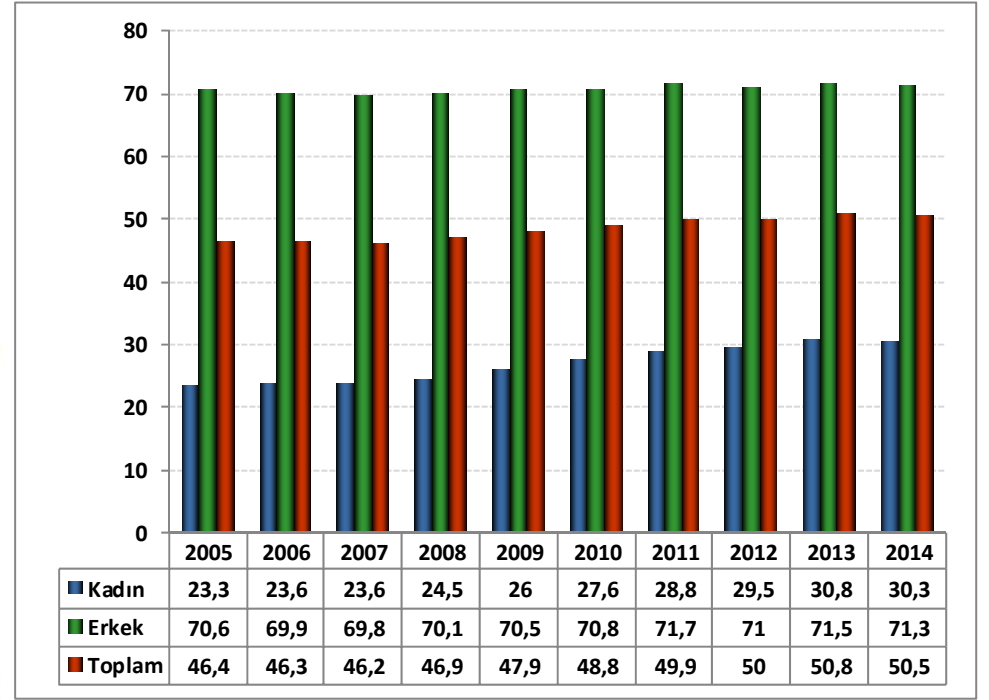
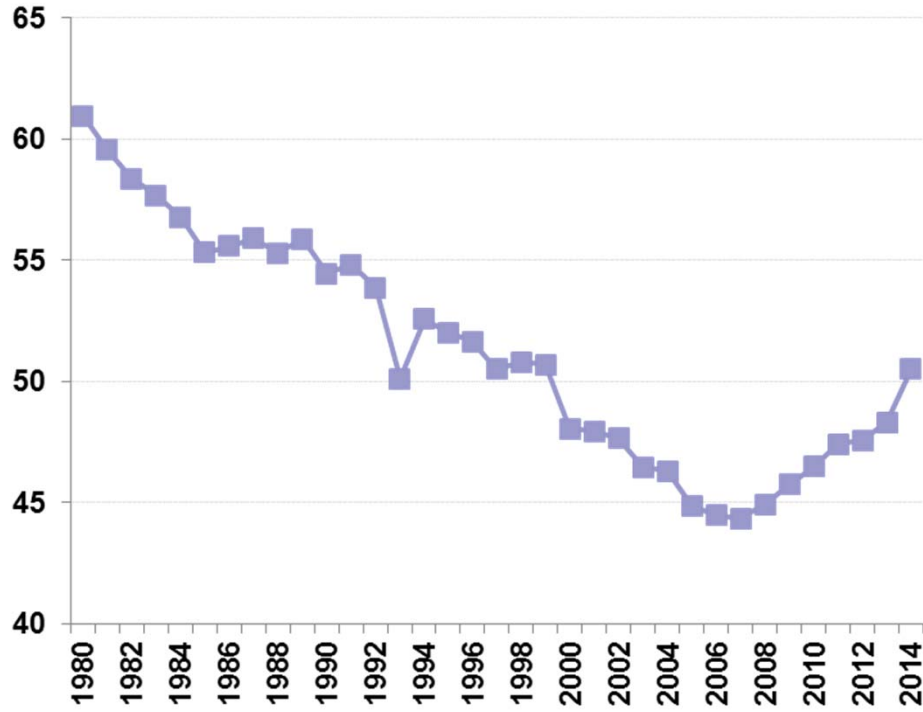
Kaynak: TÜİK

Kayıt Dışı İstihdam Oranı (%)

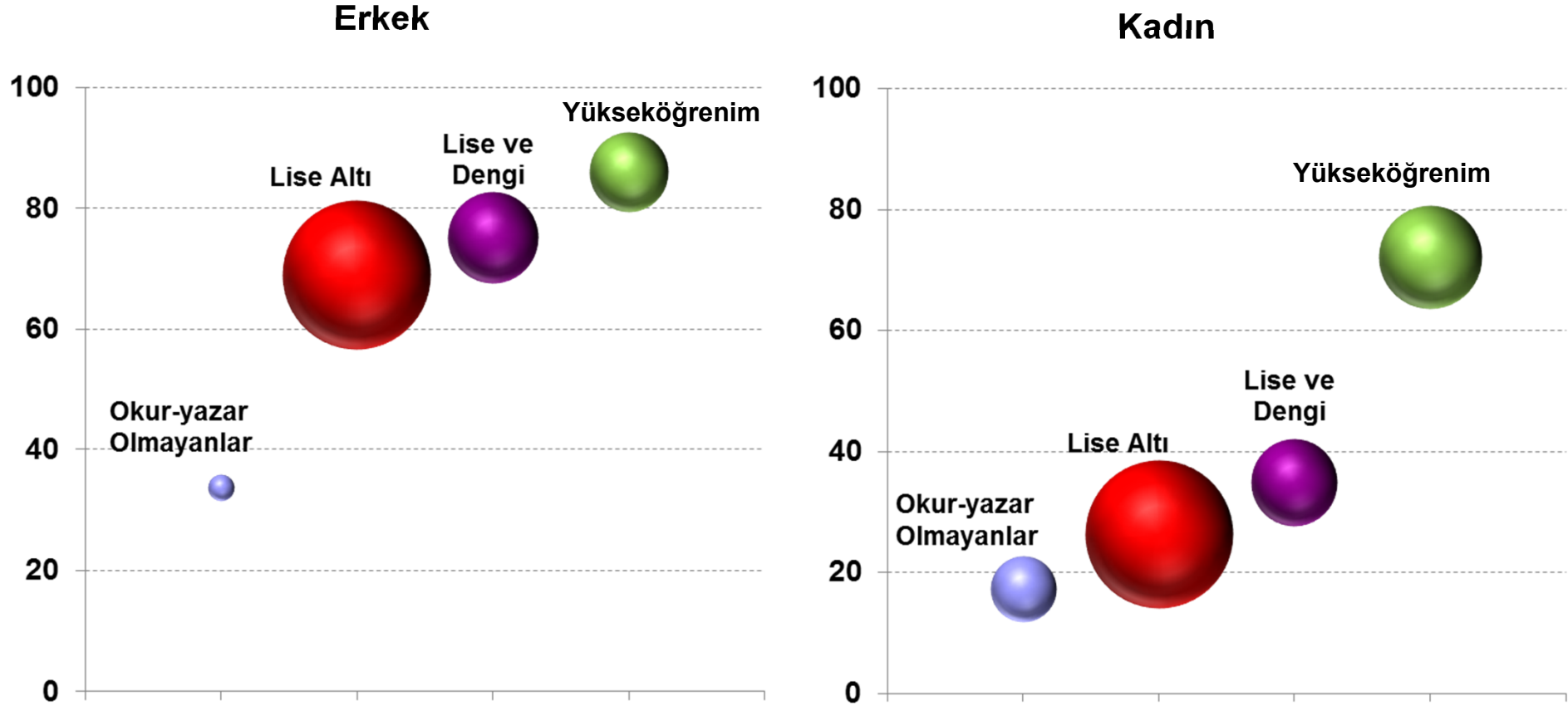
Kaynak: TÜİK

İşgücüne Katılım Oranı (%)

Kaynak: TÜİK

Eđitim Durumuna Göre İşgücüne Katılım Oranı (2013, %)

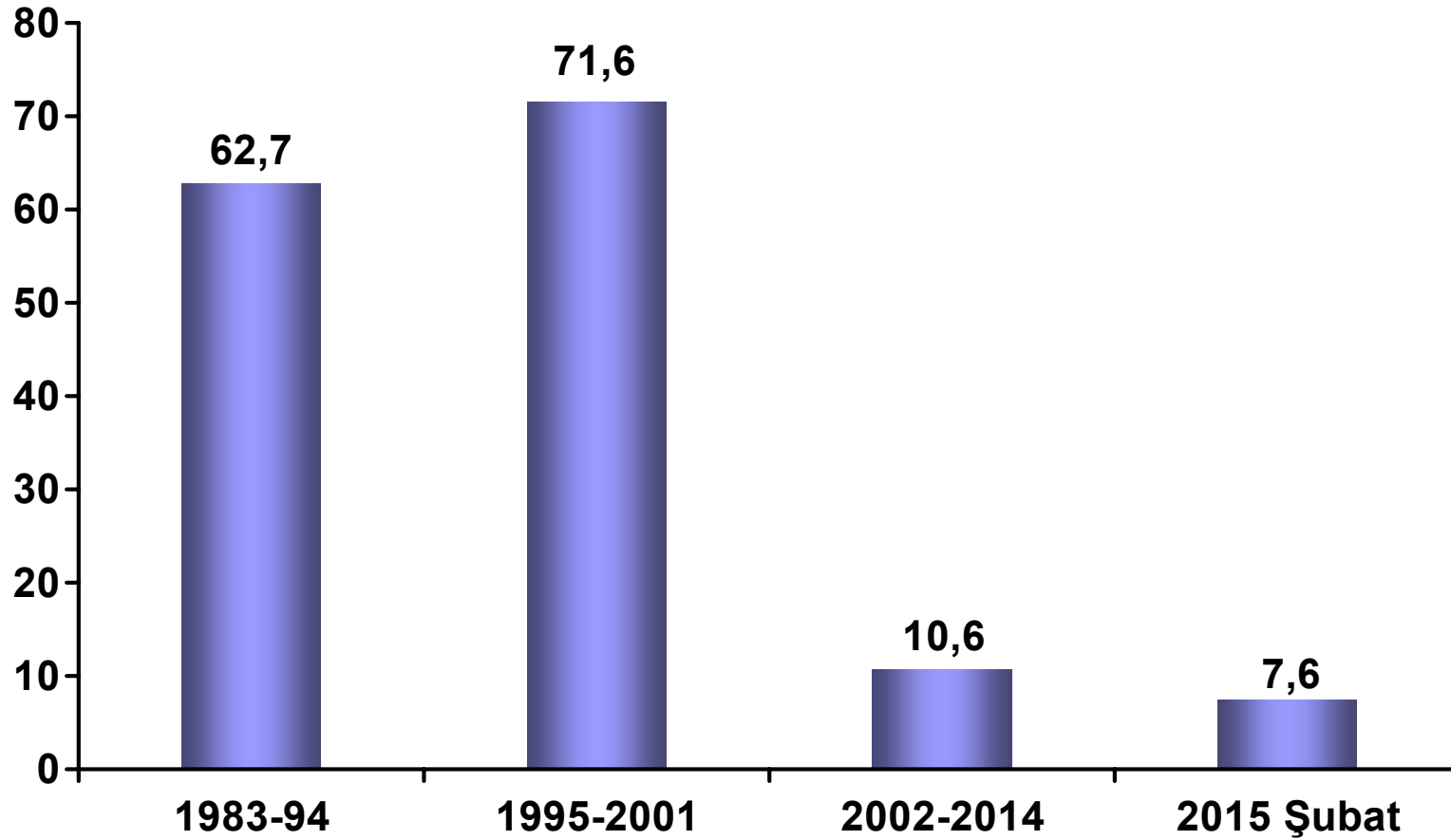

Not: Balonun büyüklüğü her bir grubun ilgili cinsiyete göre işgücü içerisindeki payını göstermektedir.

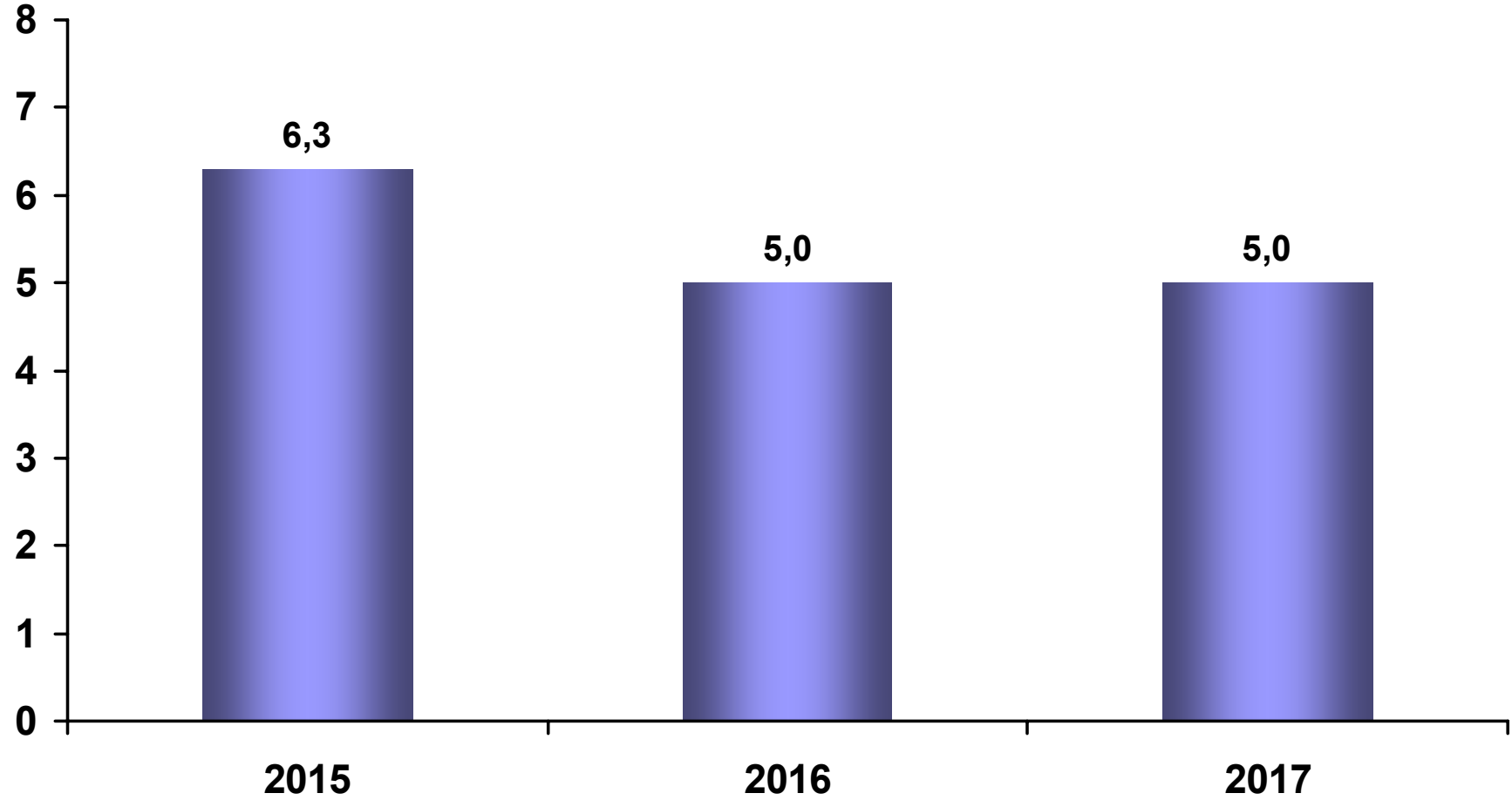
ENFLASYON

Ortalama Enflasyon Oranı (%)

Kaynak: TÜİK

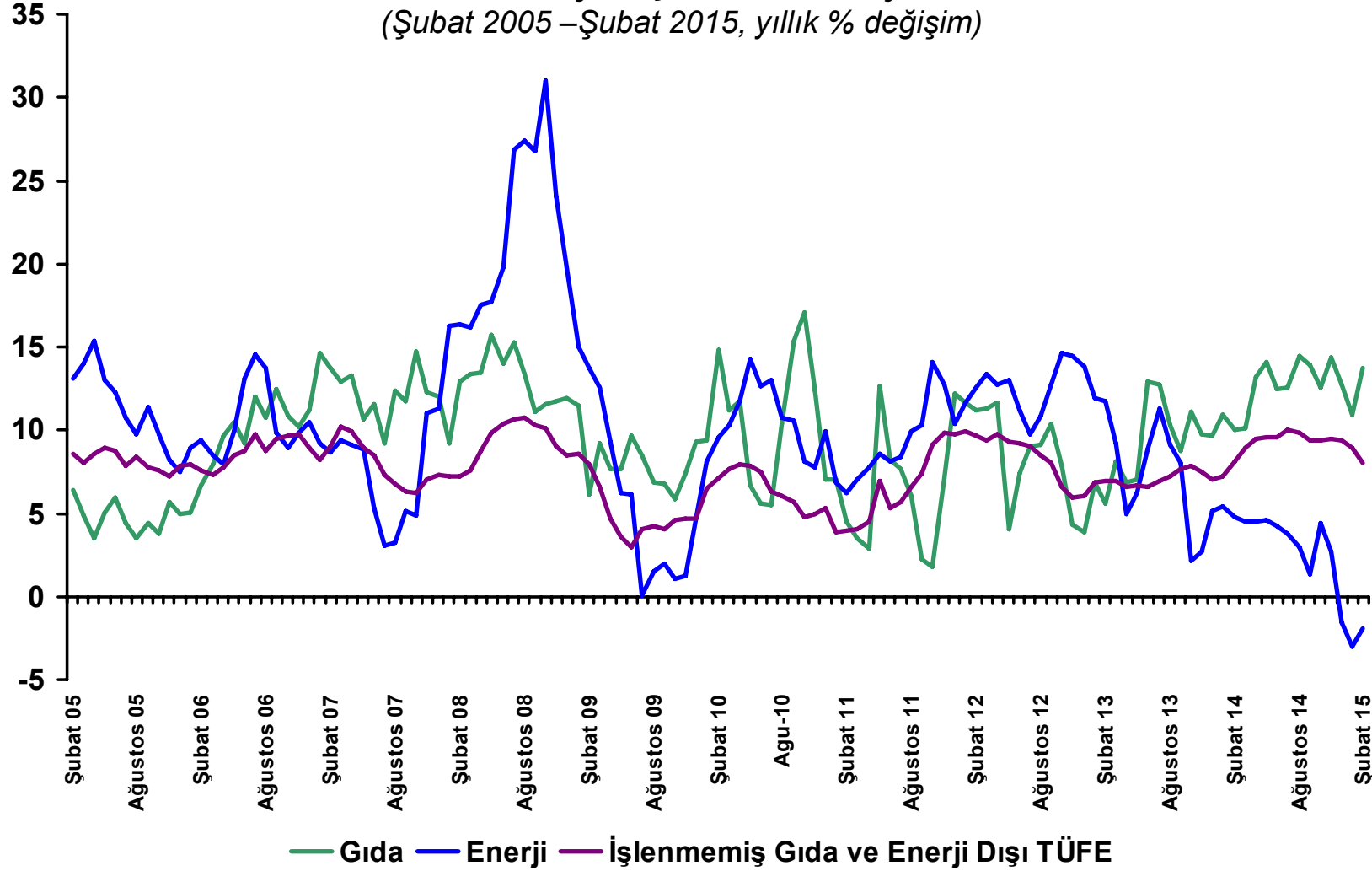
2015-2017 Enflasyon Tahminleri (%)

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, 2015-2017 Orta Vadeli Program, Ekim 2014

Enflasyon Gelişmeleri

Gıda, Enerji ve Çekirdek Enflasyon
(Şubat 2005 – Şubat 2015, yıllık % değişim)

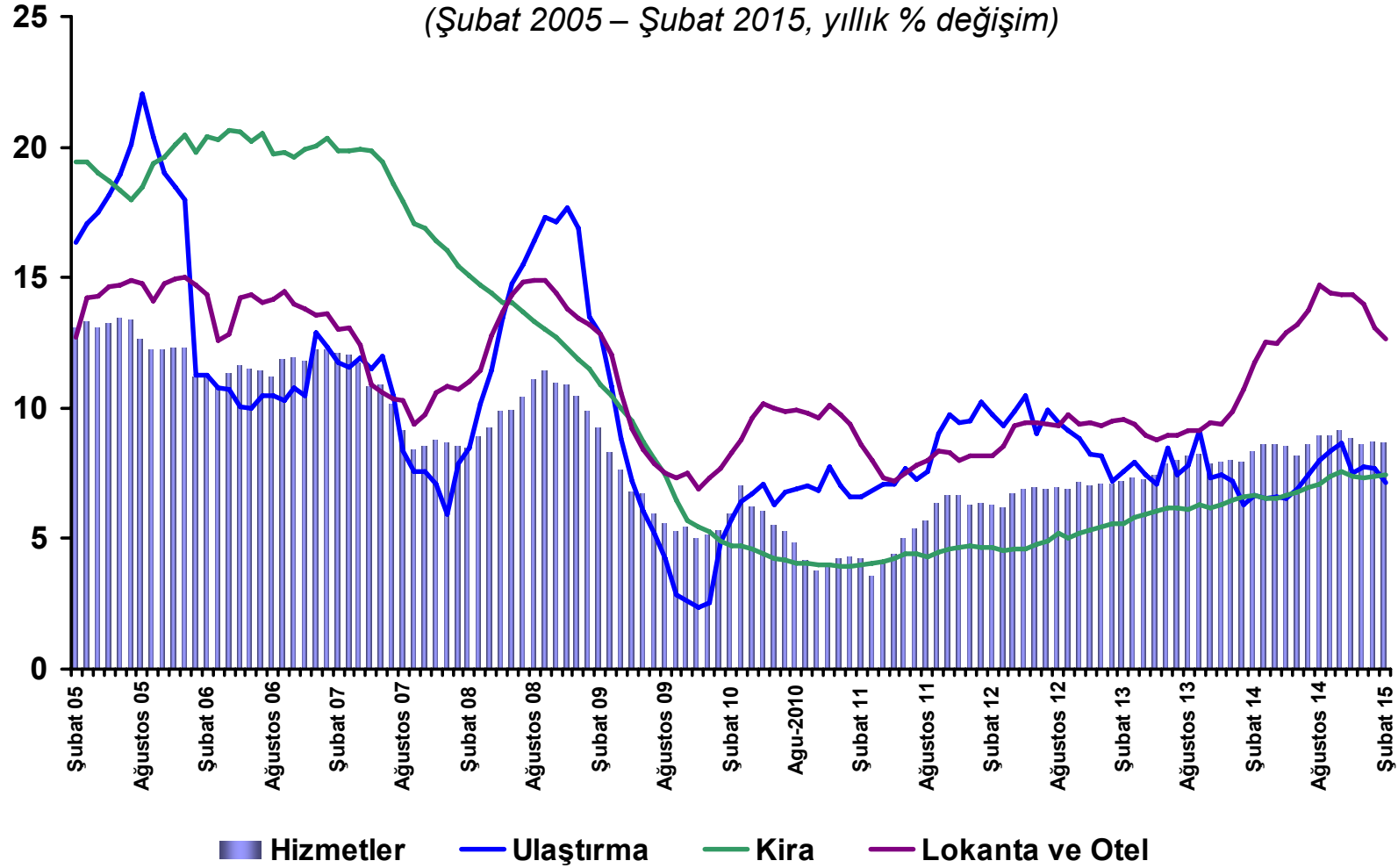

Kaynak: TÜİK, TCMB

Enflasyon Gelişmeleri

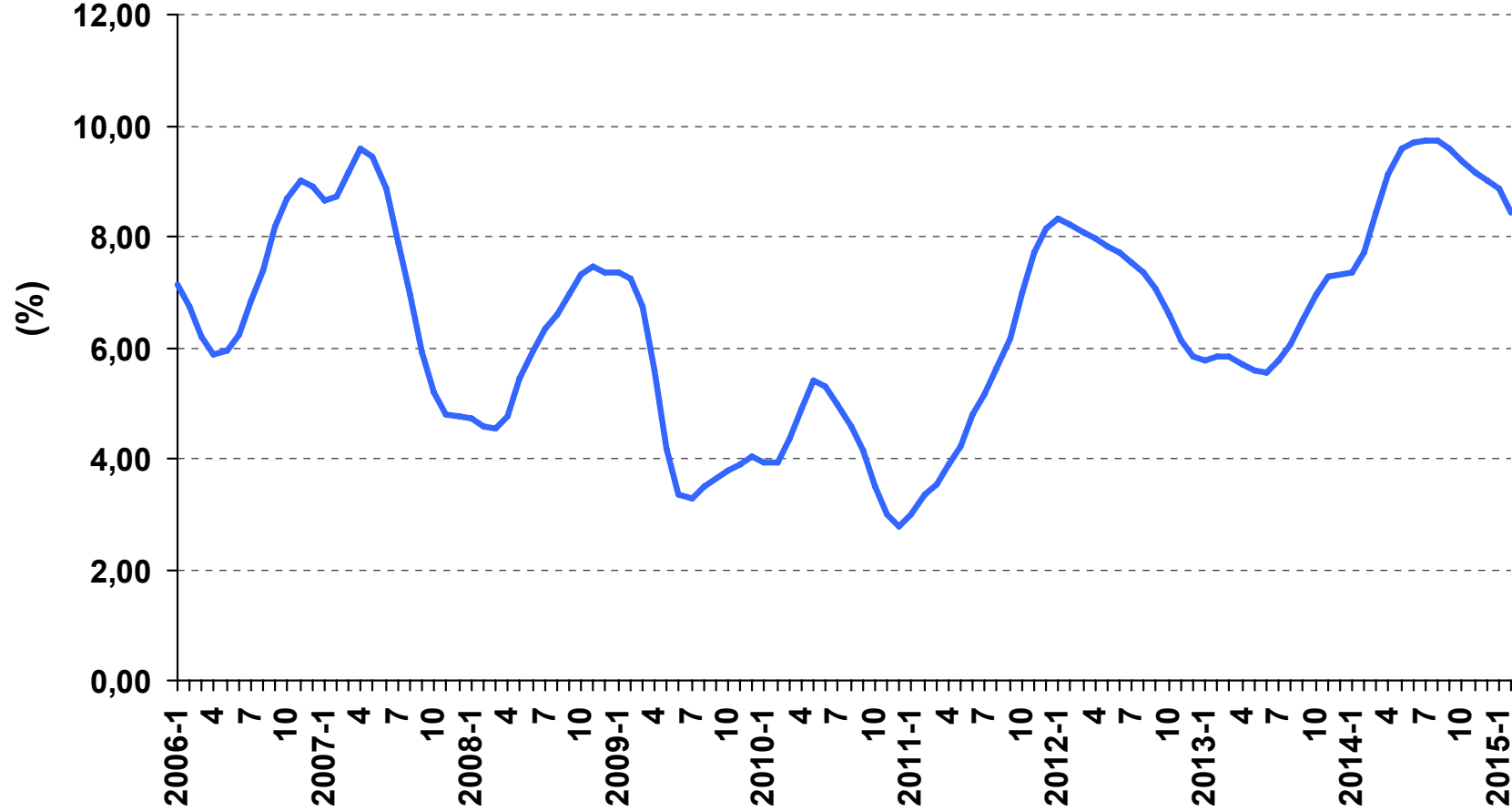
Hizmetler ve Bazı Alt Kalemler
(Şubat 2005 – Şubat 2015, yıllık % değişim)

Kaynak: TÜİK, TCMB

Enflasyon - Genel Eğilim

Enflasyon Eğilimi*
(Ocak 2006 – Şubat 2015, yıllık % değişim)

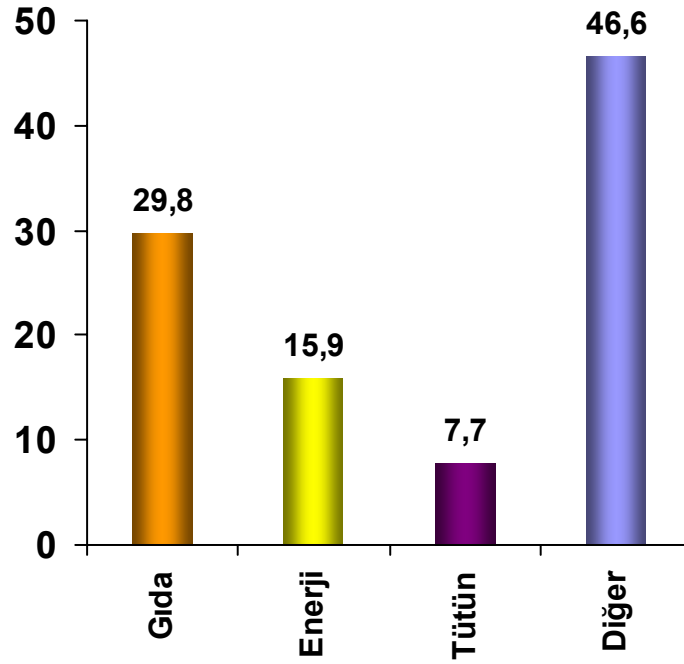
(*) Aylık mevsimsel düzeltilmiş ÖKTG-I endeksi (3 aylık hareketli ortalama)

Kaynak: TÜİK, TCMB

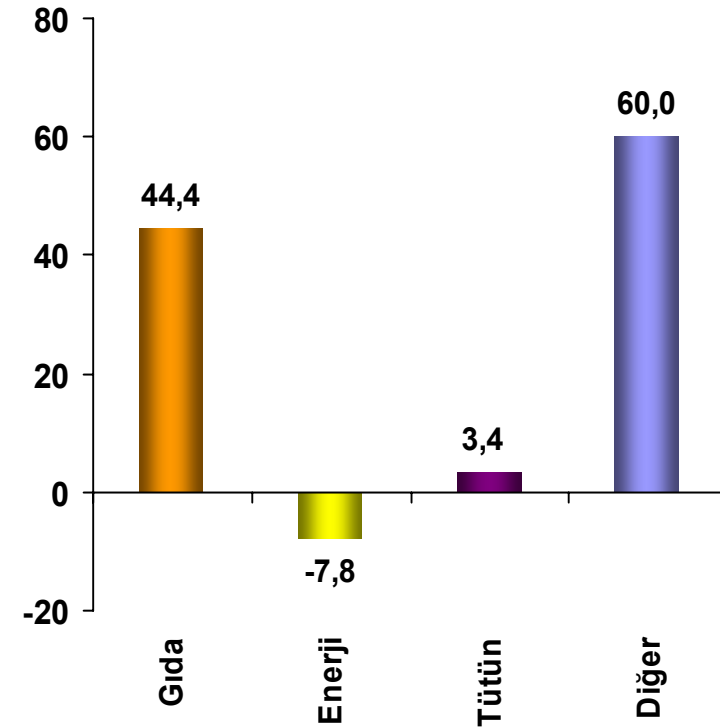
Enflasyon - Temel Bileşenleri

Enflasyonun Bileşenleri (yüzde katkı)

2004 – 2014 Ortalaması

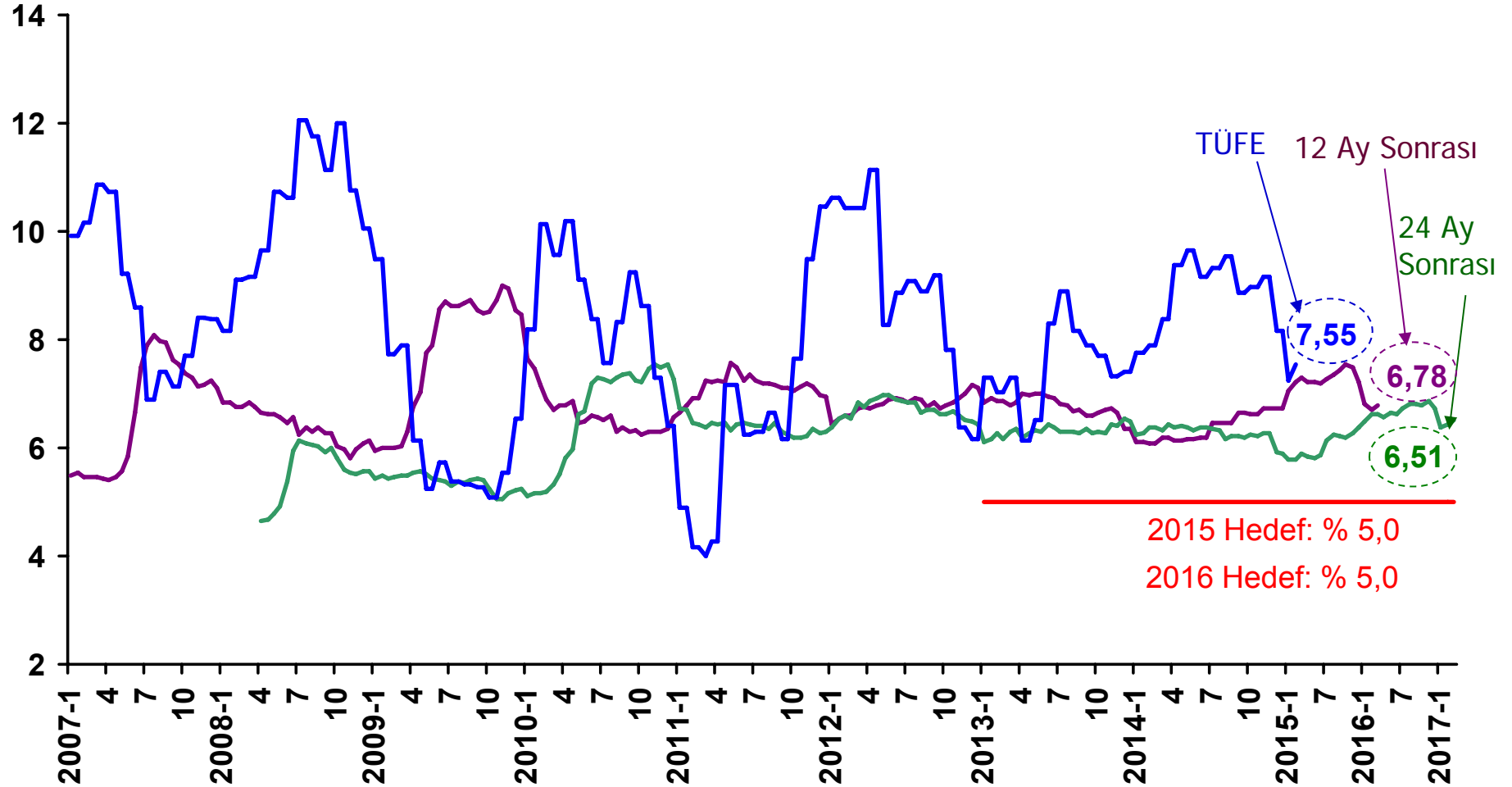

Şubat 2015

Kaynak: TÜİK, Hazine Müsteşarlığı

Enflasyon ve Enflasyon Beklentileri* (Yıllık % Değişim)

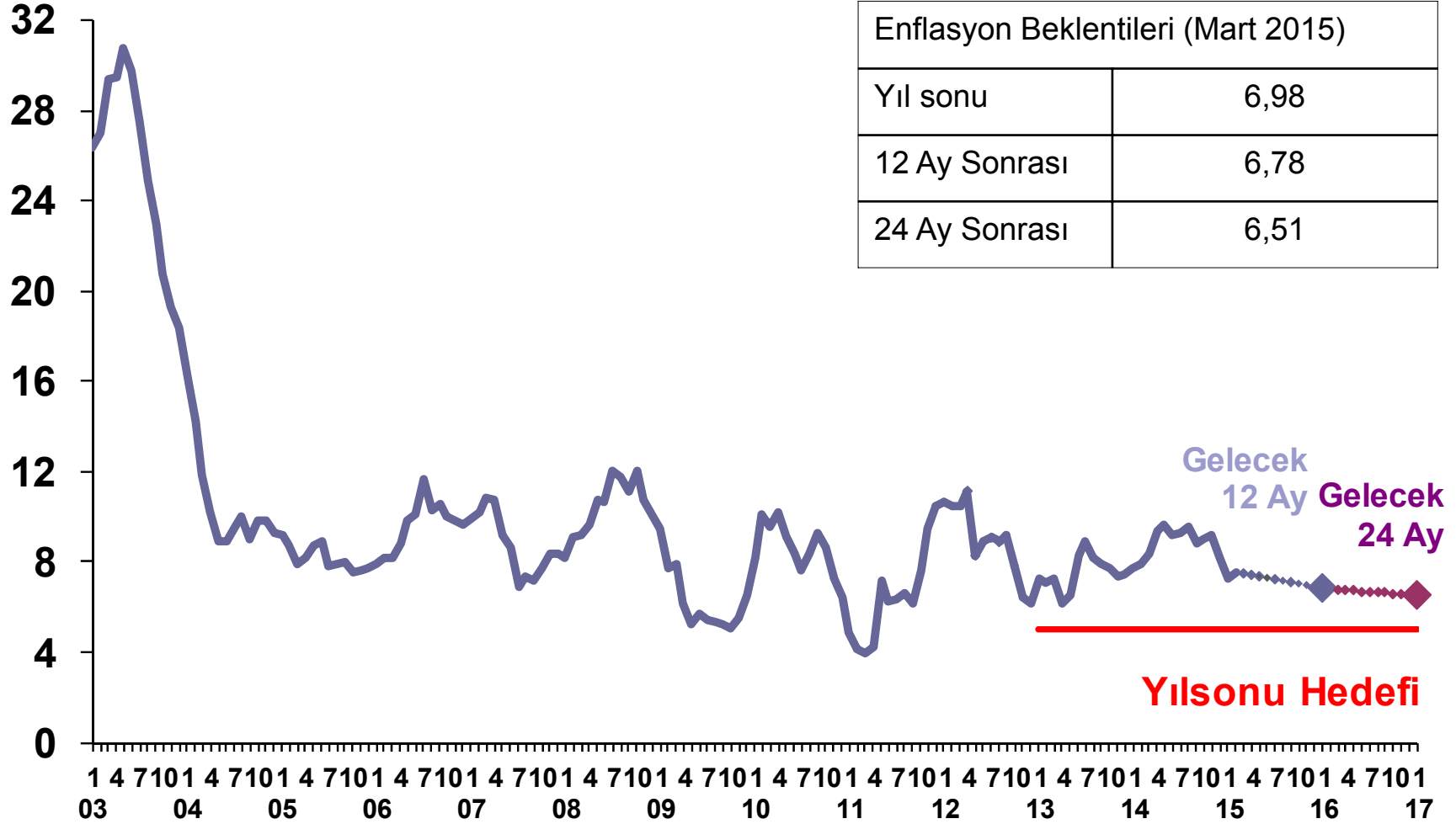

(*) TCMB Beklenti Anketi – Mart 2015

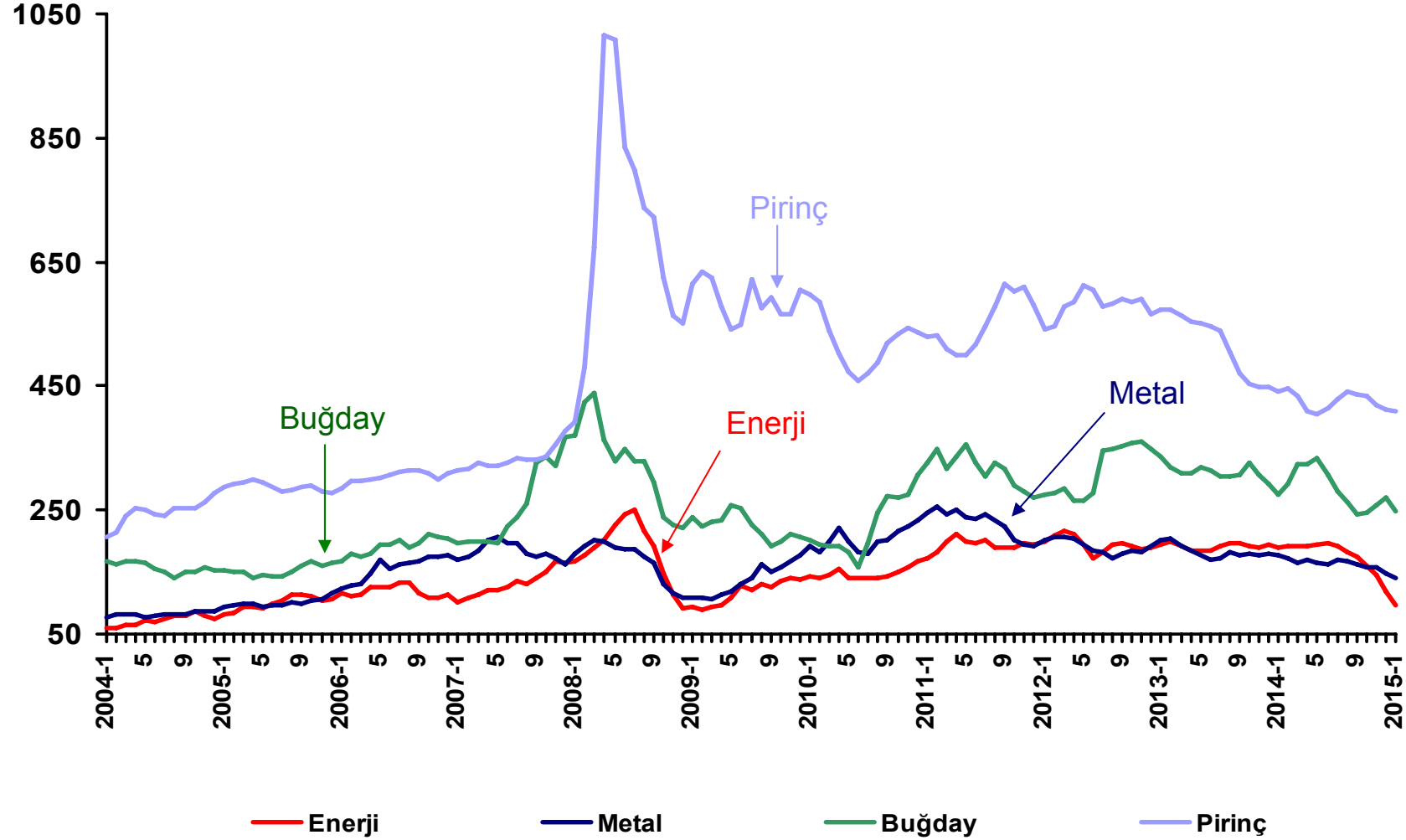
TCMB Beklenti Anketi, 2013 yılı Ocak ayından itibaren ayda bir defa yayınlanmaktadır.

Kaynak: TÜİK, TCMB

Yıllık Enflasyon Oranı ve Beklentiler (%)

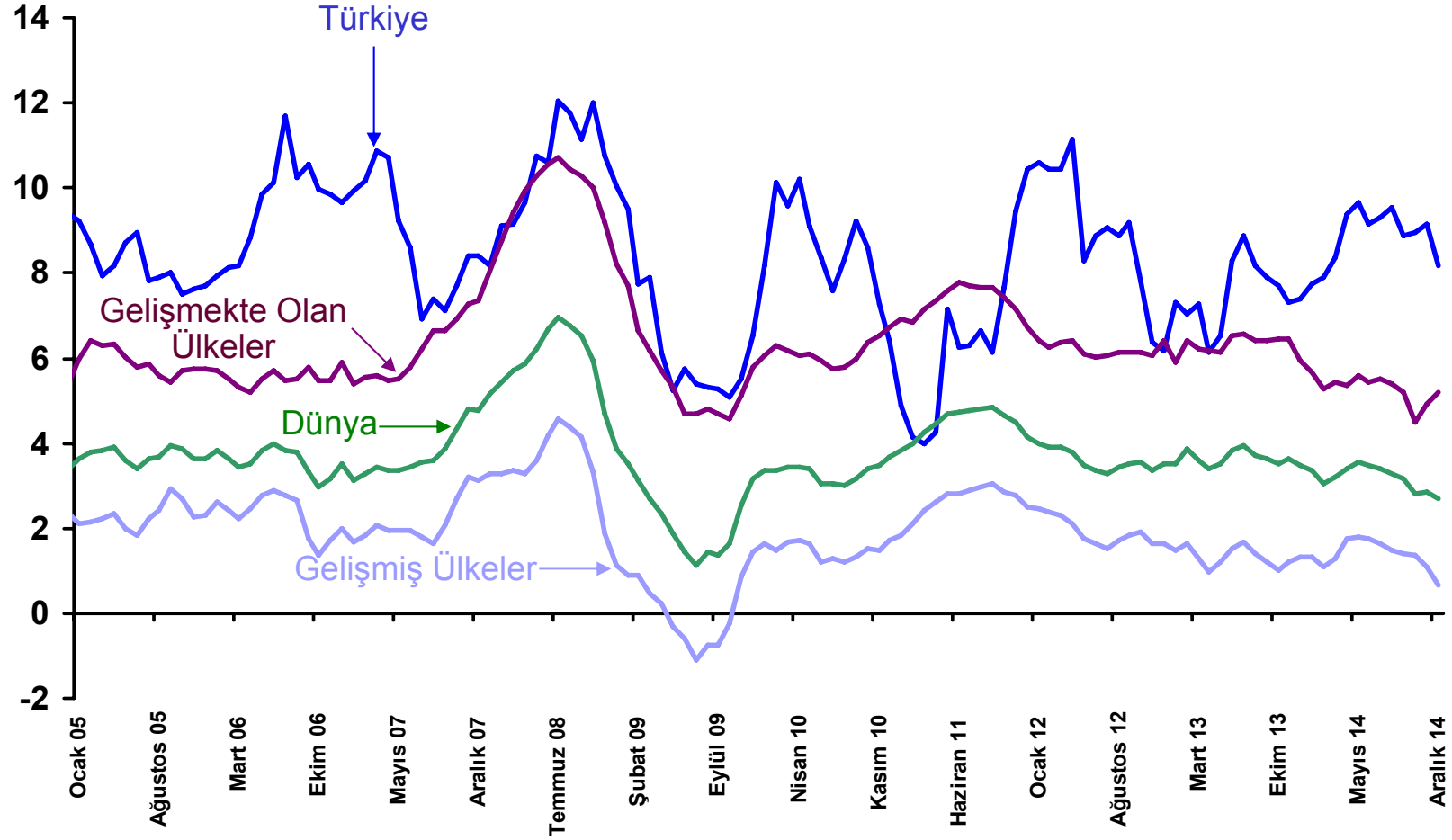

Seçilmiş Ürünlerin Uluslararası Fiyat Endeksleri (2005=100)

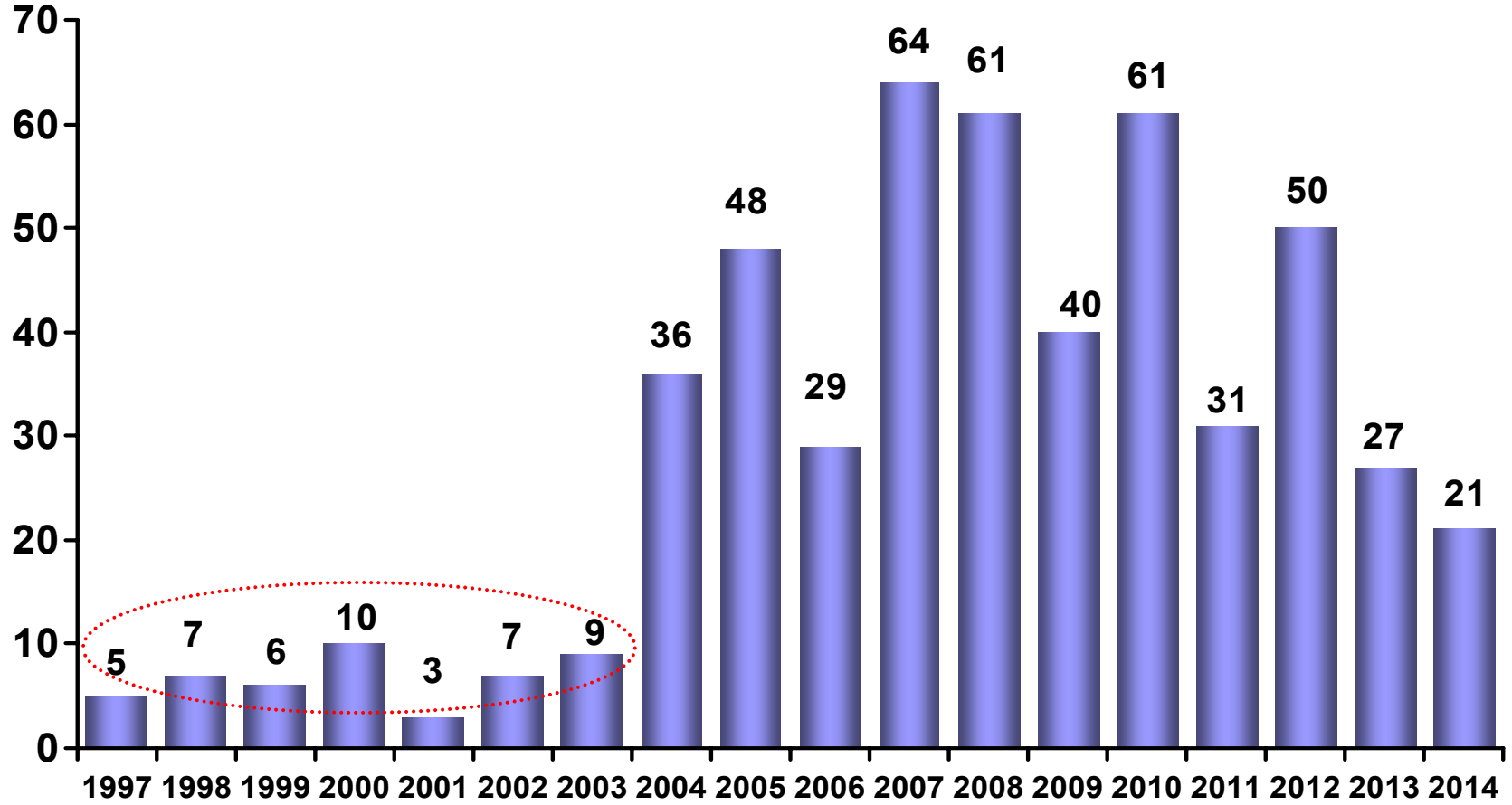

Kaynak: IMF

Dünyada Enflasyon Gelişmeleri

Türkiye'nin Enflasyon Sıralamasında Dünyadaki Yeri

2014 yılı itibarıyla toplam ülke sayısı 188 olup sıralama büyükten küçüğe doğrudur.

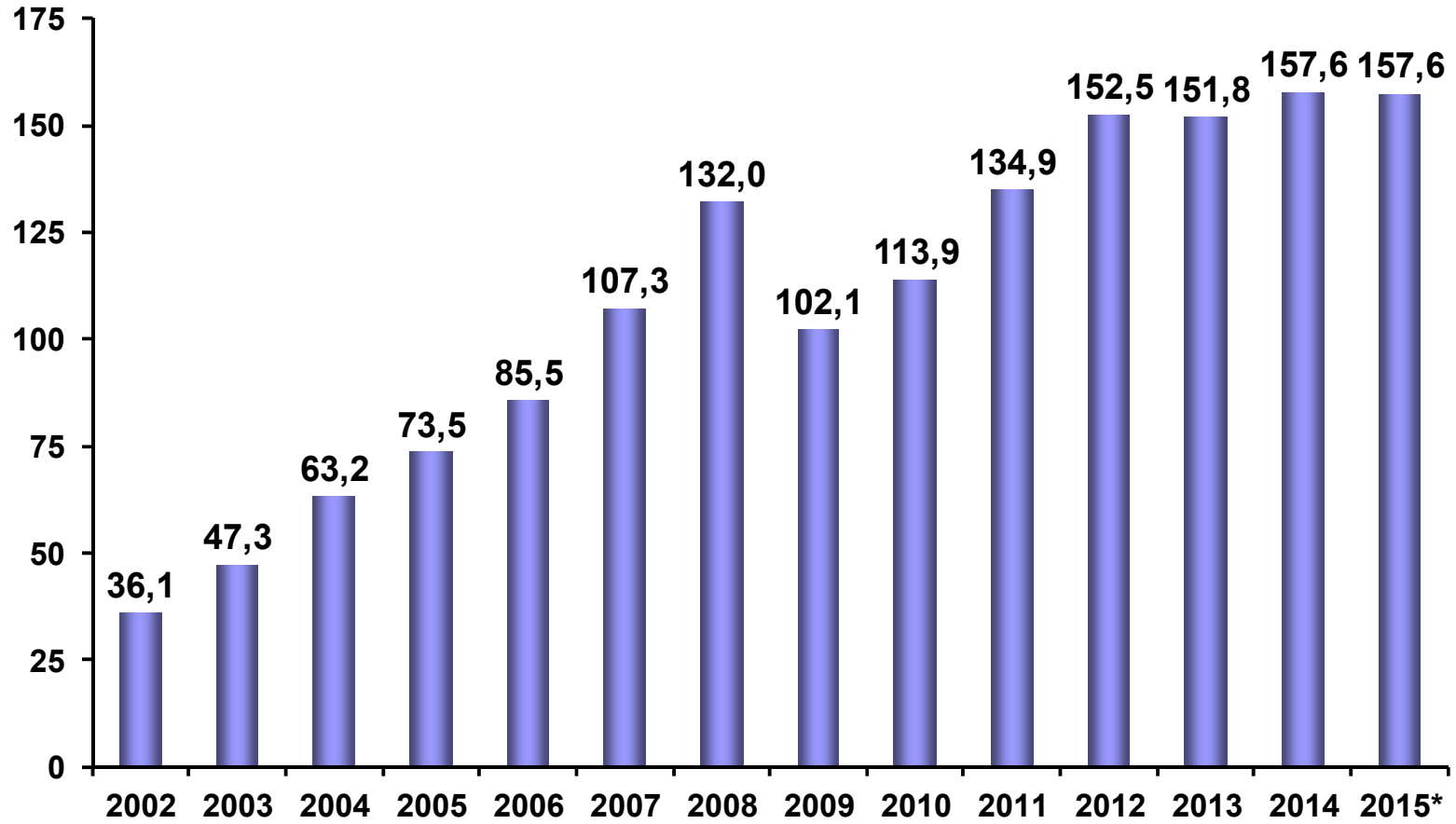
Kaynak: IMF

DIŞ TİCARET ve ÖDEMELER DENGESİ

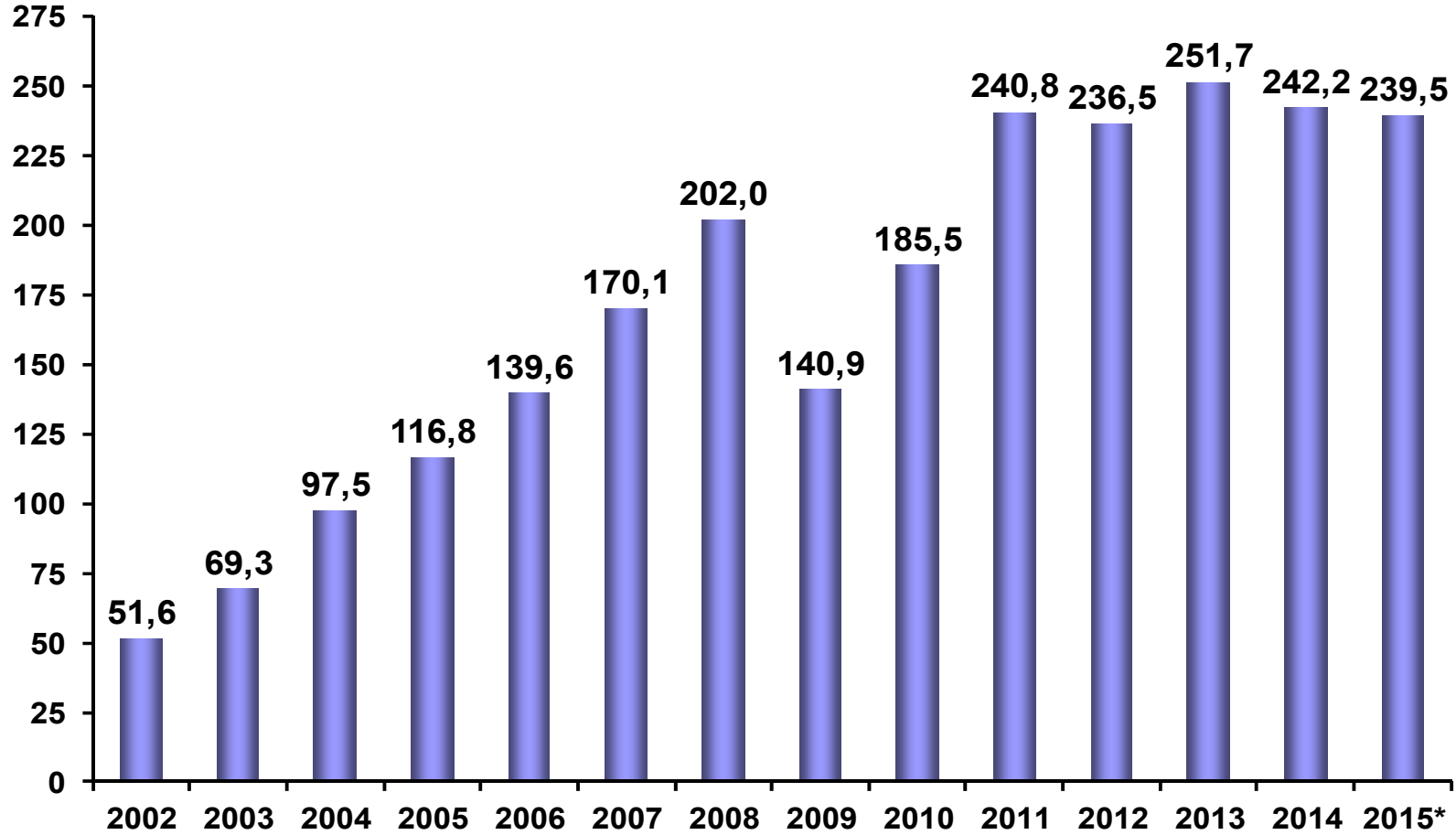
Yıllık İhracat (Milyar Dolar)

* 2015 Ocak ayı itibarıyla yıllıklandırılmış.

Kaynak: TÜİK

Yıllık İthalat (Milyar Dolar)

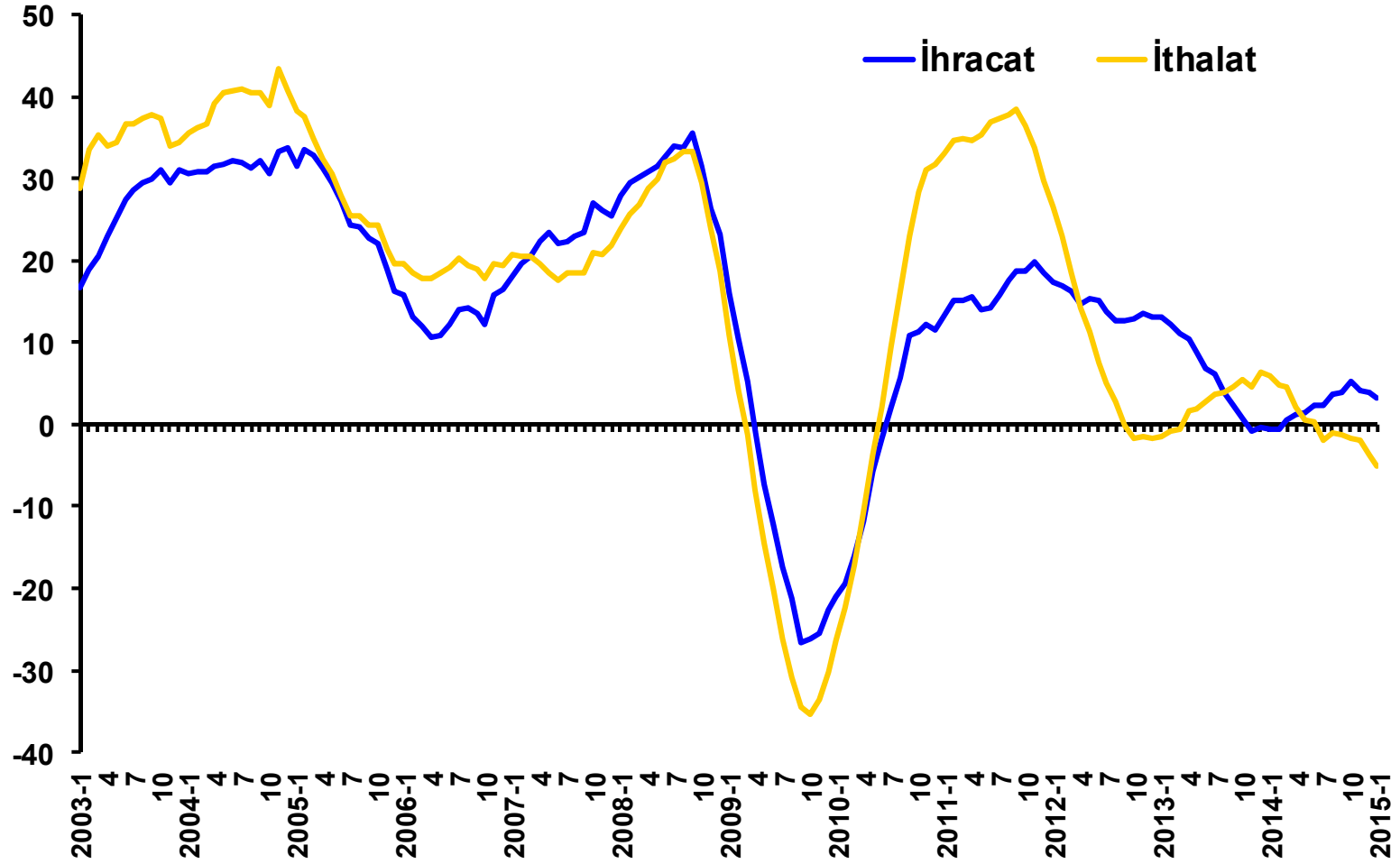

* 2015 Ocak ayı itibarıyla yıllıklandırılmış.

Kaynak: TÜİK

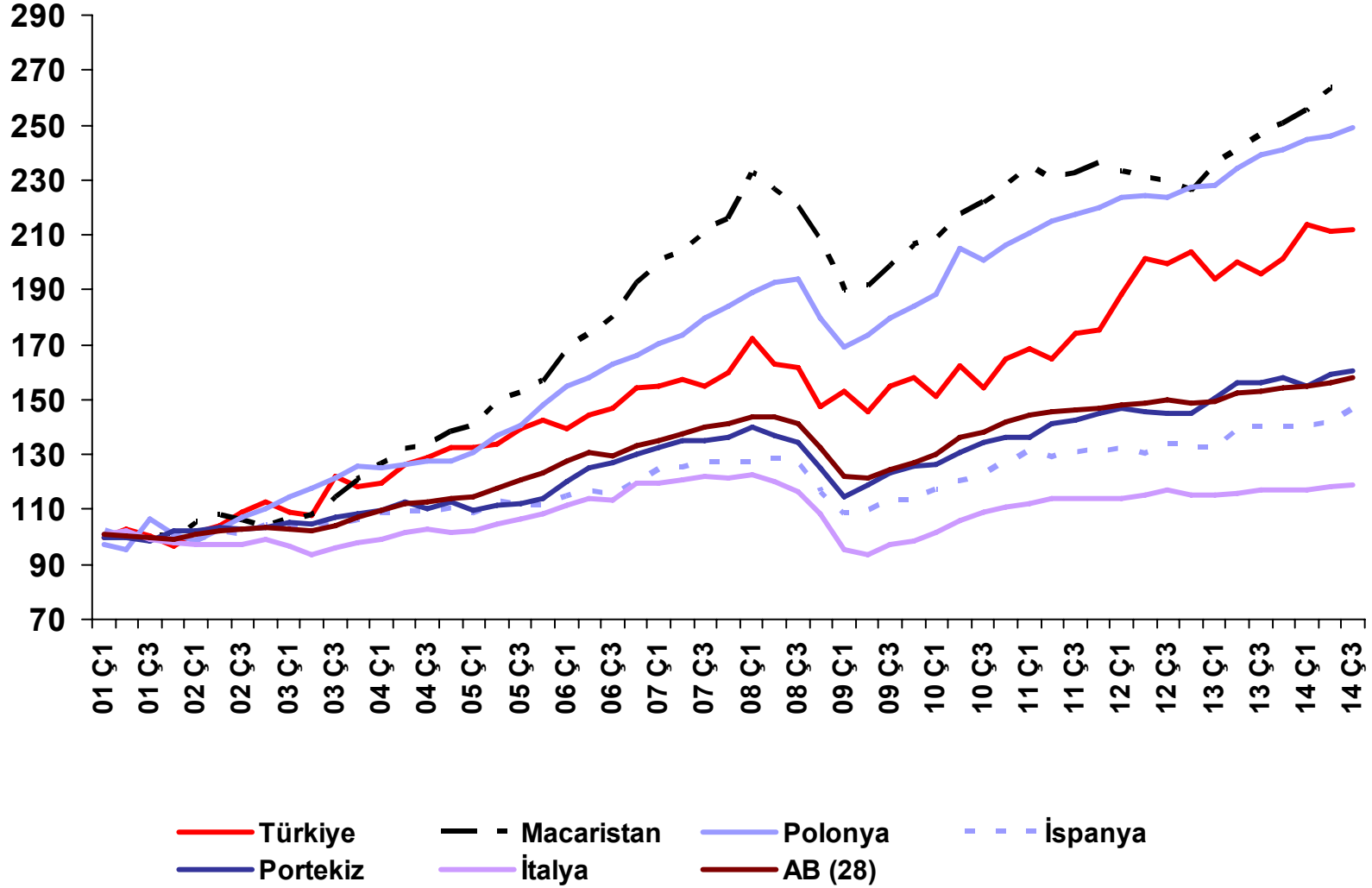
İhracat ve İthalat Büyüme Oranları

(Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Yıllıklandırılmış Yüzde Değişim)

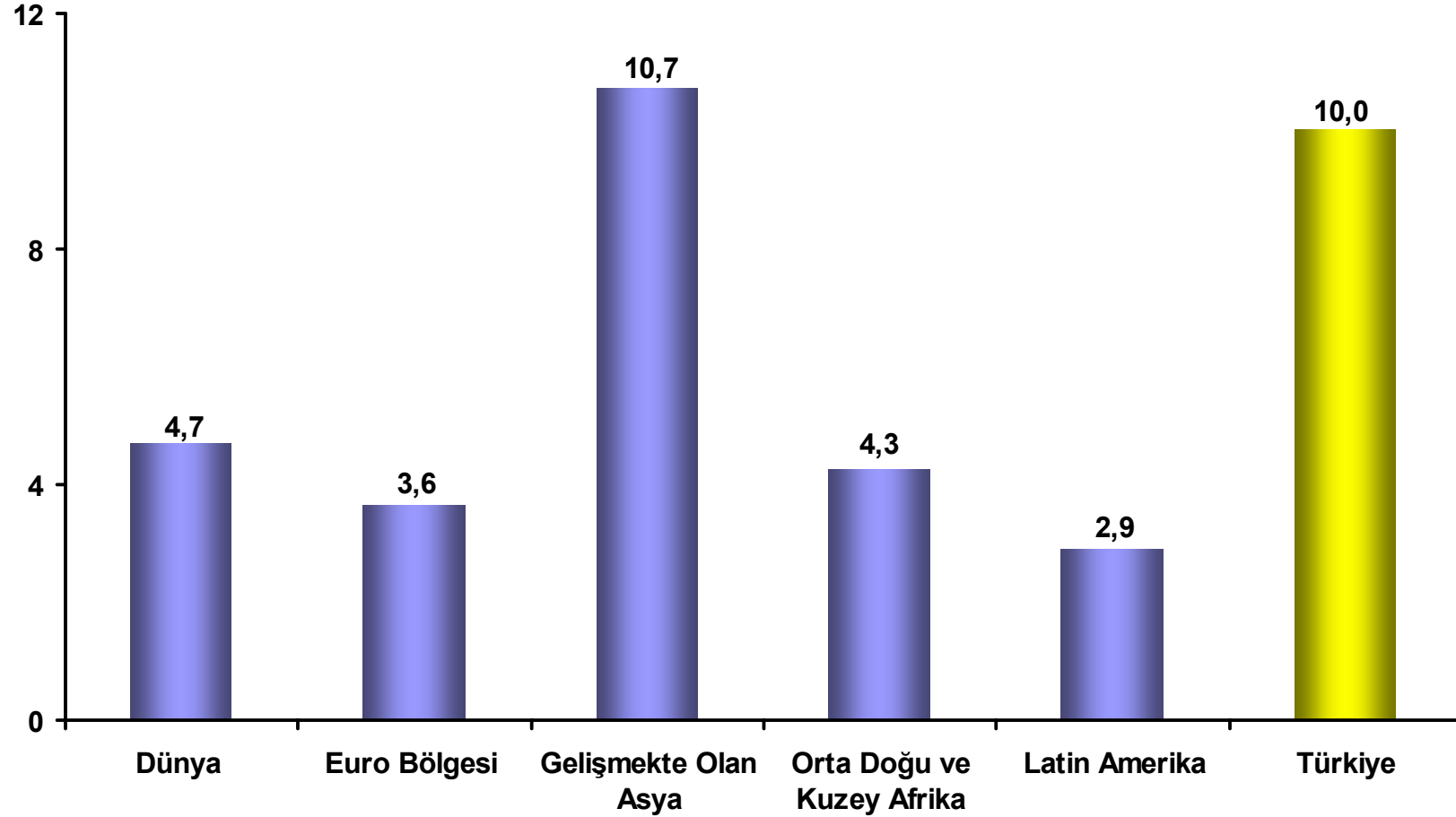

Kaynak: TÜİK

AB Ülkeleri ve Türkiye’de İhracat (2001=100)

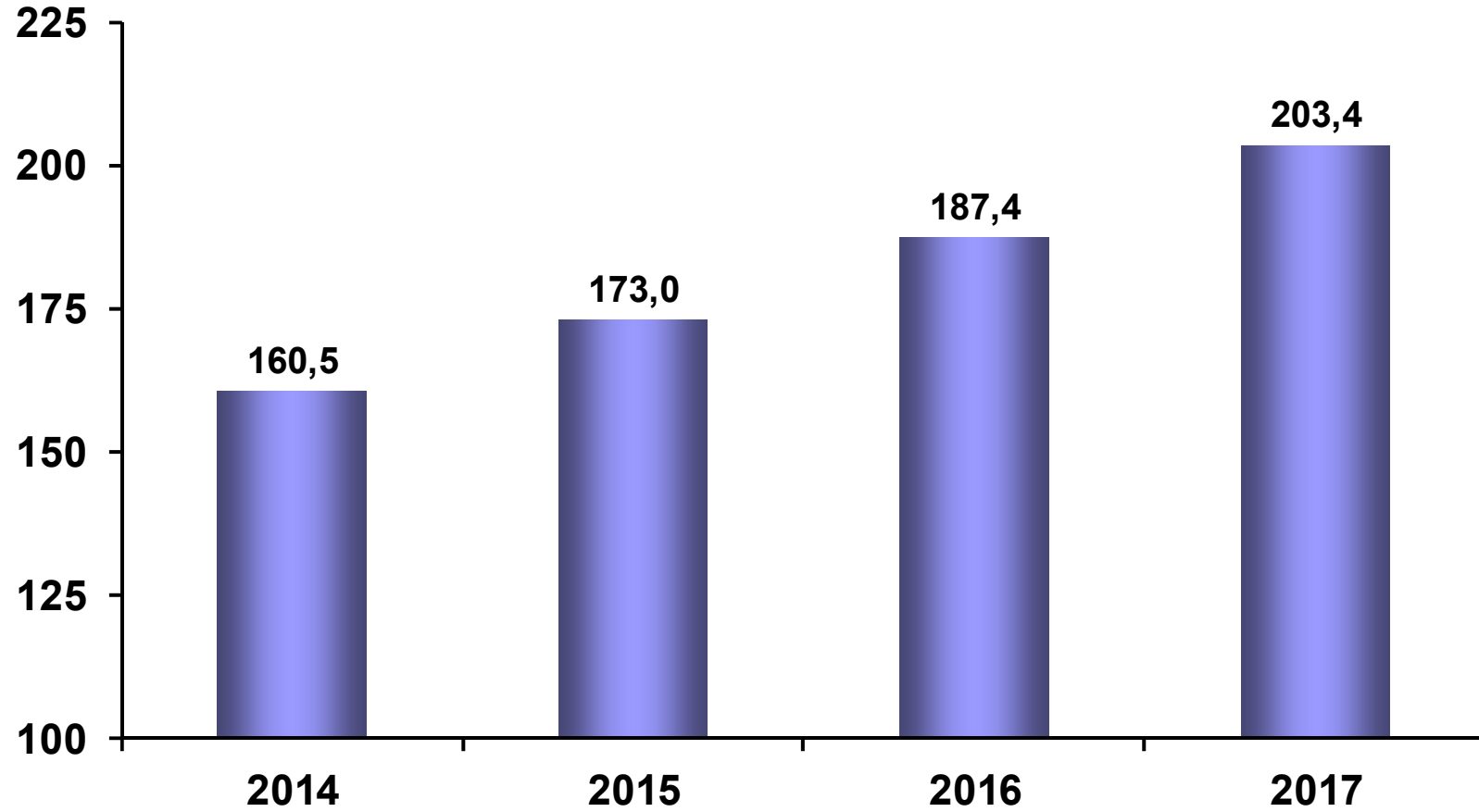

İhracat Performansı (Yıllık Ortalama Değişim, 2001-2012)

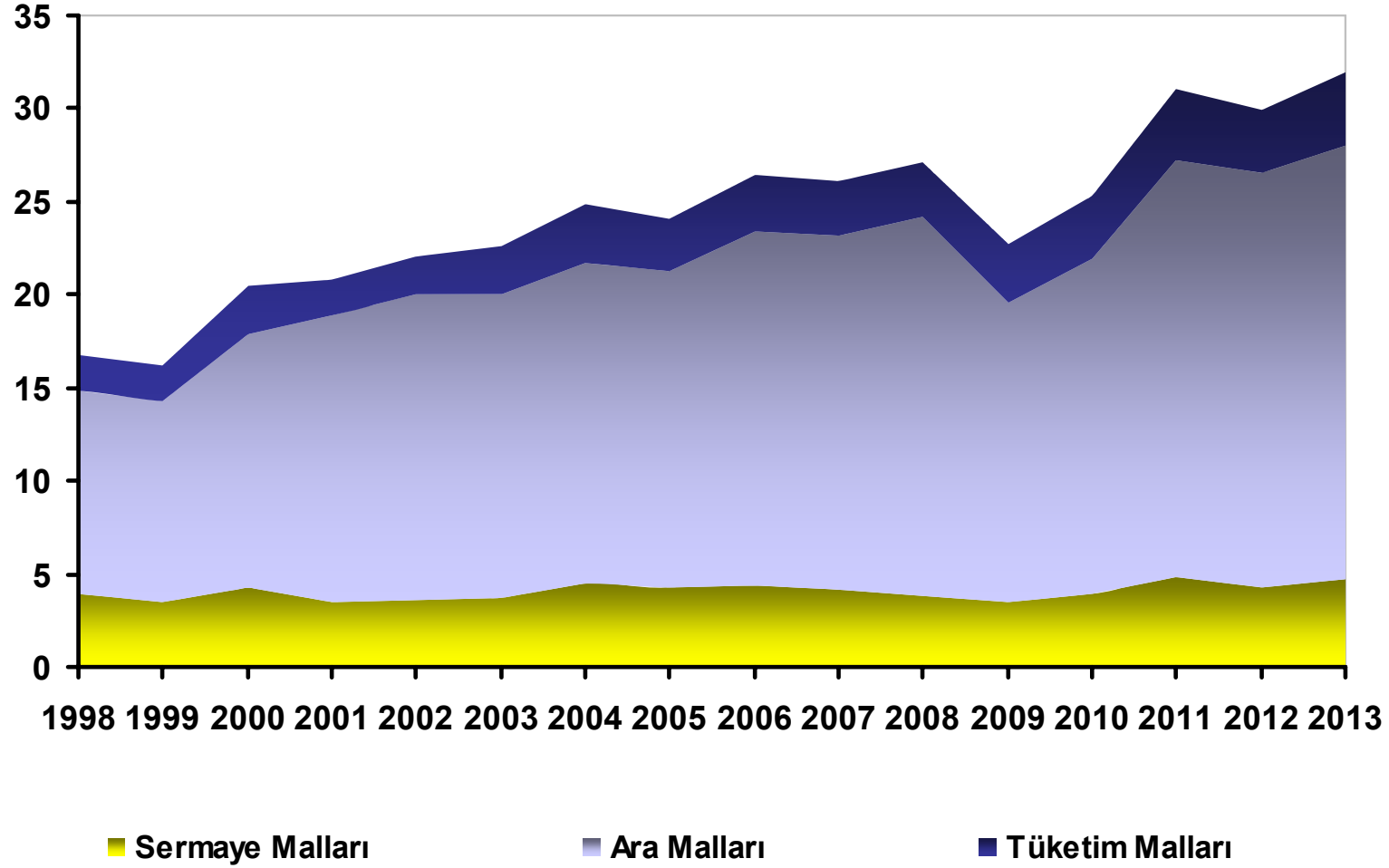
Kaynak: TÜİK, IMF Dünya Ekonomik Görünümü Ekim 2014

İhracat Hedefleri (FOB, Milyar Dolar)

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, 2015-2017 Orta Vadeli Program

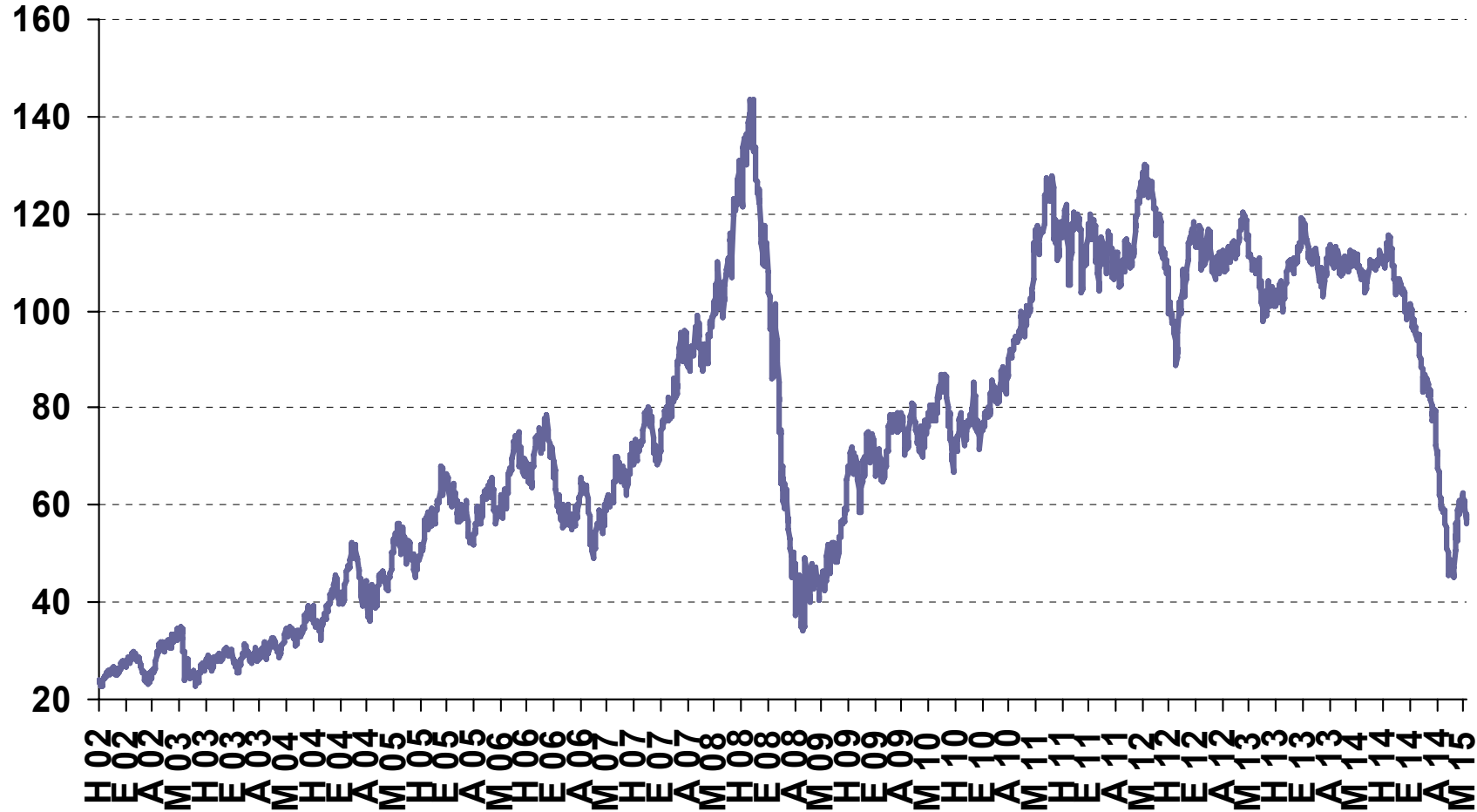
İthalat (% GSYH)

Kaynak: TÜİK

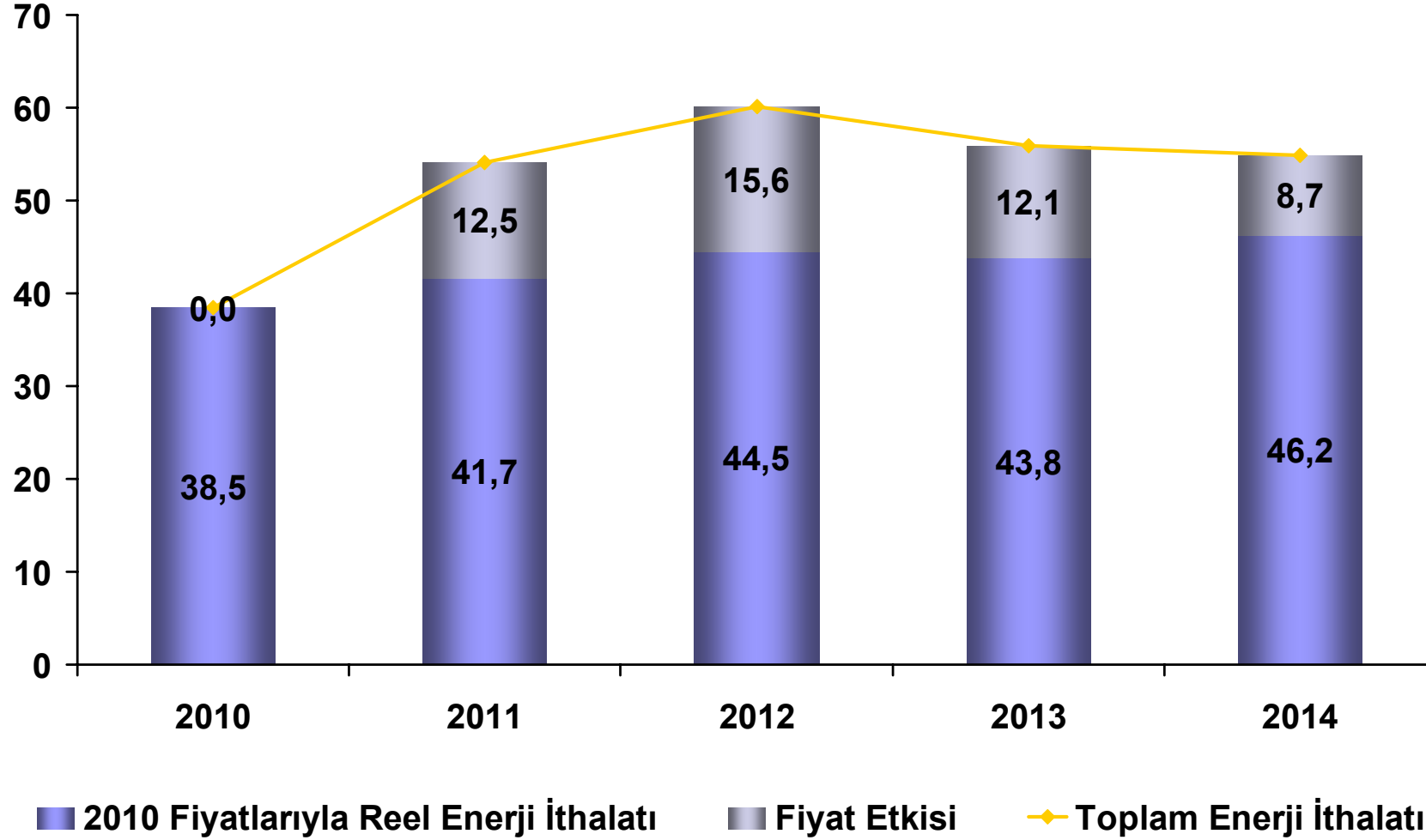

Brent Petrol Fiyatı (ABD Doları, varil)

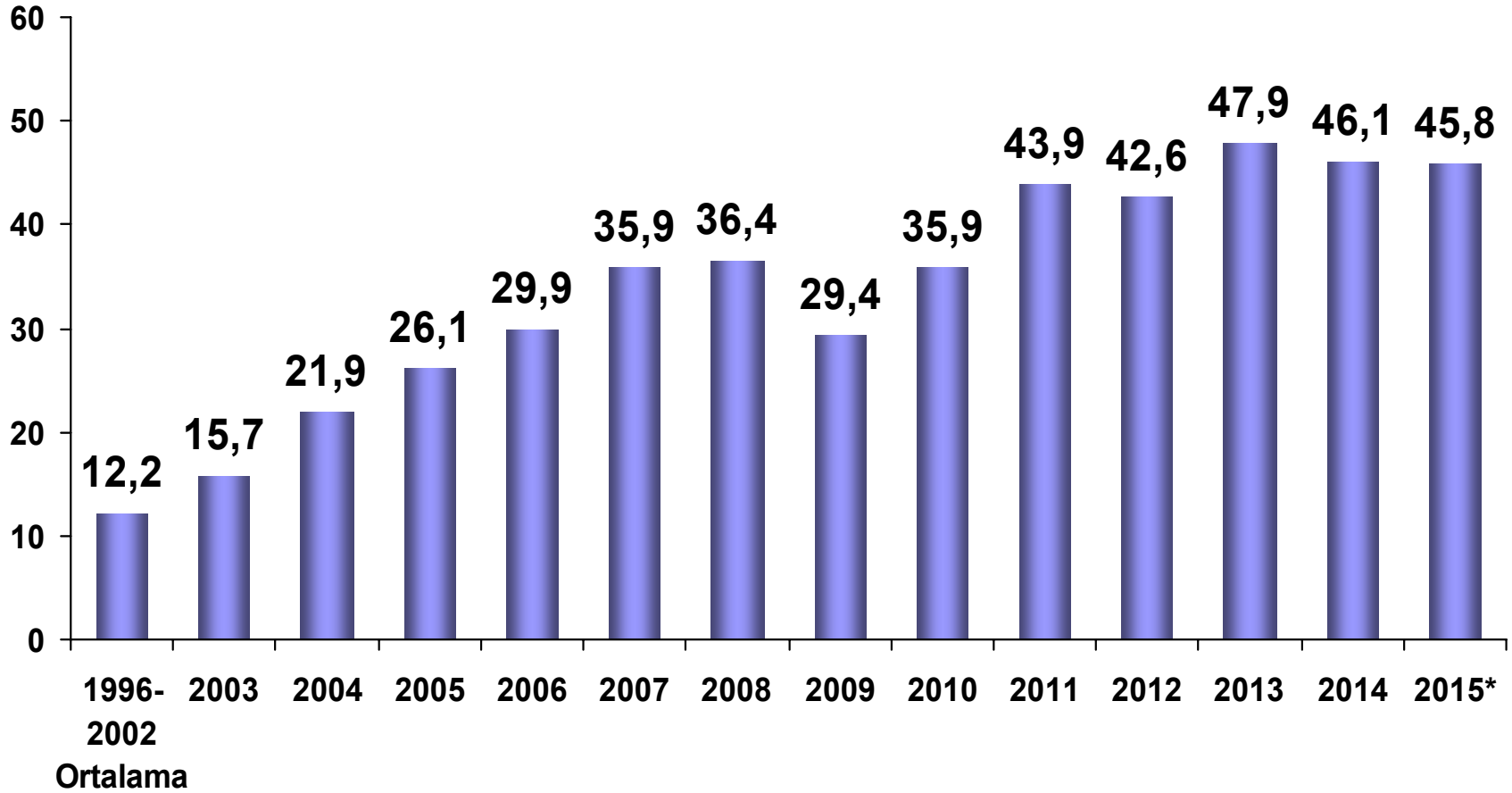
Kaynak: Reuters

Enerji Fiyatlarının Enerji İthalatına Etkisi (Milyar Dolar)

Kaynak: TÜİK, Hazine Müsteşarlığı

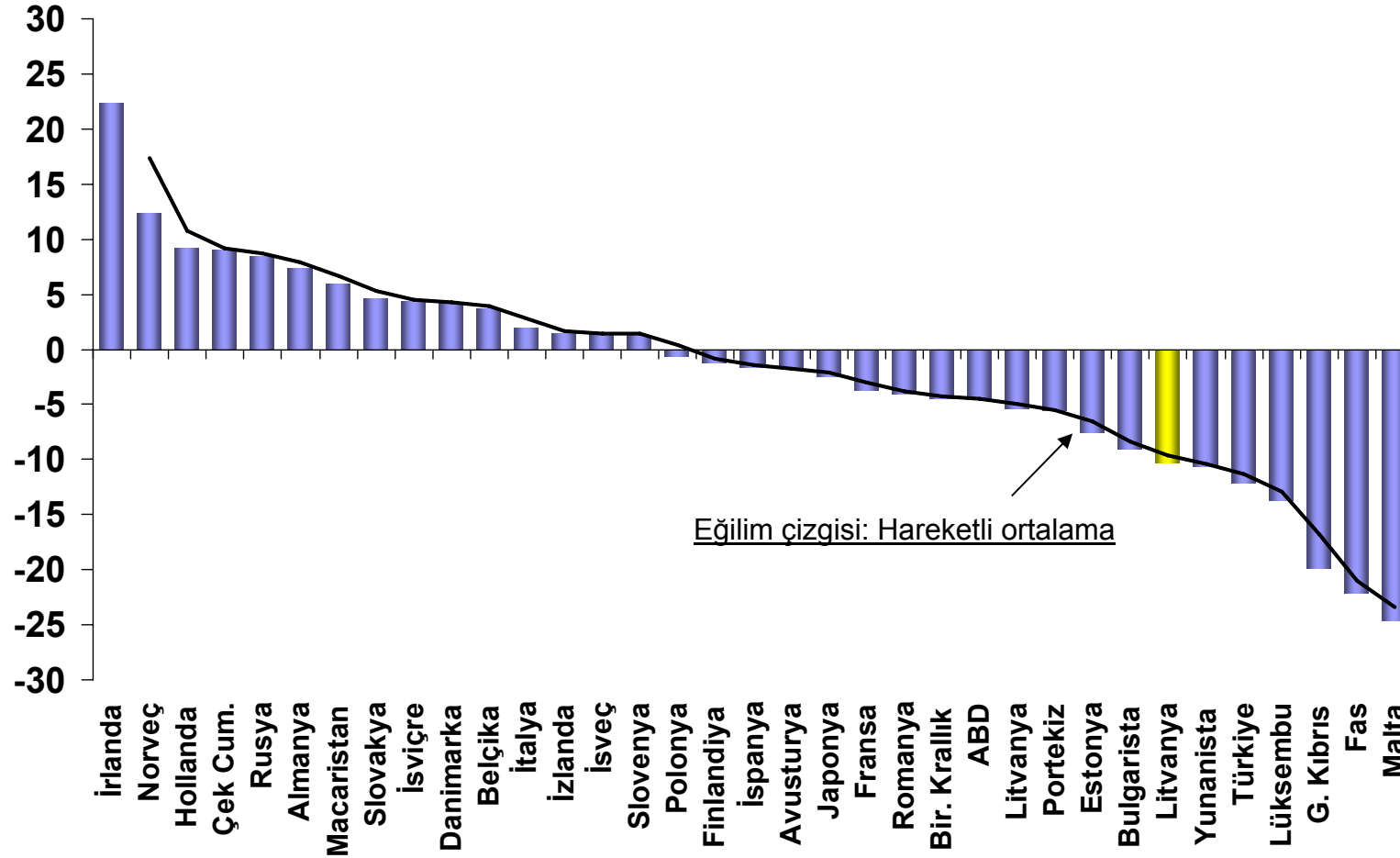
Makine ve Teçhizat İthalatı (Milyar Dolar)

* 2015 Ocak ayı itibarıyla yıllıklandırılmış.

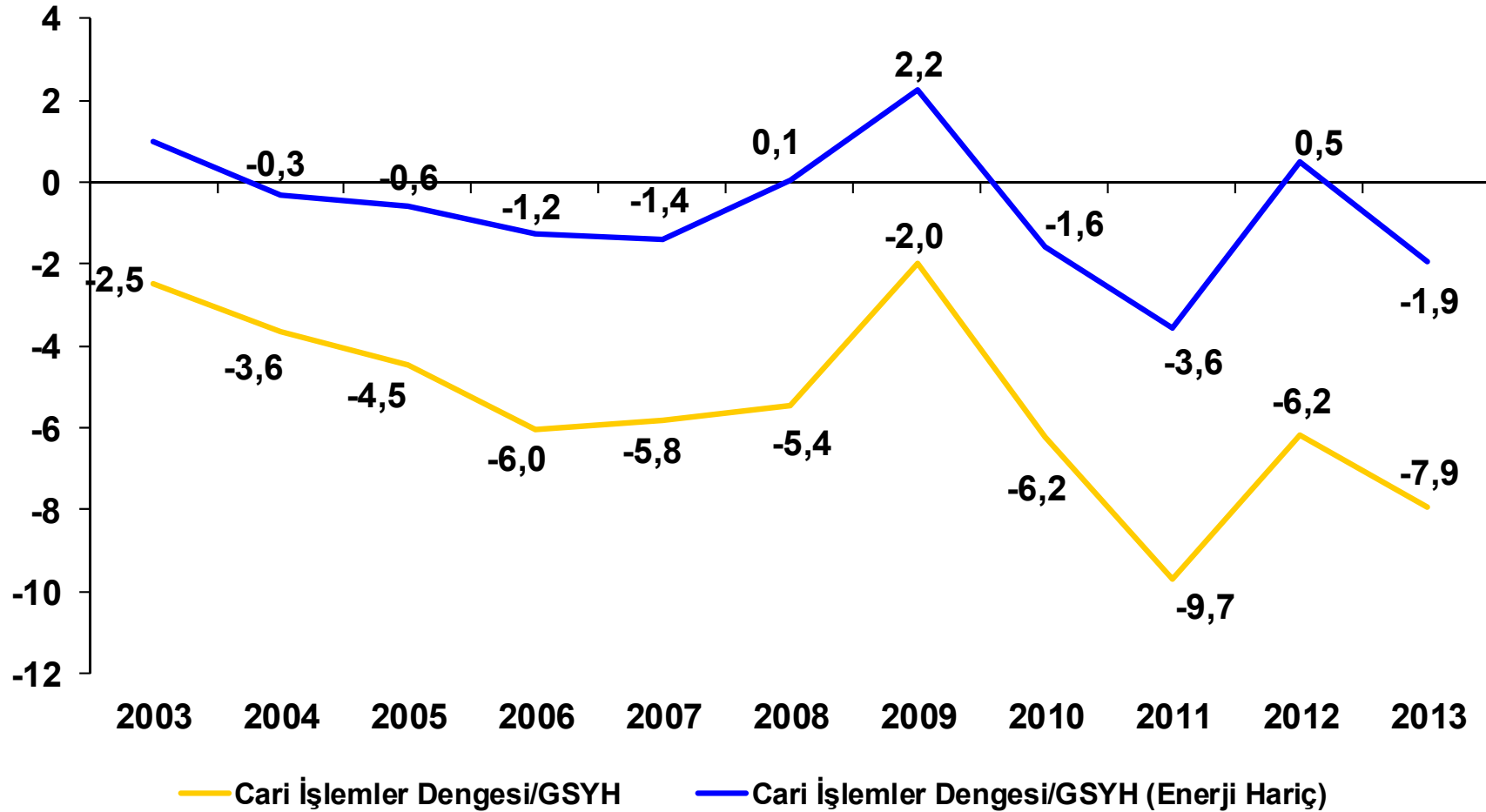
Kaynak: TÜİK

Dış Ticaret Dengesi / GSYH (%), 2012

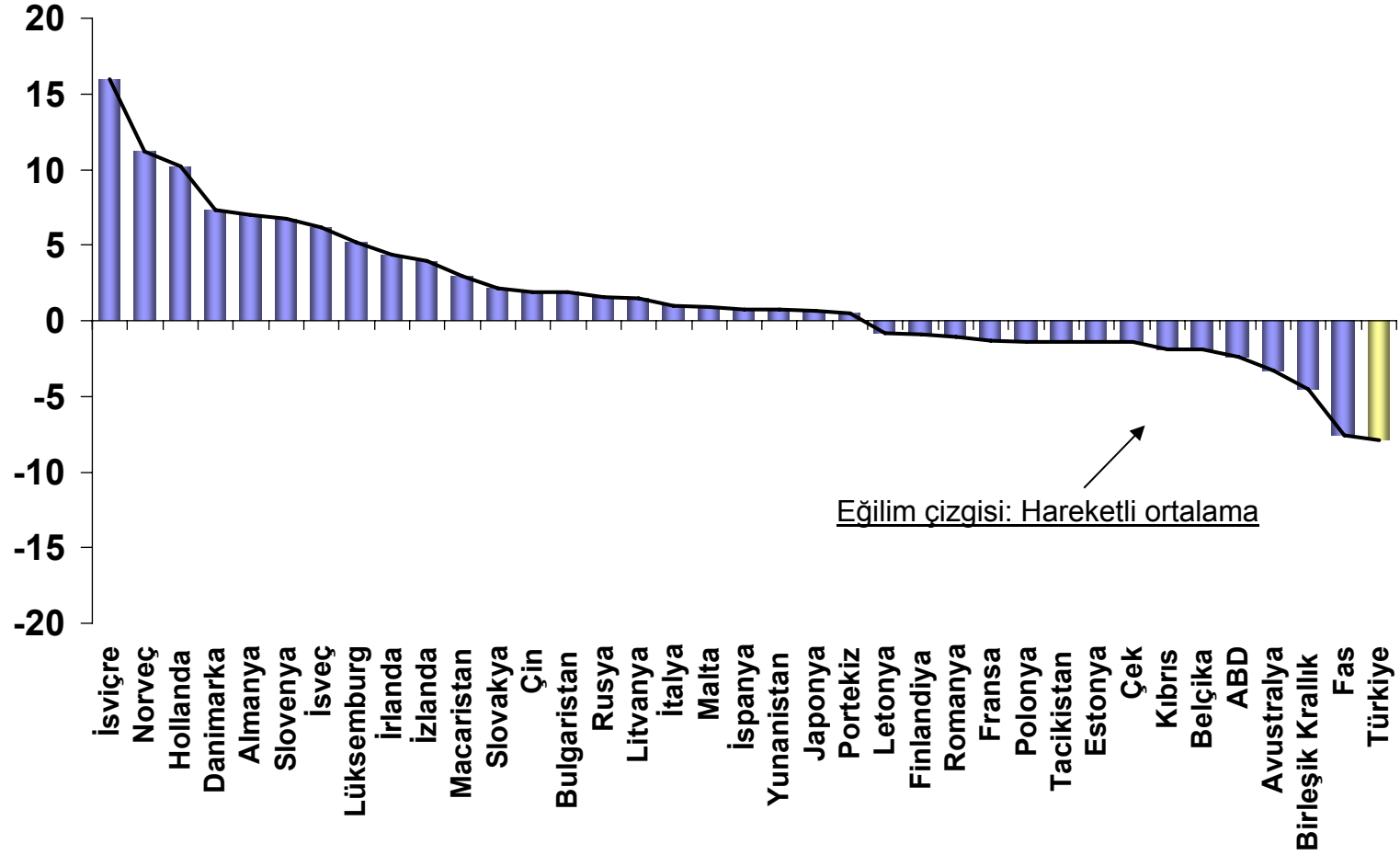
Kaynak: DTÖ, IMF Dünya Ekonomik Görünümü Nisan 2014

Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)

Kaynak: TCMB, Hazine Müsteşarlığı

Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%), 2013

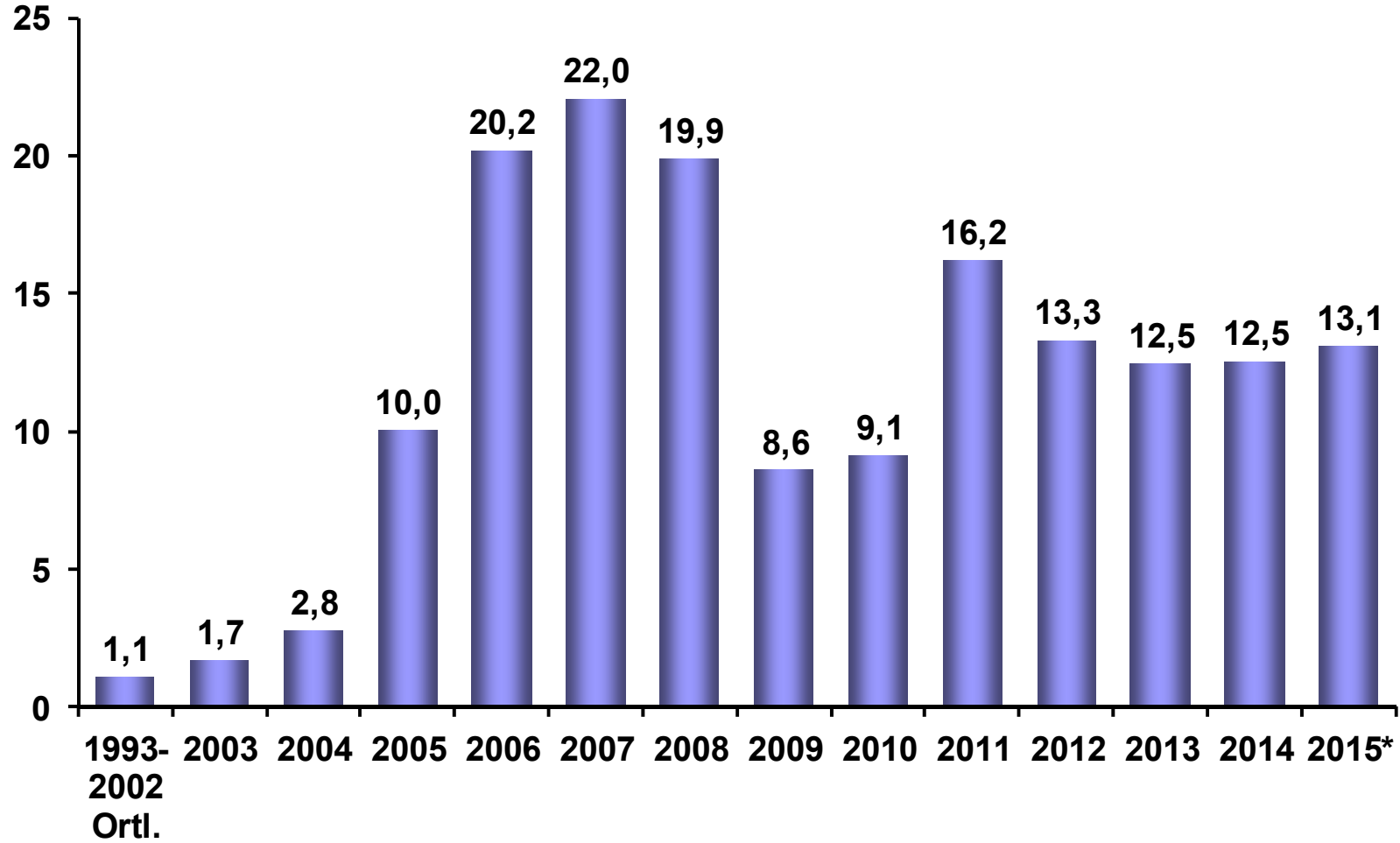

Kaynak: IMF Dünya Ekonomik Görünümü Ekim 2014

Cari İşlemler Açığının Finansmanı (Milyar Dolar)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014 Ocak	2015 Ocak
Cari İşlemler Dengesi	-14,2	-21,4	-31,8	-37,8	-40,2	-12,0	-45,3	-75,0	-48,5	-64,7	-45,8	-5,0	-2,0
Sermaye Girişleri (Rezerv Hariç)	20,1	37,7	48,5	48,8	49,7	-3,5	49,1	51,3	68,0	67,2	42,7	-1,3	7,3
Yurtiçinde Doğrudan Yatırımlar	2,8	10,0	20,2	22,0	19,9	8,6	9,1	16,2	13,3	12,5	12,5	1,2	1,8
Bankacılık Dışı Özel Sektörün Net Kredi Kullanımı	9,3	12,9	19,5	30,8	24,7	-11,6	-1,5	9,0	7,4	6,7	6,1	-0,3	-0,5
Diğer (Net)	8,1	14,7	8,8	-4,0	5,2	-0,5	41,5	26,1	47,3	48,1	24,1	-2,3	6,0
Net Hata ve Noksan	0,8	2,0	-0,2	0,5	2,7	3,0	0,2	9,0	0,3	2,8	2,2	2,5	-1,5
Bankaların Yabancı Para Efektif ve Mevduatı	6,0	0,3	10,3	3,5	13,3	-12,7	-8,8	-12,9	-1,0	-4,5	-0,3	2,0	-0,2
Rezerv Değişimi	0,8	17,8	6,1	8,0	-1,1	0,1	12,8	-1,8	20,8	9,9	-0,5	-5,8	4,0

Yurtiçinde Doğrudan Yabancı Sermaye Girişi (Milyar Dolar)

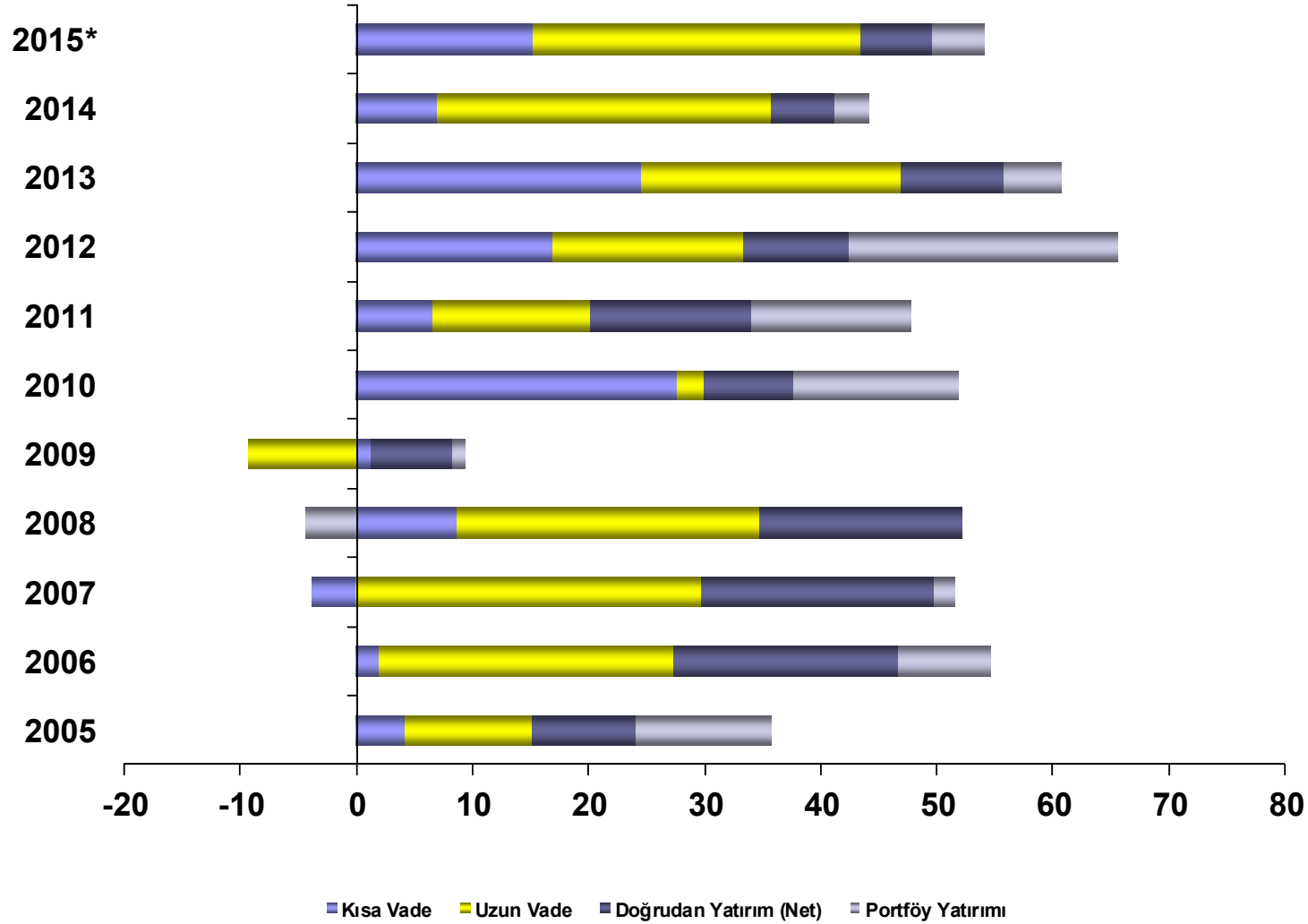

* 2015 Ocak ayı itibarıyla yıllıklandırılmış.

Kaynak: TCMB

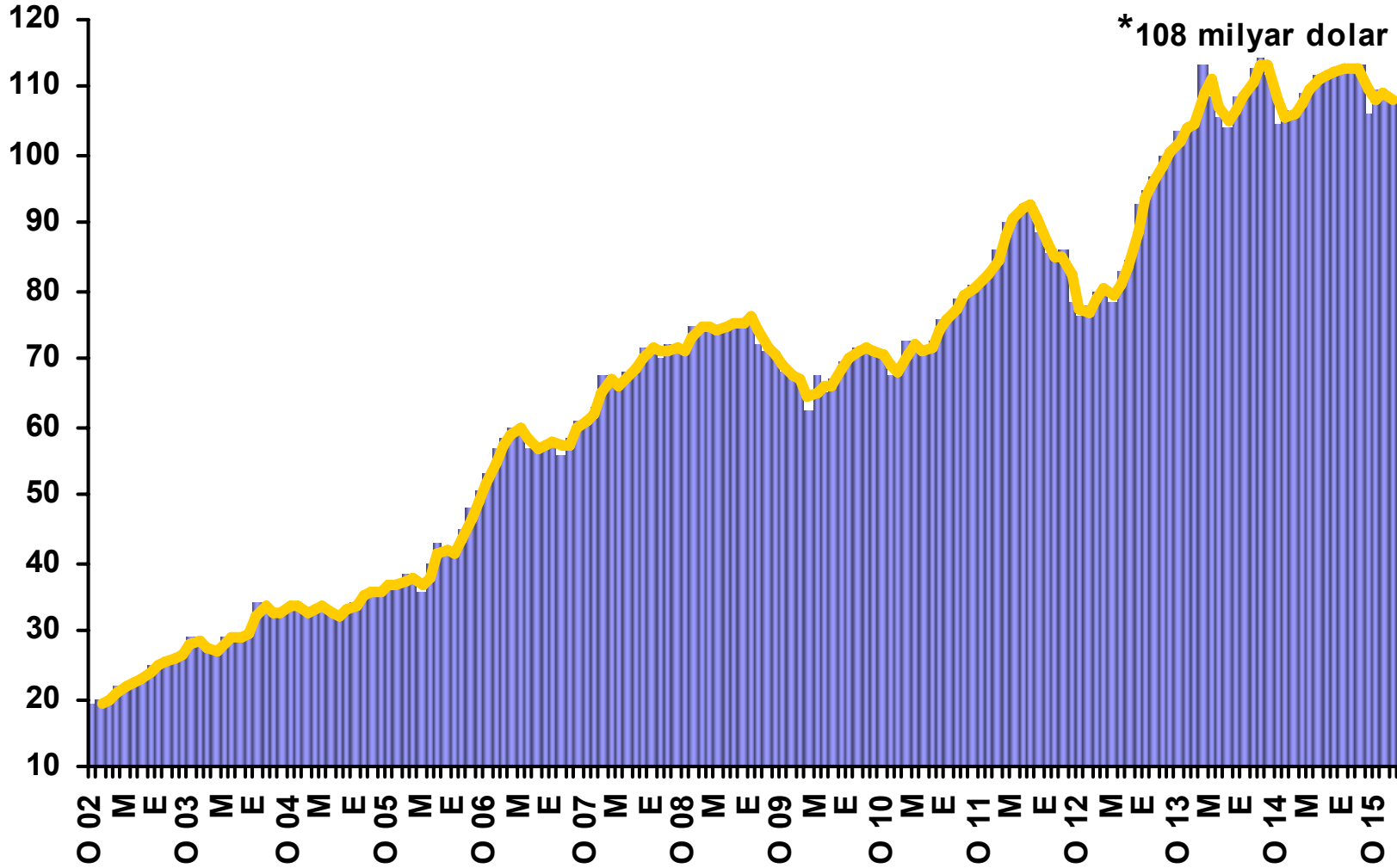
Sermaye Girişi (Milyar Dolar)

* 2015 Ocak ayı itibarıyla yıllıklandırılmış.

Kaynak: TCMB

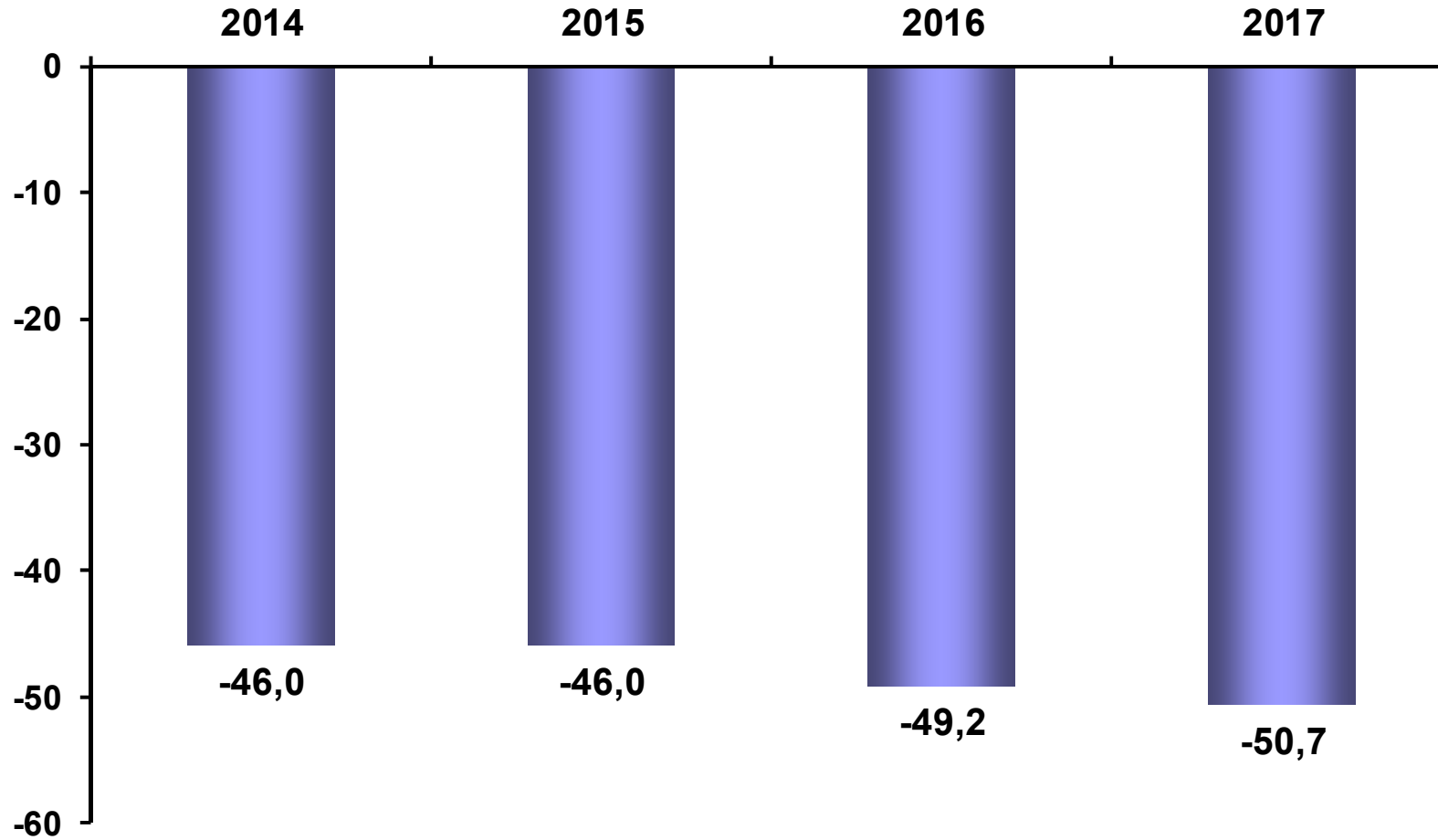
Merkez Bankası Brüt Döviz Rezervleri (Milyar Dolar)

(*) 6 Mart 2015 itibarıyla

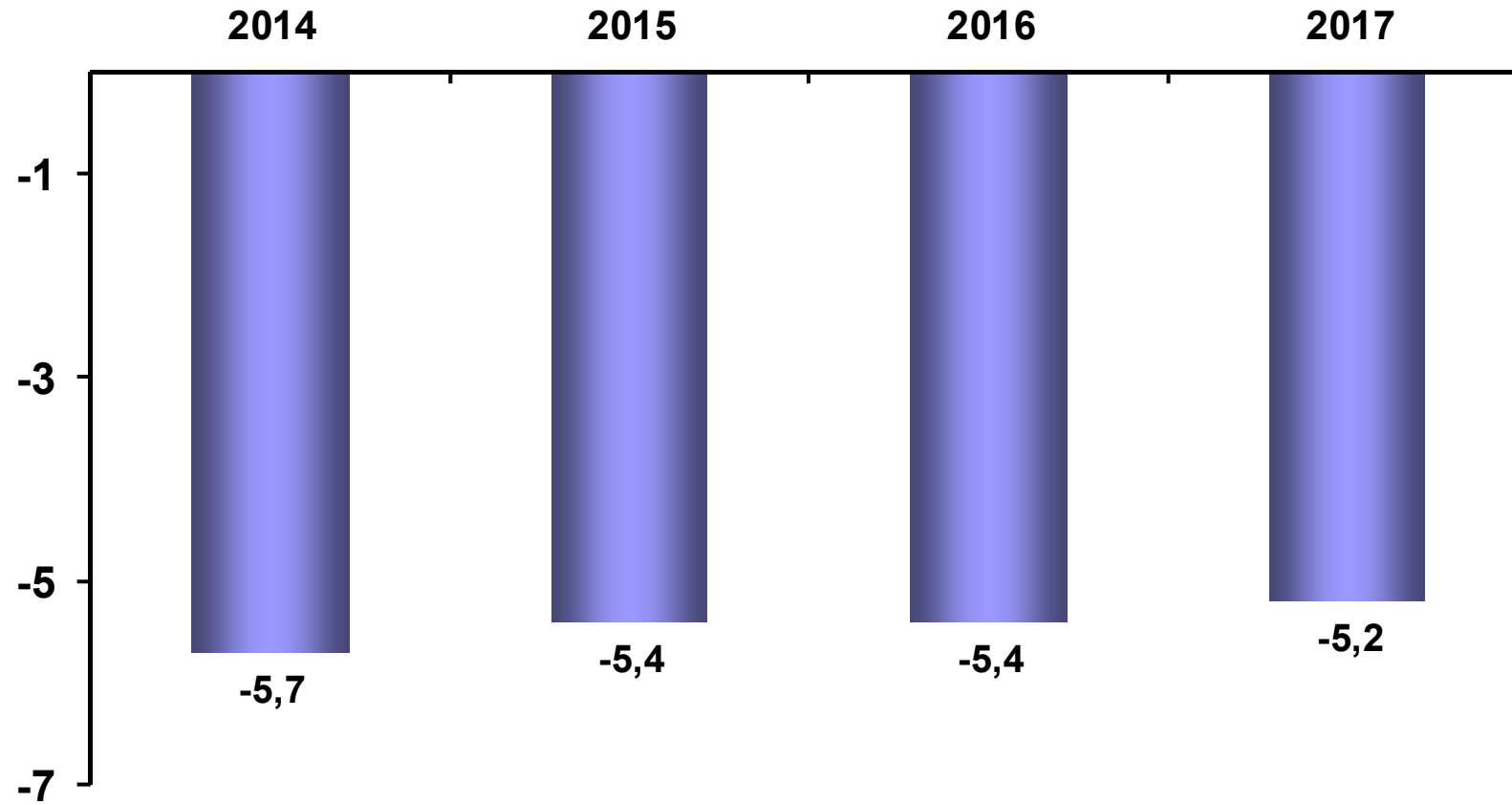
Kaynak: TCMB

Cari İşlemler Dengesi Tahminleri (Milyar Dolar)

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, 2015-2017 Orta Vadeli Program

Cari İşlemler Dengesi Tahminleri / GSYH (%)

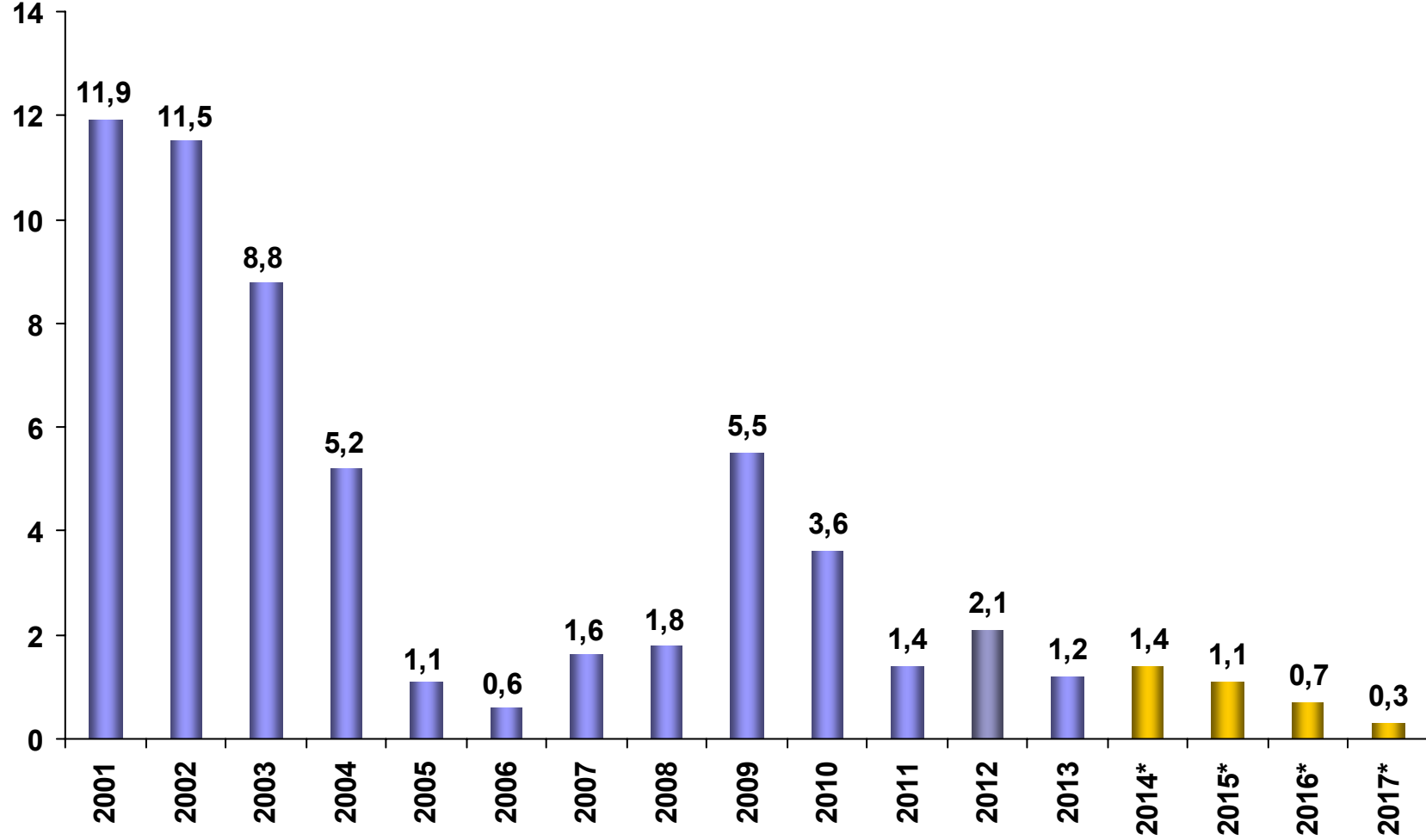

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, 2015-2017 Orta Vadeli Program

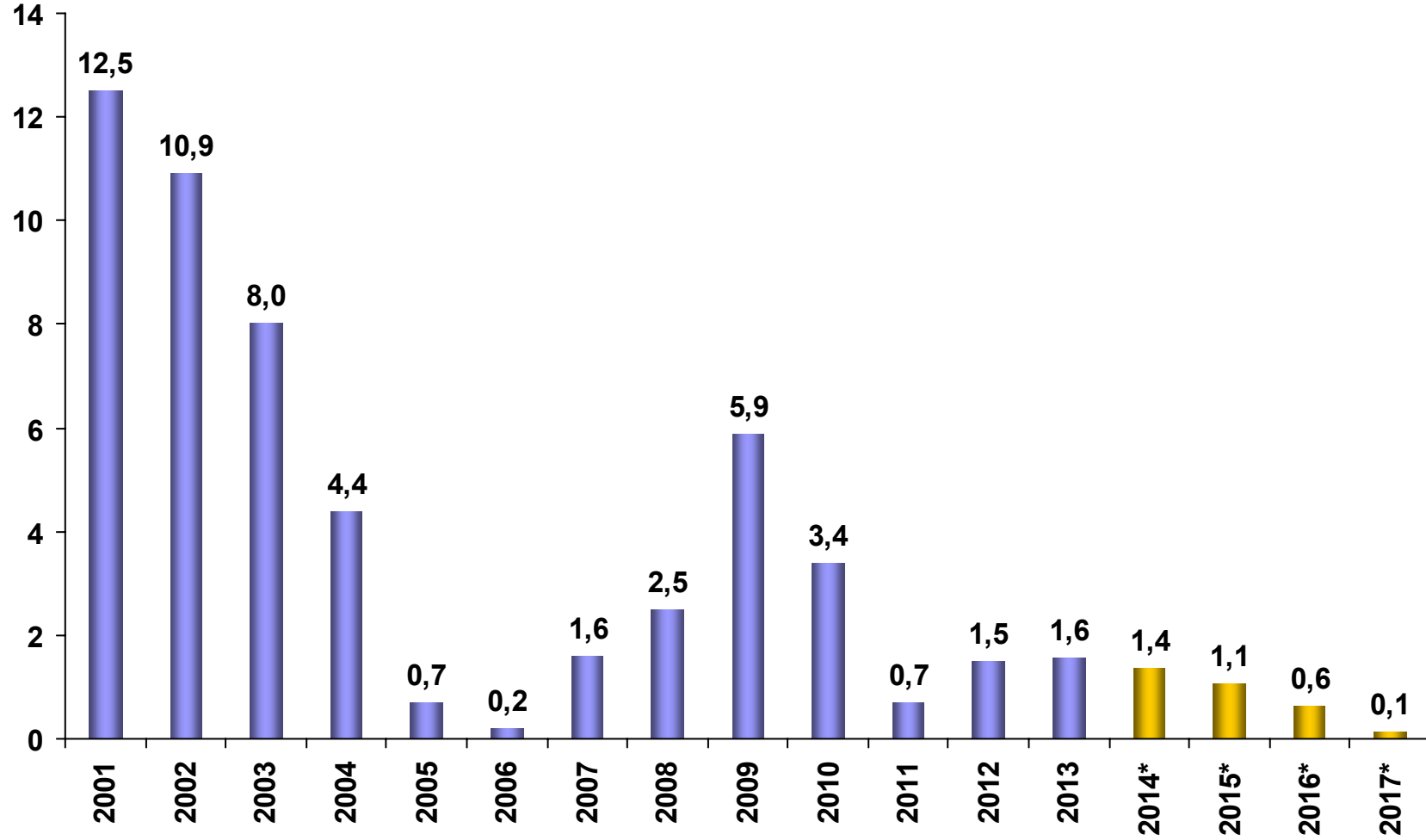
KAMU MALİYESİ

Merkezi Yönetim Bütçe Açığı / GSYH (%)

(*) 2015-2017: Orta Vadeli Program hedeflerini göstermektedir.
Kaynak: Maliye Bakanlığı, 2015-2017 OVP

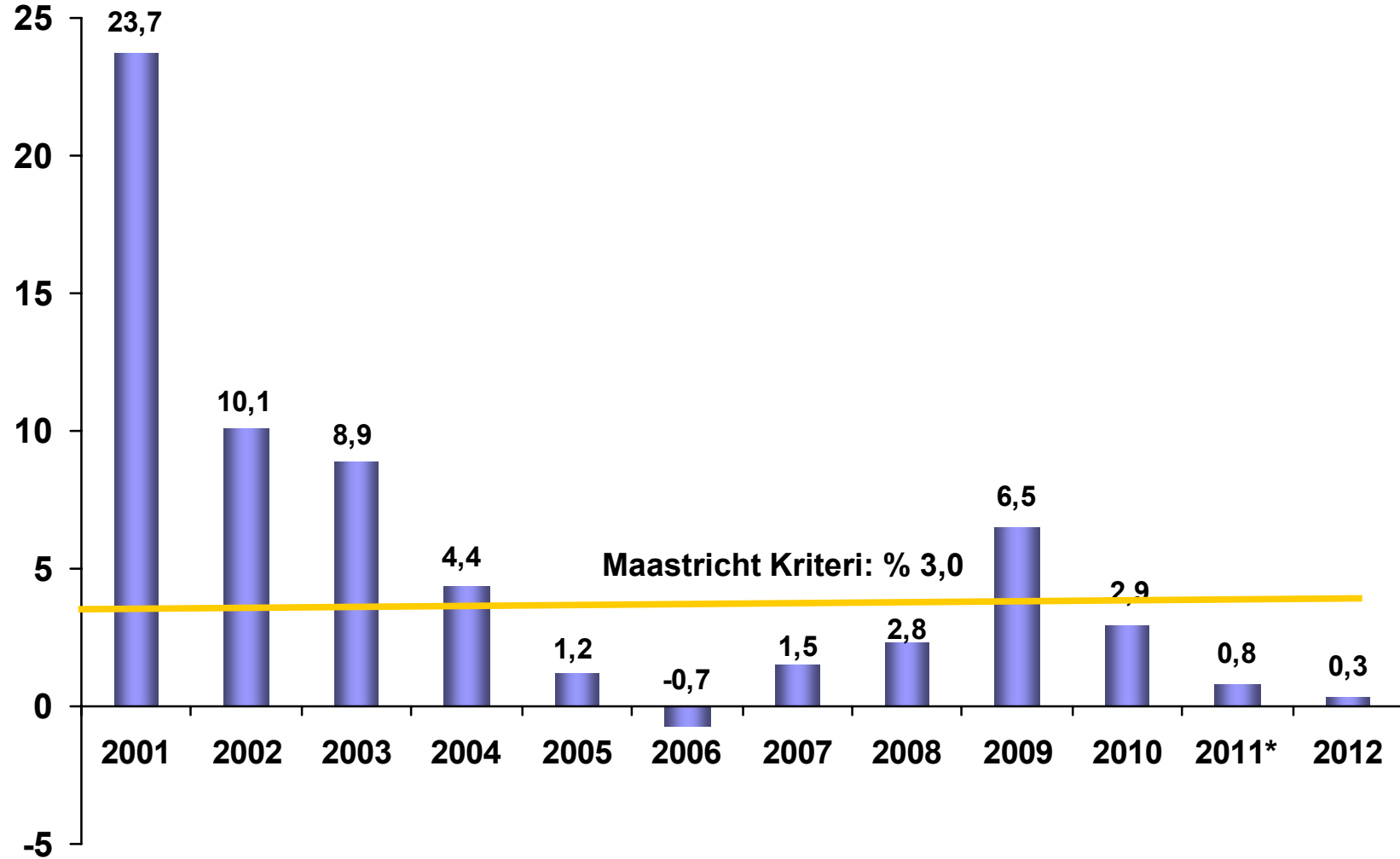
Genel Yönetim Bütçe Açığı (Özelleştirme Hariç) / GSYH (%)

(*) 2015-2017: Orta Vadeli Program hedeflerini göstermektedir.

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, 2015-2017 OVP

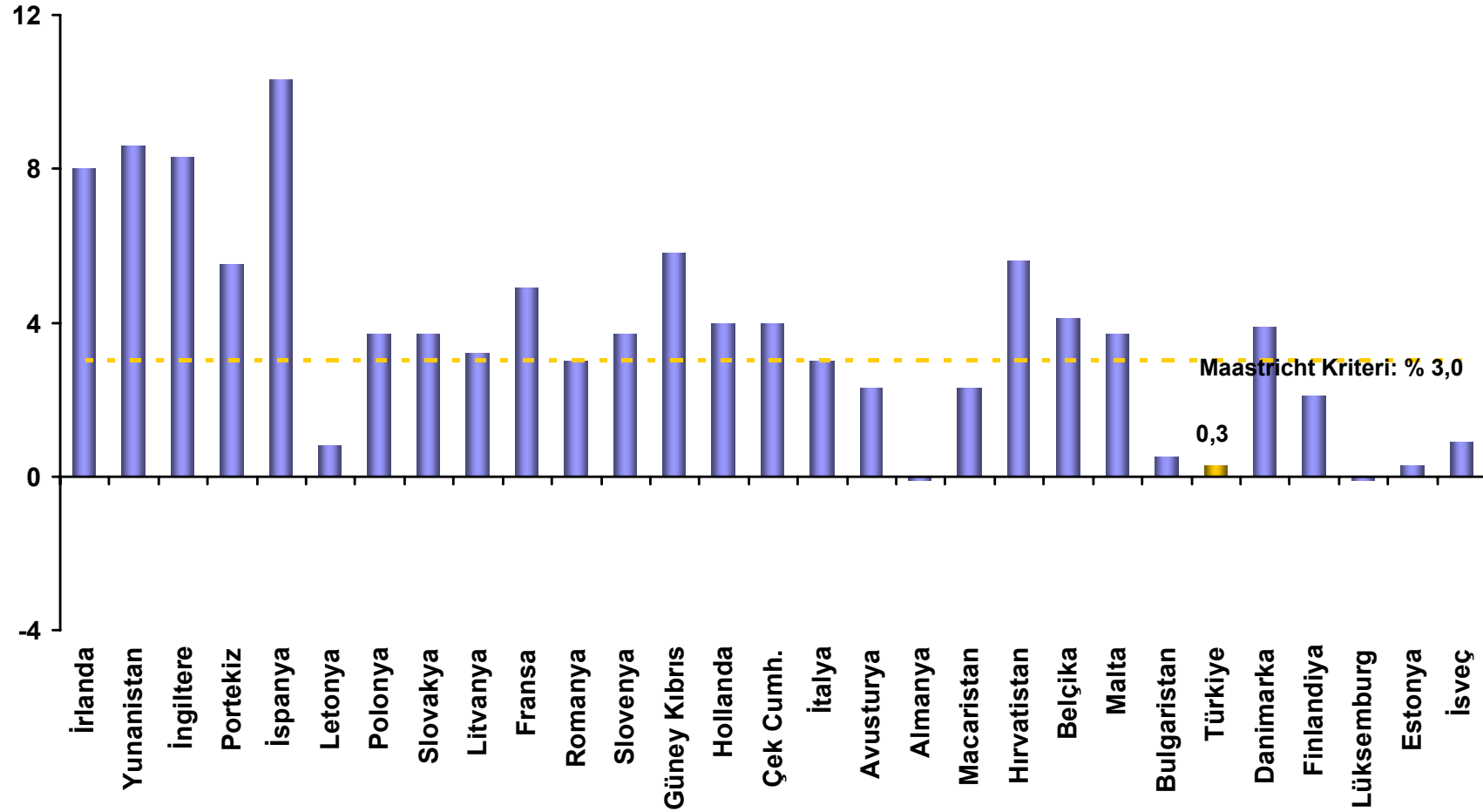
AB Tanımlı Genel Yönetim Bütçe Açığı / GSYH (%)

*Geçici
Kaynak: EUROSTAT

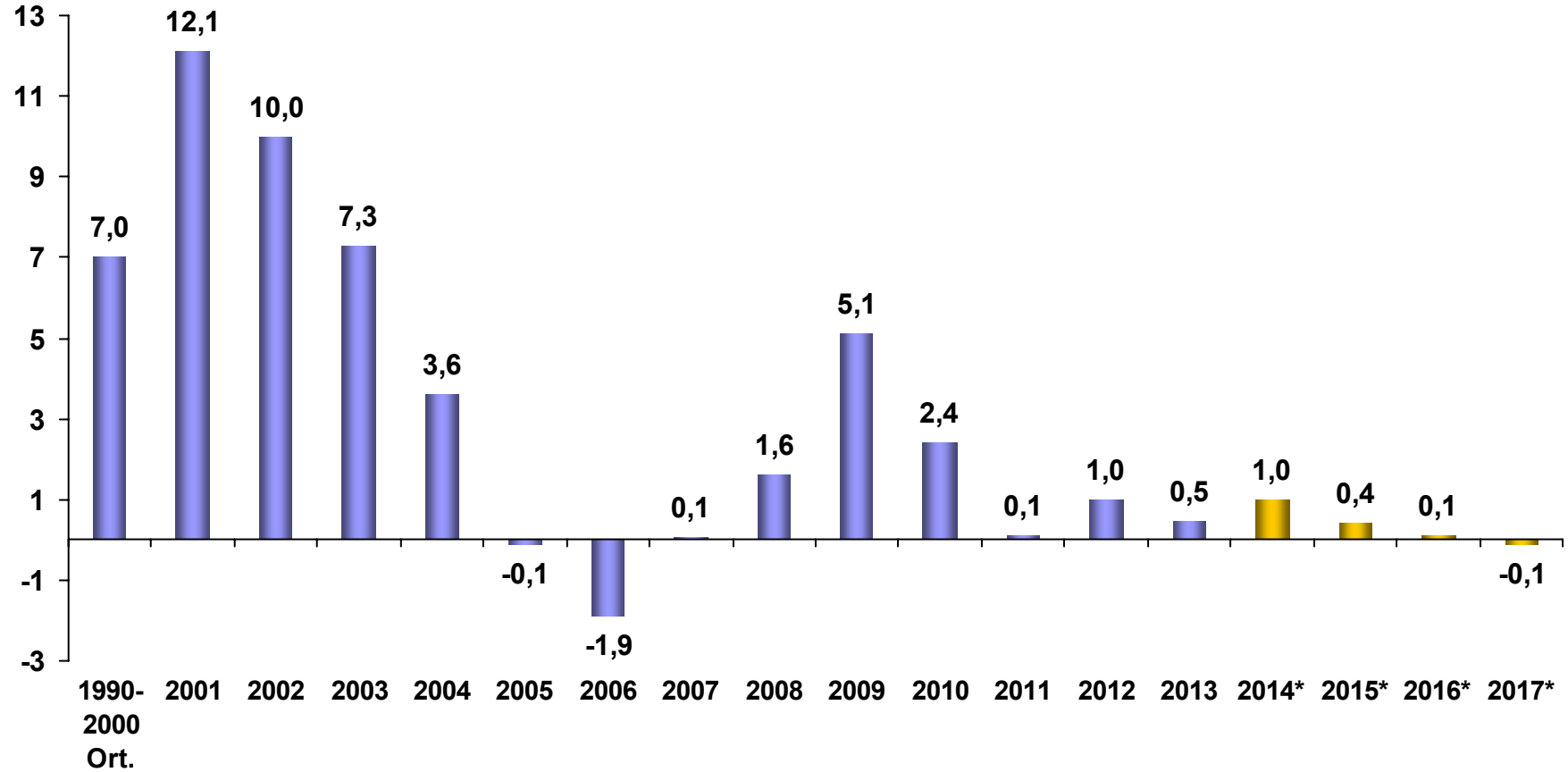

Genel Yönetim Bütçe Açığı (2012 Yılı, % GSYH)

Kaynak: Eurostat

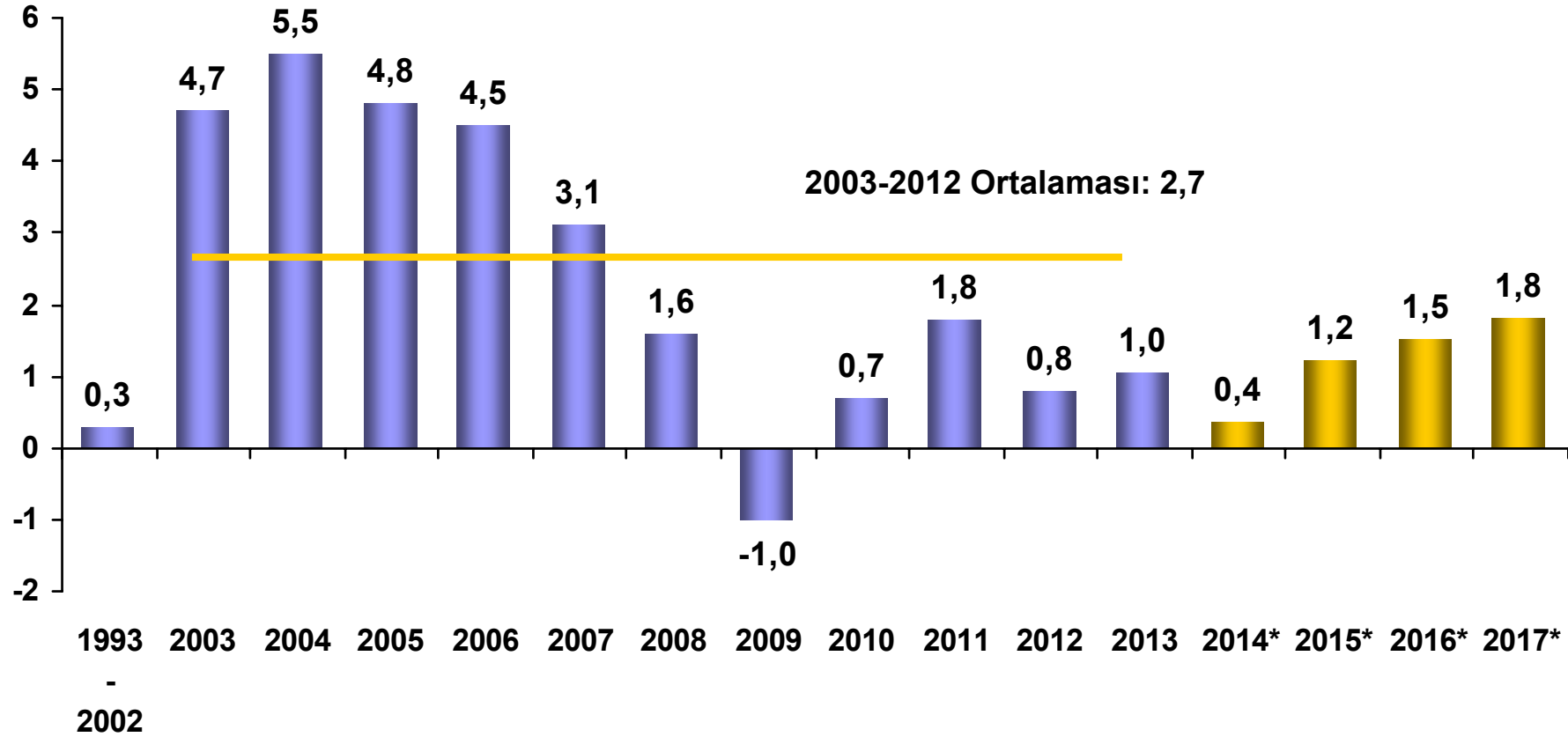
Kamu Kesimi Borçlanma Gereği (GSYH %)

(*) 2015-2017: Orta Vadeli Program hedeflerini göstermektedir.

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, 2015-2017 OVP

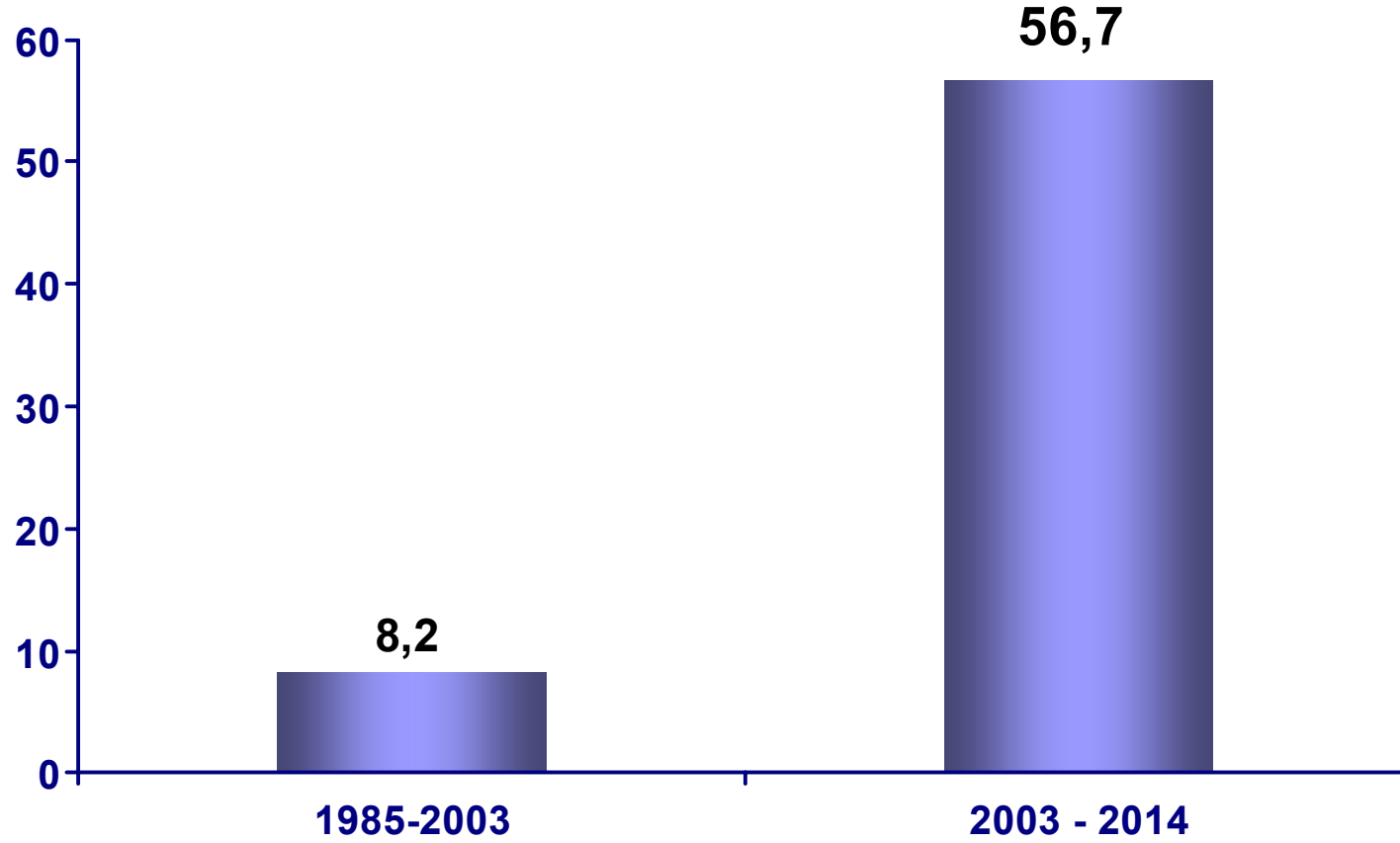
Kamu Kesimi Faiz Dışı Fazlası (Program Tanımlı, % GSYH)

(*) 2015-2017: Orta Vadeli Program hedeflerini göstermektedir.

Kaynak: IMF, 2012 öncesi veriler Hazine Müsteşarlığı, 2012 ve sonrası veriler ise Kalkınma Bakanlığı tarafından hesaplanmaktadır.

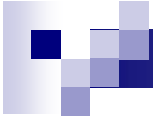
Özelleştirme Uygulamaları (Milyar \$)

Kaynak: Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

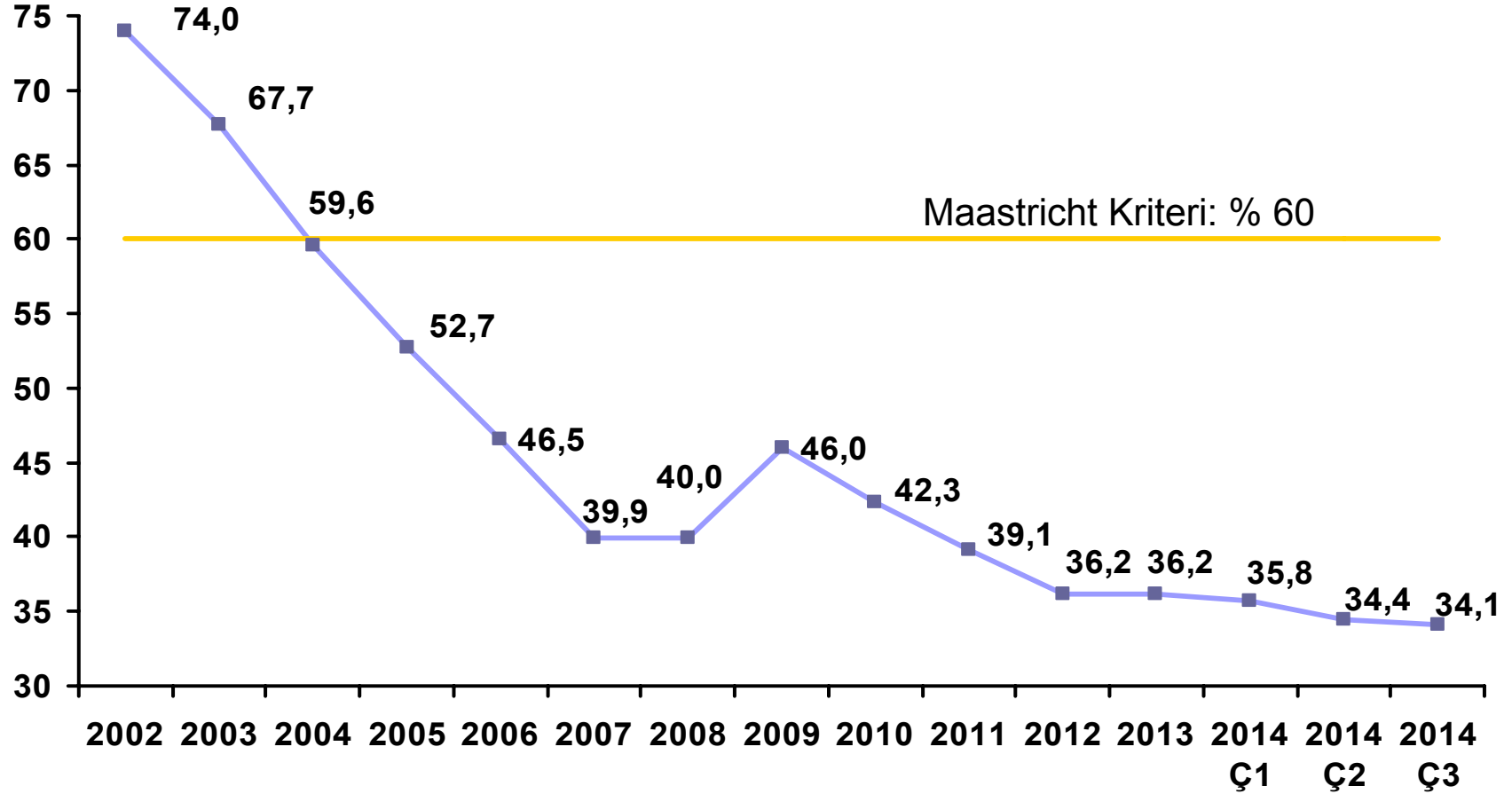
Orta Vadeli Program Büyüklükleri (% GSYH)

	2014	2015	2016	2017
Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi	-1,4	-1,1	-0,7	-0,3
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri	24,0	23,2	22,8	22,5
Merkezi Yönetim Bütçe Harcamaları	25,4	24,3	23,6	22,8
MYB Faiz Dışı Dengesi (Program Tanımlı)	0,5	1,1	1,3	1,7
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri (Program Tanımlı)	23,1	22,6	22,4	22,2
Merkezi Yönetim Faiz Dışı Harcamaları (Program Tanımlı)	22,6	21,5	21,1	20,5
Diğer Kamu Faiz Dışı Dengesi (Program Tanımlı)	-0,1	0,1	0,2	0,1
Toplam Kamu Faiz Dışı Dengesi (Program Tanımlı)	0,4	1,2	1,5	1,8

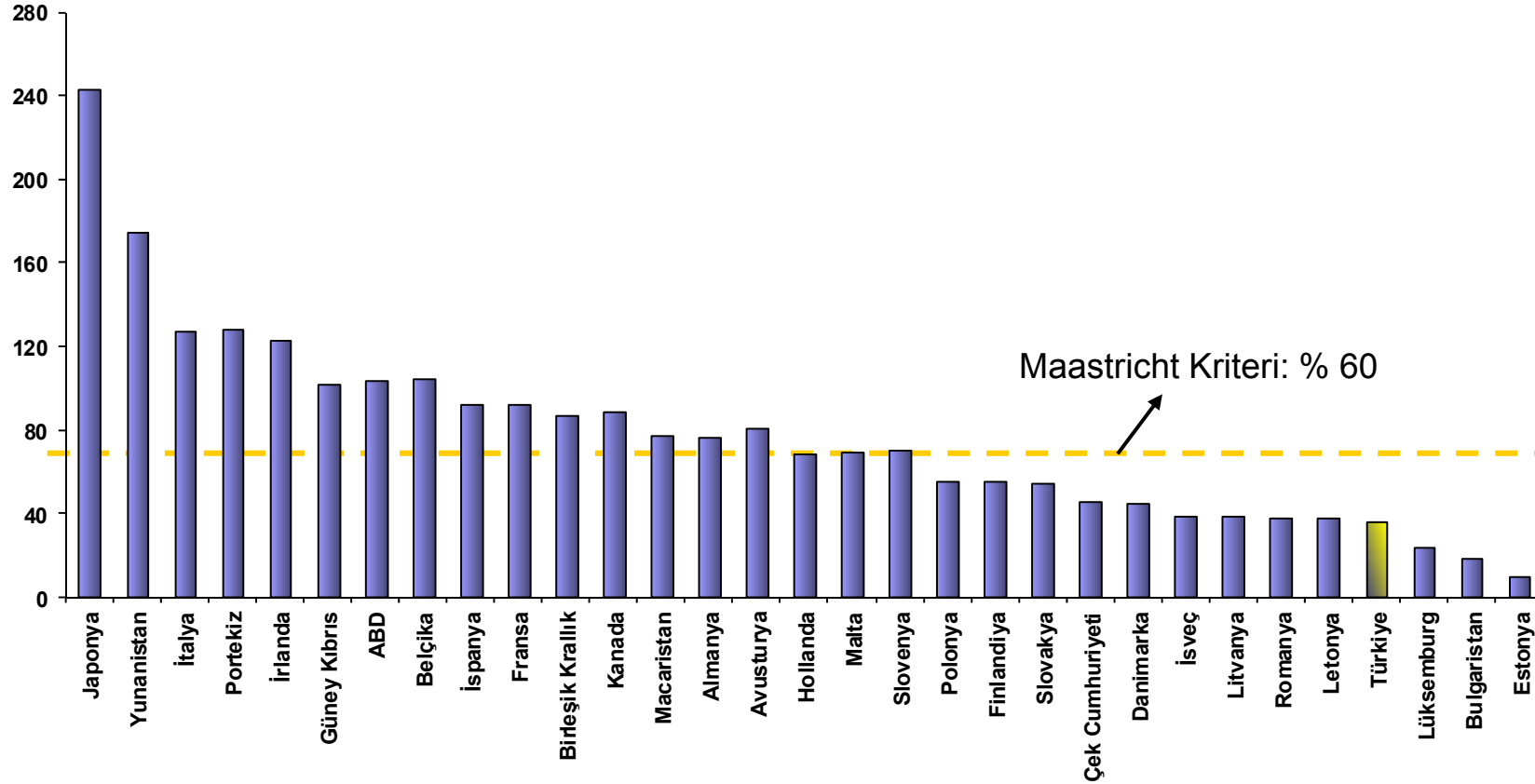

BORÇ YÖNETİMİ

AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku (% GSYH)

Genel Yönetim Borç Stoku (% GSYH, 2013)

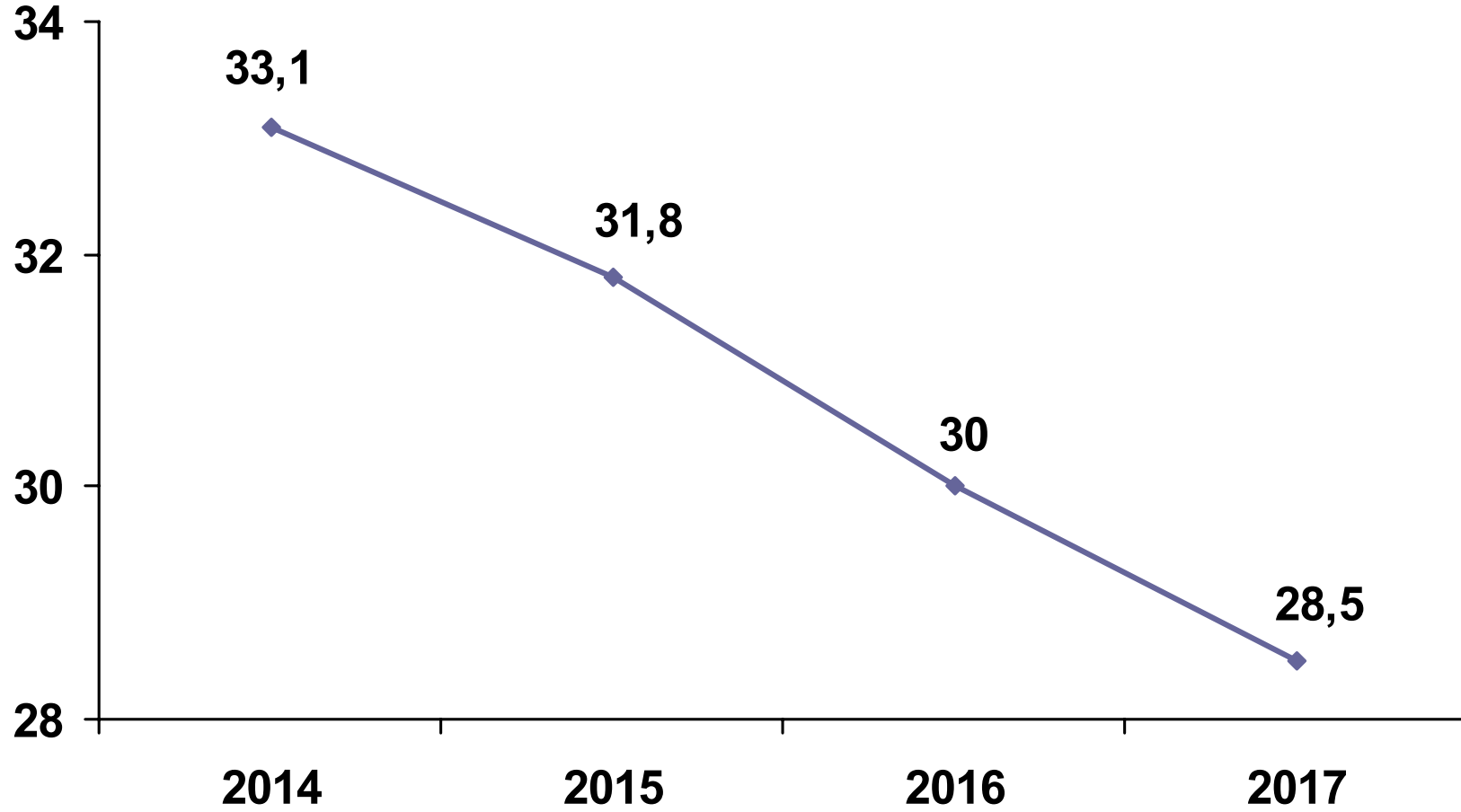
Kaynak: Eurostat (23.01.2015 tarihli güncelleme), Hazine Müsteşarlığı (30.09.2014 itibarıyla)
ABD, Kanada ve Japonya için: IMF Dünya Ekonomik Görünümü (Ekim 2014)

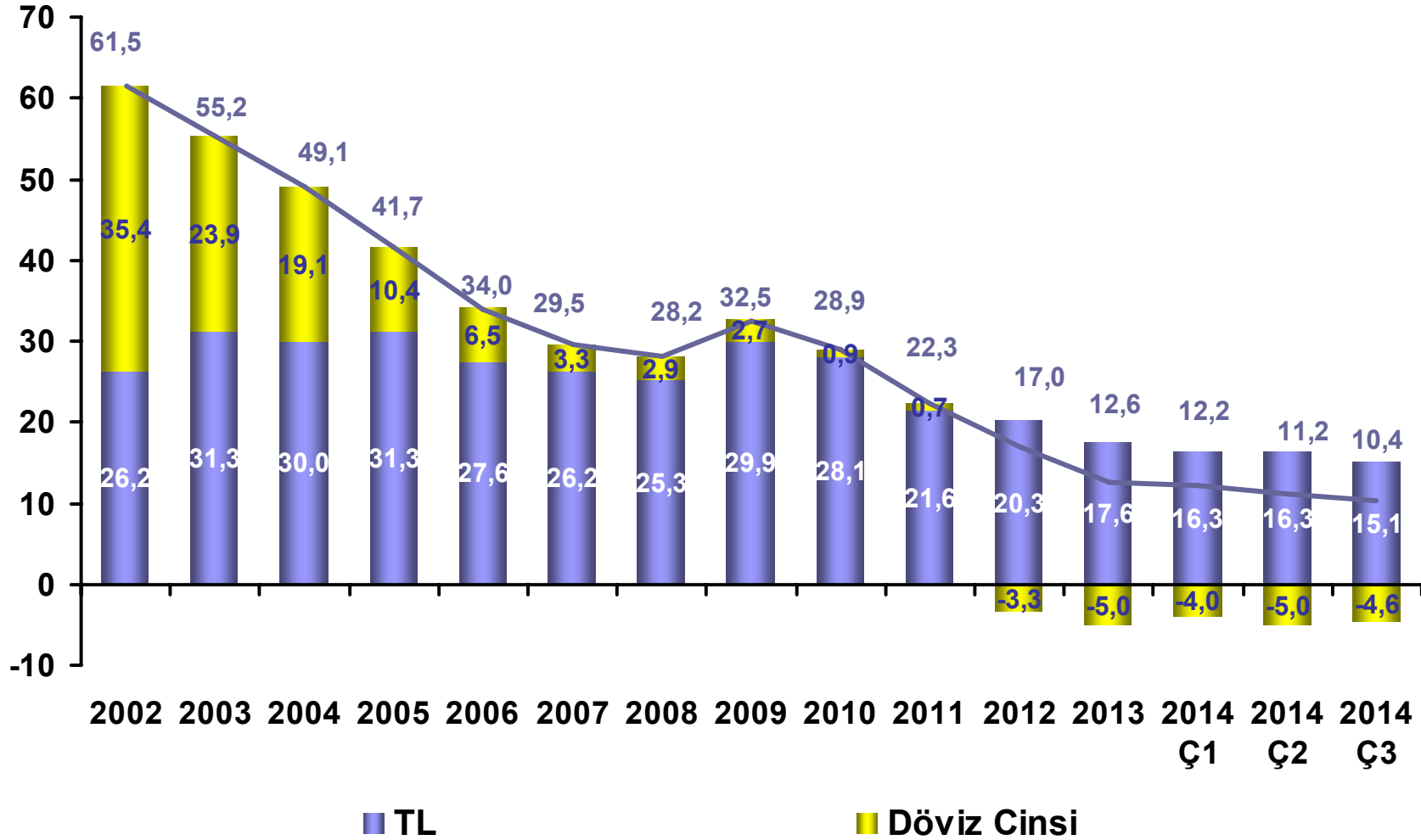
AB Tanımlı Borç Stoku / GSYH (%)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014 Ç3
Euro Bölgesi (17 ülke)	78,5	83,8	85,9	89,1	91,1	92,2
AB (27 ülke)	73,0	78,3	80,9	83,5	85,4	86,7
Yunanistan	126,8	146,0	171,3	156,9	174,9	176,0
İtalya	112,5	115,3	116,4	122,2	127,9	131,8
Portekiz	83,6	96,2	111,1	124,8	128,0	131,4
Belçika	99,3	99,6	102,1	104,0	104,5	108,2
İspanya	52,7	60,1	69,2	84,4	92,1	96,8
Fransa	78,8	81,5	85,0	89,2	92,2	95,3
İngiltere	65,8	76,4	81,8	85,8	87,3	87,9
Avusturya	79,7	82,4	82,1	81,7	81,2	80,7
Macaristan	78,2	80,9	81,0	78,5	77,3	80,3
Almanya	72,4	80,3	77,6	79,0	76,9	74,8
Hollanda	56,5	59,0	61,3	66,5	68,6	69,0
Türkiye	46,0	42,3	39,1	36,2	36,2	34,1

AB Tanımlı Borç Stoku Hedefleri (% GSYH)

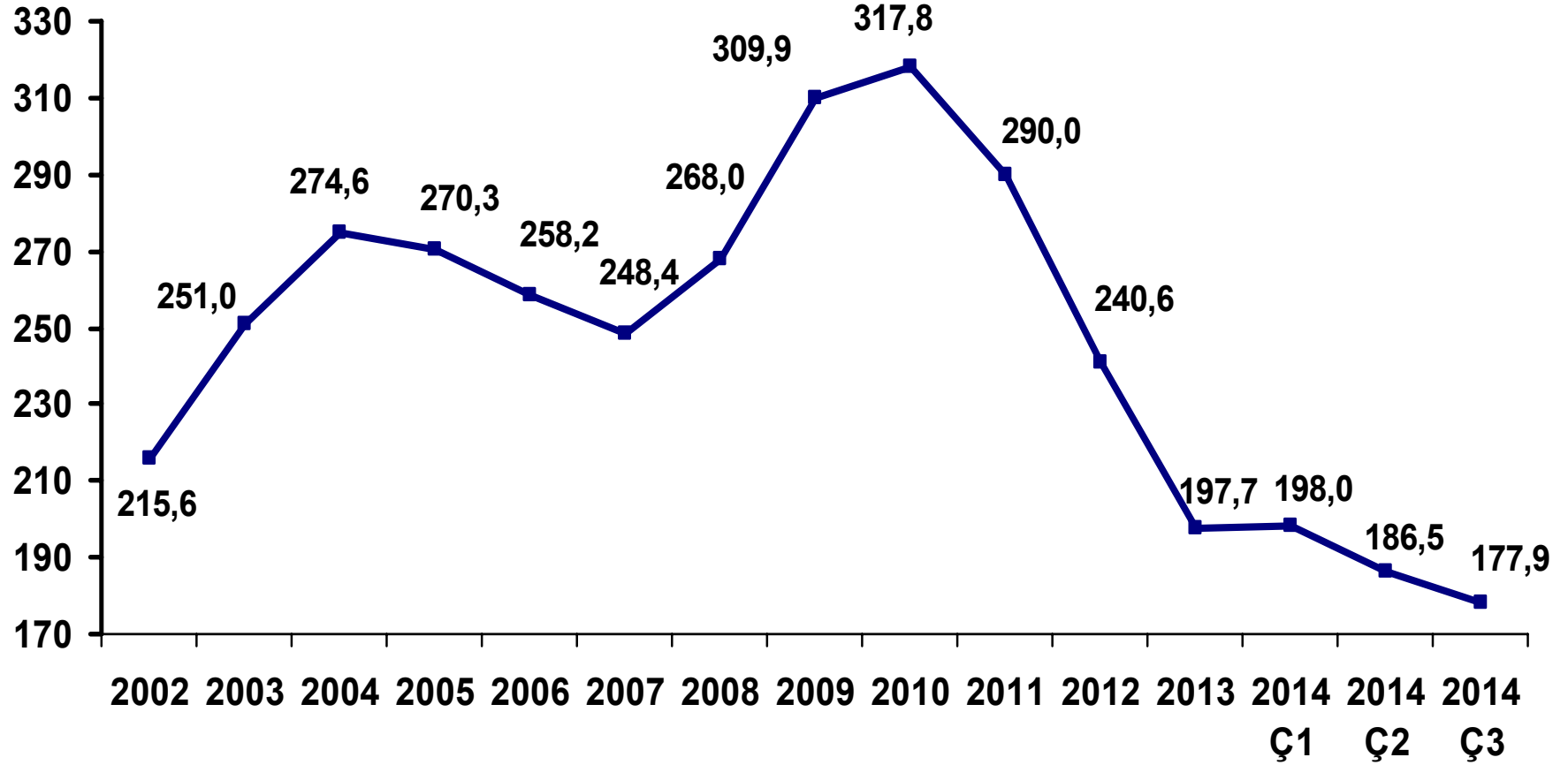
Kamu Net Borç Stoku / GSYH (%)

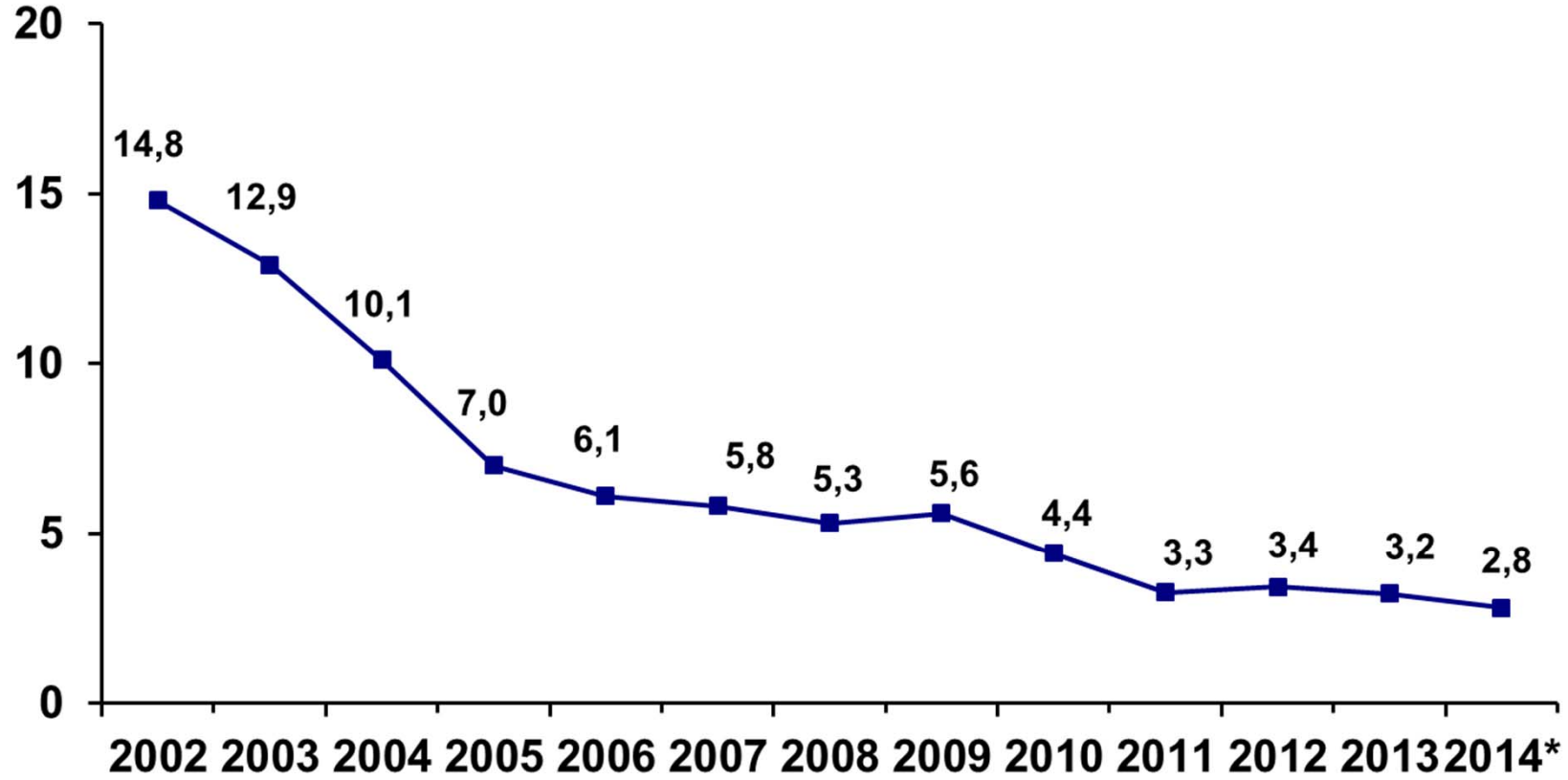
Kamu Net Borç Stoku

Milyar TL	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 Ç1	2014 Ç2	2014 Ç3
I- Toplam Kamu Brüt Borç Stoku	355,5	408,2	465,7	497,1	546,4	562,8	623,3	636,0	628,9	642,5
• Merkezi Yönetim	333,5	380,3	441,5	473,6	518,4	532,2	585,8	598,4	593,7	603,2
• Diğer Kamu	22,0	27,9	24,2	23,5	28,1	30,6	37,5	37,6	35,2	39,3
II- Varlıklar ve Kamu Mevduatı	107,1	140,2	155,8	179,3	256,4	322,3	425,6	438,0	442,5	464,7
• Merkez Bankası Net Varlıkları	41,8	60,4	66,0	86,2	143,2	189,5	271,1	283,3	290,0	315,9
• Kamu Mevduatı	34,6	41,5	47,7	47,2	59,8	71,6	84,2	81,9	77,0	70,5
• İşsizlik Sigortası	30,7	38,4	42,1	45,9	53,5	61,2	70,4	72,8	75,5	78,3
III- Kamu Net Borç Stoku	248,4	268,0	309,9	317,8	290,0	240,6	197,7	198,0	186,5	177,9

Kamu Net Borç Stoku (Milyar TL)

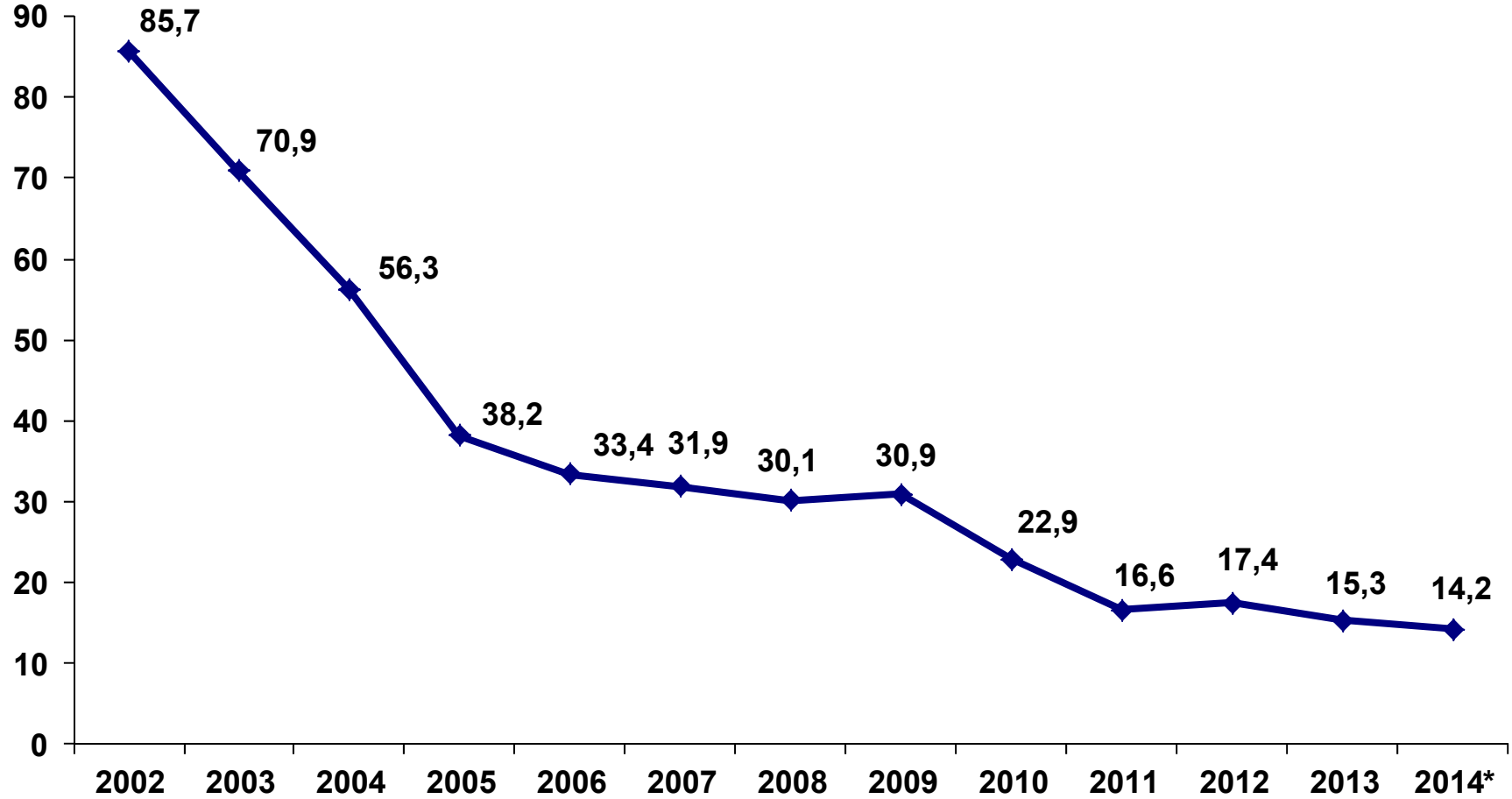
Merkezi Yönetim Faiz Harcamaları / GSYH (%)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

(*) Geçici

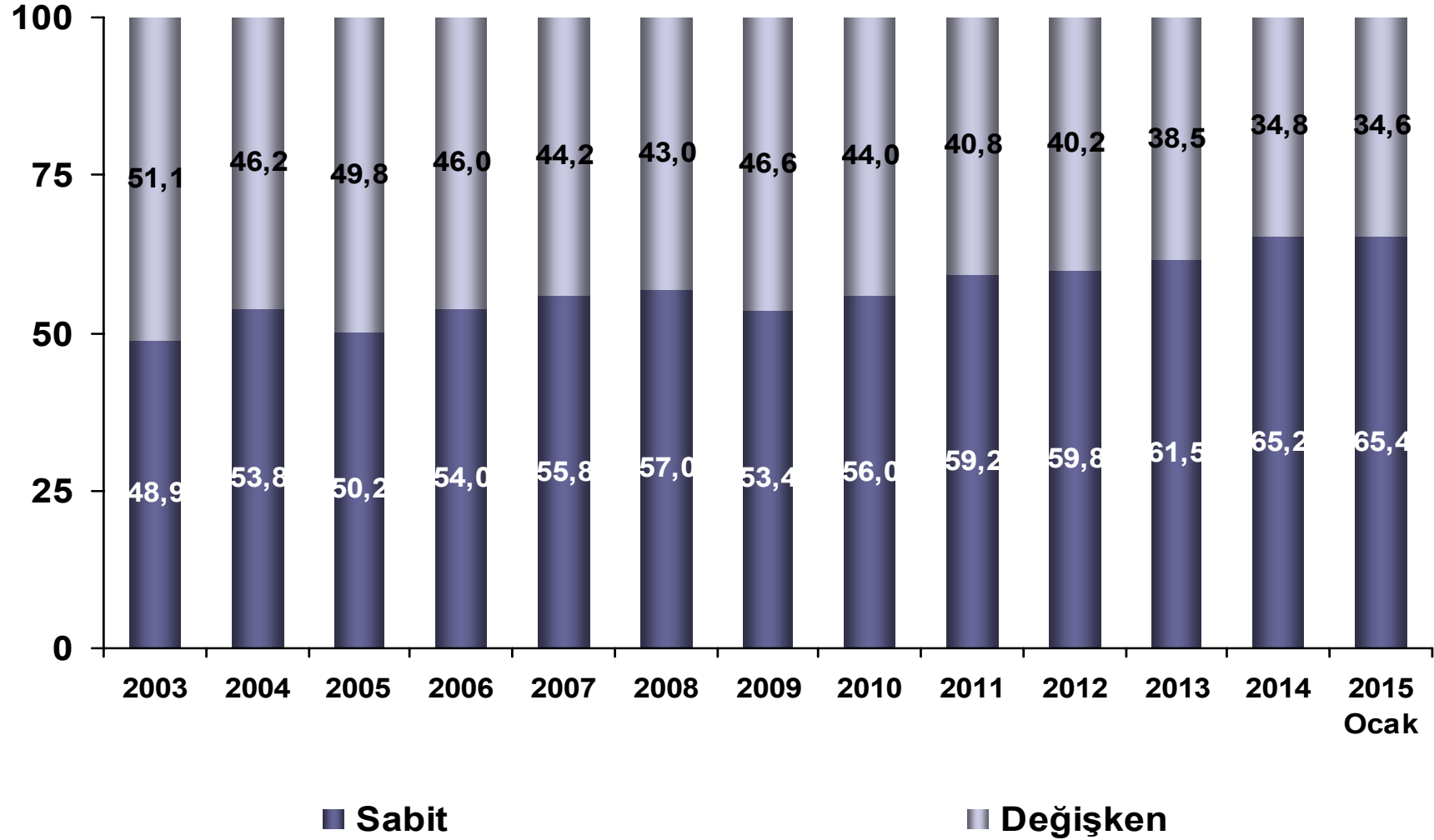
Merkezi Yönetim Faiz Harcamaları / Vergi Gelirleri (%)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

(*) Geçici

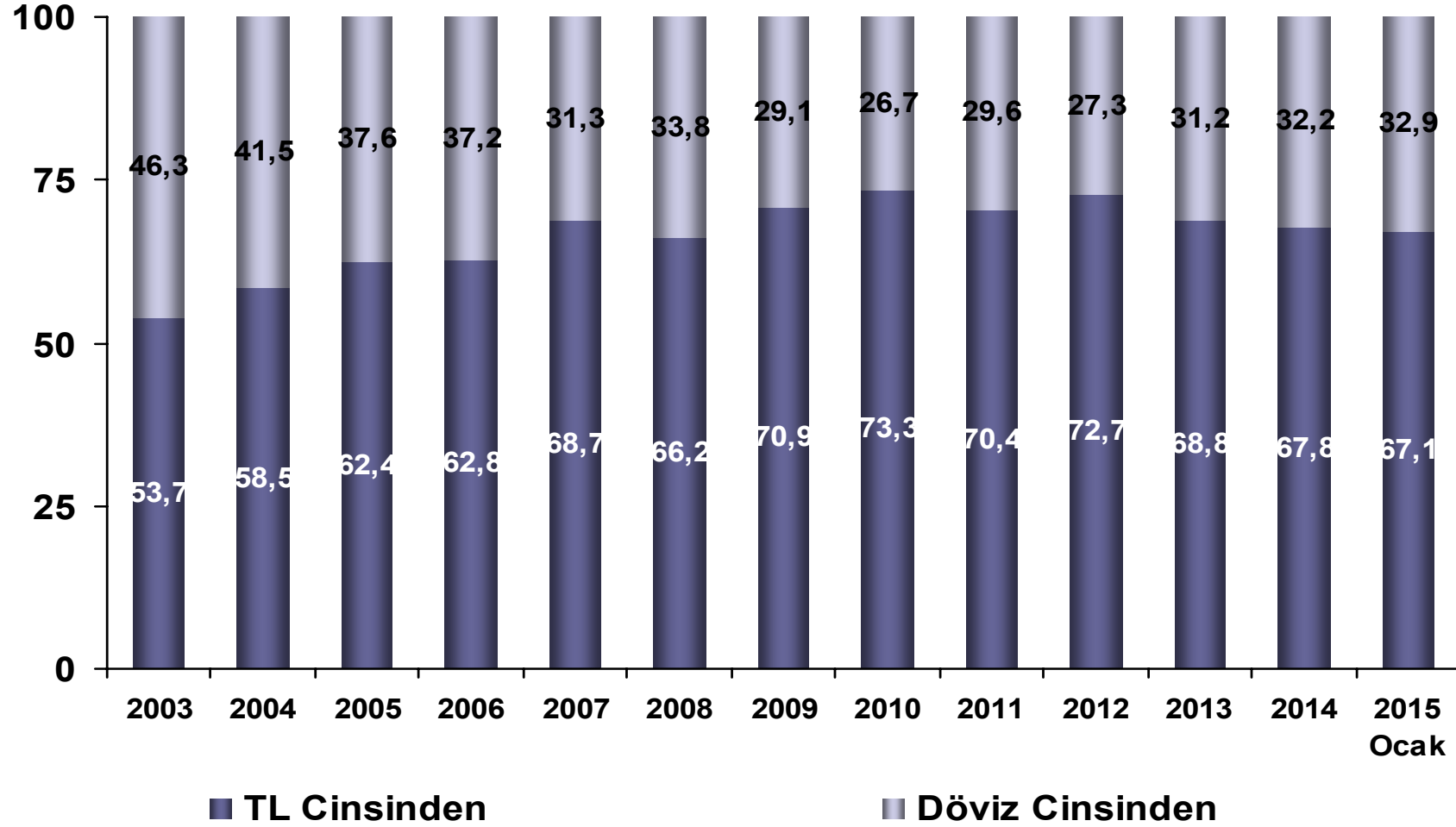
Merkezi Yönetim Brüt Borç Stoku Faiz Dağılımı (%)

Kaynak : Hazine Müsteşarlığı

Merkezi Yönetim Brüt Borç Stoku Döviz Dağılımı (%)

Genel Yönetim Borç Stokunun GSYH'ya Oranındaki Değişim

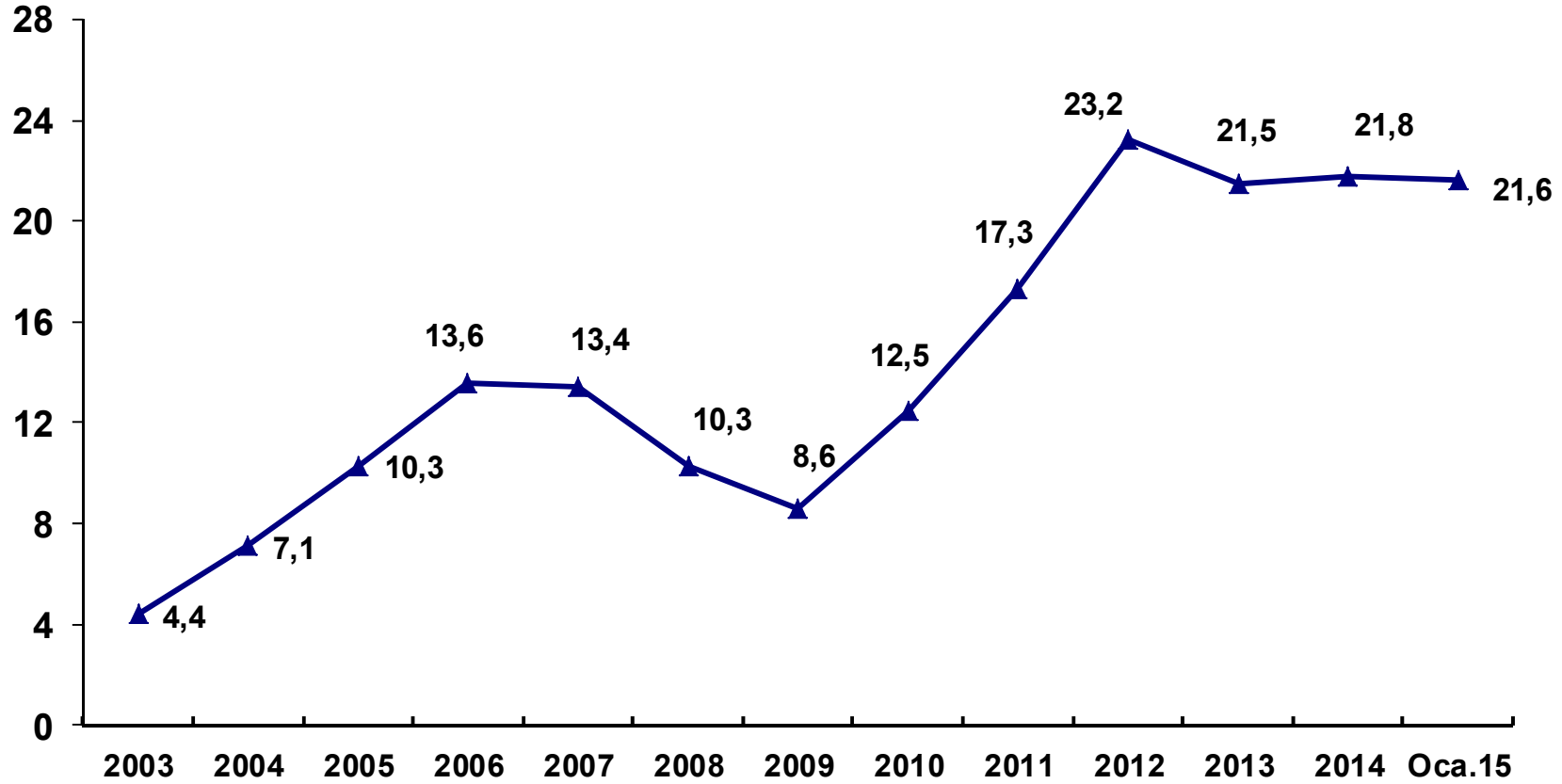
	2001	2013
TL'nin yüzde 5 değer kaybı/kazancı	+ / - 2,2 Puan	+ / - 0,6 Puan
TL faiz seviyesinde		
Yüzde 10 oranındaki değişim*	+ / - 2,1 Puan	+ / - 0,3 Puan
Yüzde 25 oranındaki değişim*	+ / - 5,2 Puan	+ / - 0,6 Puan
GSYH büyümesinde 2 puanlık değişim	+ / - 1,6 Puan	+ / - 0,7 Puan
Faiz dışı fazla/GSYH oranında 1 puanlık değişim	+ / - 1,0 Puan	+ / - 1,0 Puan

(*) TL faiz seviyesinde takip eden yıldaki yüzde değişimi yansıtmaktadır.

Not: 2001 ve 2013 yıl sonu gerçekleşme rakamları kullanılarak senaryoların baz senaryoya göre ESA tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku / GSYH oranında yol açabileceği etkiyi göstermektedir.

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

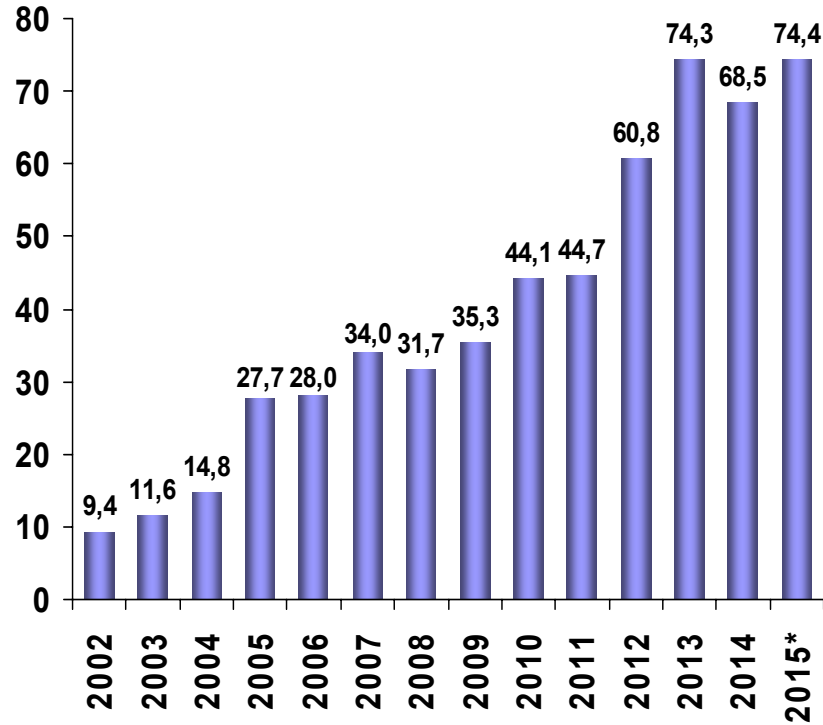
Yurtdışı Yerleşiklerin İç Borç Stoku İçerisindeki Payı (%)

Kaynak: TCMB

Borçlanma Ortalama Vadesi

Yurt içi Borçlanma (ay)

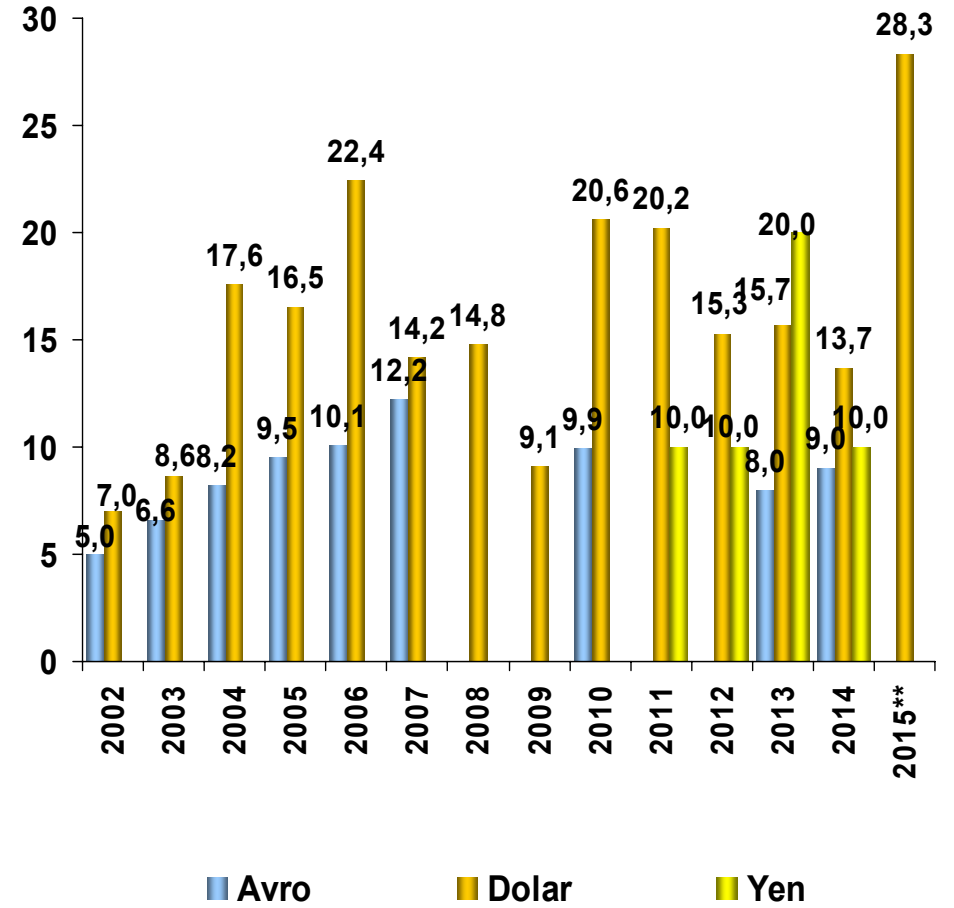

*Ocak 2015 itibarıyla

**Mart 2015 itibarıyla

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Eurobond İhracı (yıl)

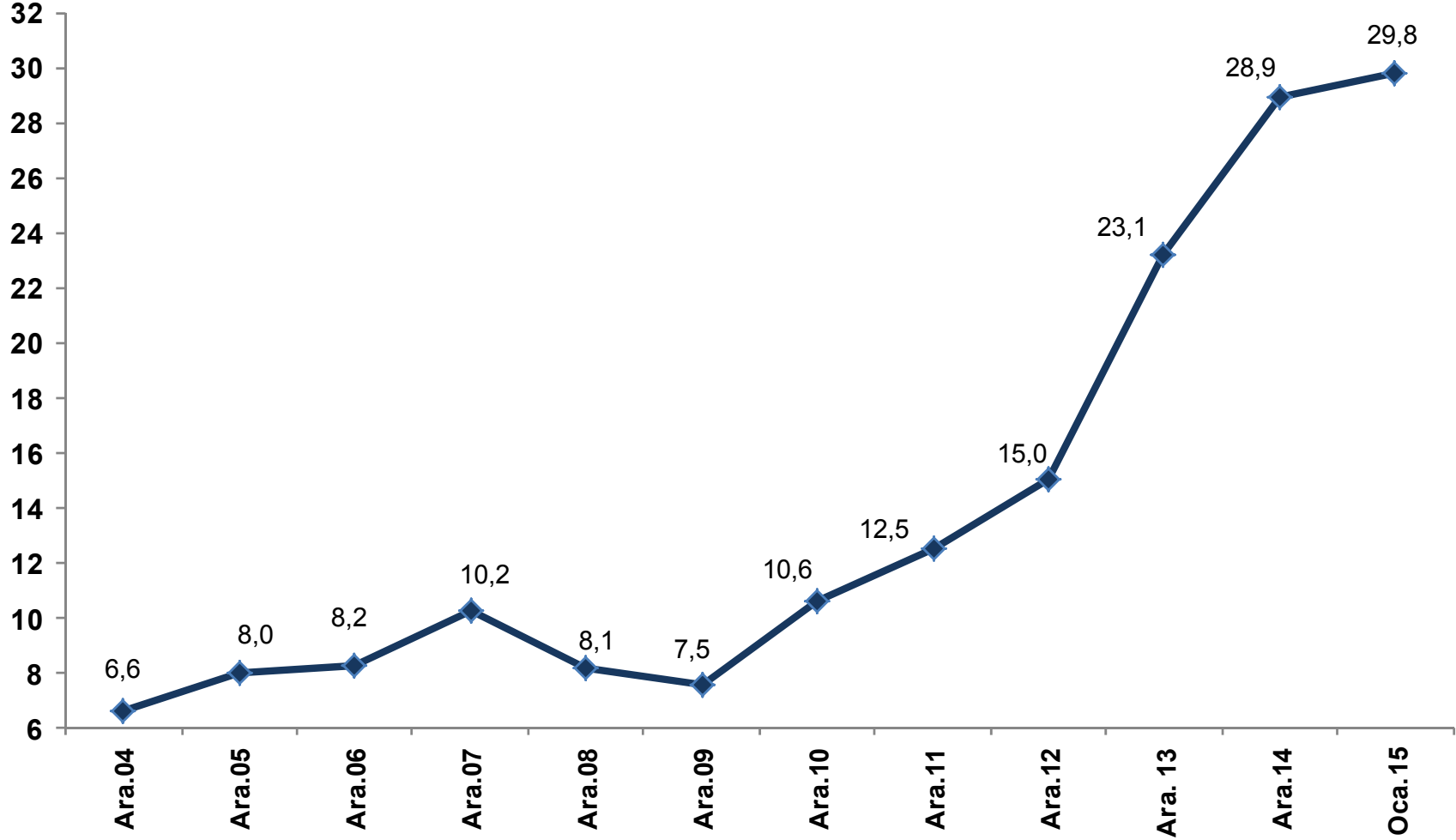

■ Avro

■ Dolar

■ Yen

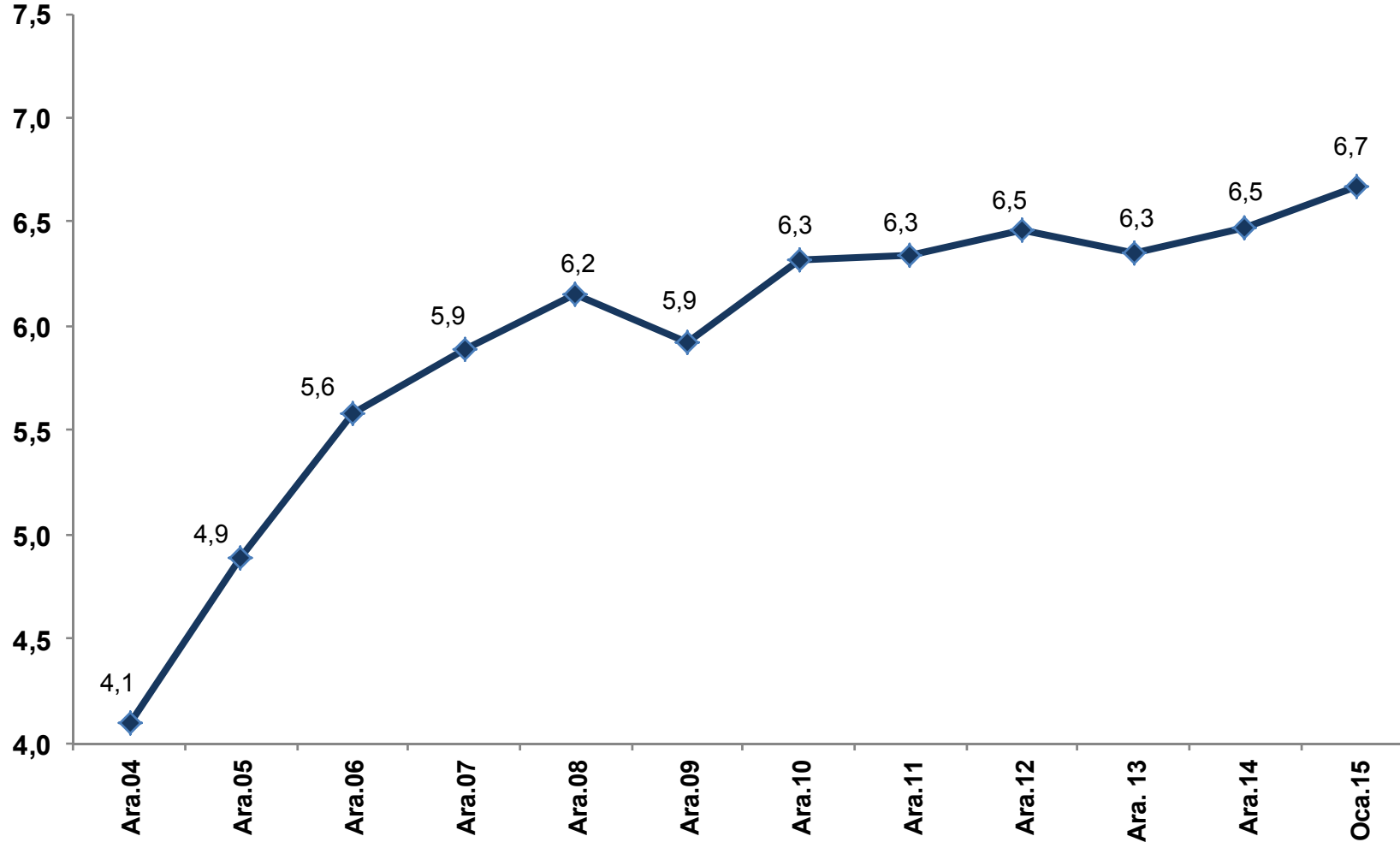
TL Cinsi İç Borç Stokunun Süresi* (Ay)

(*) Macaulay süresi

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

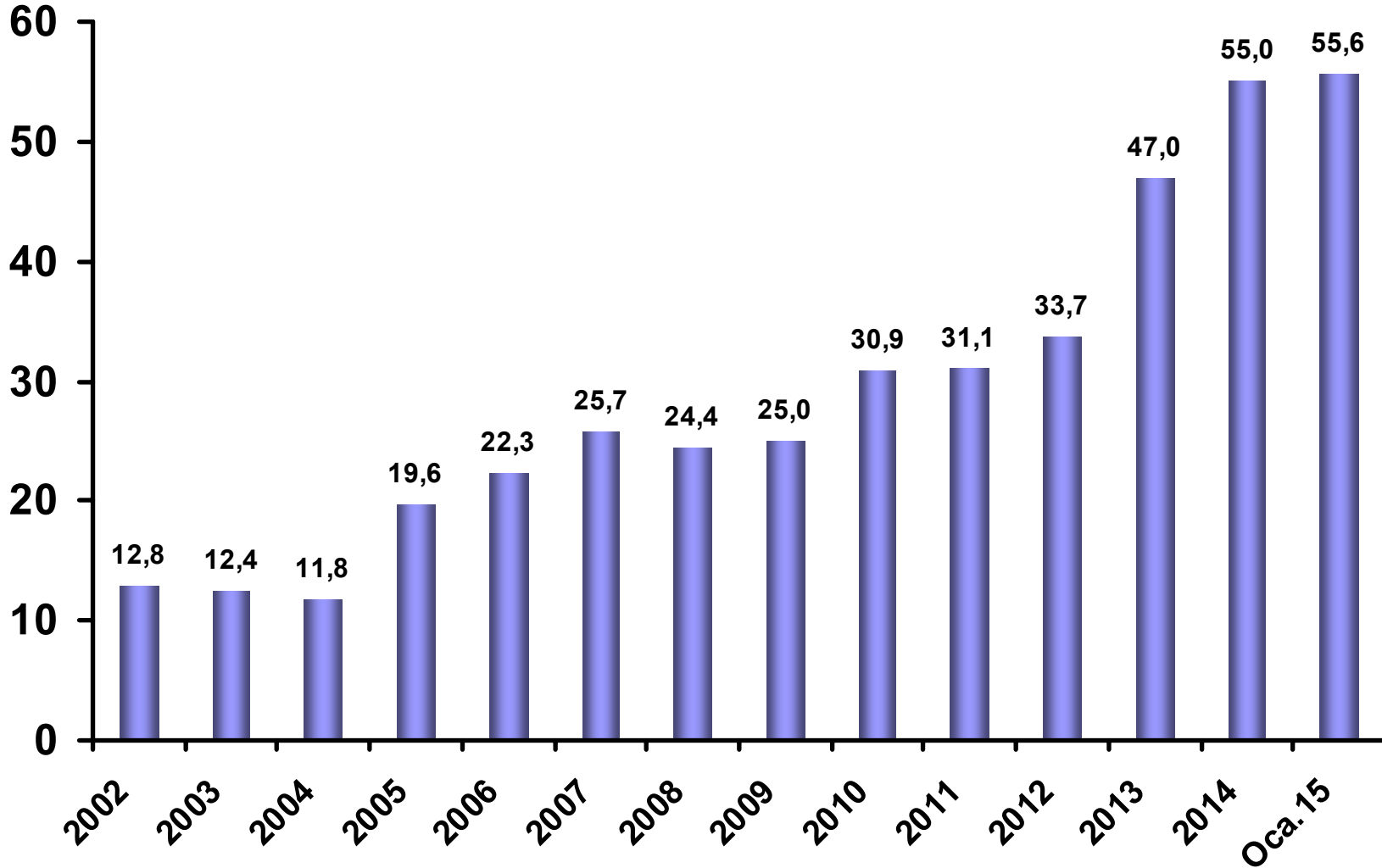
Dış Tahvil Stokunun Süresi* (Yıl)

(*) Macaulay süresi

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

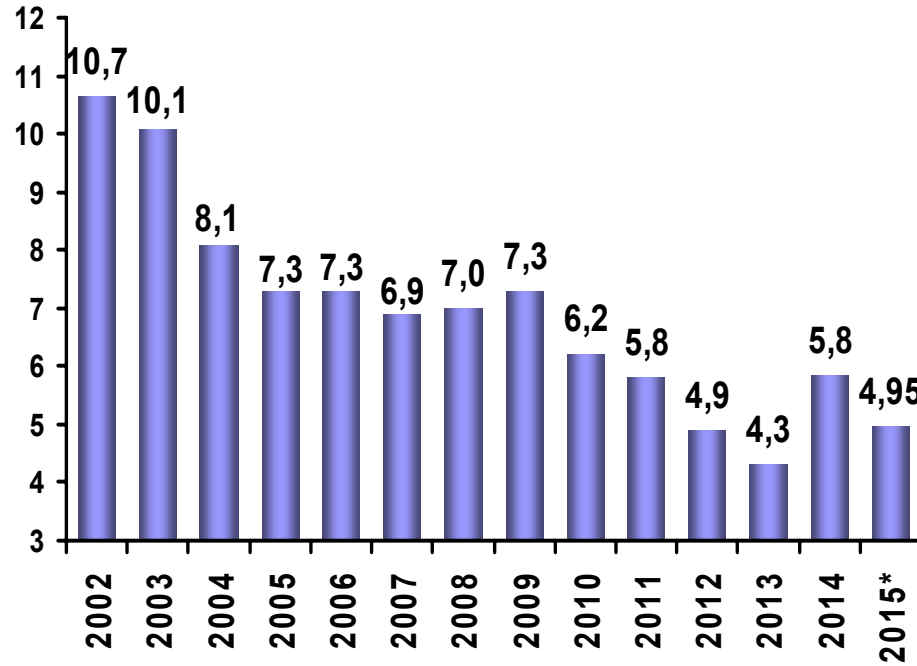
Nakit İç Borç Stokunun Vadeye Kalan Süresi (Ay)

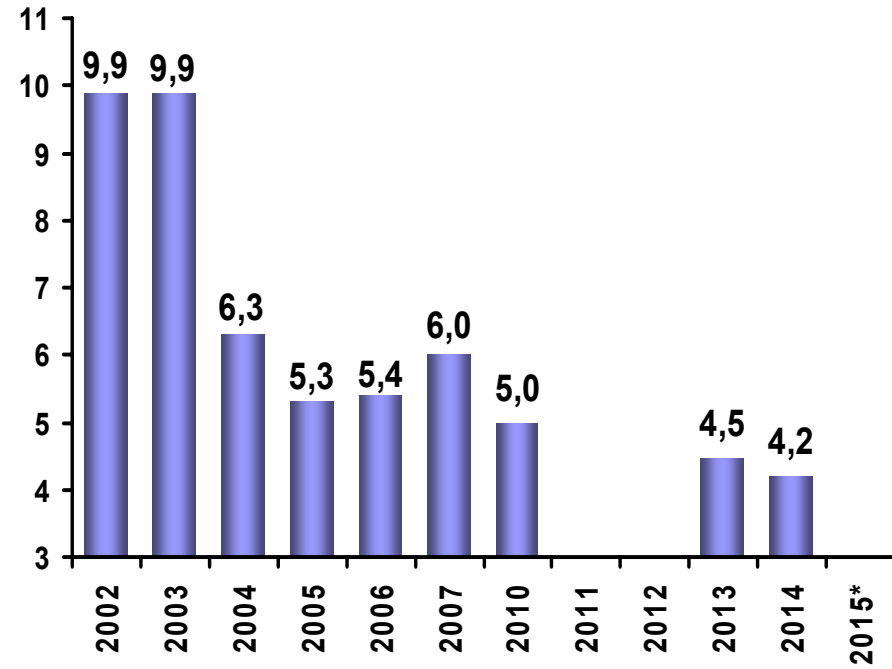
Kaynak: Hazine Msteřarliđı

Dış Borçlanma Maliyeti (%)

DOLAR

AVRO

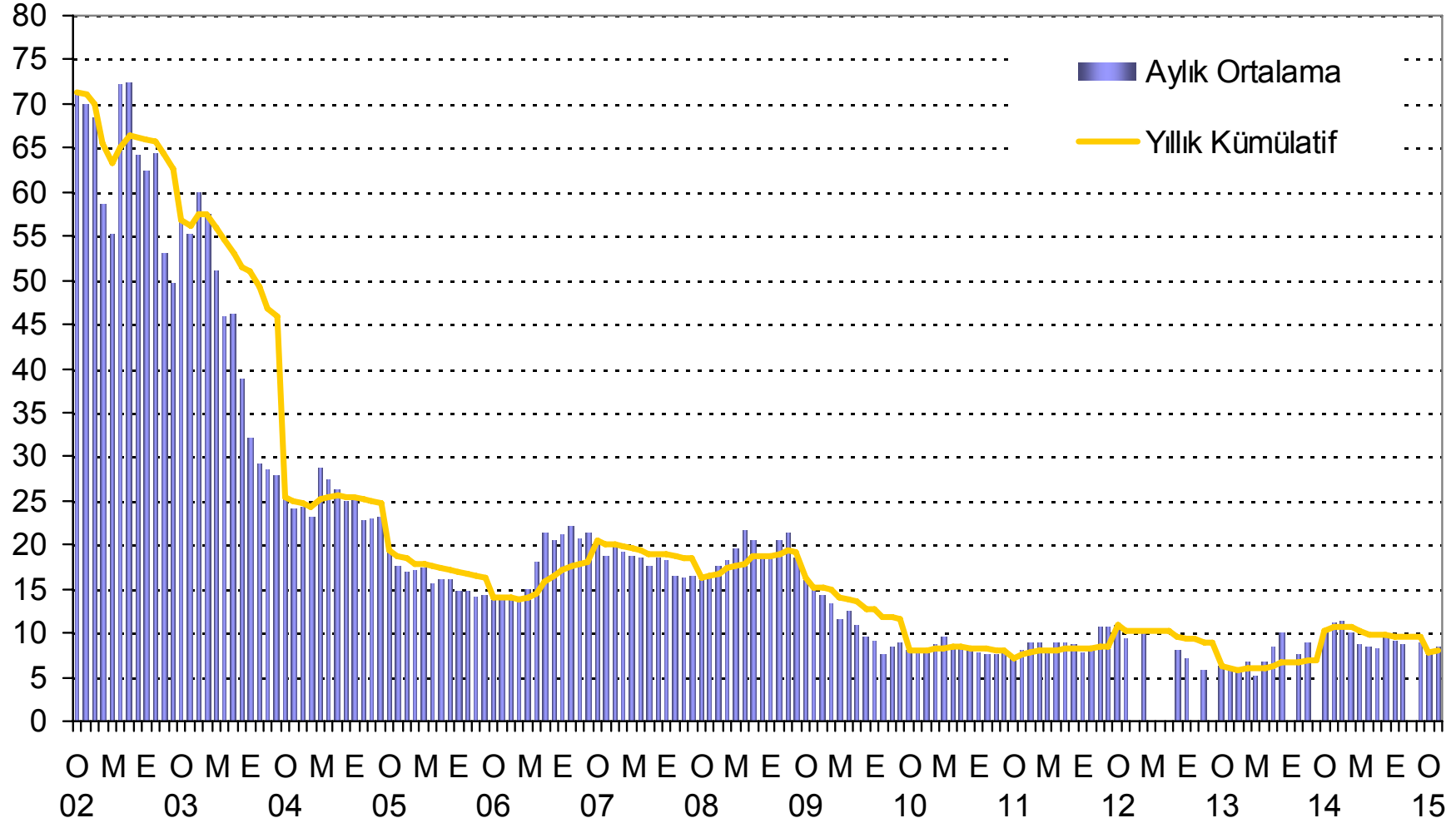

* Mart itibarıyla

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

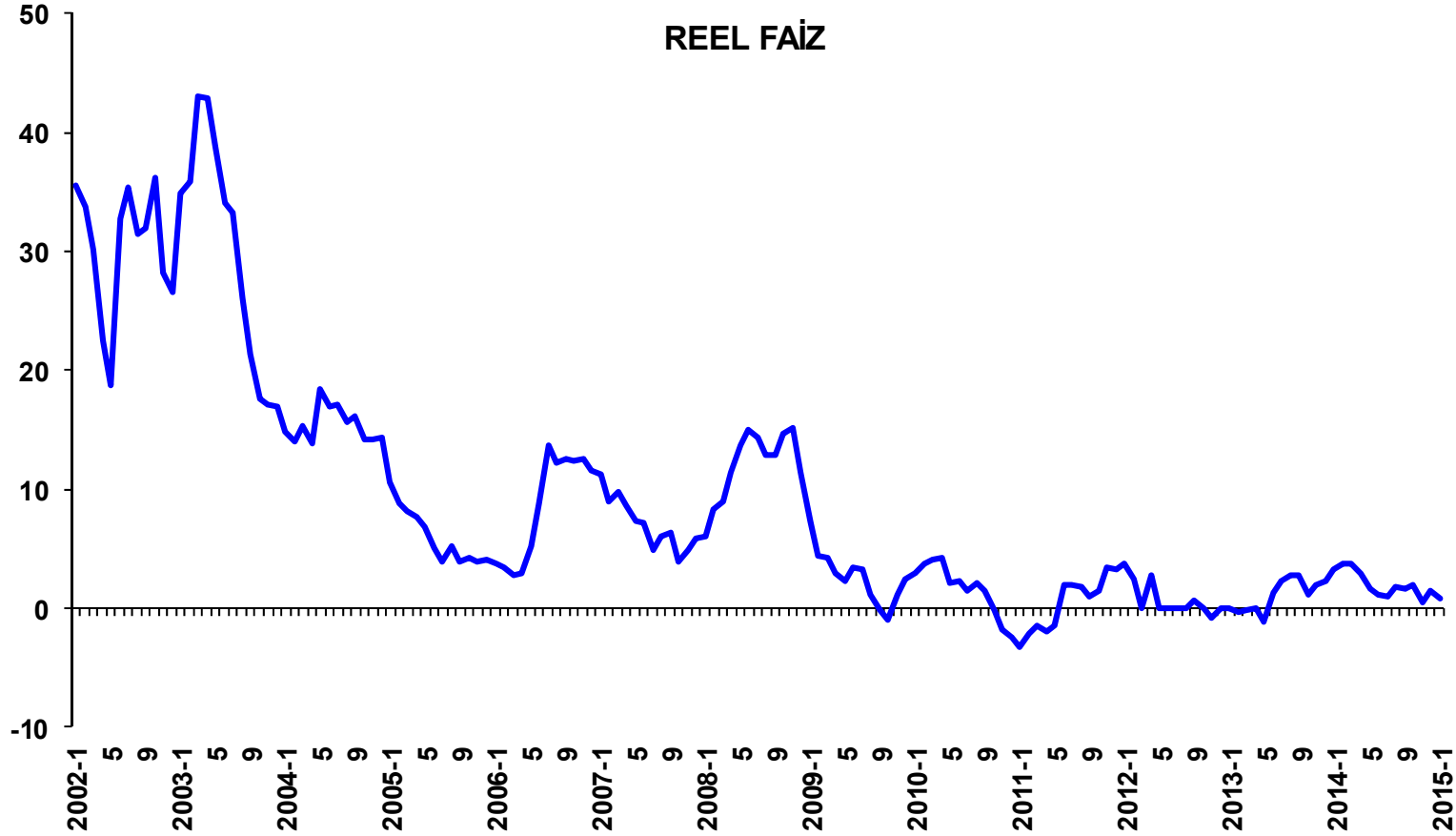

TL Cinsinden Kuponsuz Senetlerin Borçlanma Faizleri (Yıllık Bileşik, %)

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Reel Borçlanma Faiz Oranı (Bileşik, %)

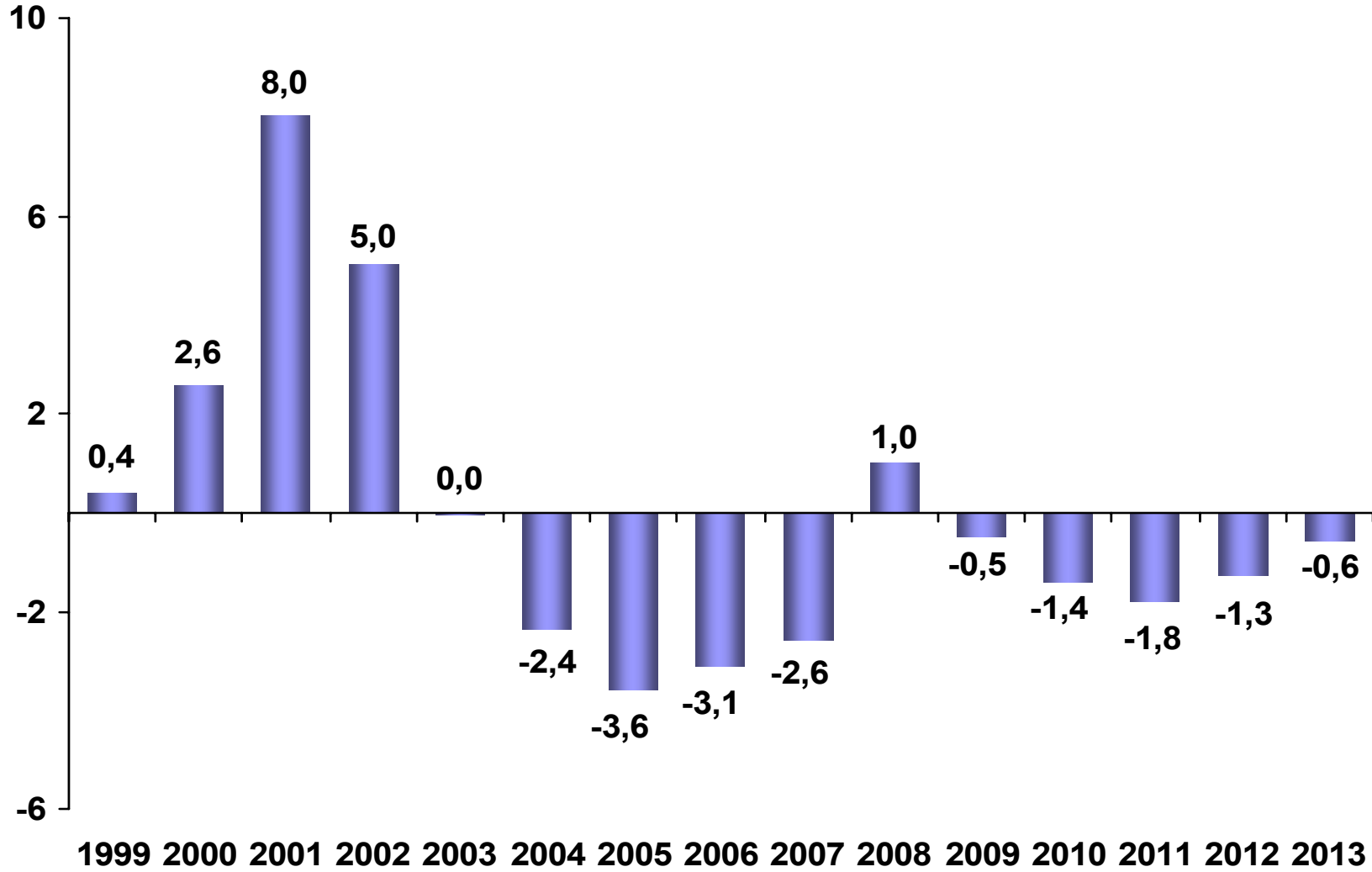

Not: - Devlet iç borçlanma ihalelerinde belirlenen borçlanma faizleri 12 ay sonraki TÜFE değerleri ile reelleştirilmiştir. 2011 Mayıs ayından itibaren TCMB Beklenti Anketi'nde tahmin edilen 12 aylık enflasyon oranları kullanılmıştır.

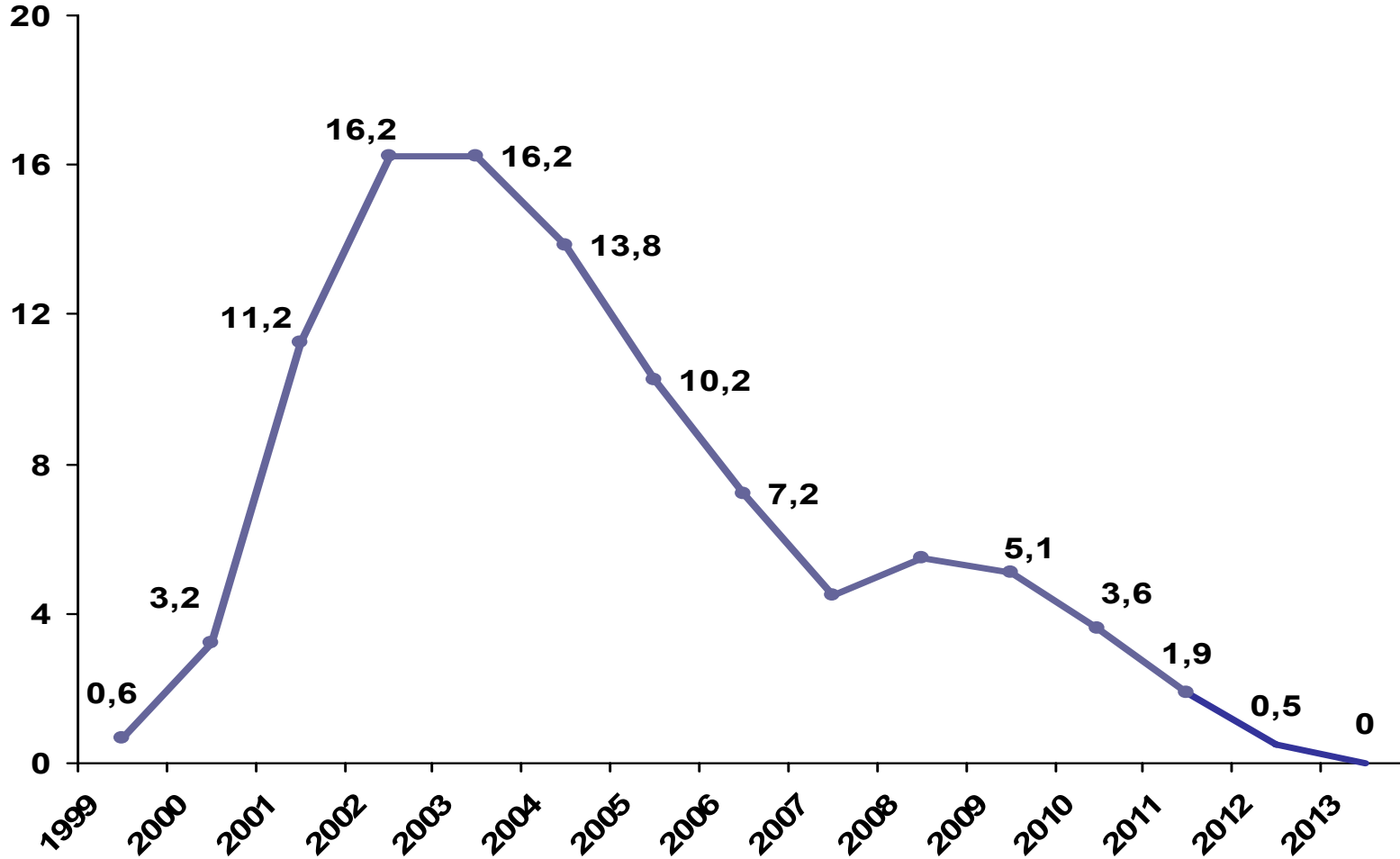
- 2013 yılına kadar sadece kuponsuz borçlanmaların, 2013 yılından itibaren 2 yıl vadeli sabit kuponlu ile kuponsuz borçlanmaların ağırlıklı ortalama maliyetleri esas alınmıştır.

Kaynak: TCMB, Hazine Müsteşarlığı

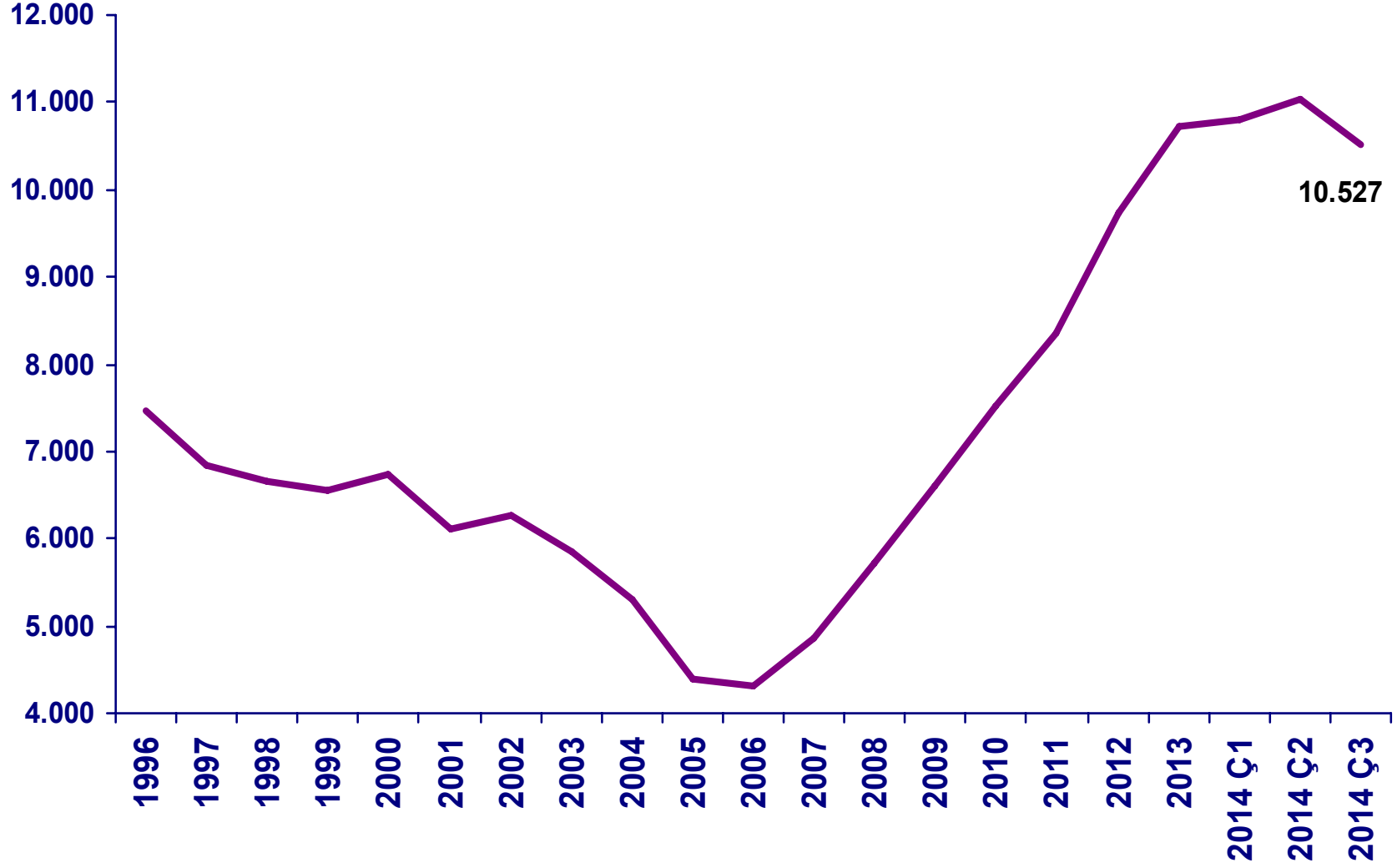
Uluslararası Para Fonu'ndan Net Anapara Kullanımı (Milyar SDR)

Uluslararası Para Fonu'na Olan Borç Stoku (Milyar SDR)

Hazine Garantili Dış Borç Stoku (Milyon Dolar)

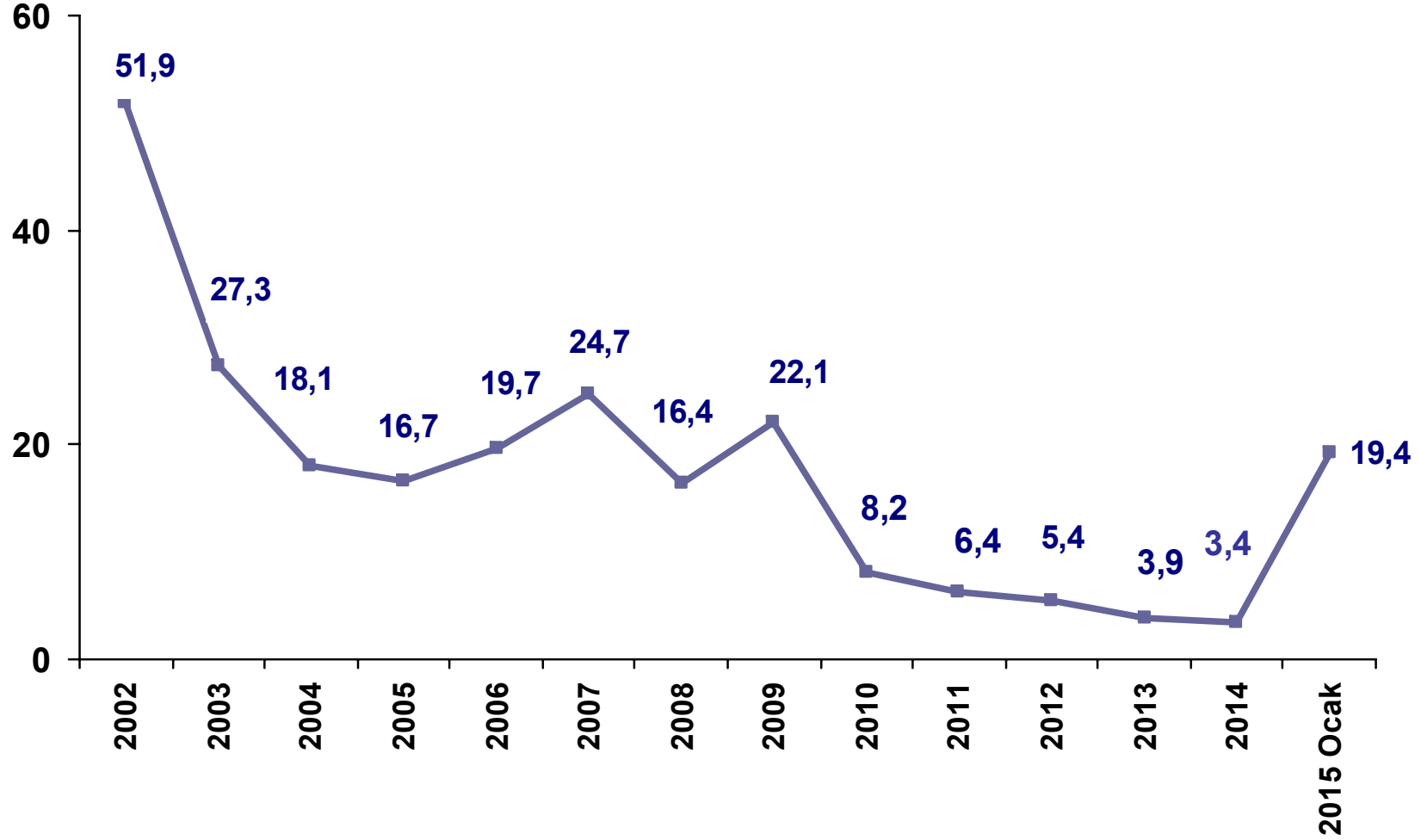
Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Hazine Garantili Dış Borç Stoku (Milyon Dolar)

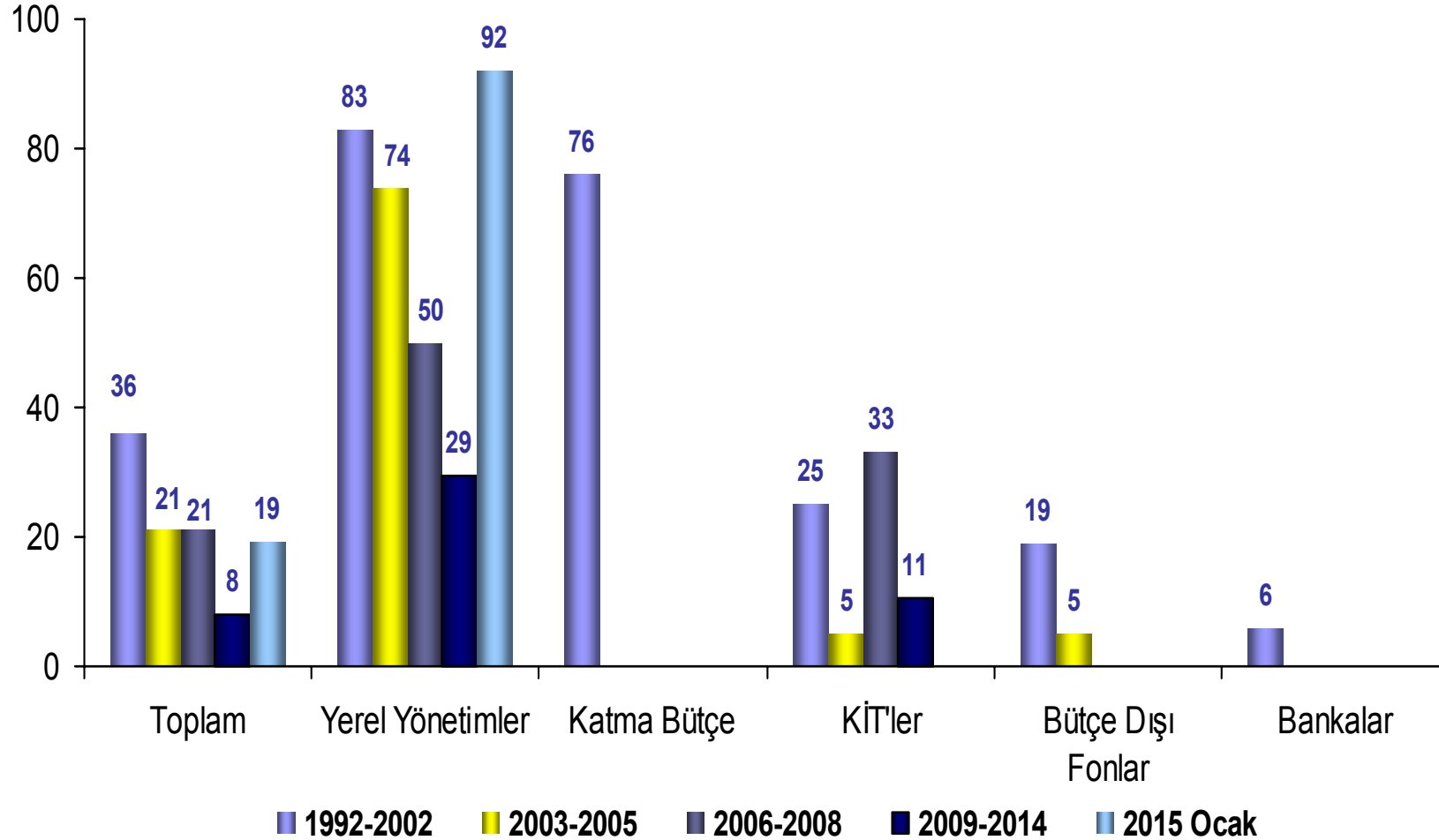
Milyon ABD Doları	2014 Ç3
KAMU	5.769
MAHALLİ İDARELER	991
FONLAR	0
KAMU BANKALARI	3.814
KİTler	964
ÖZEL	4.758
BANKALAR	4.758
ŞİRKETLER	0
GENEL TOPLAM	10.527

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Hazine Garantili Borçlardan Üstlenim Oranları (%)

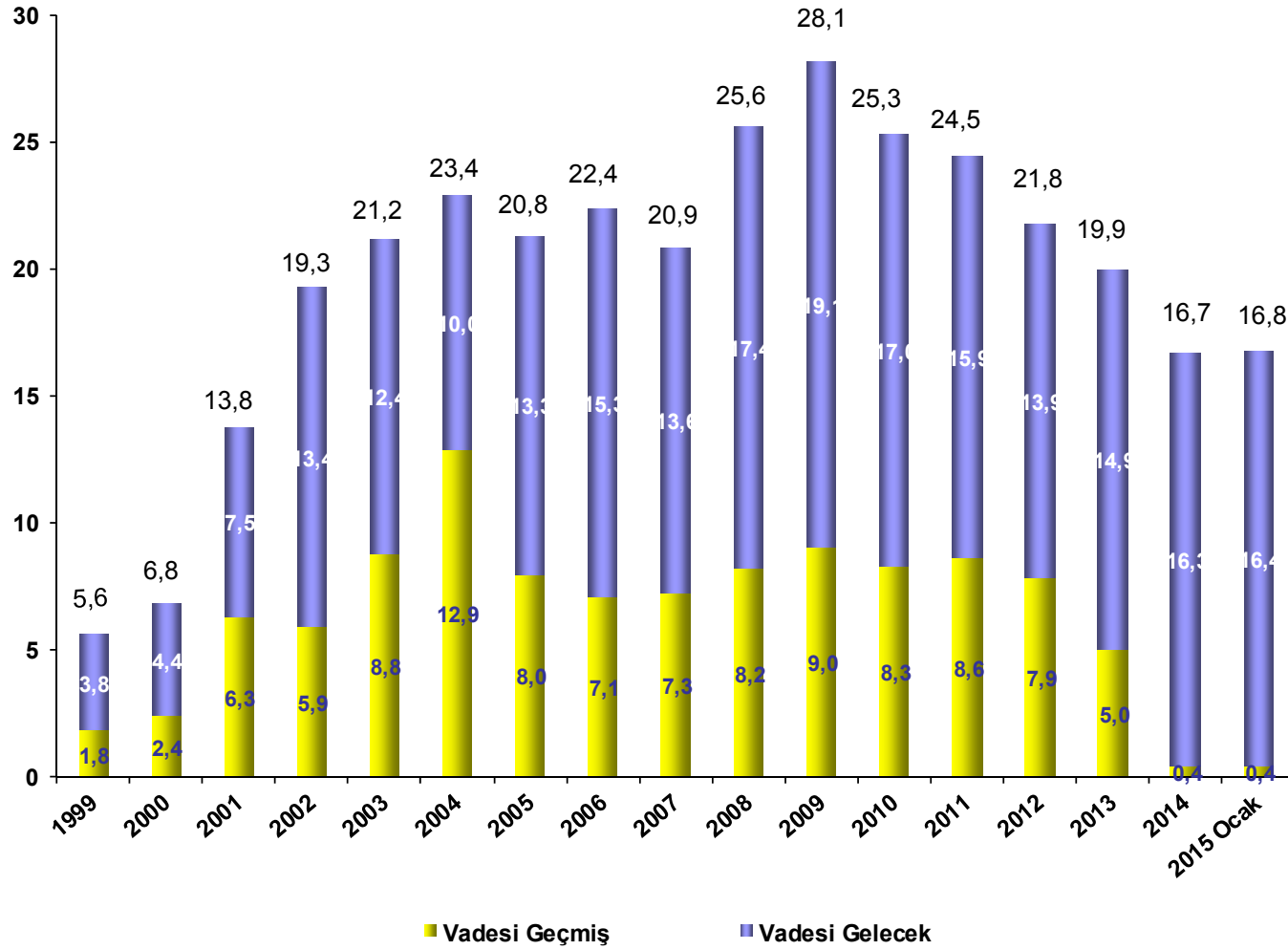
Kuruluşlara Göre Garantili Borçlardan Üstlenim Oranları (%)

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

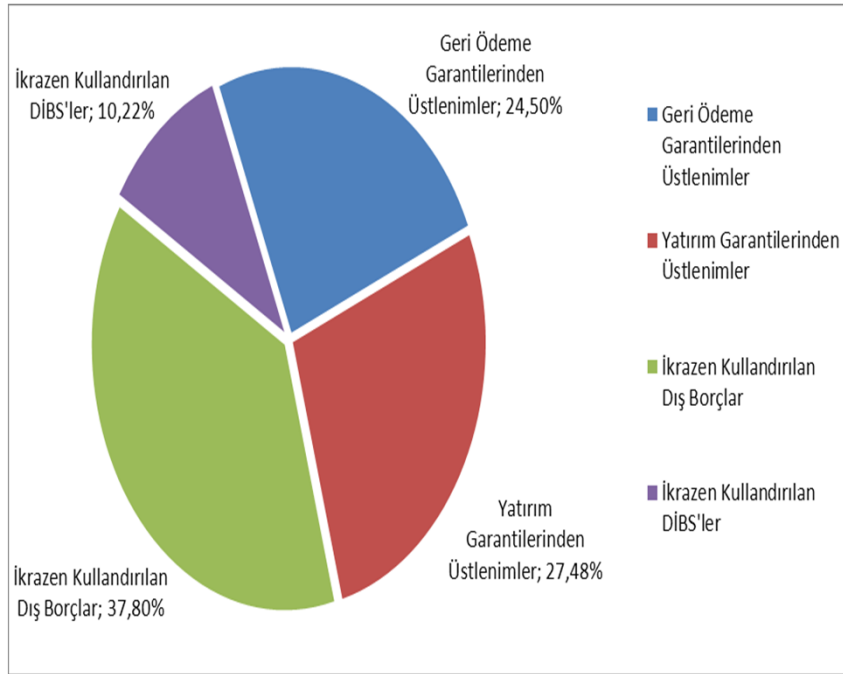

Alacak Stokunun Gelişimi (Milyar TL)

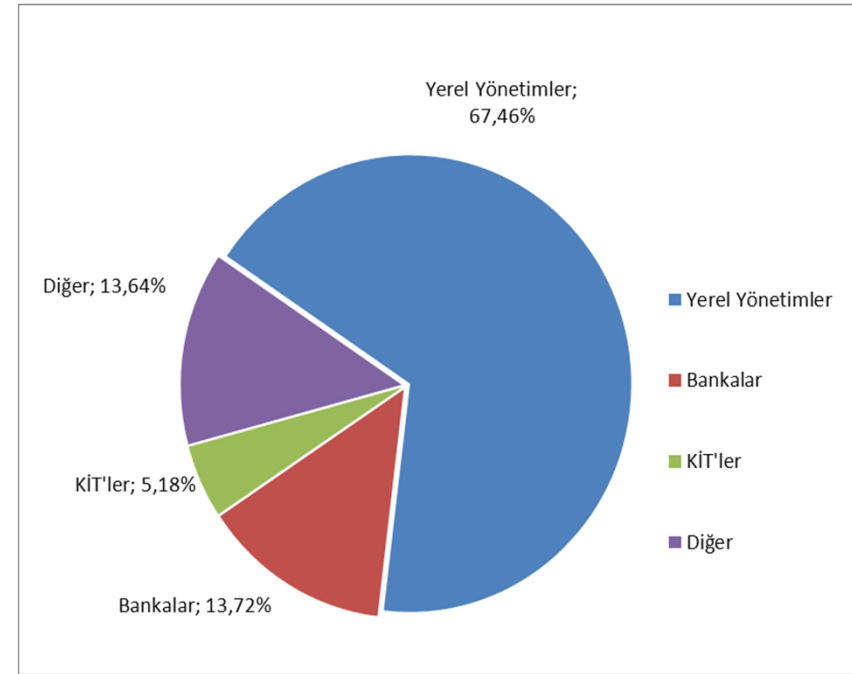

Alacak Stokunun Yapısı (2015 Ocak)

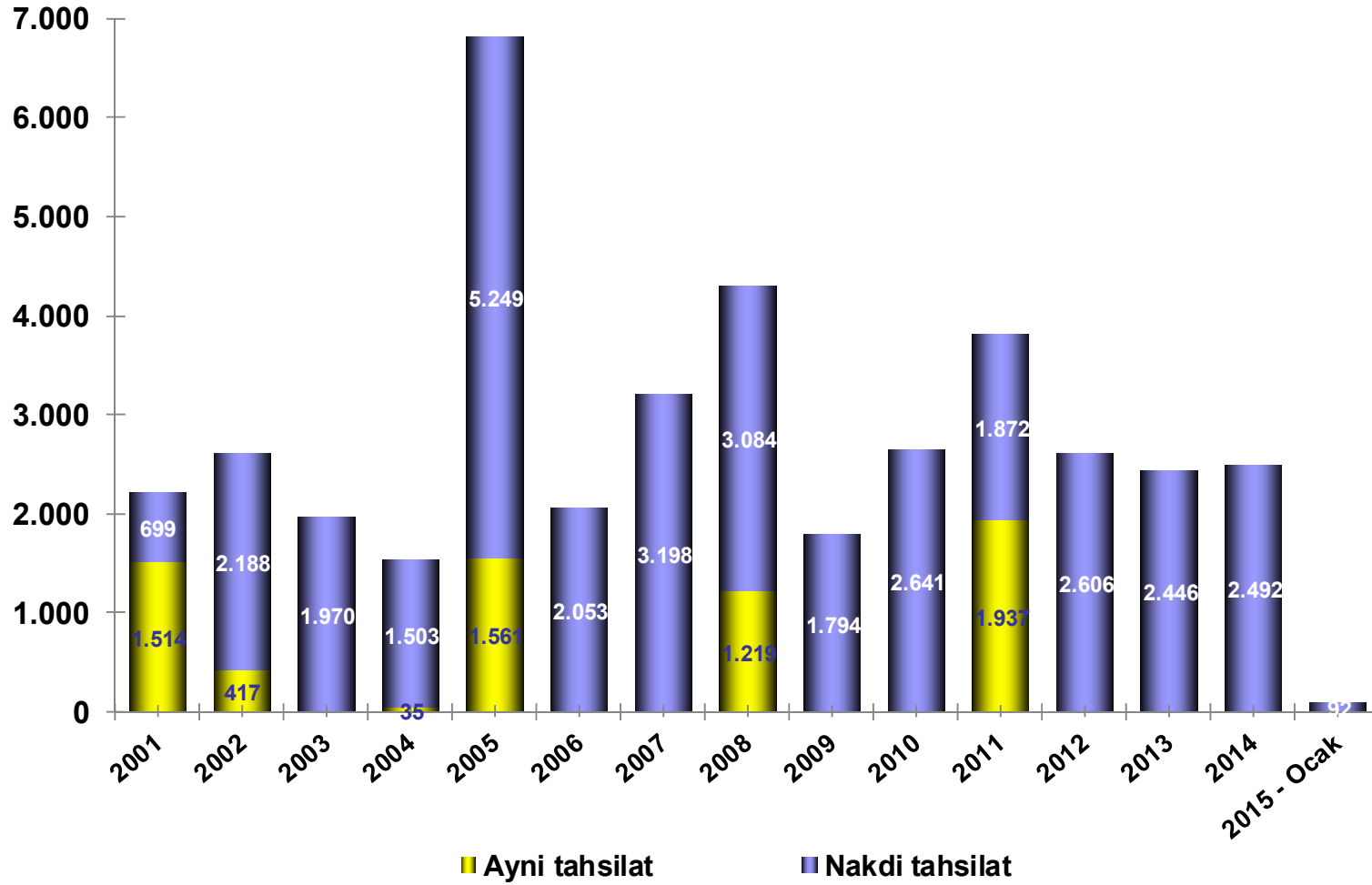
Kaynaklarına Göre

Borçlularına Göre

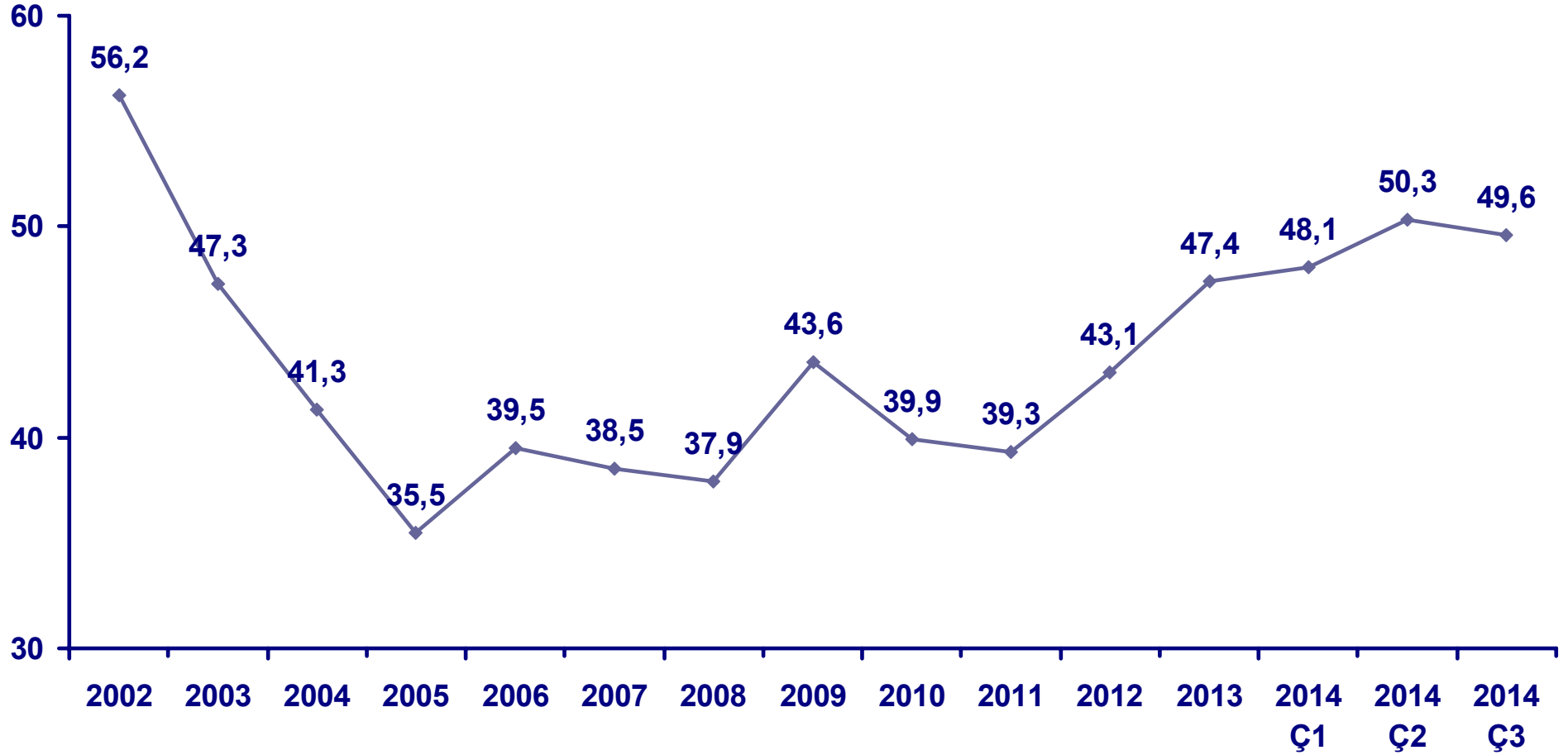
Gerçekleşen Tahsilat (Milyon TL)

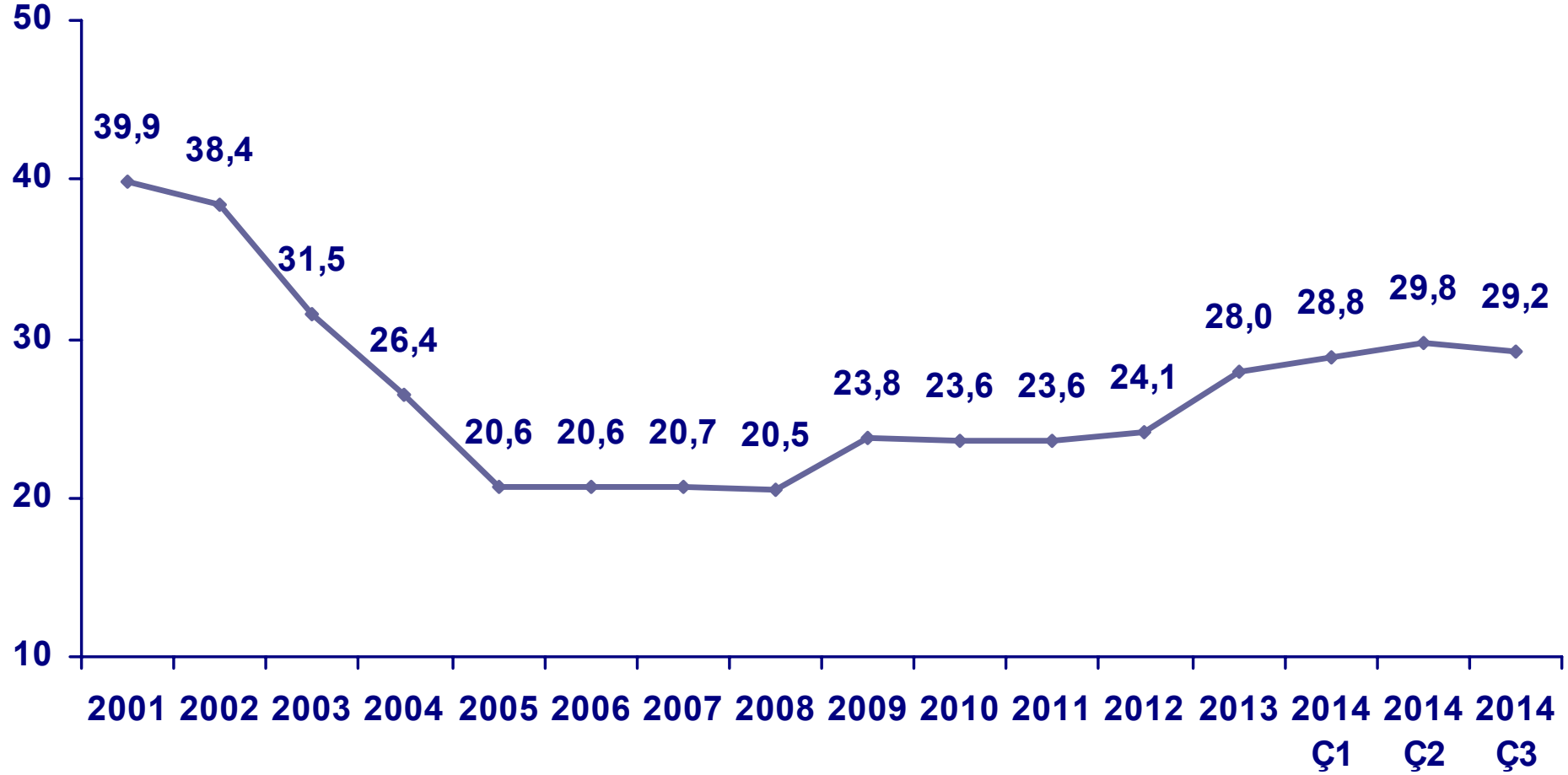
Türkiye Brüt Dış Borç Stoku (Milyar Dolar)

Milyar USD	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 Ç1	2014 Ç2	2014 Ç3
TOPLAM	208,1	250,0	280,9	268,9	291,9	303,9	339,0	389,5	388,3	402,0	396,8
KISA VADE	42,9	43,1	52,5	49,0	77,2	81,6	100,2	130,5	125,8	131,8	131,9
UZUN VADE	165,2	206,9	228,4	219,9	214,7	222,3	238,8	259,1	262,5	270,2	264,9
KAMU SEKTÖRÜ	71,6	73,5	78,3	83,5	89,1	94,2	104,0	115,9	117,1	119,4	118,6
Kısa Vade	1,8	2,2	3,2	3,6	4,3	7,0	11,0	17,6	17,8	18,2	18,9
Uzun Vade	69,8	71,4	75,1	79,9	84,8	87,2	92,9	98,3	99,3	101,3	99,7
TCMB	15,7	15,8	14,1	13,2	11,6	9,3	7,1	5,2	4,9	4,3	2,9
Kısa Vade	2,6	2,3	1,9	1,8	1,6	1,2	1,0	0,8	0,8	0,7	0,4
Uzun Vade	13,1	13,5	12,2	11,4	10,0	8,1	6,1	4,4	4,1	3,6	2,5
ÖZEL SEKTÖR	120,8	160,7	188,6	172,3	191,3	200,3	228,0	268,4	266,3	278,3	275,2
Kısa Vade	38,5	38,7	47,4	43,6	71,4	73,3	88,2	112,1	107,2	113,0	112,5
Uzun Vade	82,3	122,0	141,2	128,7	119,9	127,0	139,8	156,4	159,1	165,3	162,7

Türkiye Brüt Dış Borç Stoku / GSYH (%)

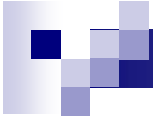

Türkiye Net Dış Borç Stoku / GSYH (%)

Dış Borç Stokuna İlişkin Oranlar (%)

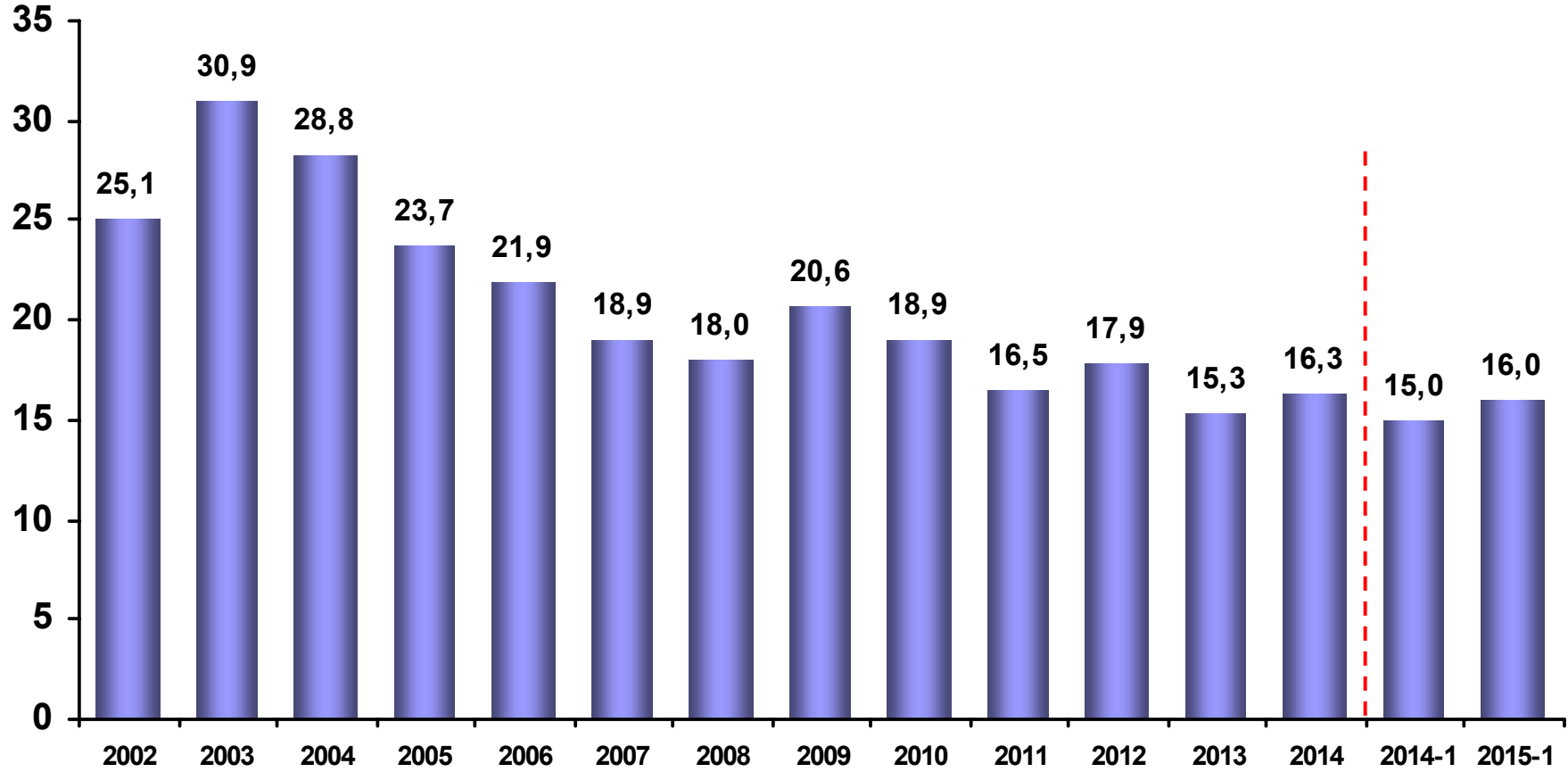
%	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 Ç1	2014 Ç2	2014 Ç3
TOPLAM DIŞ BORÇ STOKU / GSYH	39,5	38,5	37,9	43,6	39,9	39,3	43,1	47,4	48,1	50,3	49,6
ÖZEL SEKTÖR DIŞ BORÇ STOKU / GSYH	23,0	24,8	25,4	27,9	26,1	25,9	29,0	32,7	33,0	34,8	34,4
TOPLAM DIŞ BORÇ STOKU / İHRACAT (FOB)	243,3	233,1	212,8	263,3	256,3	225,3	222,4	256,6	250,6	256,4	251,3
ÖZEL SEKTÖR DIŞ BORÇ STOKU / İHRACAT (FOB)	141,3	149,8	142,8	168,7	167,9	148,5	149,5	176,8	171,9	177,5	174,3
TCMB REZERVLER (BRÜT) / TOPLAM DIŞ BORÇ	29,3	29,3	25,3	26,3	27,7	25,8	29,5	28,5	27,3	27,8	28,1
TCMB REZERVLER (BRÜT) / KISA VADELİ BORÇLAR	142,1	169,9	135,2	144,3	104,5	96,2	99,7	85,0	84,2	84,9	84,5

MALİ SEKTÖR

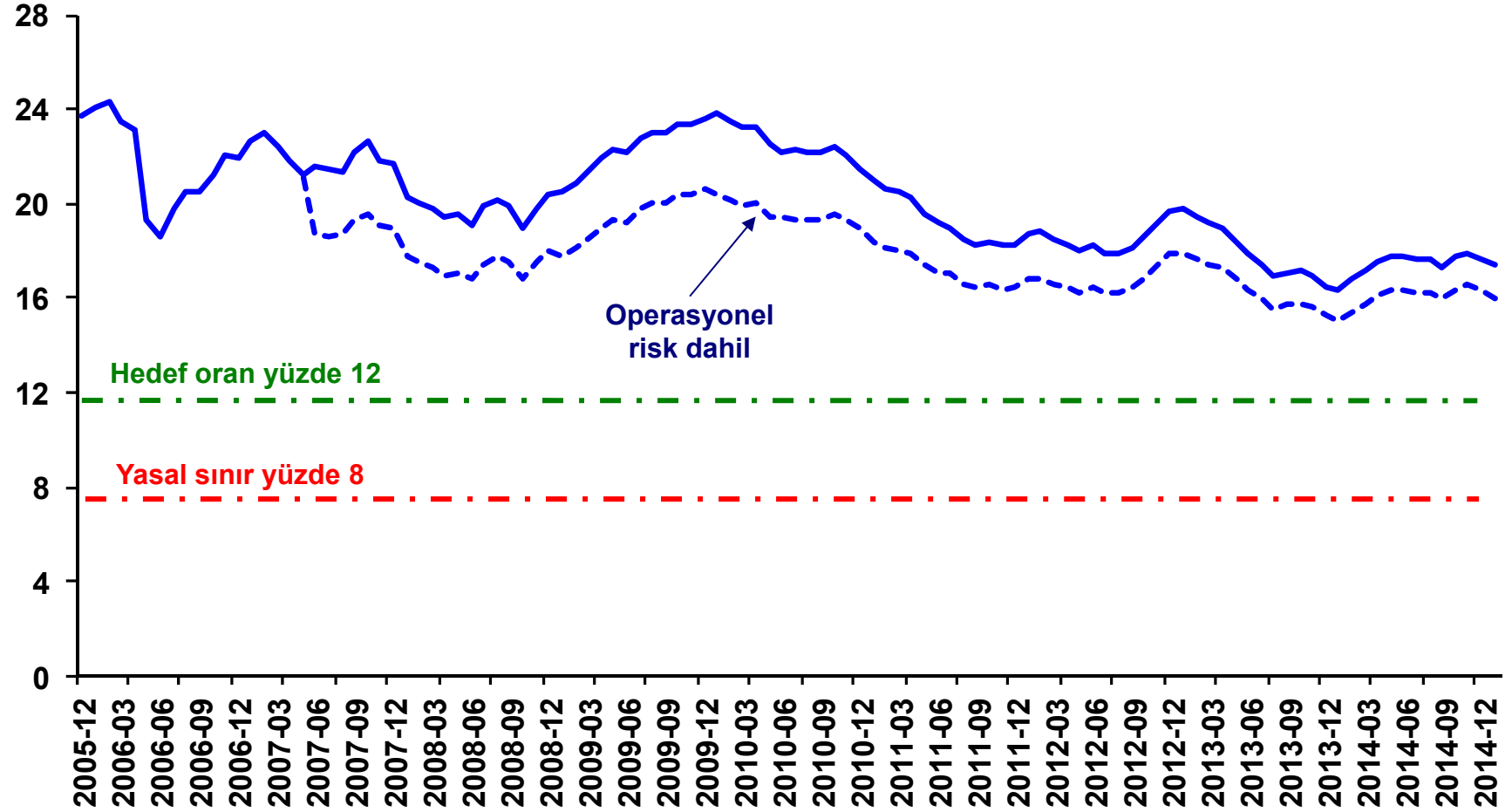

Bankacılık Sektörü: Sermaye Yeterlilik Oranı (%)

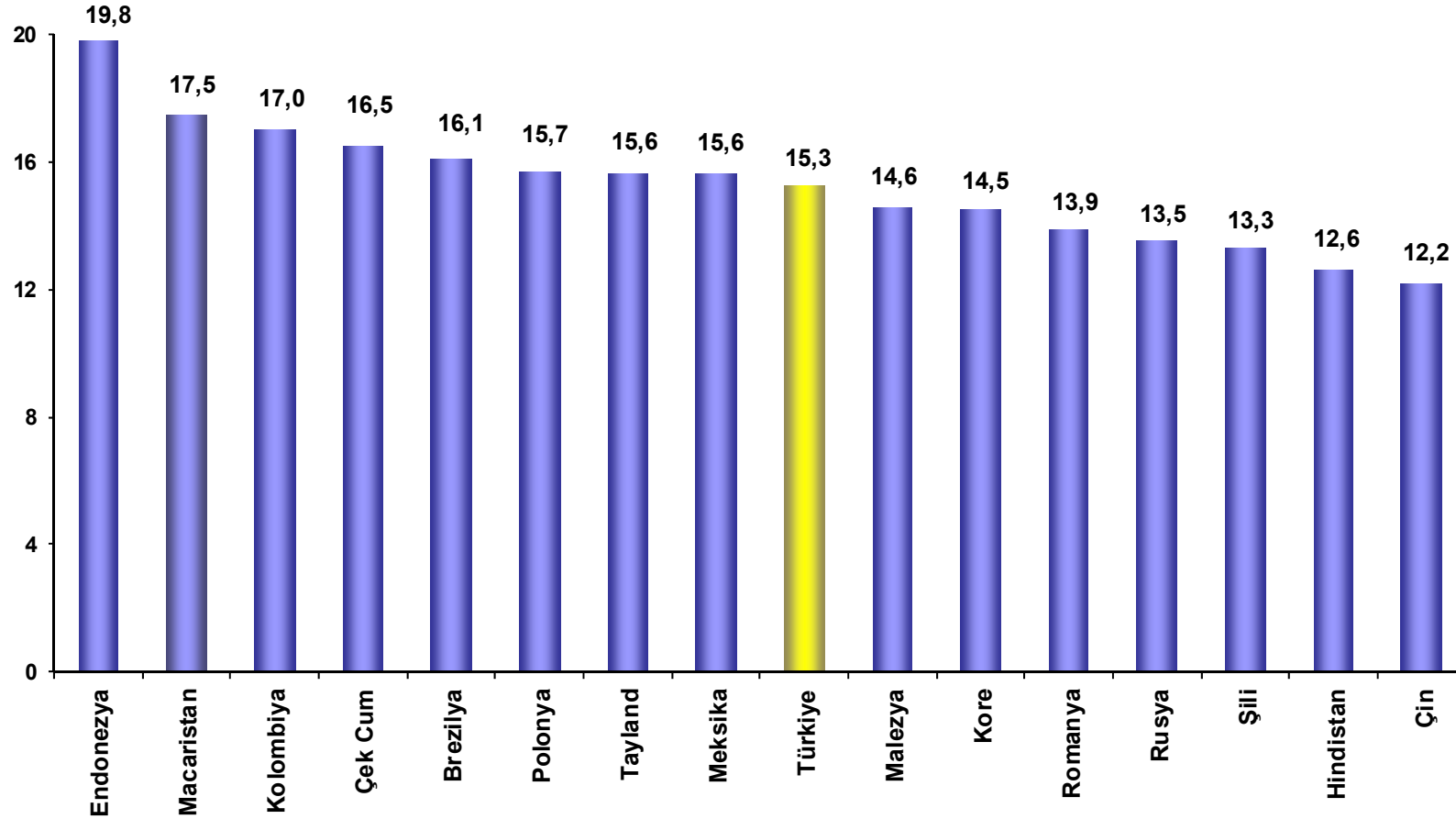

Kaynak: BDDK

Bankacılık Sektörü: Sermaye Yeterlilik Oranı (%)

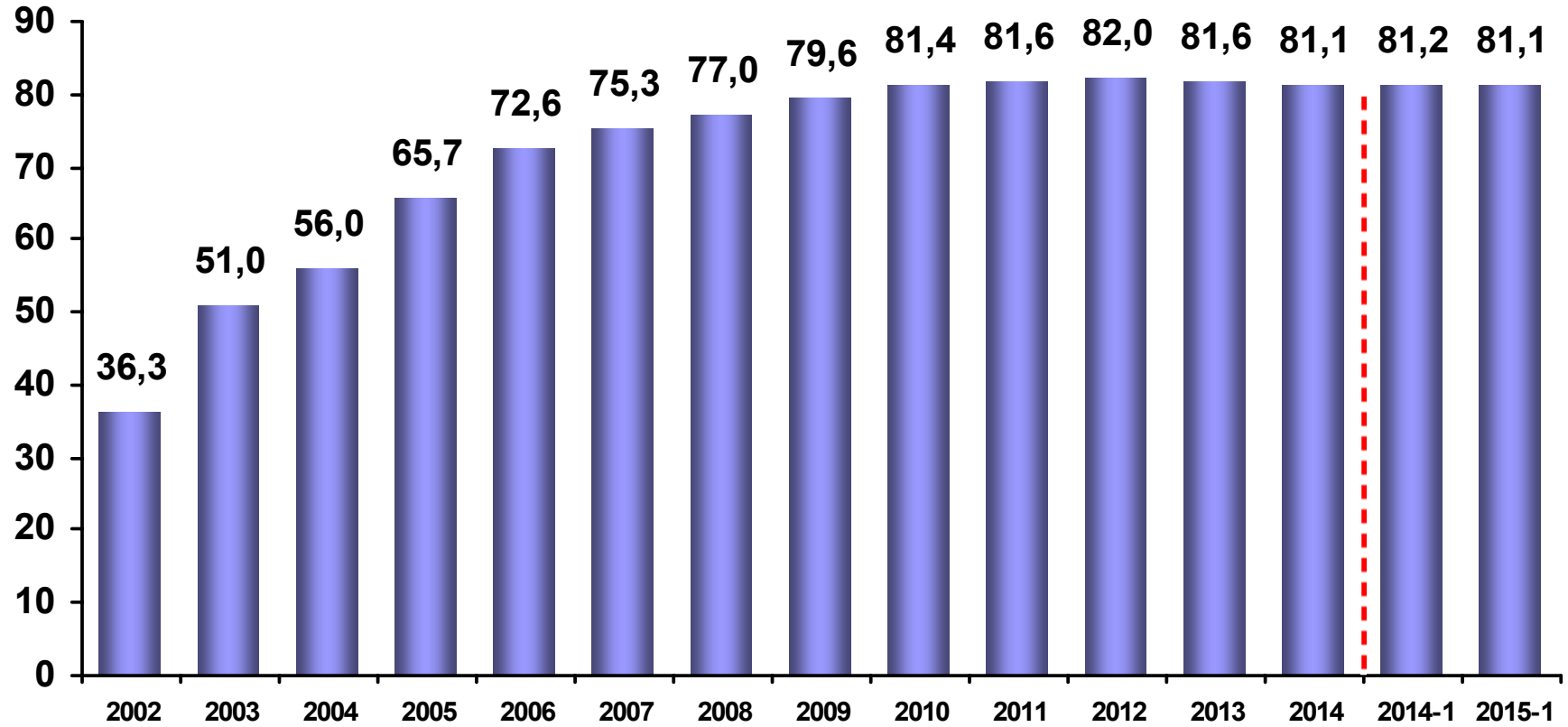

Bankacılık Sektörü: Seçilmiş Gelişmekte Olan Ülkelerde Sermaye Yeterlilik Oranları (% , 2013)

Kaynak: IMF-FSI, BDDK

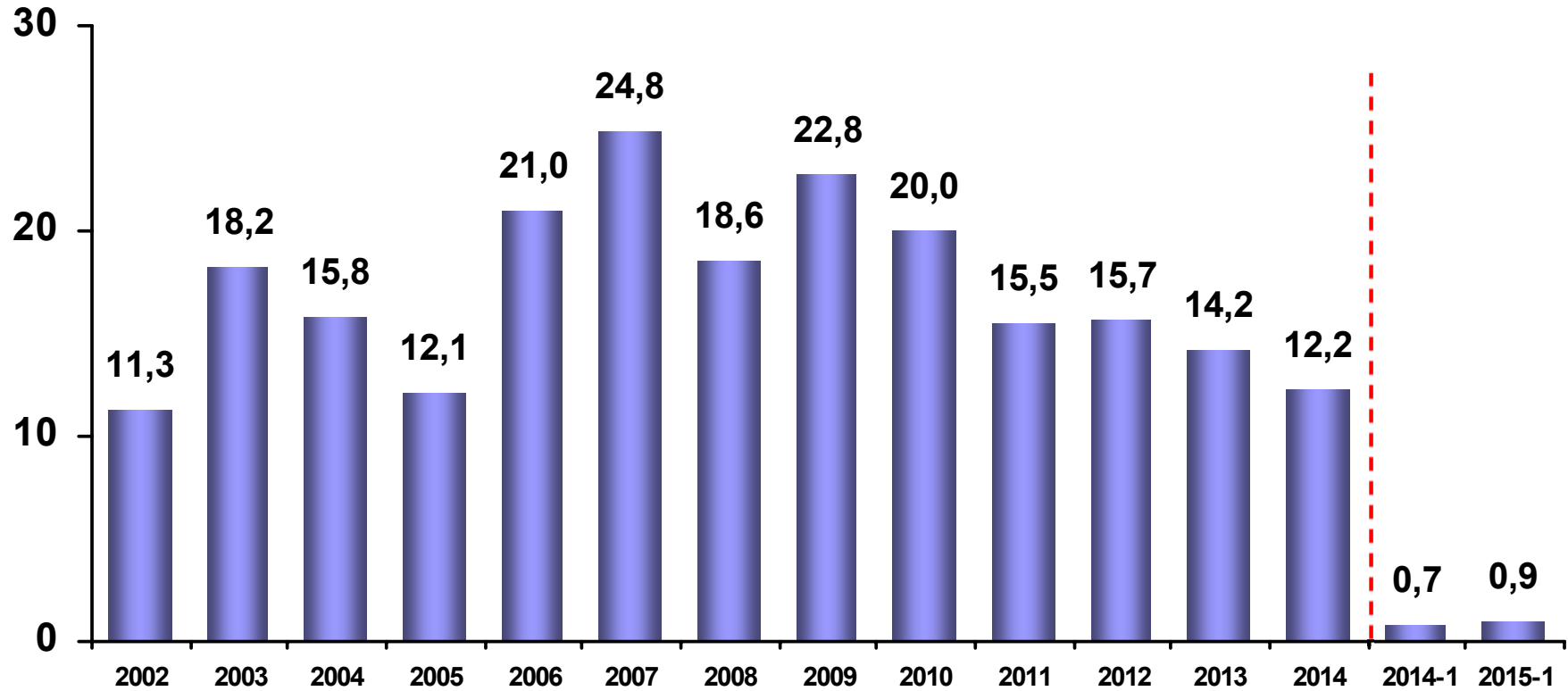
Bankacılık Sektörü: Serbest Sermaye*/ Özkaynak (%)

(*) Serbest Sermaye = Toplam Özkaynak – (Sabit Varlıklar + İştirakler, Bağlı Ortaklıklar ve Ortak Teşebbüs)

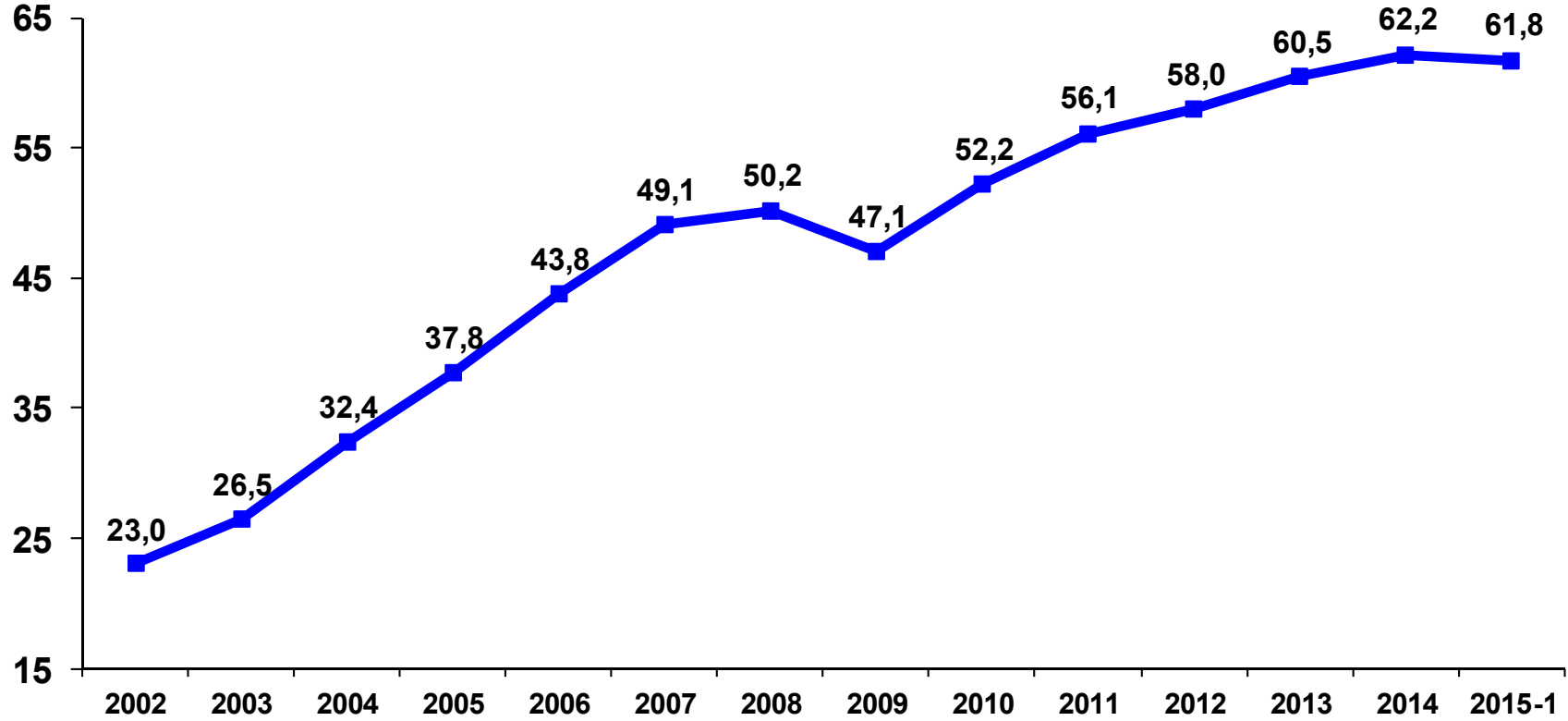
Kaynak: BDDK

Bankacılık Sektörü: Özkaynak Kârlılığı (%)

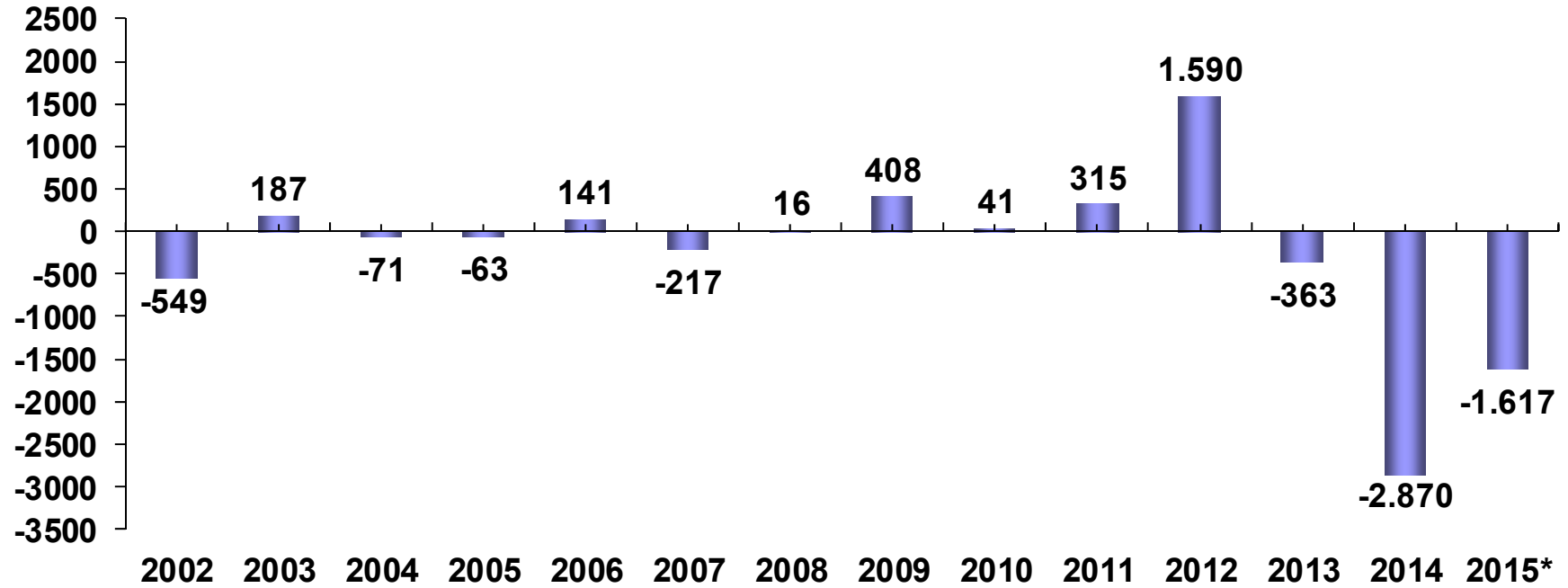

Kaynak: BDDK

Bankacılık Sektörü: Kredilerin Toplam Varlıklara Oranı (%)

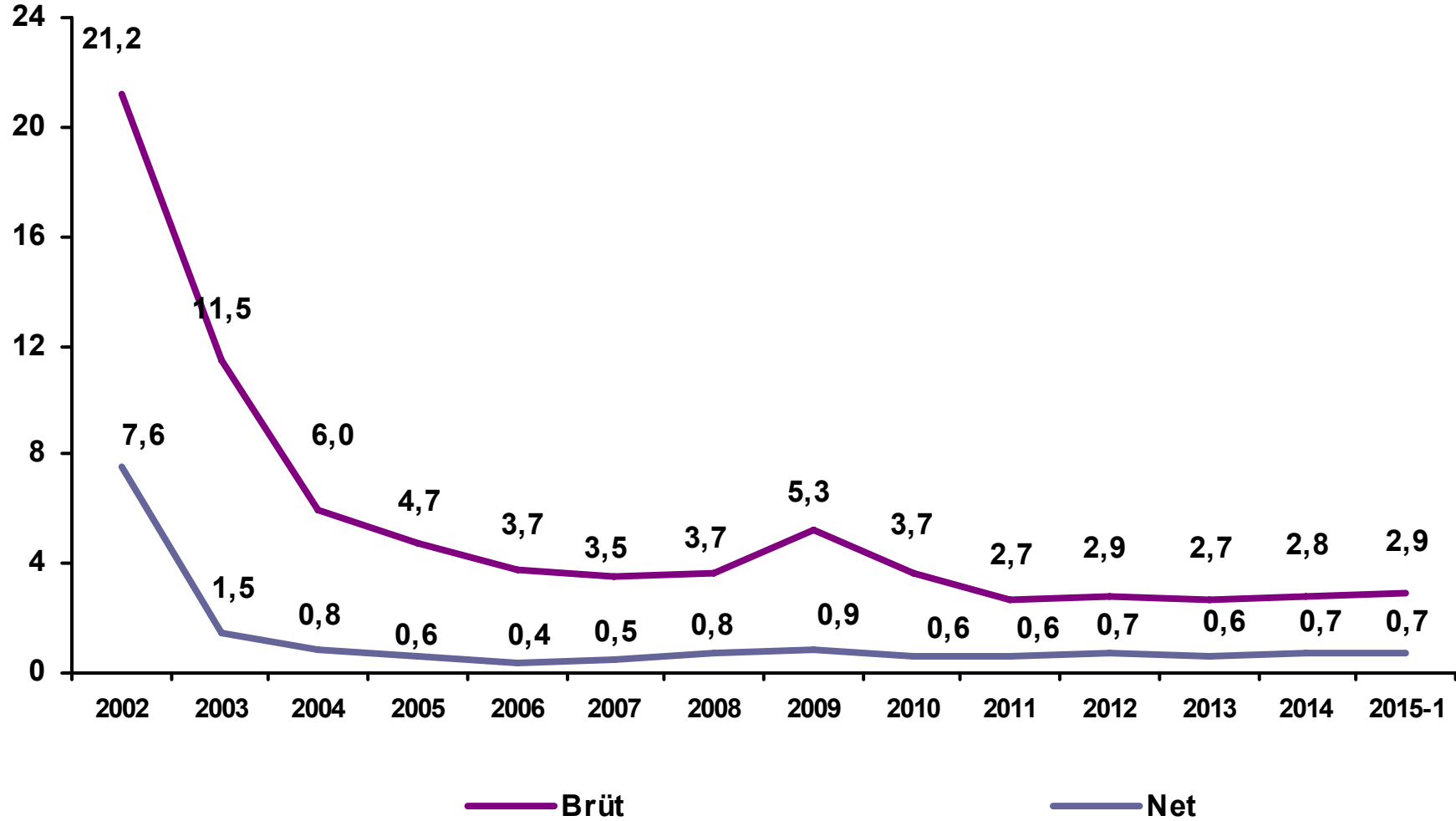
Bankacılık Sektörü: Yabancı Para Net Genel Pozisyonu (Milyon Dolar)

(*) 6 Mart itibarıyla.

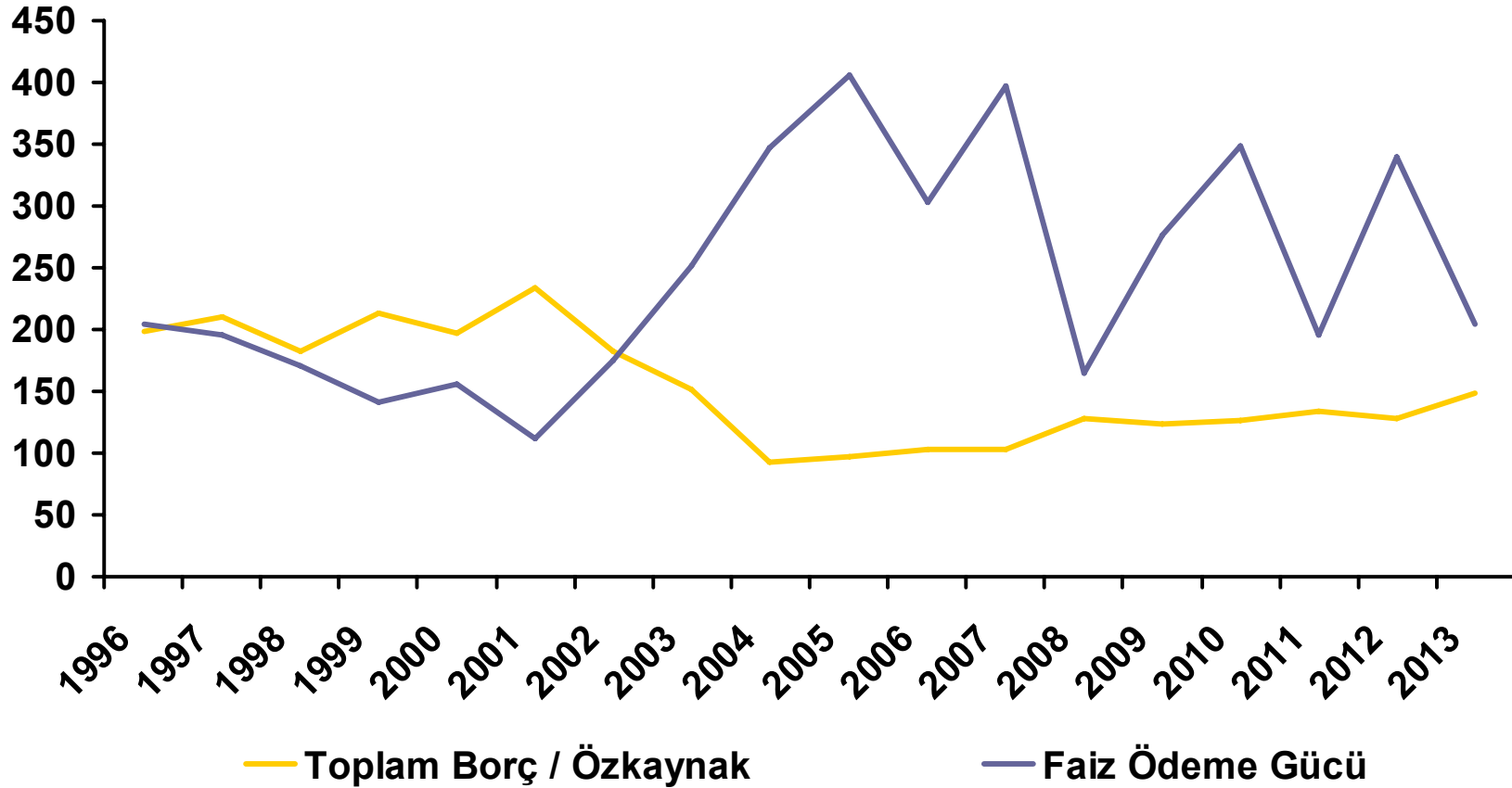
Kaynak: BDDK

Bankacılık Sektörü: Takipteki Alacaklar / Toplam Krediler (%)

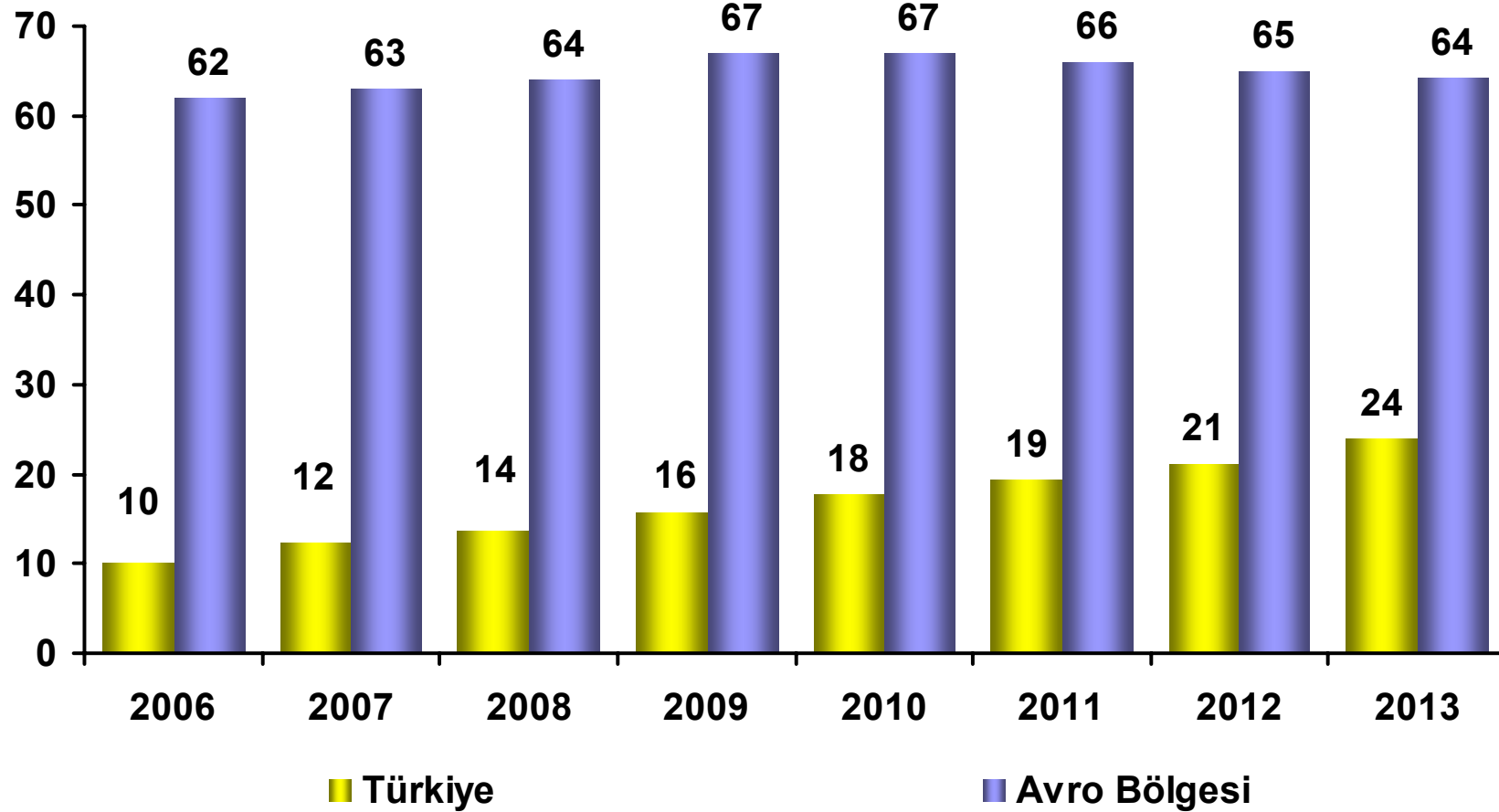
Firmaların Toplam Borçlarının Özkaynaklara Oranı ve Faiz Ödeme Gücü (Faiz ve Vergi Öncesi Kâr / Faiz Ödemeleri) (%)

(*) Geçici Veriler

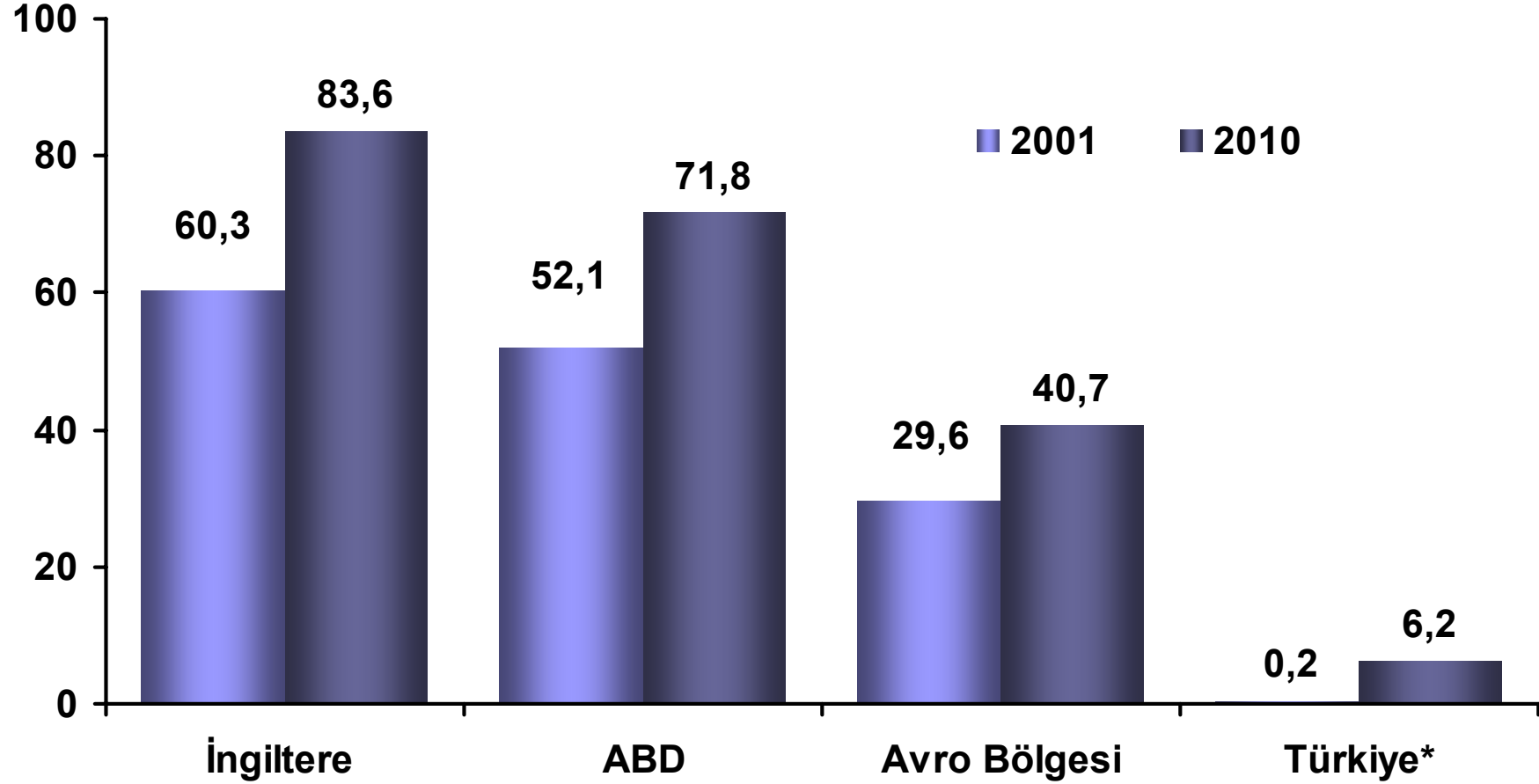
Kaynak: TCMB Sektör Bilançoları

Hanehalkı Yükümlülükleri (% GSYH)

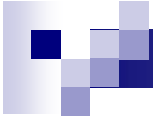
Kaynak: TCMB, Avrupa Merkez Bankası

Toplam Konut Kredileri (% GSYH)

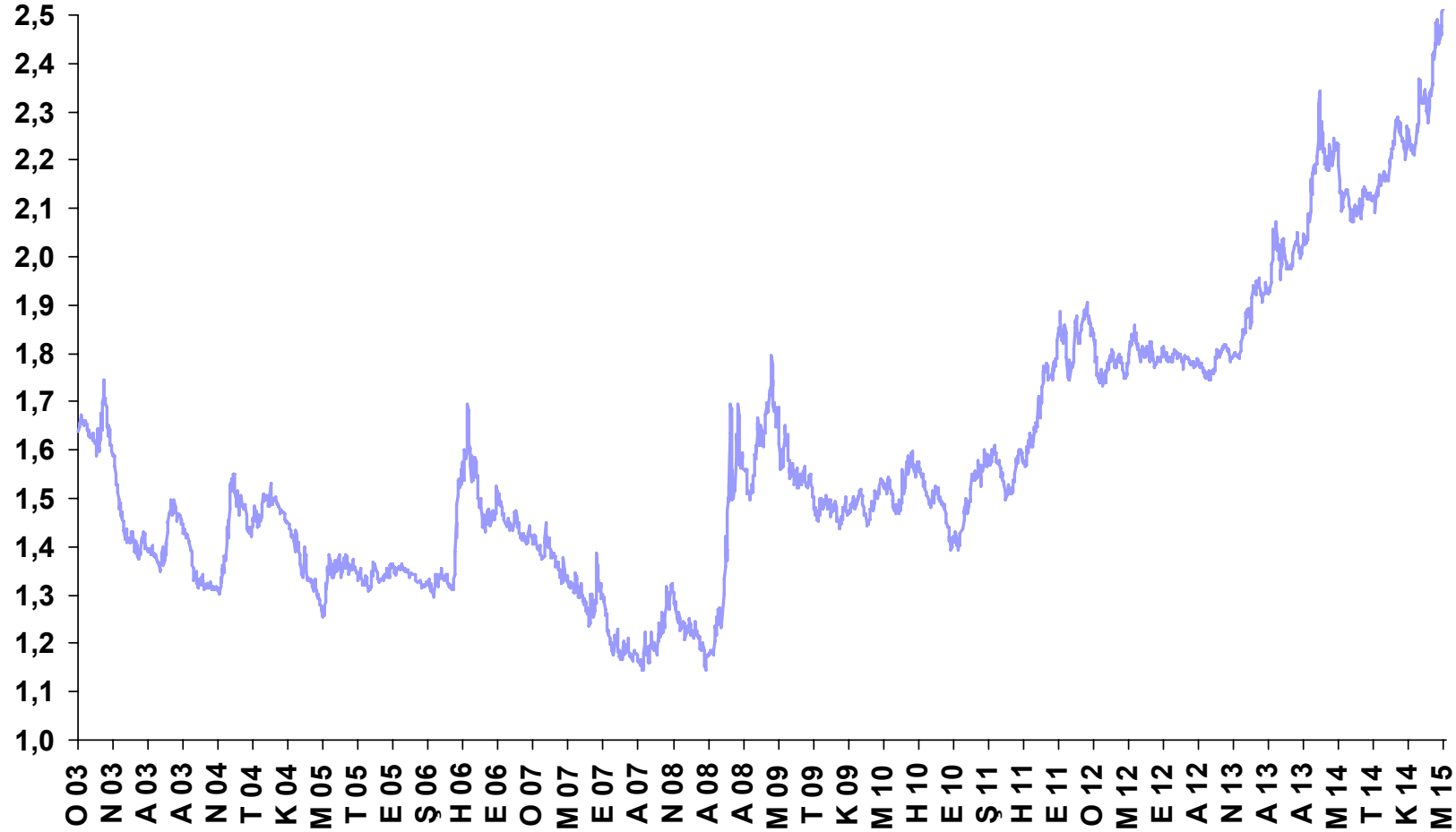
Kaynak: ABD Merkez Bankası, Avrupa Merkez Bankası, Eurostat, İngiltere Merkez Bankası, İngiltere İstatistik Ofisi, TCMB, TÜİK, BDDK, TOKİ

*2010 yılı toplam konut kredileri bankalar ve tüketici finansman şirketlerince kullanılan konut kredileri ile TOKİ'nin vadeli konut satışları karşılığı alacaklarından oluşmaktadır.

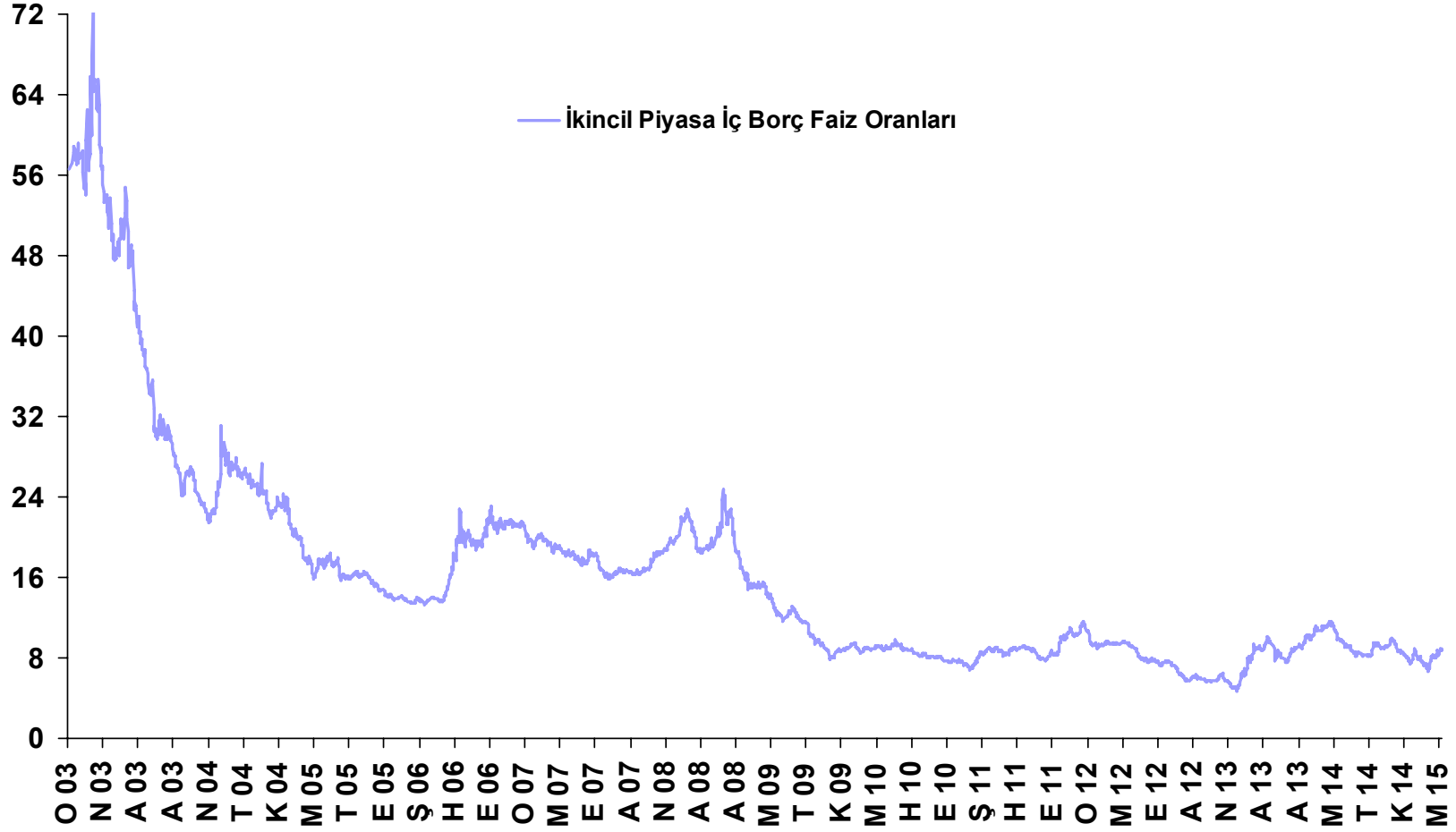

PİYASA GÖSTERGELERİ

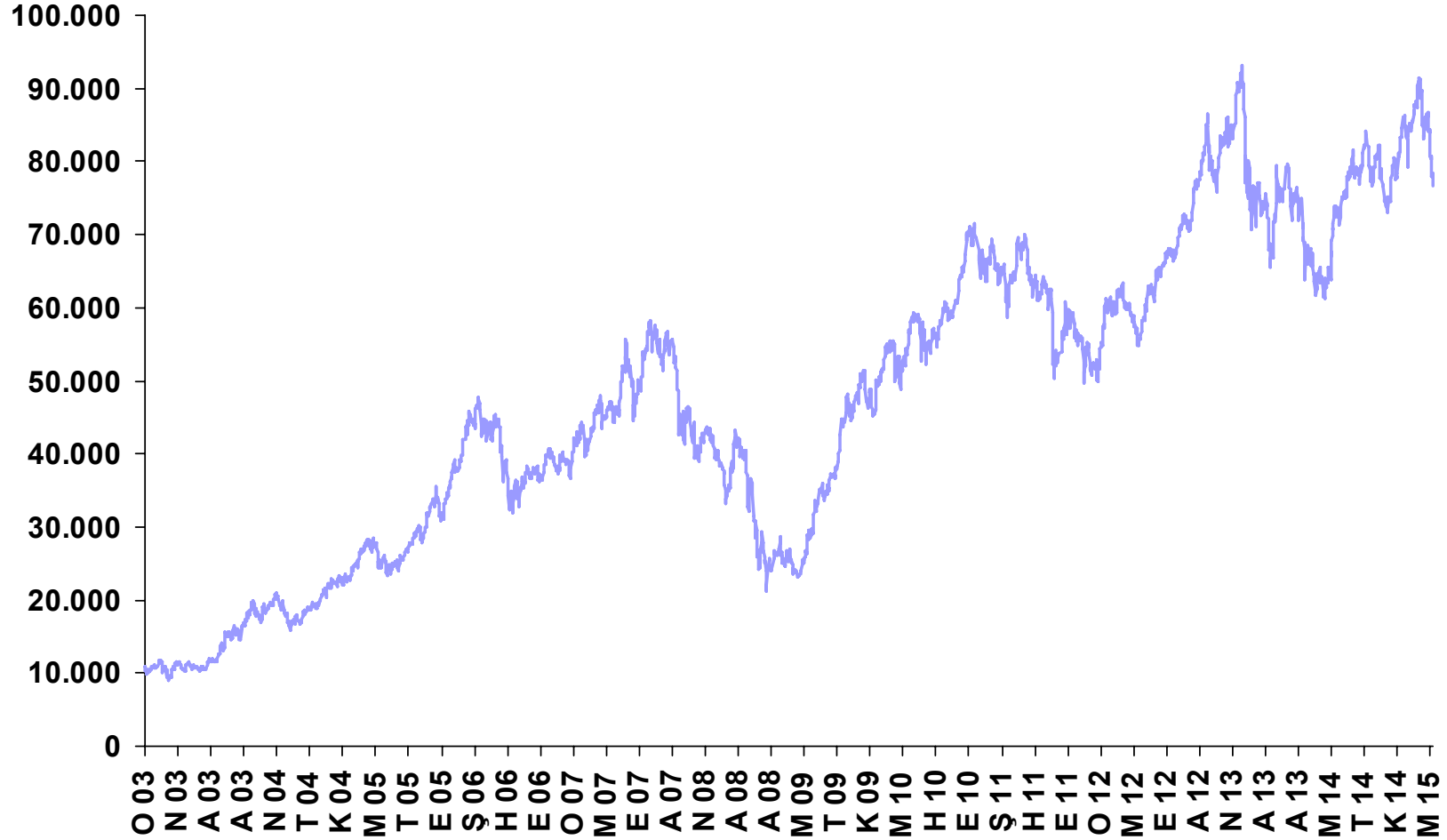
Döviz Kuru (TL/Dolar)

Faiz Oranı (%)

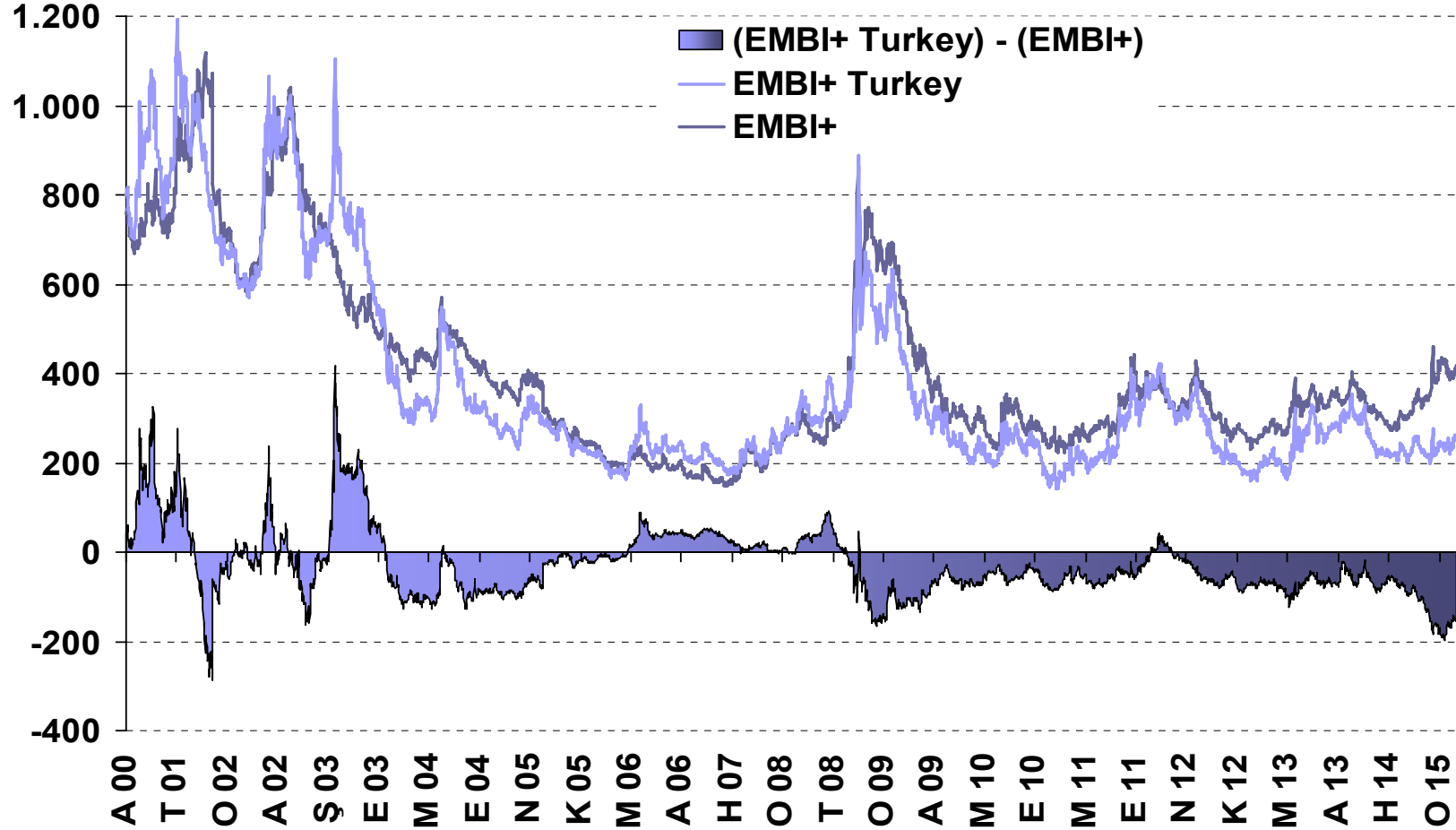

BIST 100 Endeksi

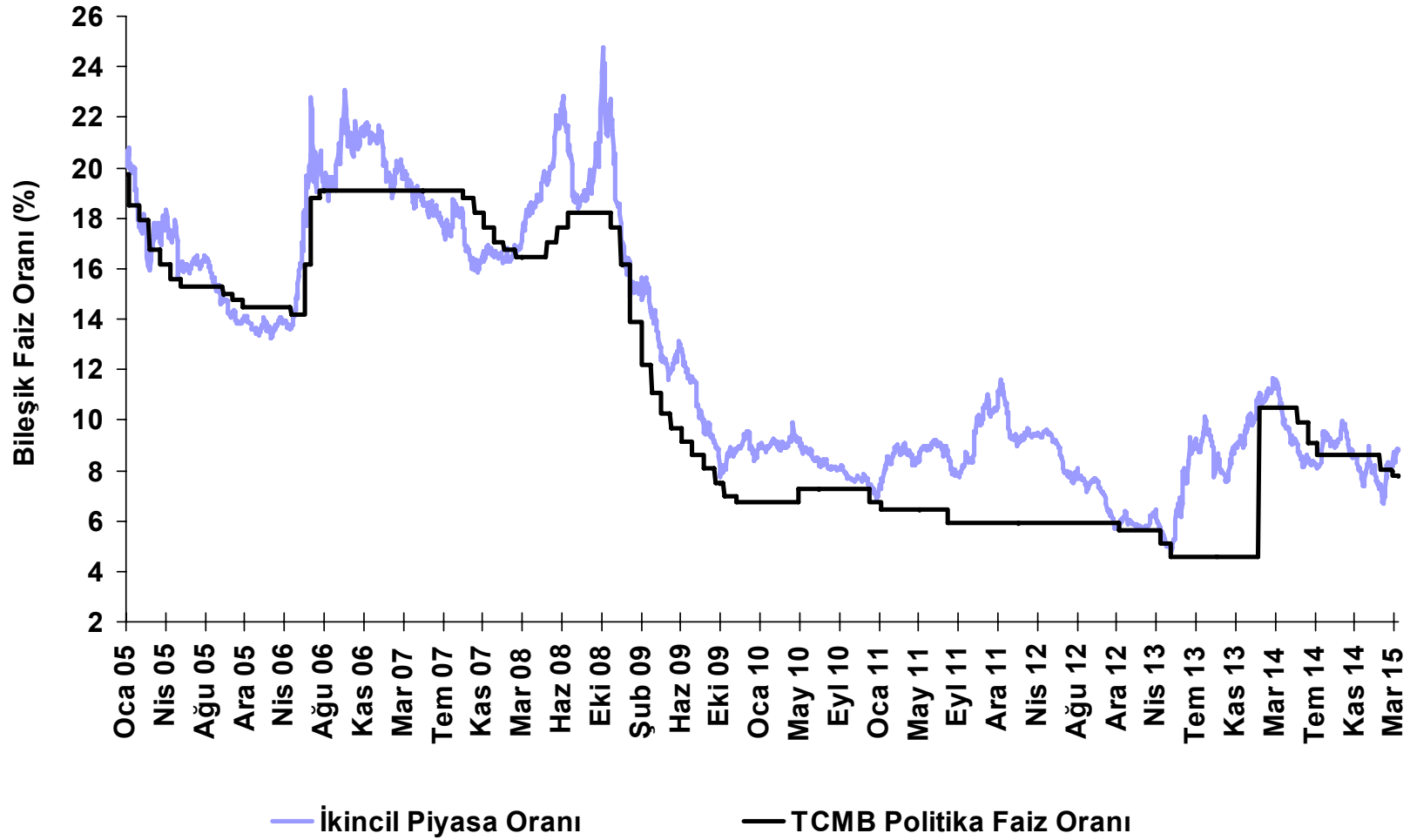
Kaynak: Borsa İstanbul

Dış Borç Risk Primi (bp)

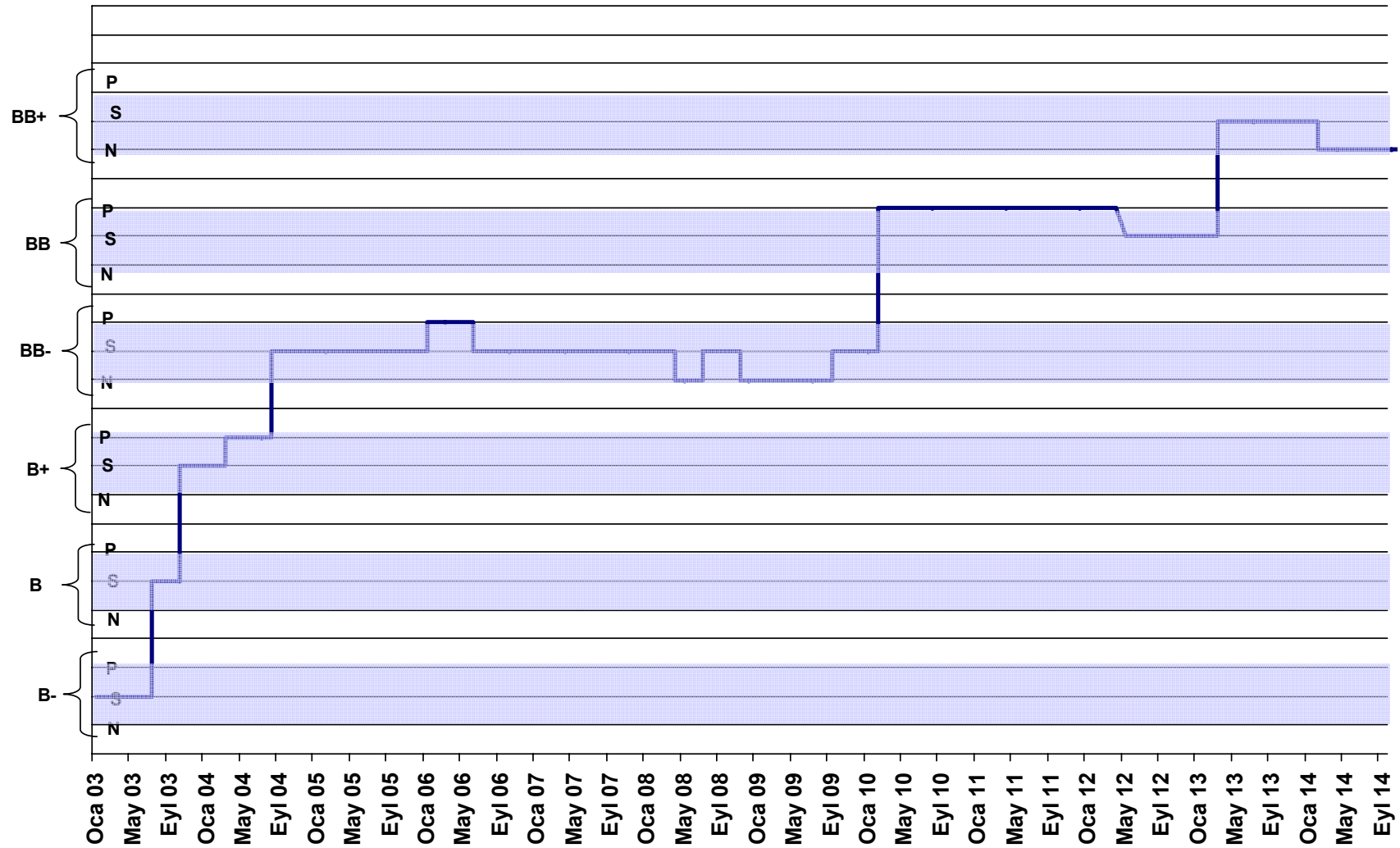

İkincil Piyasa ve TCMB Politika Faiz Oranları

Ülke Kredi Notu

Standard & Poor's Kredi Notu

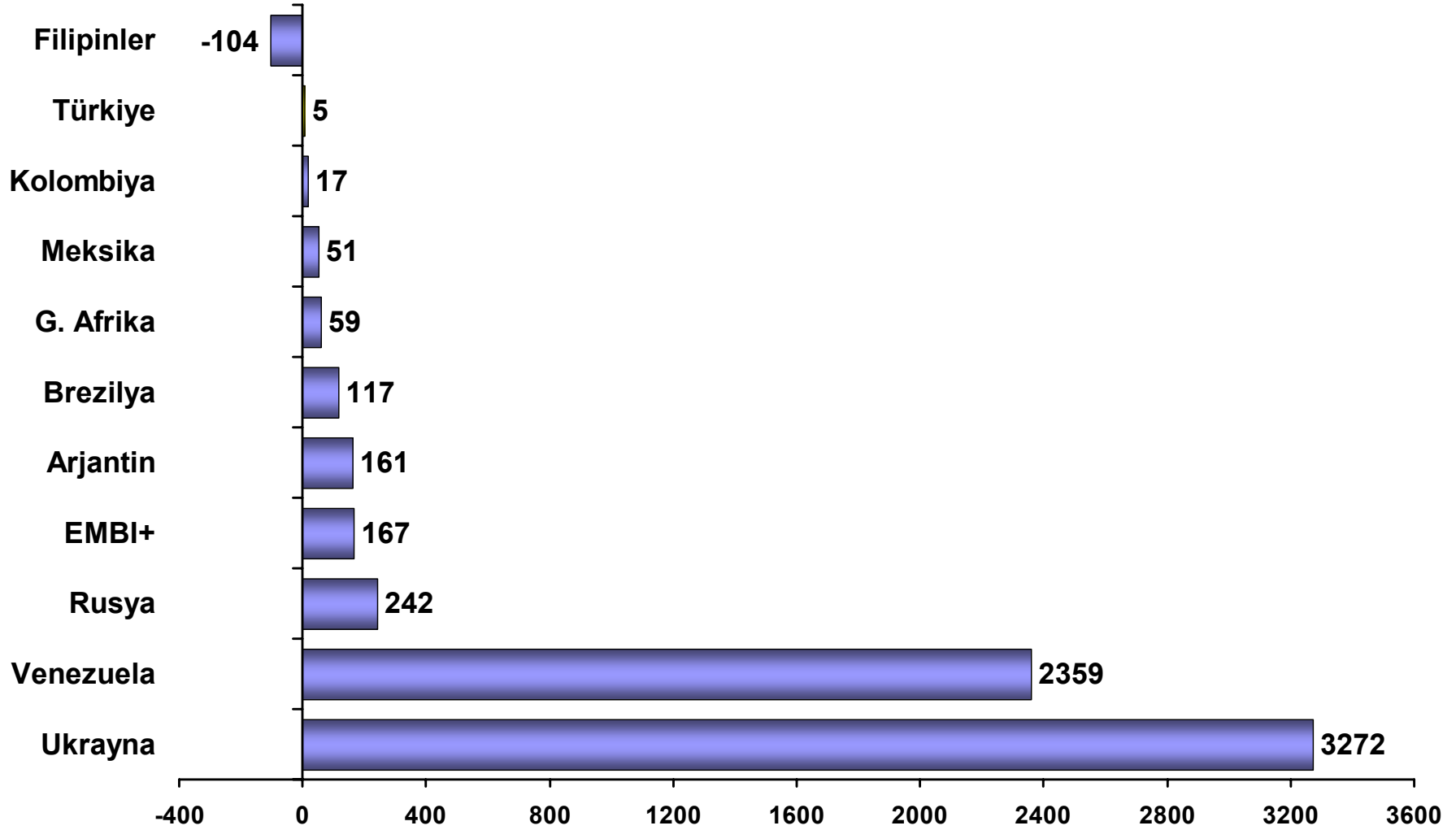

Türkiye'nin Kredi Notları (Döviz Cinsinden, 16 Mart 2015)

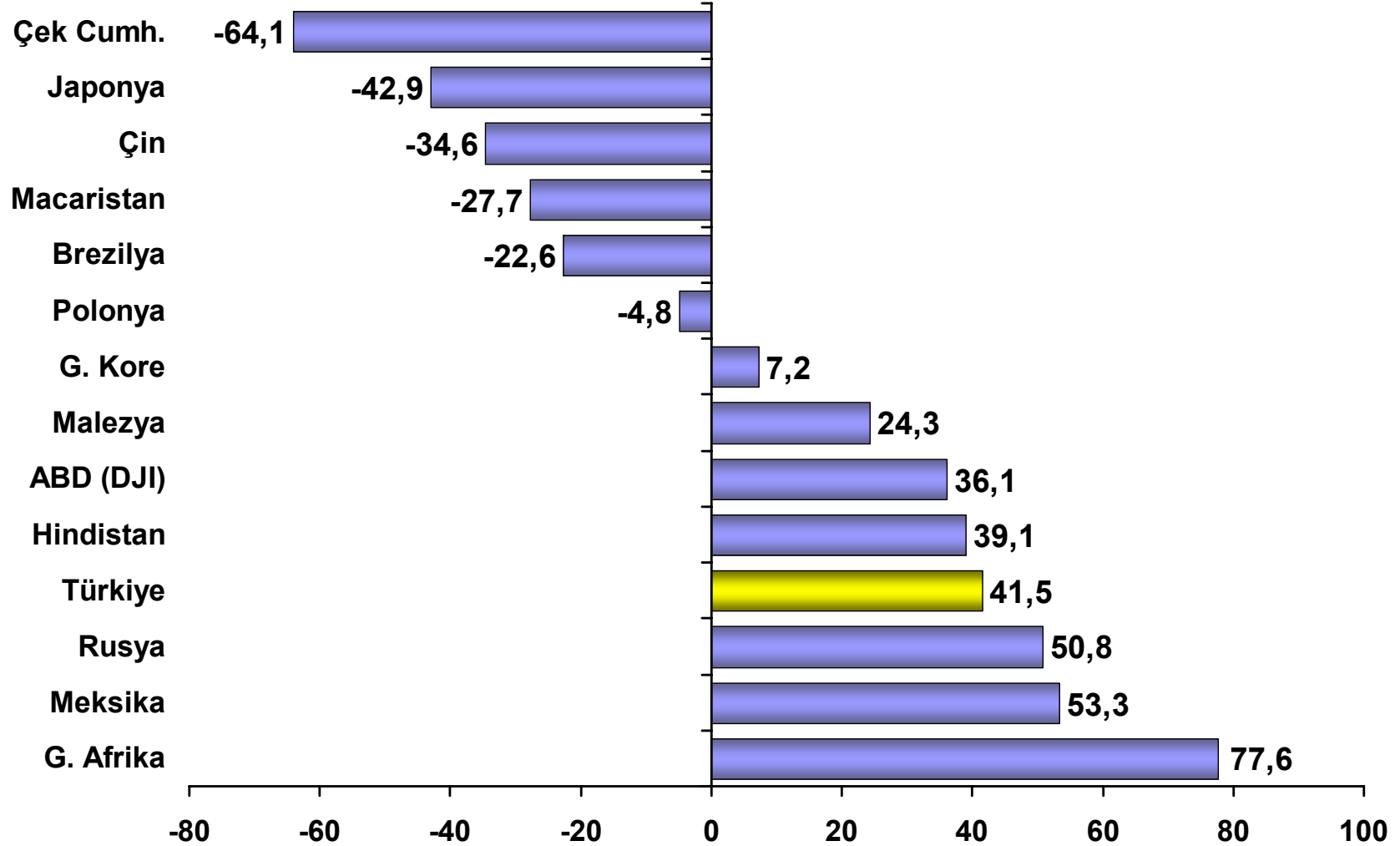
Moody's	Standard & Poor's	Fitch
A2 Botsvana, Polonya, Slovakya	A Trianidad ve Tobago, Slovakya, Slovenya İrlanda	A Malta
A3 Malta, Meksika, Peru, Litvanya, Letonya	A- Botsvana, Polonya, Litvanya, Letonya	A- Polonya, Letonya, Litvanya, İrlanda
Baa1 Trianidad ve Tobago Tayland, Mauritius, İrlanda	BBB+ Tayland, Malta, Peru, Meksika	BBB+ Tayland, İtalya, Meksika, Slovenya Peru, İspanya
Baa2 Kazakistan, Bulgaristan, Brezilya, İtalya Panama, Bahreyn, İspanya, Uruguay, Kolombiya, Bahamalar Güney Afrika, Filipinler	BBB Bahamalar, Kazakistan Panama, İspanya Kolombiya, Filipinler	BBB Bahreyn Kazakistan, Brezilya, Panama, Güney Afrika, İzlanda, Kolombiya
Baa3 Türkiye (negatif), Namibya, Hindistan, Romanya, İceland, Slovenya Endonezya, Azerbaycan	BBB- Fas, Hindistan, Azerbaycan, Uruguay, İzlanda, Brezilya, Romanya, Güney Afrika İtalya, Bahreyn	BBB- Türkiye (durağan), Fas, Namibia, Hindistan, Romanya, Endonezya, Filipinler, Bulgaristan, Azerbaycan, Uruguay, Rusya
Ba1 Fas, Arnavutluk, Macaristan, Kosta Rika Guatemala, Hırvatistan, Portekiz, Rusya	BB+ Türkiye (negatif), Endonezya Bulgaristan, Rusya	BB+ Kosta Rika Macaristan
Ba2 El Salvador, Paraguay, Angola	BB Guatemala Portekiz, Macaristan, Kosta Rika, Ürdün, Hırvatistan	BB Guatemala, Hırvatistan
Ba3 Bangladeş, Gürcistan, Karadağ, Bolivya, Surinam, Tunus	BB- Bangladeş, Gürcistan, Vietnam, El Salvador, Paraguay, Surinam, Bolivya, Karadağ	BB- Angola, Sri Lanka, Gürcistan, Surinam, Bolivya, El Salvador, Tunus, Vietnam
B1 Senegal, Sri Lanka, Ürdün, Dominik Cumhuriyeti, Fiji, Papua Yeni Gine, Saint Vincent ve Grenadinler, Vietnam	B+ Senegal, Sri Lanka, Angola Papua Yeni Gine, Ekvador	B+ Moğolistan
B2 Kamboçya, Moğolistan, Lübnan	B Bosna Hersek, Kamboçya, Fiji, Honduras, Tunus, Arnavutluk, Barbados	B Lübnan, Ekvador, Yunanistan
B3 Beyaz Rusya, Moldova, Barbados Nikaragua, Bosna Hersek, Honduras, Ekvador	B- Pakistan, Beyaz Rusya, Lübnan, Belize, Jamaika, Mısır, Yunanistan	B- Mısır, Jamaika
Caa1 Pakistan, Mısır, Arjantin, Yunanistan Caa2 Belize, Küba Caa3 Jamaika, Ukrayna, Venezuela Ca C	CCC+ CCC Venezuela CCC- Ukrayna CC C SD Arjantin	CCC+ CCC Venezuela CCC- CC Ukrayna C DDD D/RD Arjantin

Kaynak: Bloomberg

EMBI+ Endeksi Diğer Ülkelerle Karşılaştırma Değişim (bp) (2 Ocak 2008 – 16 Mart 2015)

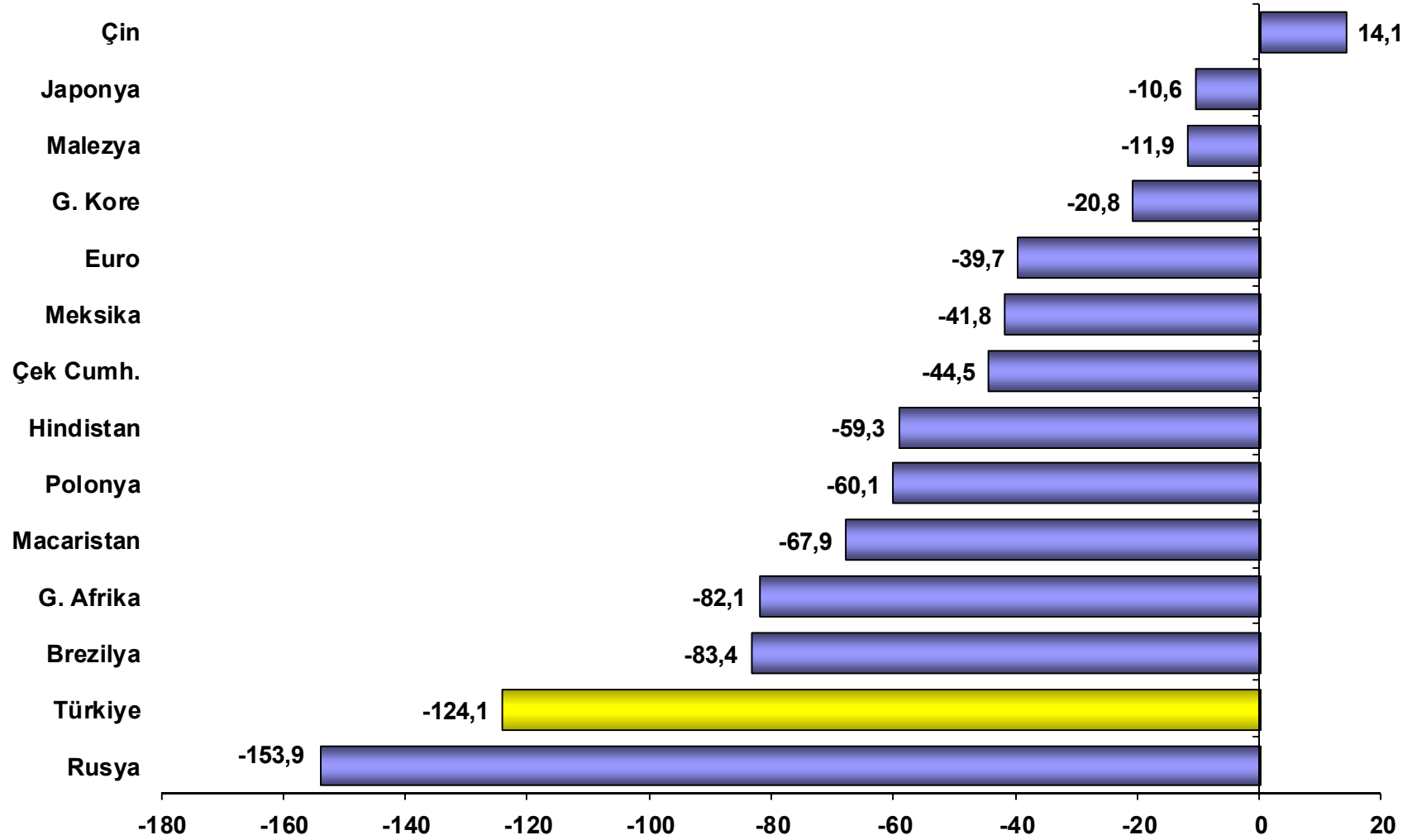

Hisse Senedi Piyasası (Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Piyasalar) % Değişim (2 Ocak 2008 – 16 Mart 2015)

Döviz Piyasaları

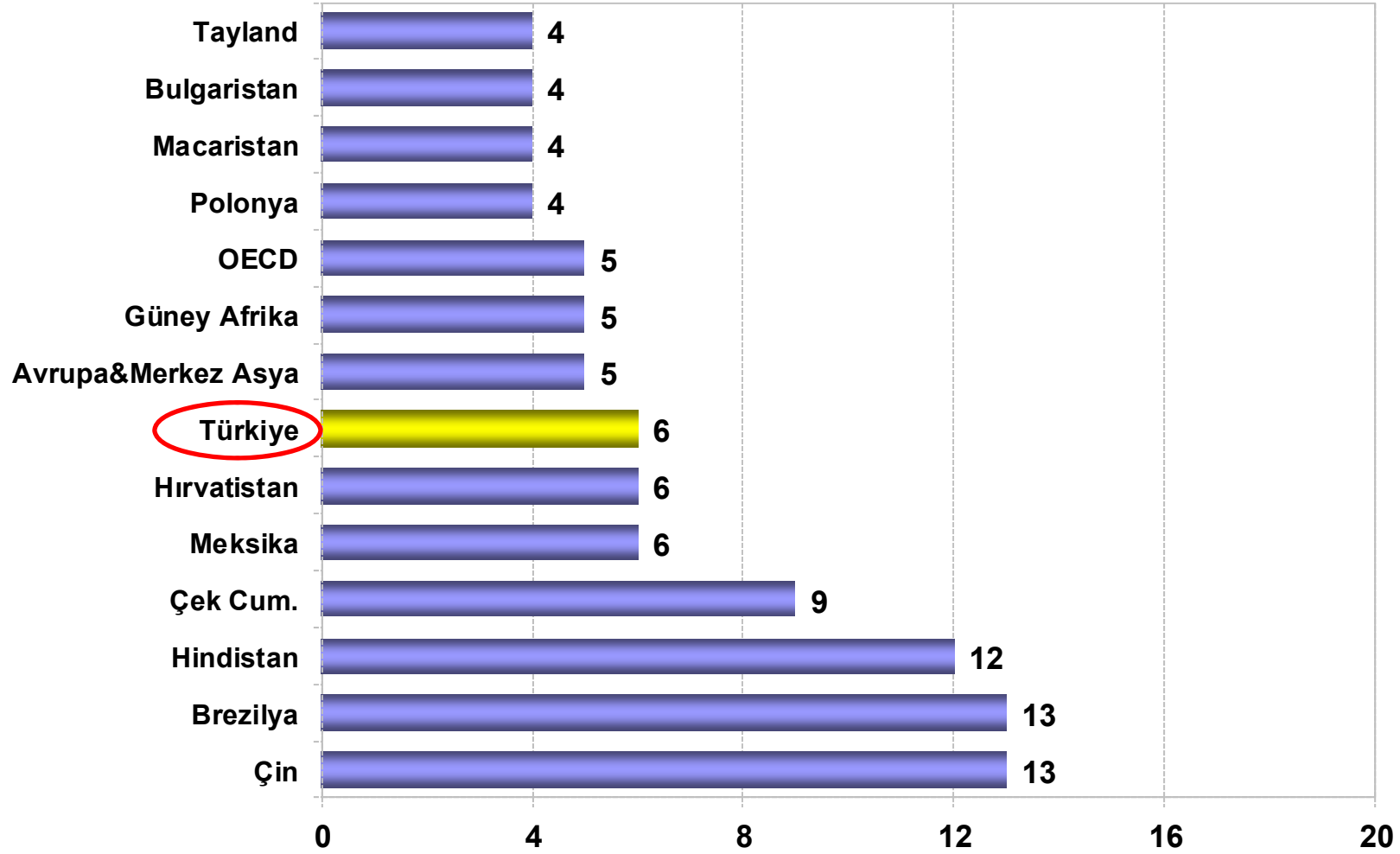
% Değişim (2 Ocak 2008 – 16 Mart 2015)

YATIRIM ORTAMI

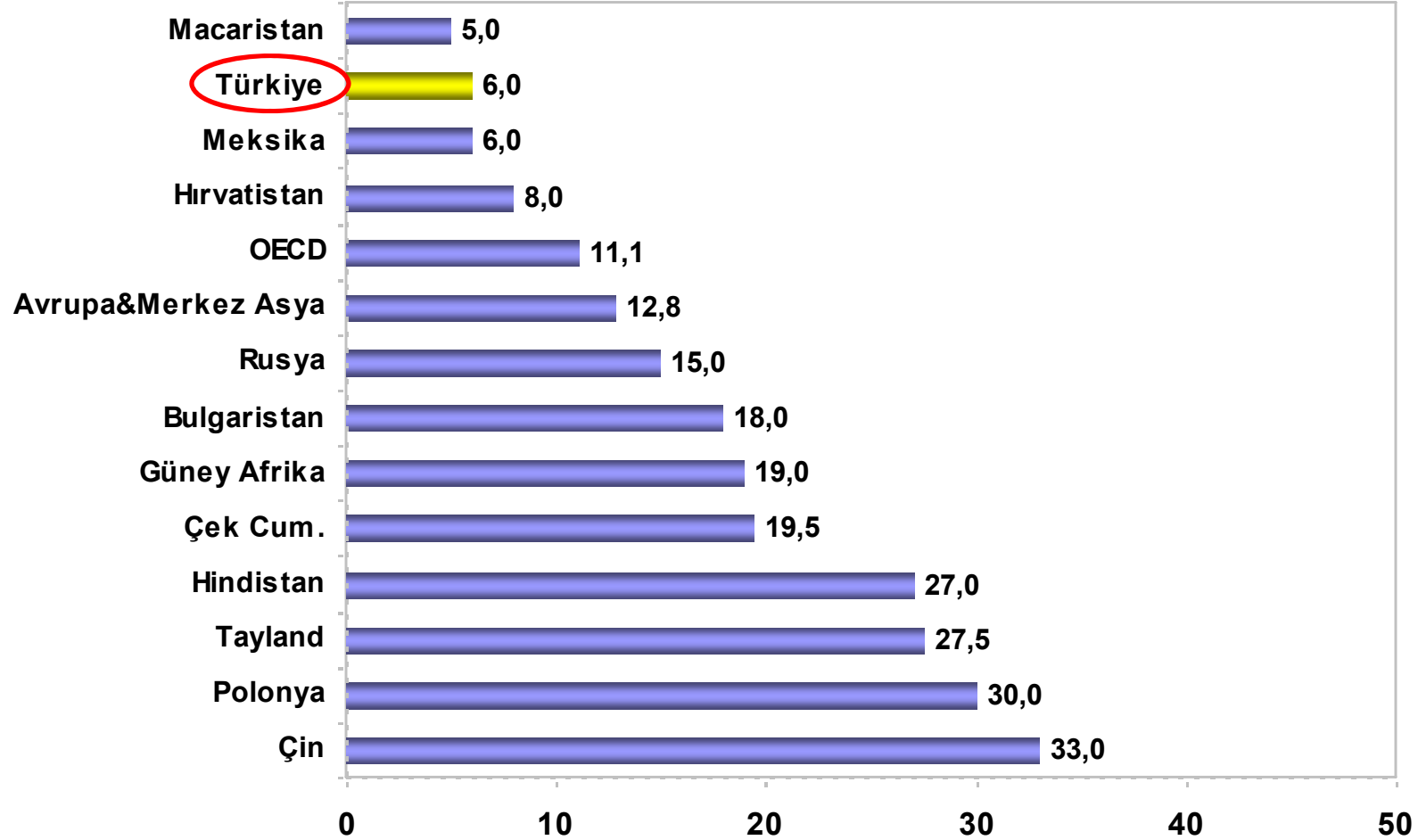
İş Yeri Açma (İşlem Sayısı)

Kaynak: Dünya Bankası Doing Business Report, 2014

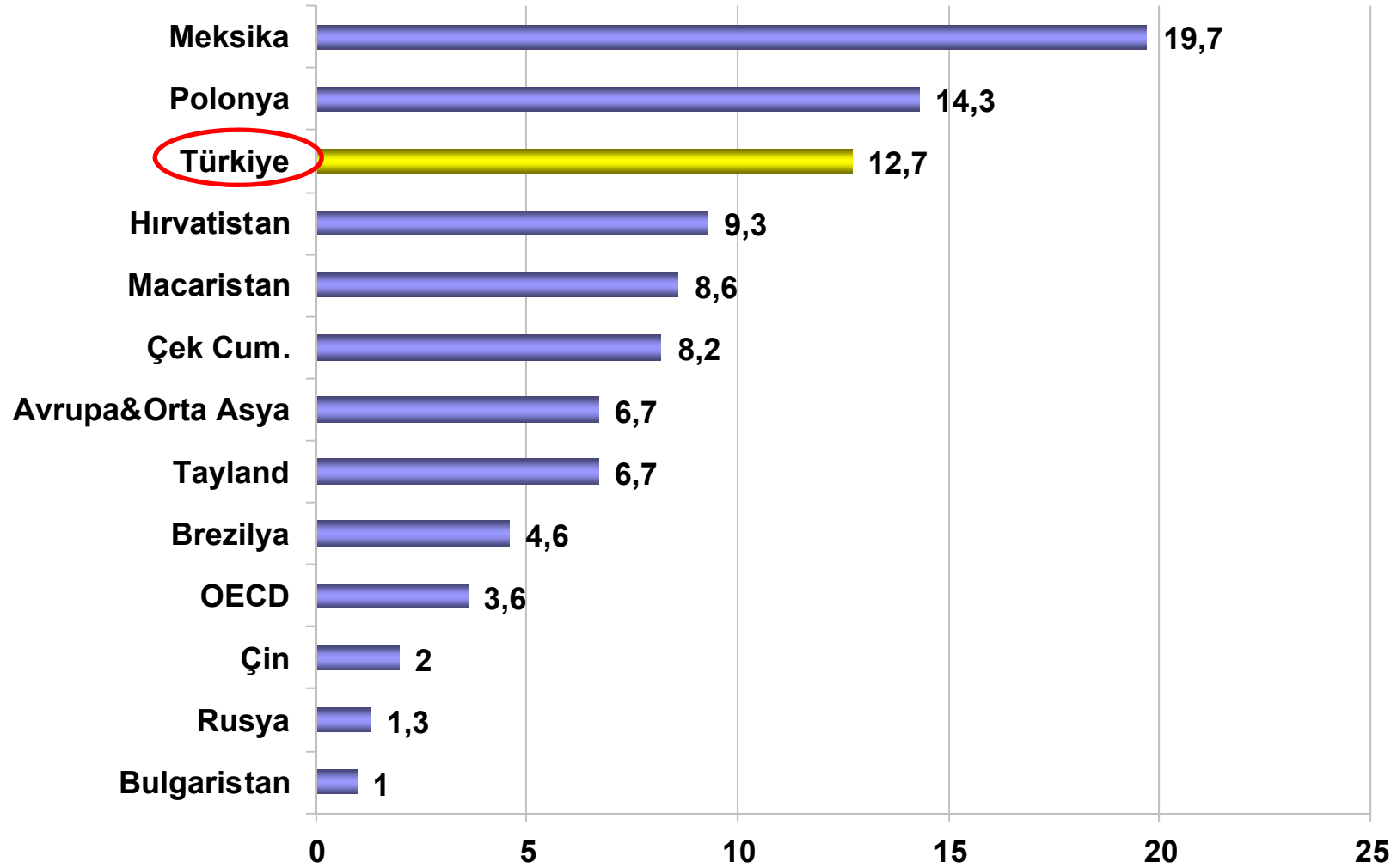

İş Yeri Açma (Süre, Gün)

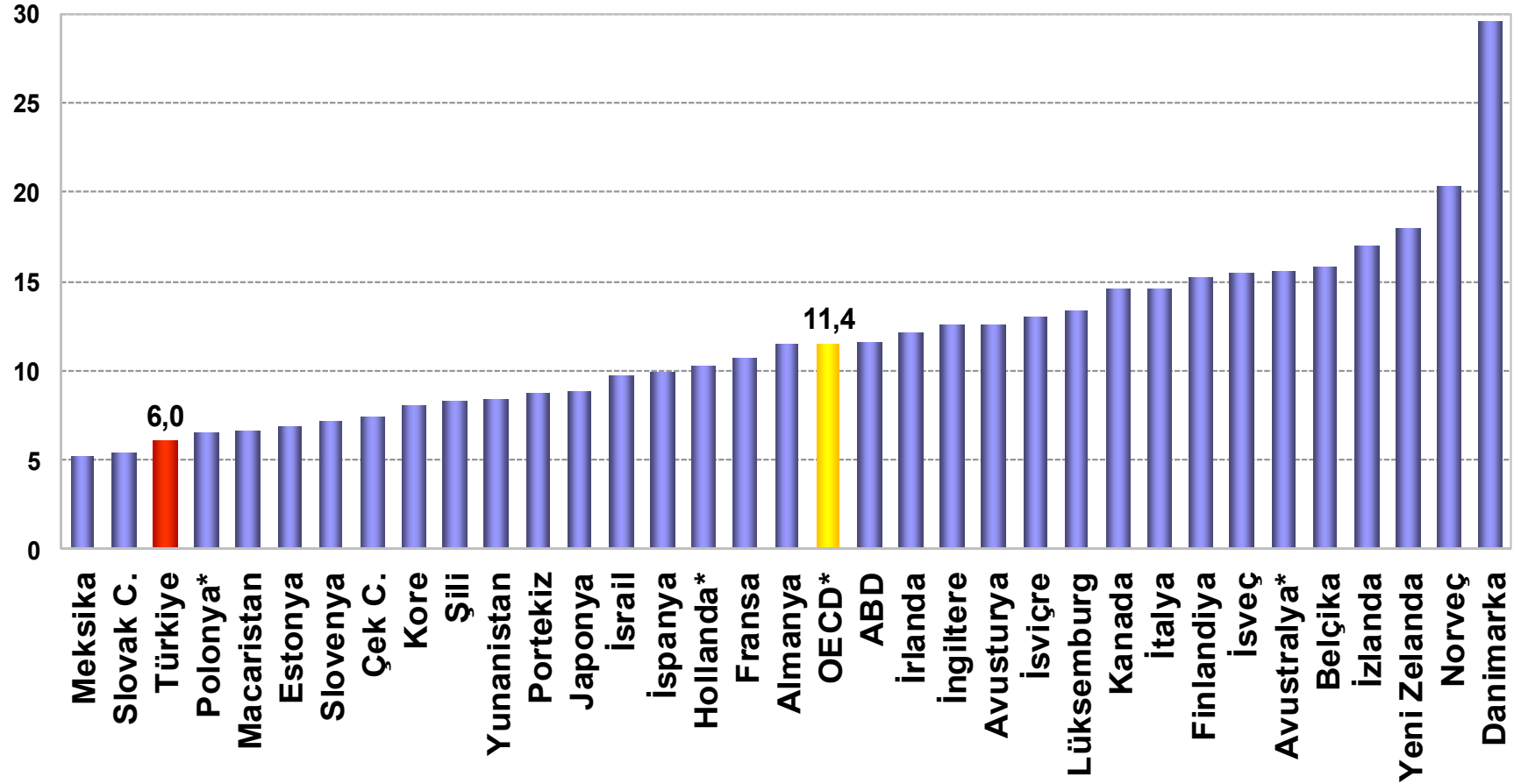
Kaynak: Dünya Bankası Doing Business Report, 2014

İş Yeri Açma (Maliyet, % Kişi Başı GSYH)

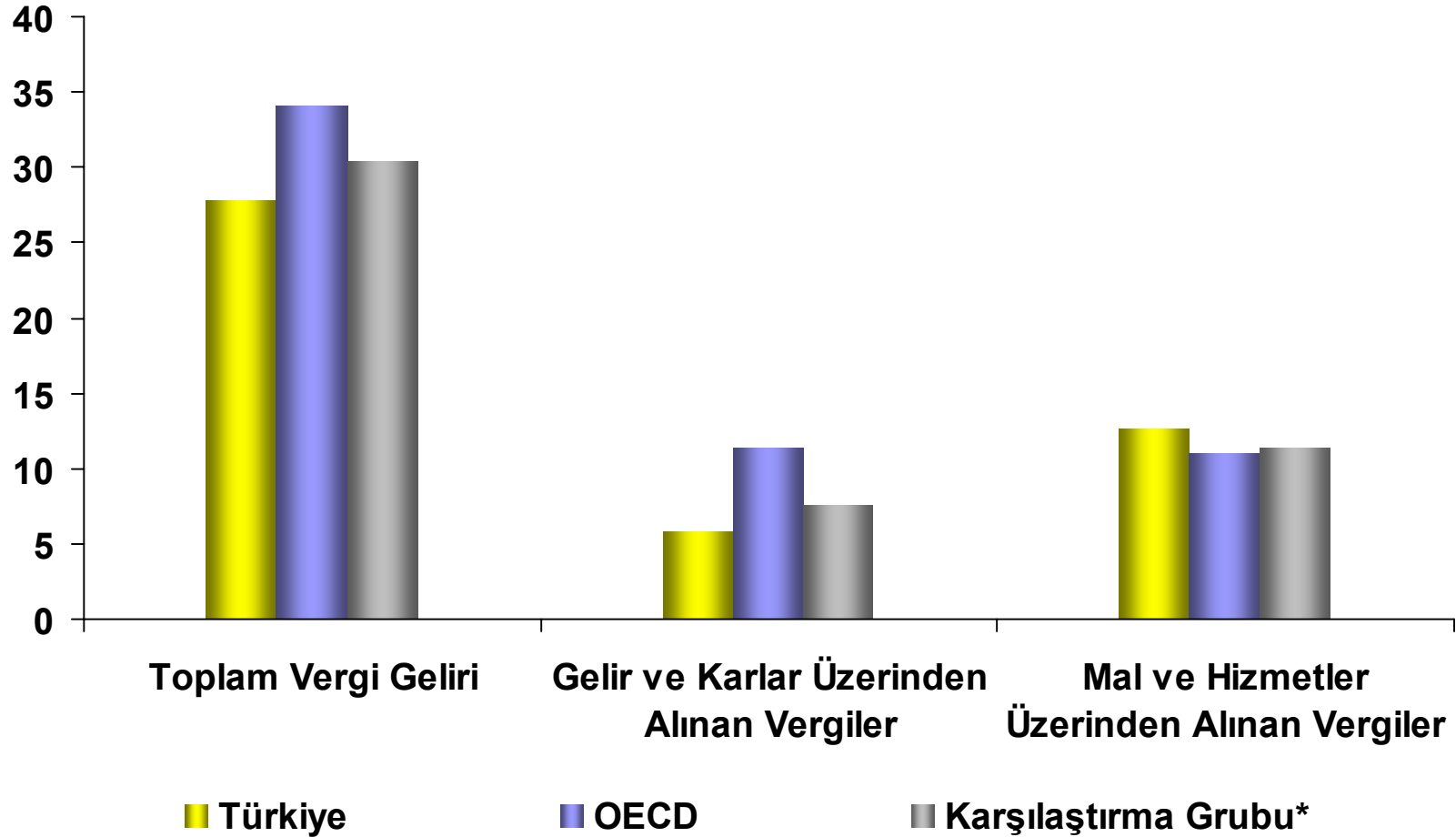
Kaynak: Dünya Bankası Doing Business Report, 2014

Gelir ve Kar Üzerinden Alınan Vergiler (% GSYH, 2012)

Kaynak: OECD Factbook, 2014
(*) 2011 Verileri

Vergi Geliri Karşılaştırmaları (% GSYH, 2011)

(*) Meksika, Kore, Çek Cum., Yunanistan, Macaristan, İrlanda, Polonya, Portekiz, Slovak Cum. ve İspanya'yı içermektedir.

Kaynak: OECD, Factbook 2014

IMF ve AB ile İLİŞKİLER

IMF ile İlişkiler

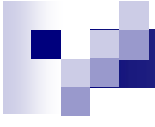
Düzenlemeler	Süre	Onaylanan Miktar (Milyon SDR)	Çekilen Miktar (Milyon SDR)	Geri Ödeme (Milyon SDR)	Planlanan Ödemeler (Milyon SDR)
17. Stand-By Düzenlemesi	(12.1999 - 02.2002)	15.038	11.739	11.739	0
18. Stand-By Düzenlemesi	(02.2002 – 02.2005)	12.821	11.914	11.914	0
19. Stand-By Düzenlemesi	(05.2005 – 05.2008)	6.662	6.662	6.662	0
TOPLAM		34.522	30.315	30.315	0

Avrupa Birliği Katılım Müzakereleri Süreci

I. Tarama Süreci: 3 Ekim 2005 - 13 Ekim 2006

II. Müzakere Süreci:

- **1 Fasıı İçin** → **Müzakereler geçici olarak açılıp kapanmıştır.**
1- Bilim ve Araştırma
- **12 Fasıı İçin** → **Müzakereler açılmıştır. Ancak kapanış kriteri getirilmiştir.**
1- İşletme ve Sanayi Politikası, 2- İstatistik,
3- Mali Kontrol, 4- Tüketicinin ve Sağlığın Korunması,
5- Trans-Avrupa Şebekeleri, 6- Fikri Mülkiyet Hukuku,
7- Şirketler Hukuku 8- Sermayenin Serbest Dolaşımı
9- Bilgi Toplumu ve Medya, 10-Vergilendirme,
11-Çevre 12- Gıda Güvenliđi, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı
- **2 Fasıı İçin** → **Müzakere Pozisyon Belgemiz iletilmiştir. AB Ortak Pozisyon Belgesi beklenmektedir.**
1- Eđitim ve Kültür,
2- Ekonomik ve Parasal Politika
- **8 Fasıı İçin** → **Müzakerelere açılabilmesi için getirilen açılış kriterlerinin karşılanması gerekmektedir.**
- **Diğer fasıllar** → **Tarama Sonu Raporu beklenmektedir.**

SOSYAL GÜVENLİK

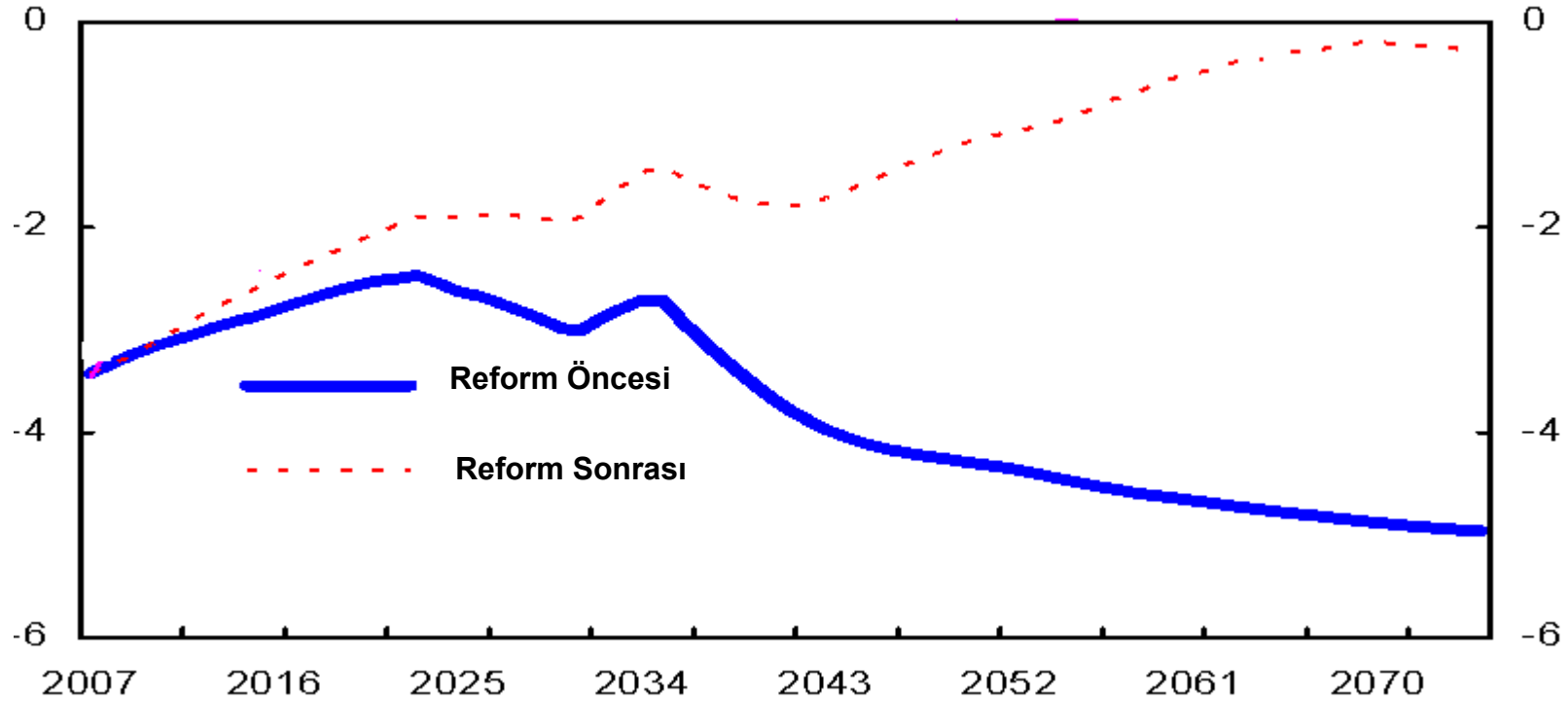

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Reformu

Ana Unsurlar

- İşçiler, kendi adına çalışanlar ve memurlar için norm ve standart birliği
- Emeklilik yaşının kademeli olarak 65'e çıkartılması
- Aylık bağlama oranının % 2'ye düşürülmesi
- Geçmiş kazançların güncellenmesi için % 100 enflasyon+ % 30 GSYH katsayısının kullanılması
- Emekli maaşlarının enflasyona endekslenmesi
- Genel Sağlık Sigortası
- 2012 yılından itibaren yoksullar için gelir testine dayanan yeni bir sağlık sistemi
- Sağlık hizmetlerinde katkı payı uygulaması
- Bazı sağlık harcamalarında global bütçe uygulaması

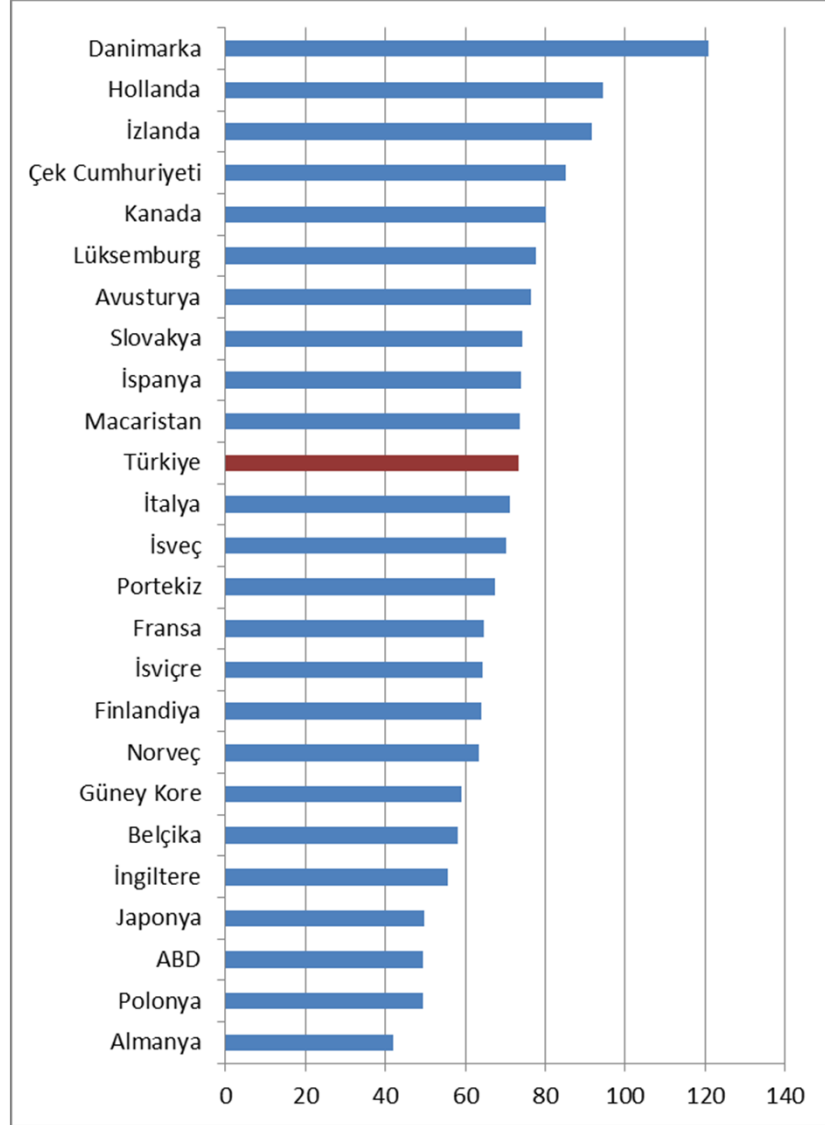
Emeklilik Sistemi Açığının Azaltılması (2007-2075, % GSYH)

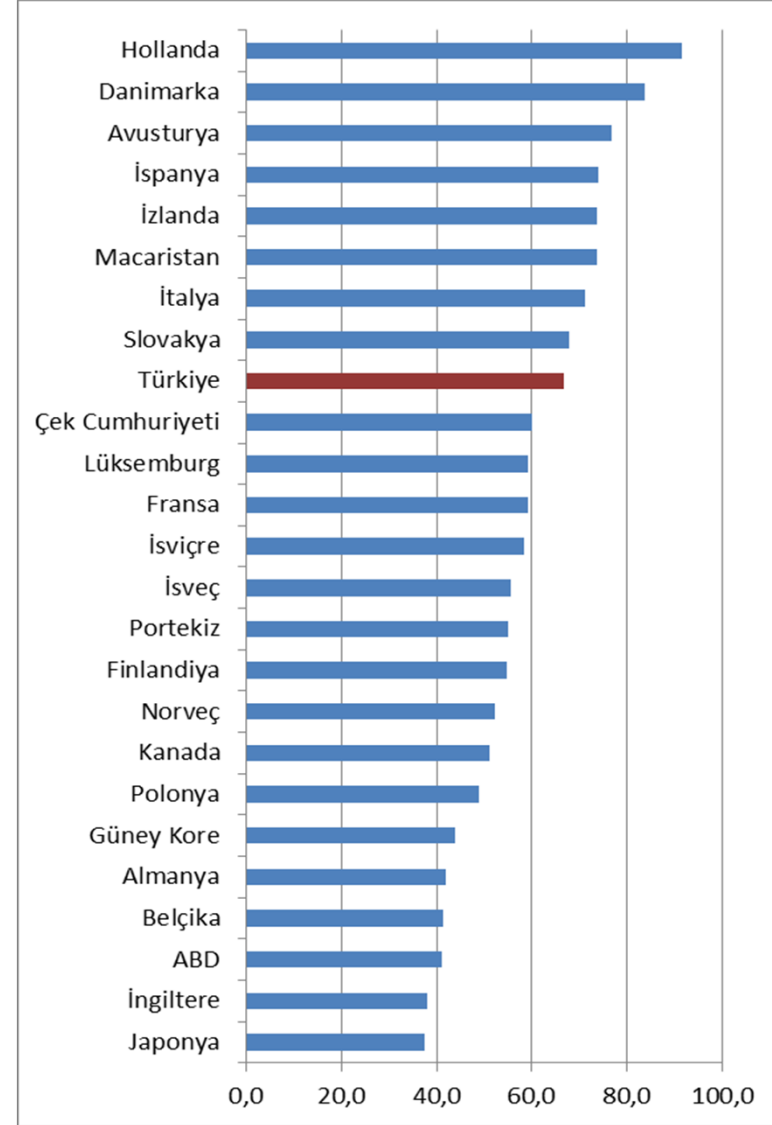
Kaynak: Dünya Bankası Uzman Tahminleri, 2007

Aylık Bağlama Oranları, 2012

Düşük Kazançlılar

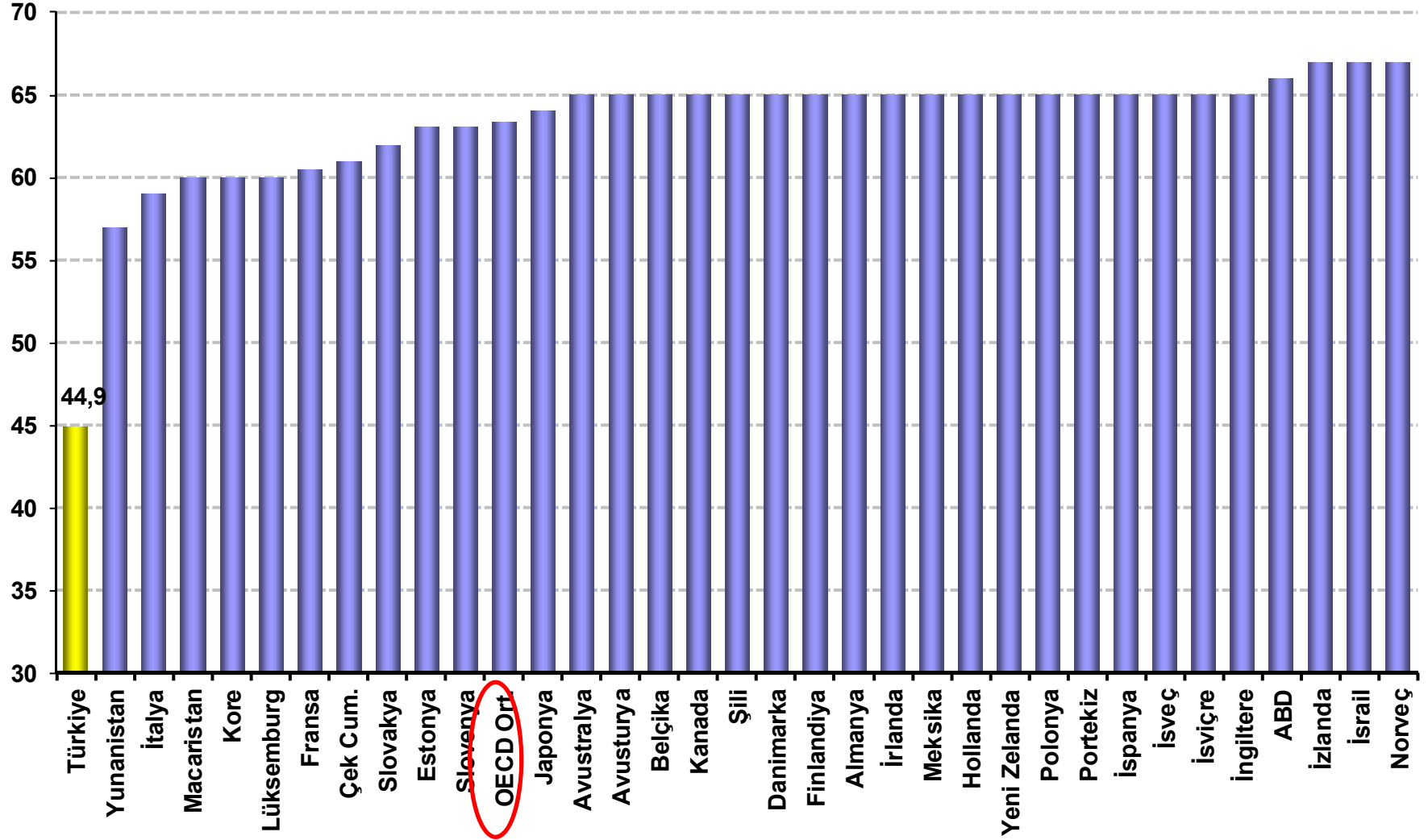

Ortalama Kazançlılar

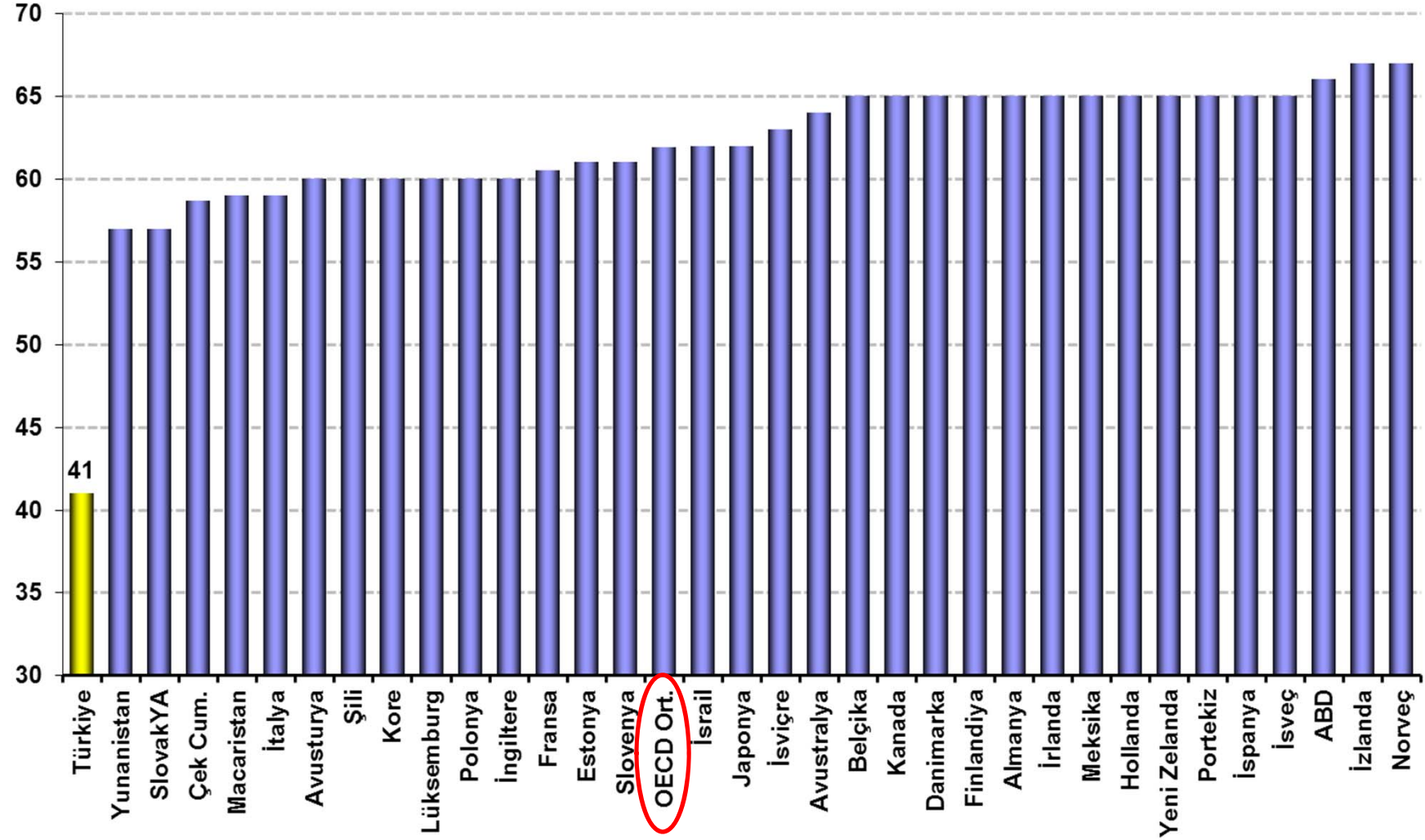

Kaynak: OECD, Pensions at a Glance, 2013

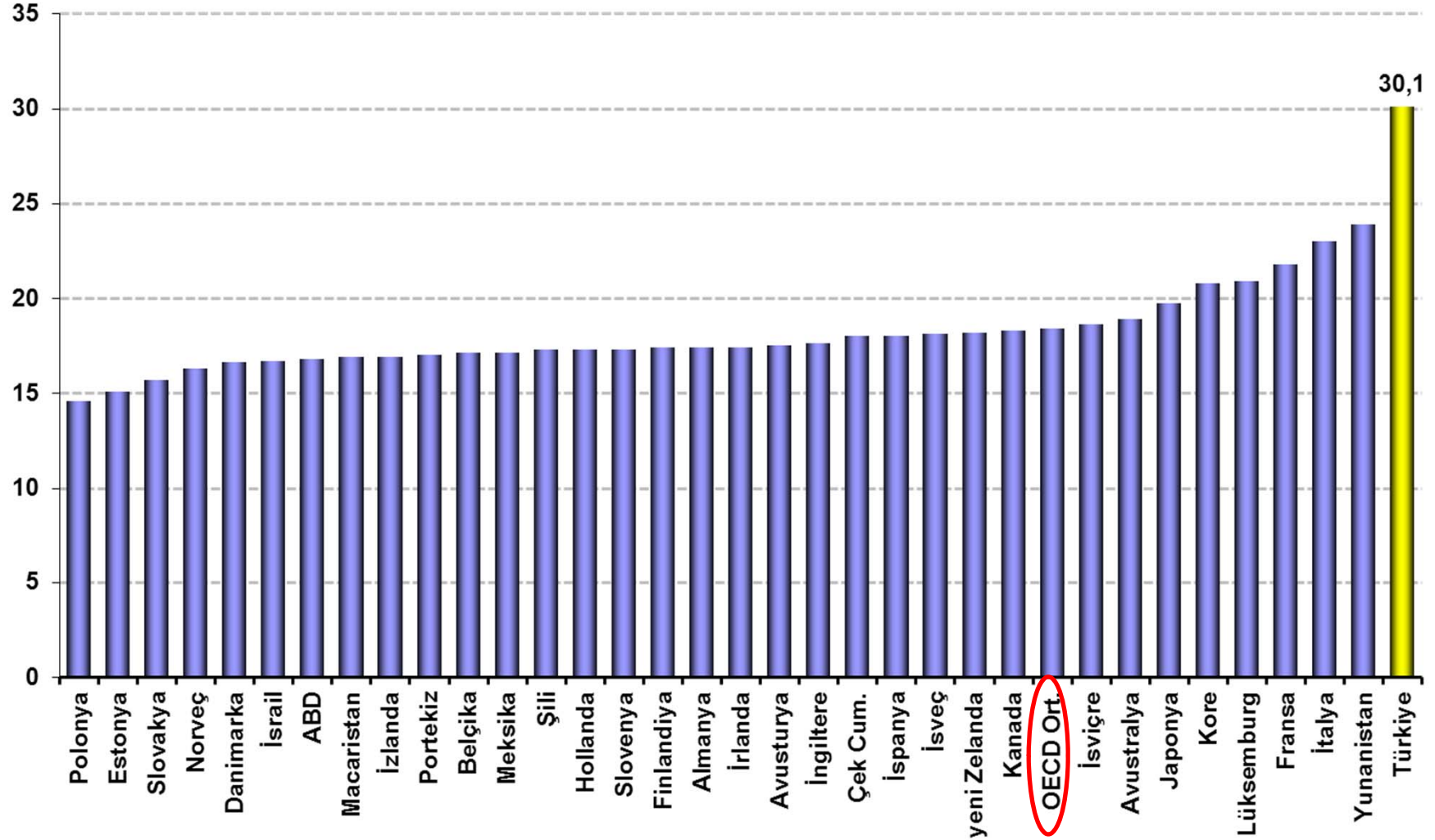
Erkeklerde Emeklilik Yaşı (2010)

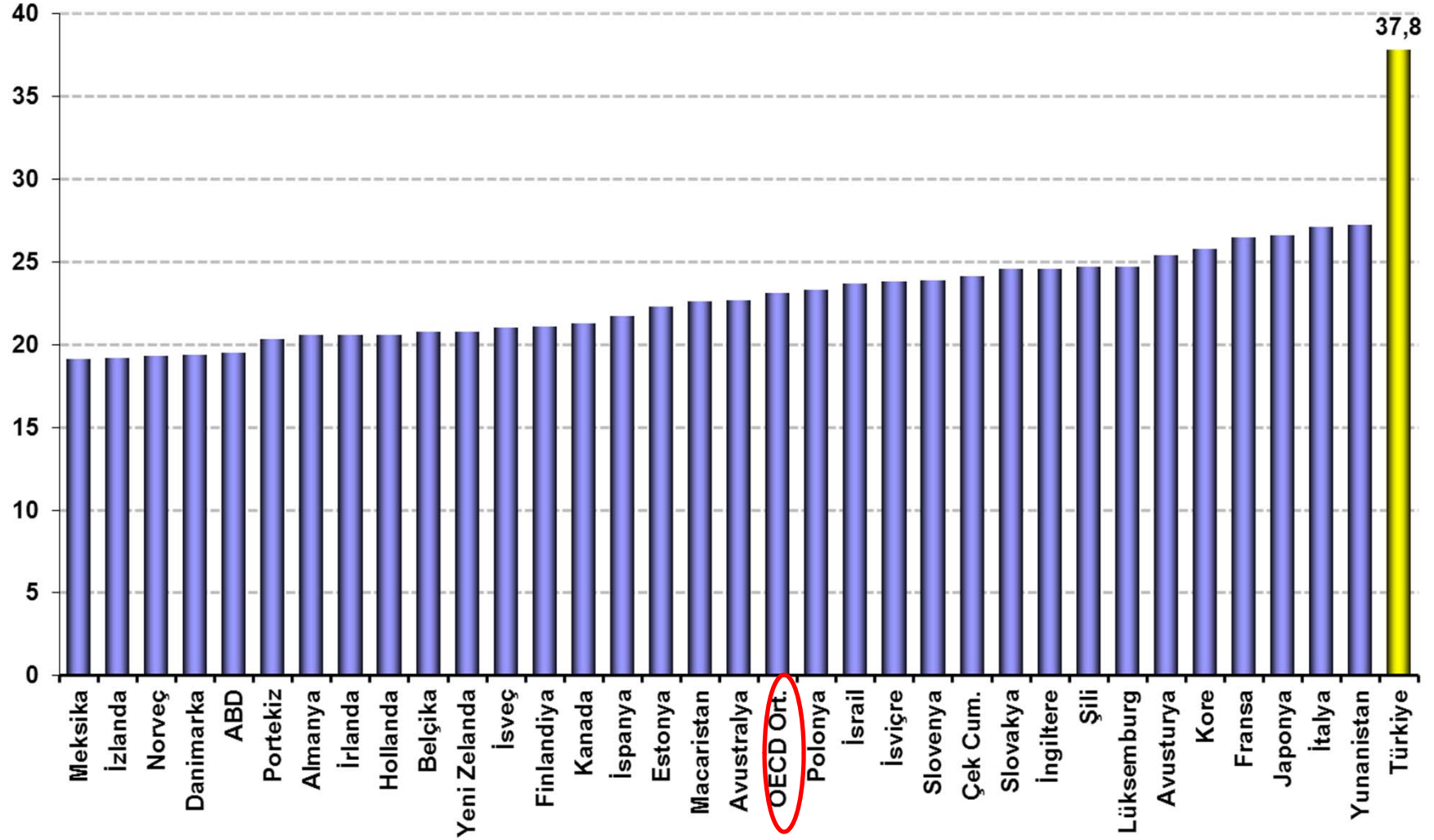
Kadınlarda Emeklilik Yaşı (2010)

Erkeklerde Emeklilik Sonrası Yaşam Beklentisi (2010)

Kadınlarda Emeklilik Sonrası Yaşam Beklentisi (2010)

İŞGÜCÜ PİYASASI

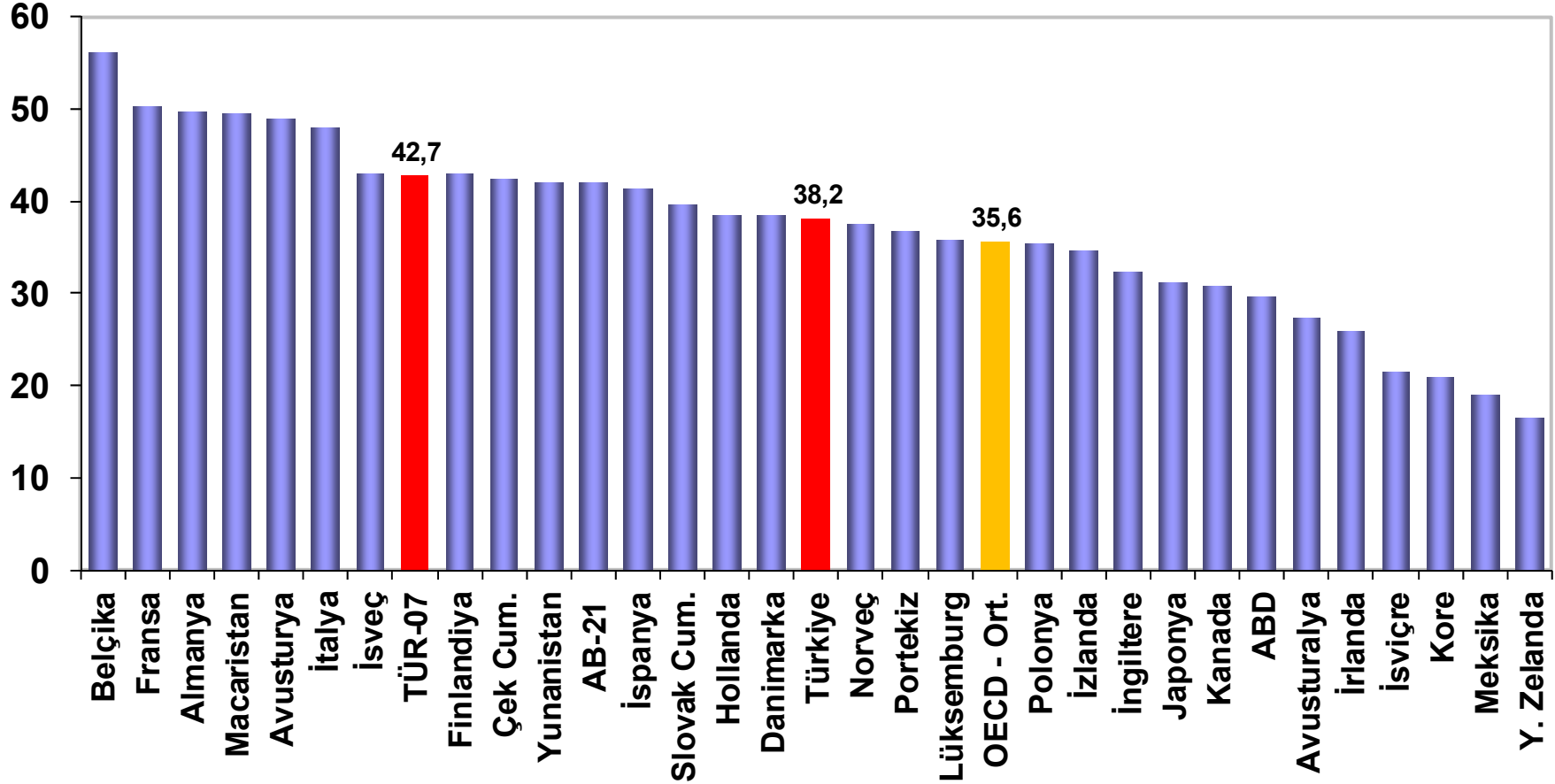

İşgücü Piyasası Reformu

- İşgücü Maliyetlerinin Azaltılması Kapsamında:
  - Sosyal güvenlik işveren primlerinde 5 puanlık indirim yapılmıştır.
  - 5 puanlık prim indirimi teşvikinden, diğer teşviklerle eş zamanlı olarak yararlanma imkanı sağlanmıştır.
  - İstihdama yeni katılan, tüm kadın ve genç işçilerin işveren primlerinin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması sağlanmıştır.
  - Özürlülerin işveren primlerinin bütçeden karşılanması öngörülmüştür.
  - Kısa çalışma ödeneğinin uygulama alanlarına genel ekonomik krizin yanı sıra sektörel ve bölgesel krizler de eklenmiştir.
  - Kısa çalışma ödeneği tutarı brüt kazancın %40'ından %60'ına yükseltilmiştir.
- Aktif İşgücü Programlarına Ayrılan Kaynağın Artırılması Kapsamında:
  - Aktif işgücü programlarına ayrılan kaynak 4 kat artırılmış ve yıllık yaklaşık 1.5 Milyar TL'ye yükseltilmiştir. (Önceki düzenlemede devlet katkısının %30'u iken son düzenleme ile tüm prim gelirlerinin %30'u olmuştur.)
- Doğrudan Olmayan Mali Yüklerin Azaltılması Kapsamında:
  - Eski hükümlü çalıştırma zorunluluğu kaldırılmıştır.
  - Spor merkezi ve kreş zorunlulukları esnetilmiştir.
  - Sağlık merkezi açma ve doktor bulundurma zorunlulukları esnetilmiştir.
- İstihdam Piyasasının Esnekleştirilmesi Kapsamında:
  - Kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan sigortalılara borçlanma yoluyla tam süreli çalışmaya benzer şekilde emekli olma hakkı tanınmıştır.
  - Kısmi süreli çalışan kişilerin İşsizlik Sigortası kapsamına alınması sağlanmıştır.

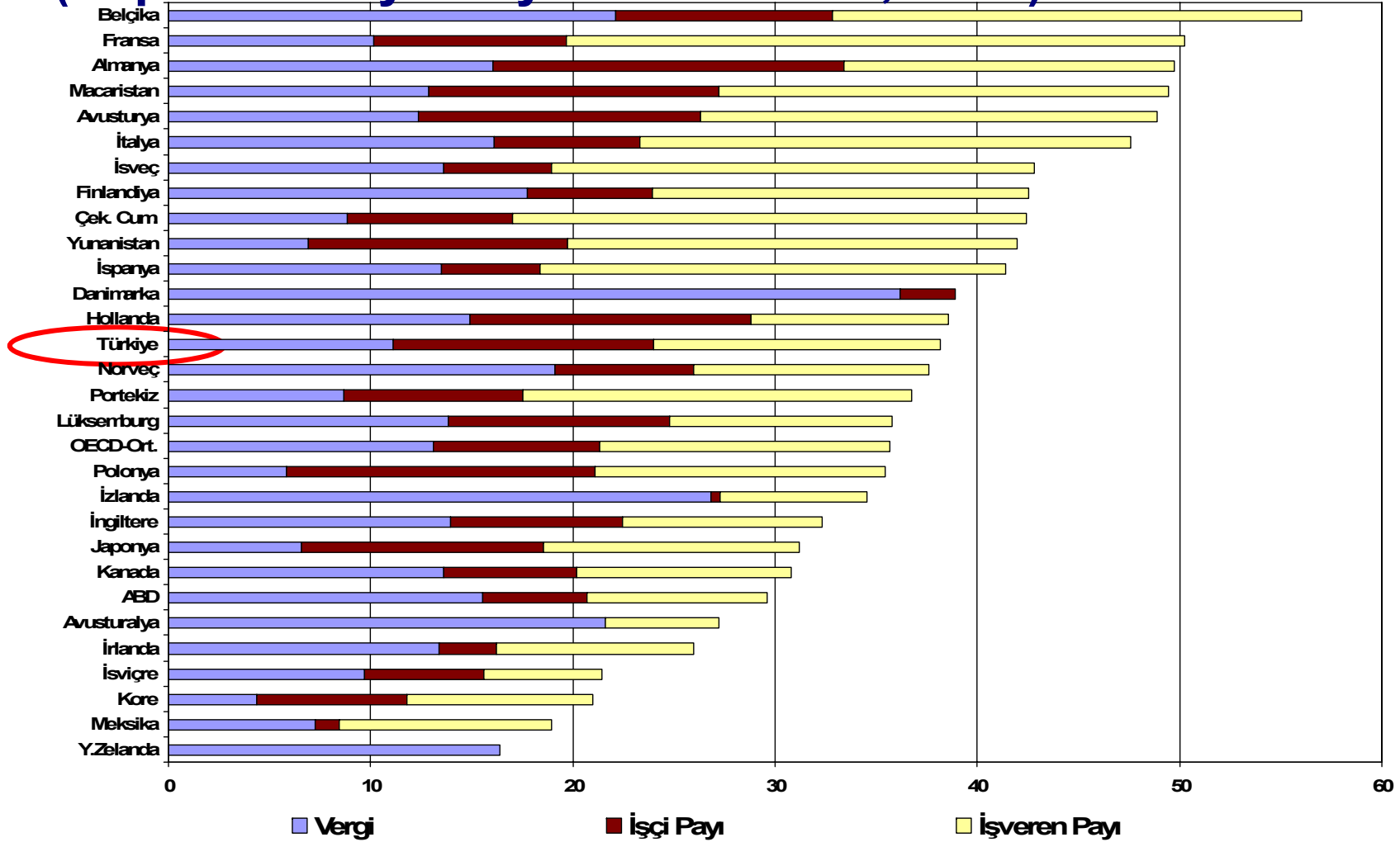
İstihdam Üzerindeki Vergi Yükleri

(Ortalama Kazancın %100'ünü Alan İşçiler, Bekar ve Çocuksuz, 2012)

Not: TÜR-07 ilgili vergi yükünde Türkiye'nin 2007 yılı seviyesini göstermektedir.

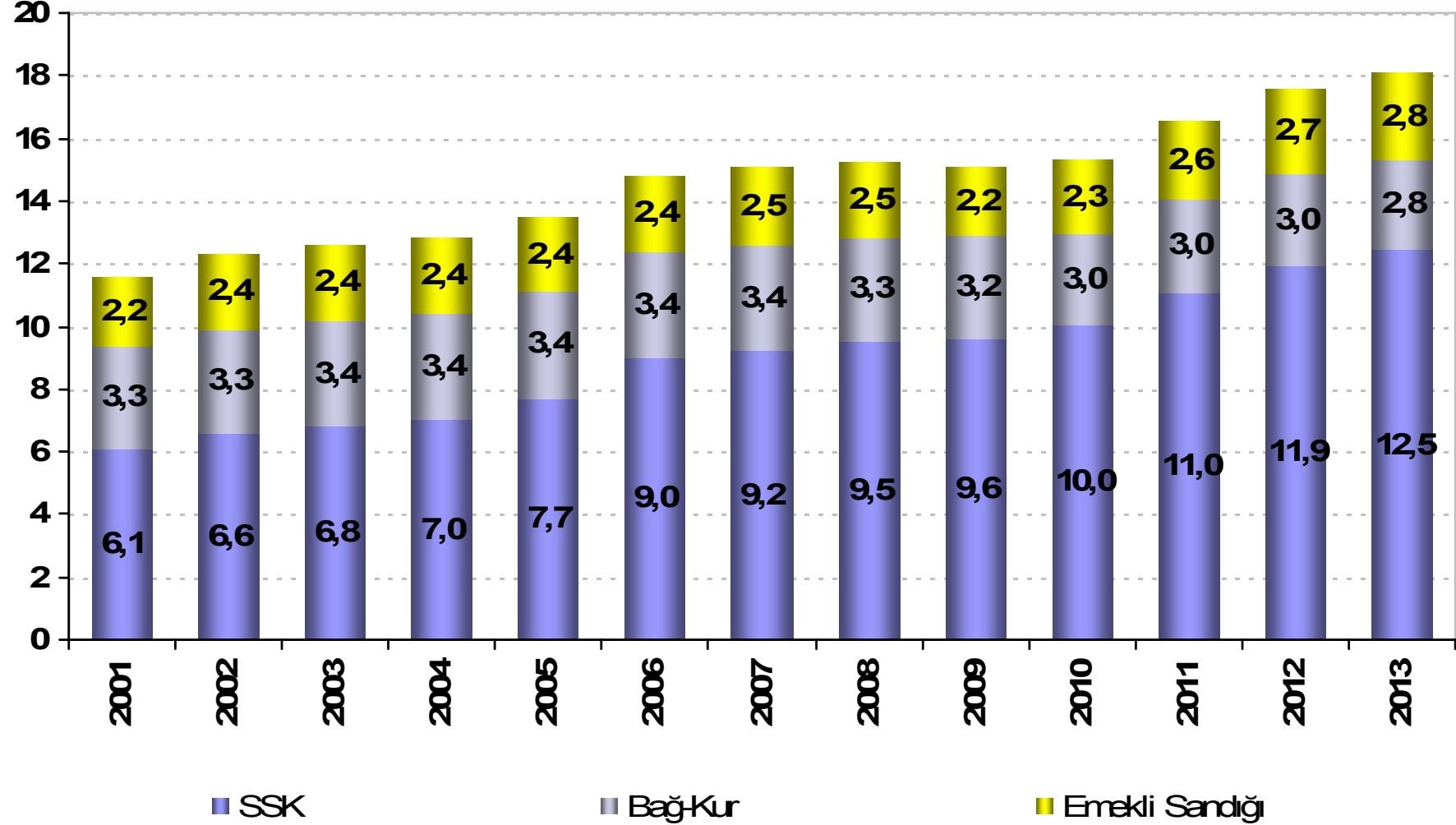
İstihdam Üzerindeki Vergi Yükleri* (Toplam maliyetin yüzdesi olarak, 2012)

(*) Ortalama Kazançlı, Bekar ve Çocuksuz Çalışan

Kaynak: OECD Taxing Wages 2013

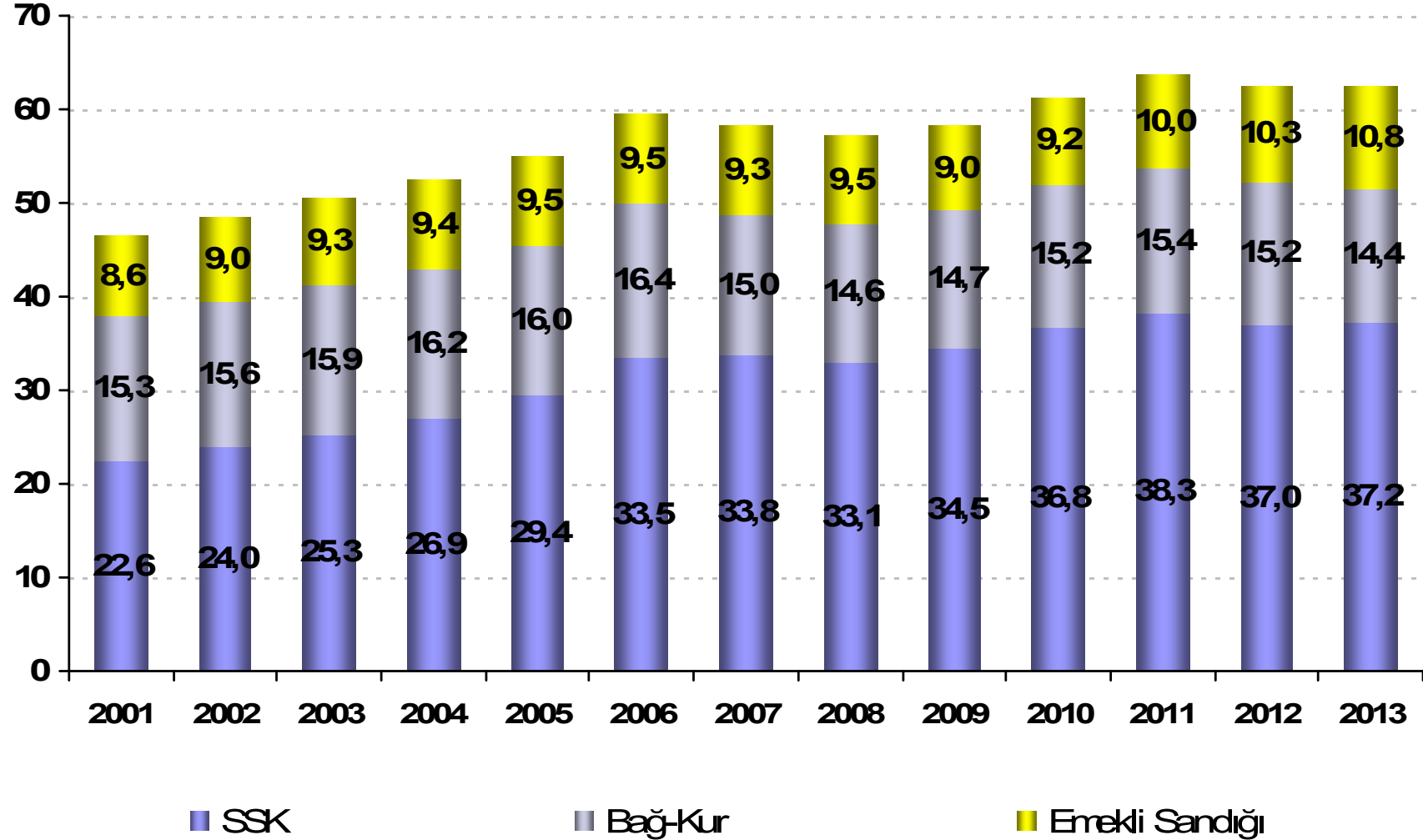
Sigortalı Çalışan Sayısı (Milyon Kişi)

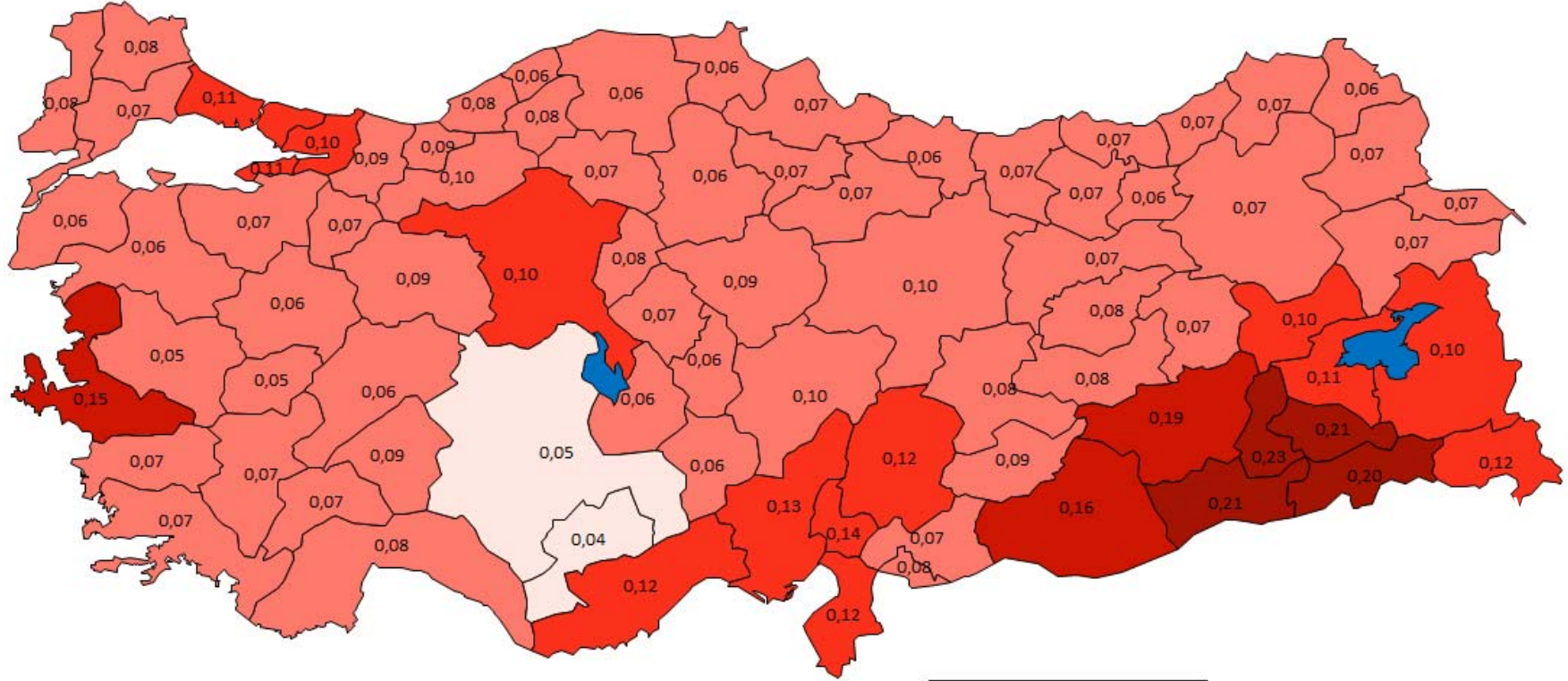
Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu, 2013 Aralık Sigortalı İstatistikleri

Sosyal Güvenlik Sisteminin Kapsamı (Milyon Kişi)

(Çalışanlar ve Bakmakla Yükümlü Oldukları)

İllere Göre İşsizlik Oranları (2013)

	0%	-	5%
	5%	-	10%
	10%	-	15%
	15%	-	20%
	20%	-	25%
	25%	-	30%

En Yüksek On İl	
Batman	23%
Mardin	21%
Siirt	21%
Şırnak	20%
Diyarbakır	19%
Şanlıurfa	16%
İzmir	15%
Osmaniye	14%
Adana	13%
Mersin	12%

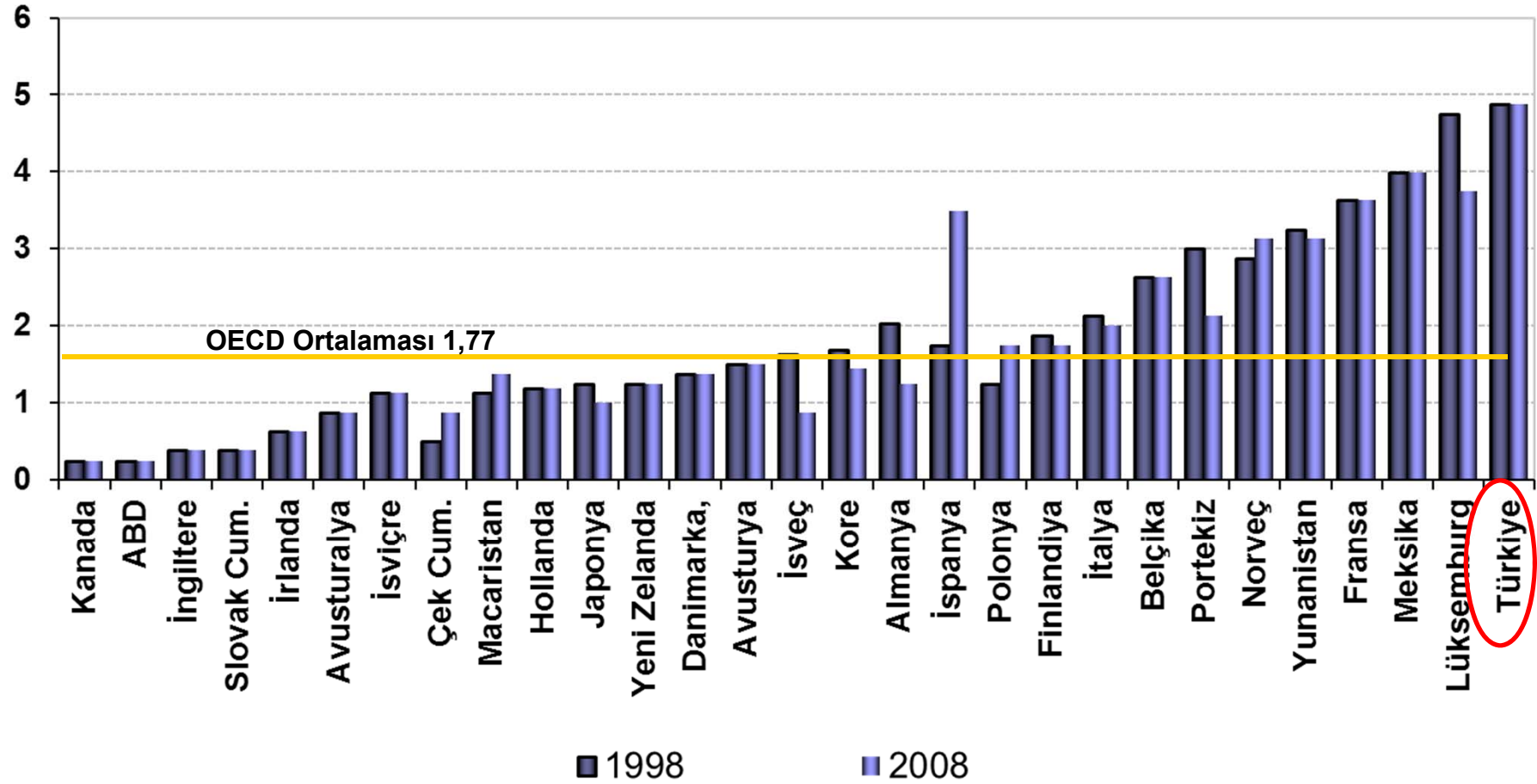
Kaynak: TÜİK, 08.10.2014

İstihdamın İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı, 2011 (%)

	Tarım	Sanayi	Hizmetler
Türkiye	25,5	26,5	48,1
Meksika	13,4	24,4	62,2
Polonya	13,1	30,7	56,2
Kore	6,4	24,8	68,9
Macaristan	4,9	30,9	64,2
İspanya	4,2	21,9	73,9
İtalya	3,7	28,8	67,5
Japonya	3,5	24,8	71,7
Çek. Cum.	3,0	38,5	58,5
Kanada	2,1	19,8	78,1
İngiltere	1,2	19,1	79,7

İstihdamı Koruma Mevzuatının Yarı Zamanlı Çalışanlar Üzerindeki Kısıtlayıcılığı

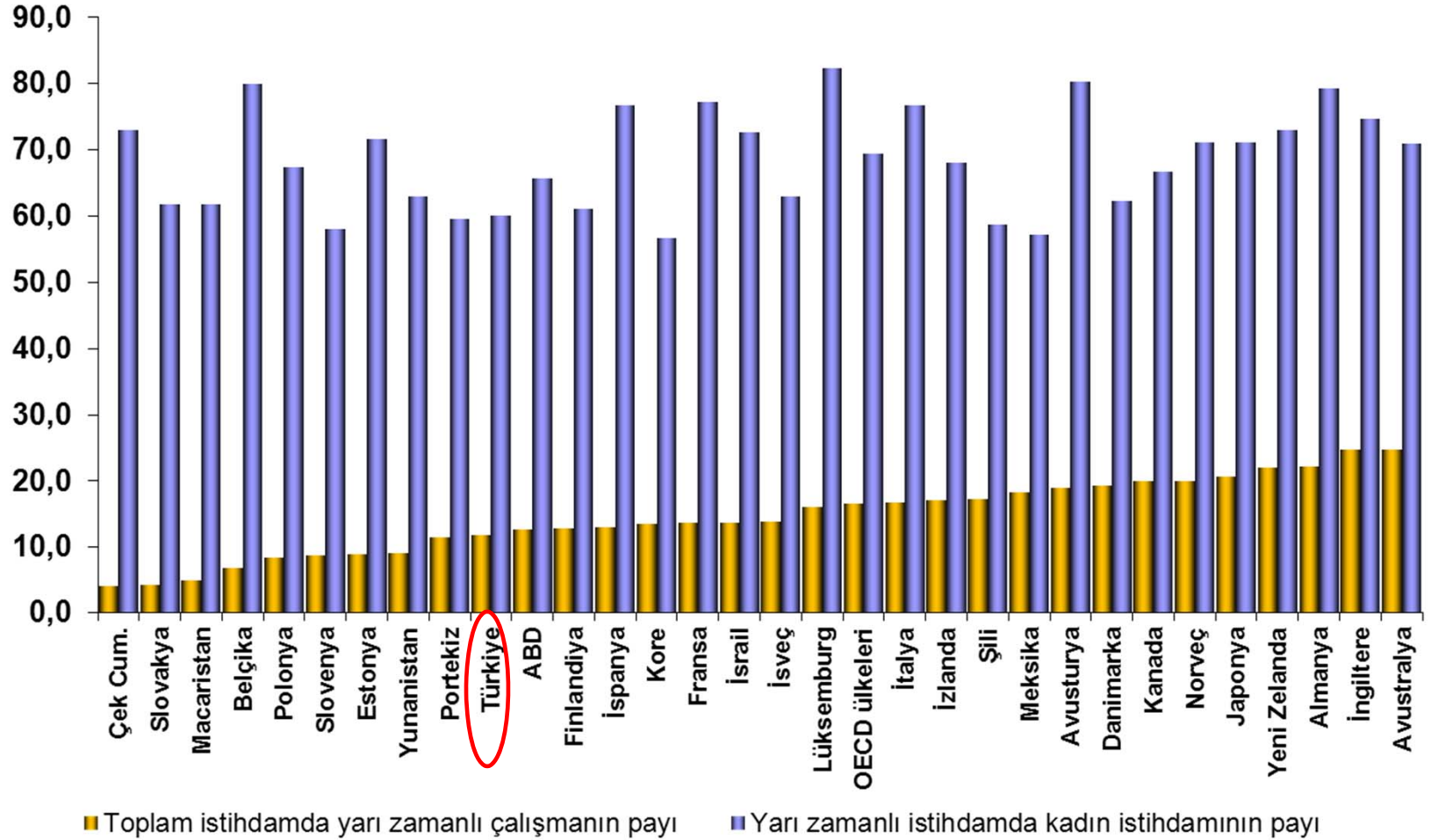
(Endeks Skalası 0-6 Arasında En Az Kısıtlayıcıdan En Fazlaya)

Kaynak: OECD Labour Force Statistics Database

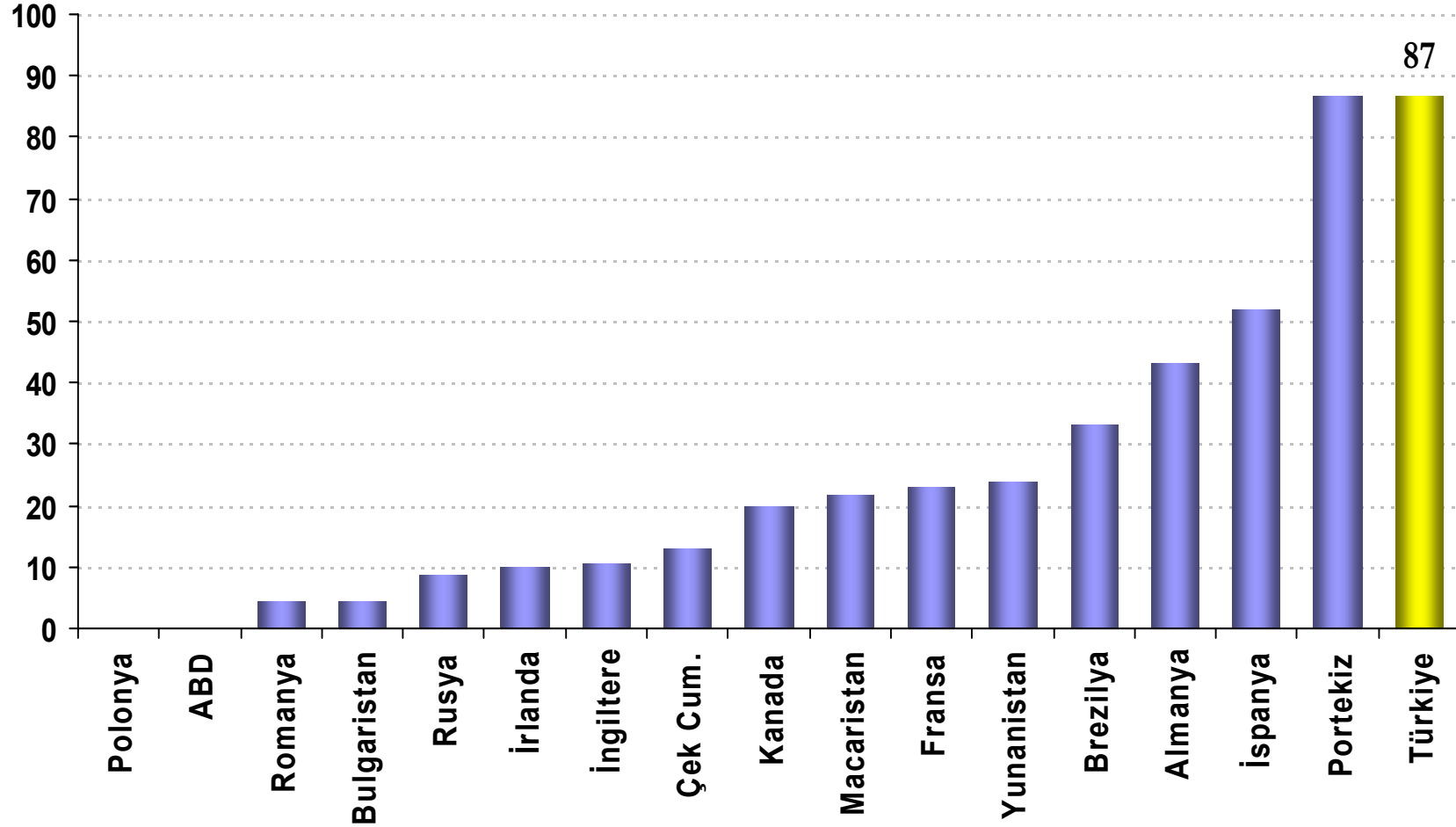

Yarı Zamanlı Çalışma (% , 2011)

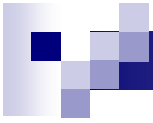

Kıdem Tazminatı Yüğü (2010)

(20 Yıllık Hizmet Karşılığı Kaç Haftalık Ücret Tutarında Ödendiğı)

Kaynak: Dünya Bankası Doing Business in 2011 Raporu Veritabanı

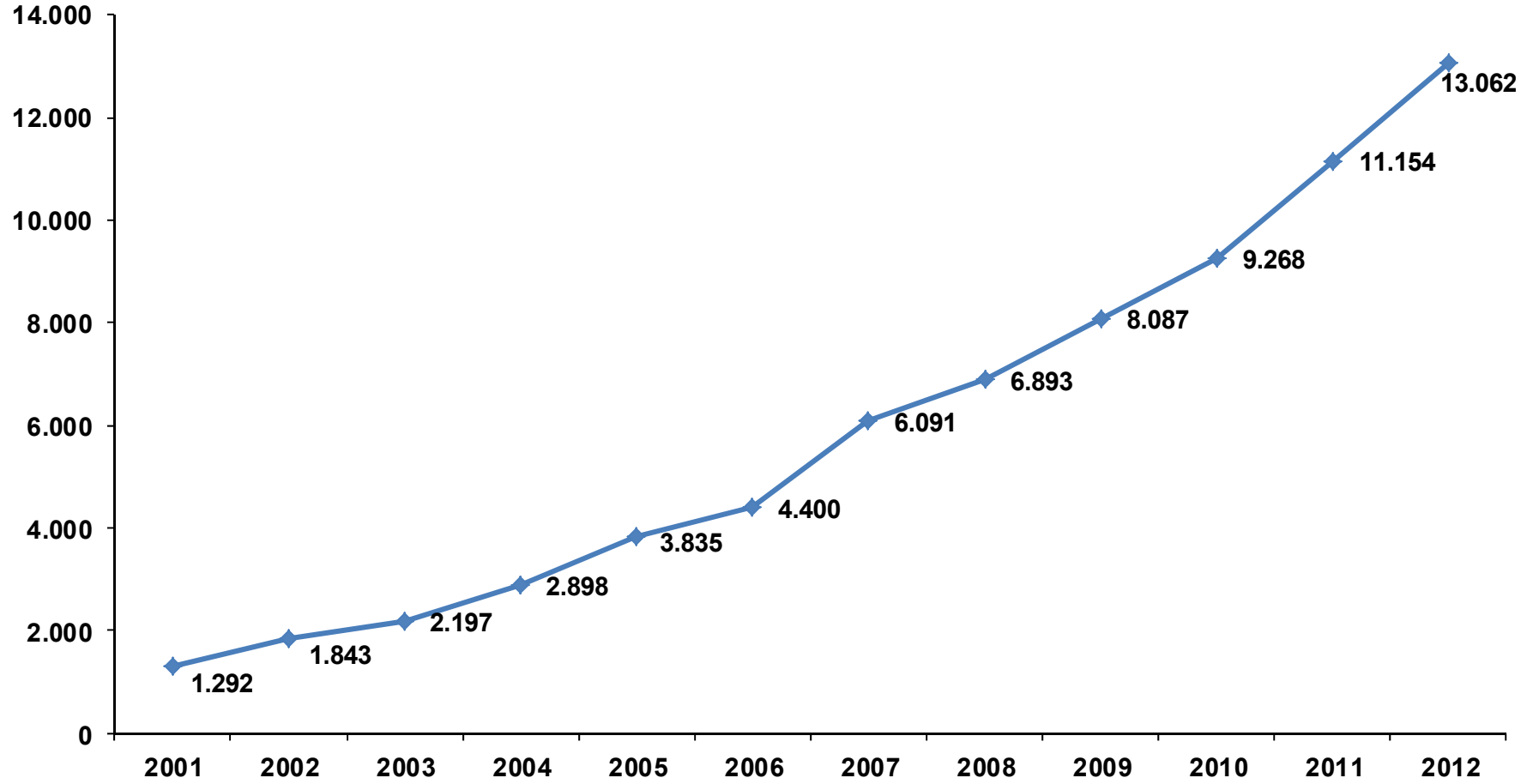
AR-GE

Türkiye'nin Ar-Ge Harcamaları (Cari SAGP, Dolar)

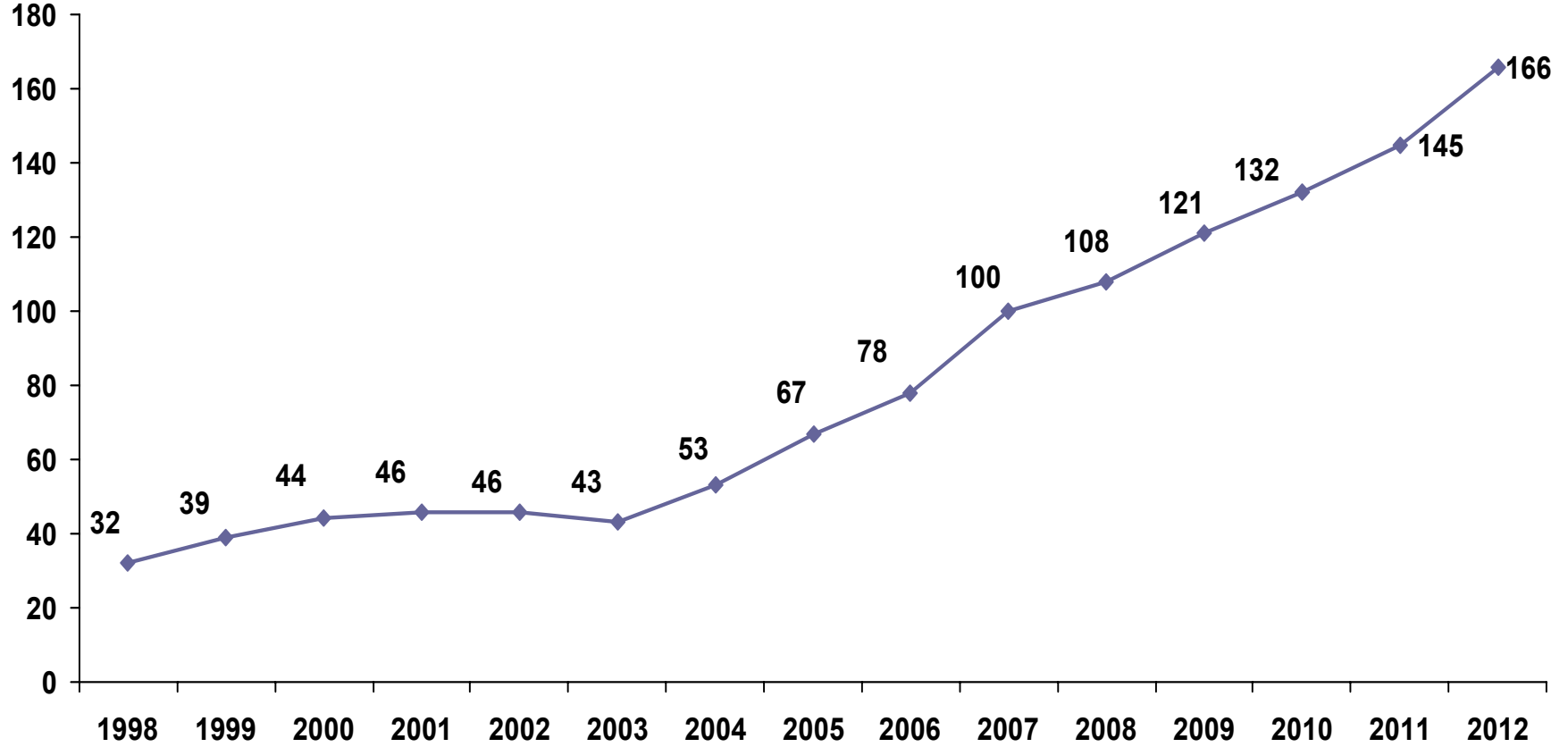
- 2002 yılında **3** milyar dolar
- 2012 yılında **12,7** milyar dolar
- 2002-2011 arasında **% 320,6** artış

Ar-Ge Harcaması* (Milyon TL)

*2011 fiyatlarıyla
Kaynak: TÜİK

Kişi Başına Ar-Ge Harcaması (SAGP, Dolar)

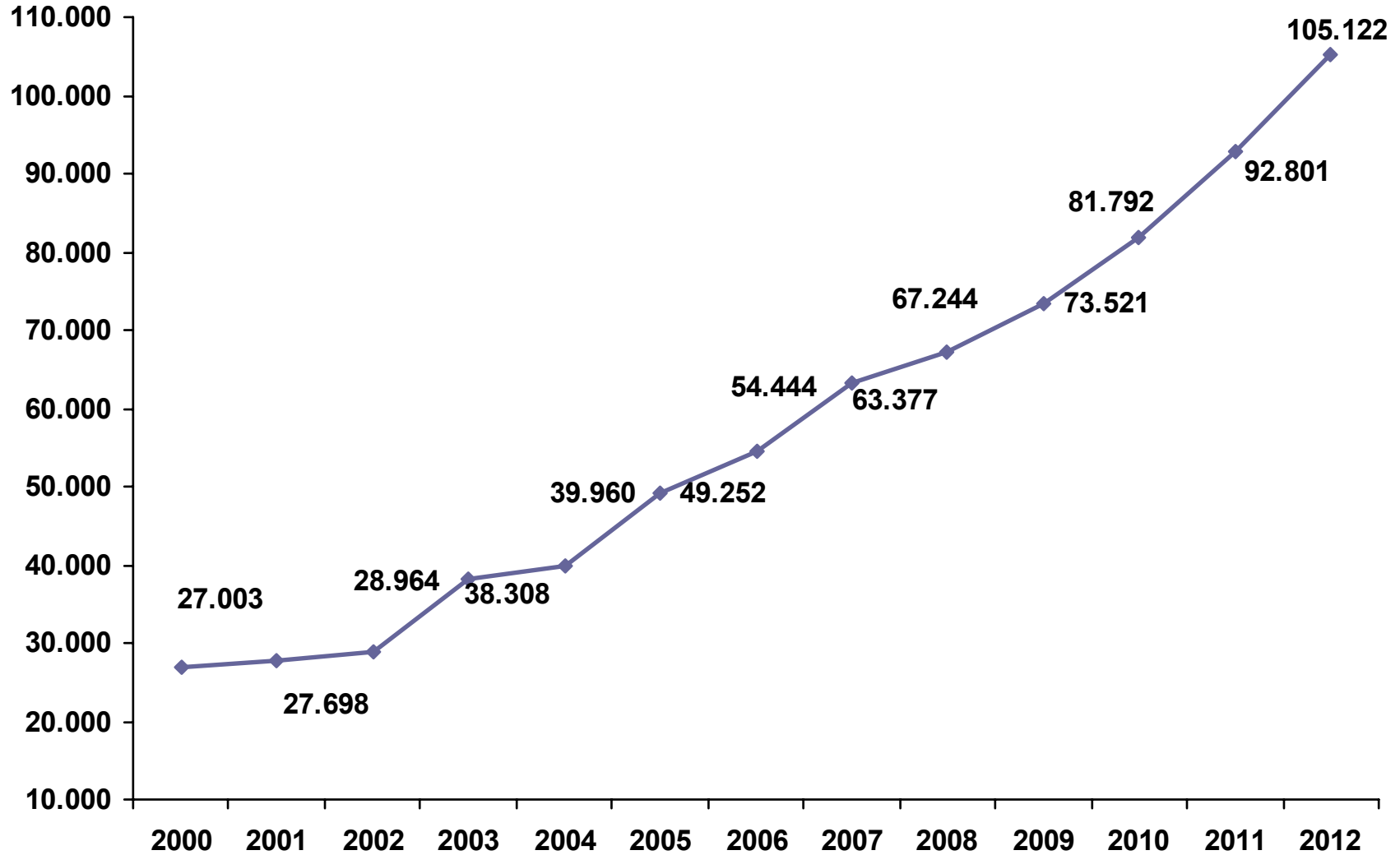
Kaynak: TÜBİTAK

Türkiye'nin Tam Zaman Eşdeğer (TZE) Ar-Ge Personeli Sayısı

- 2002 yılında **28.964** kişi
- 2012 yılında **105.122** kişi
- 2002-2012 yılları arasında **% 262** artış

Türkiye'nin Tam Zaman Eşdeğer (TZE) Ar-Ge Personeli Sayısı

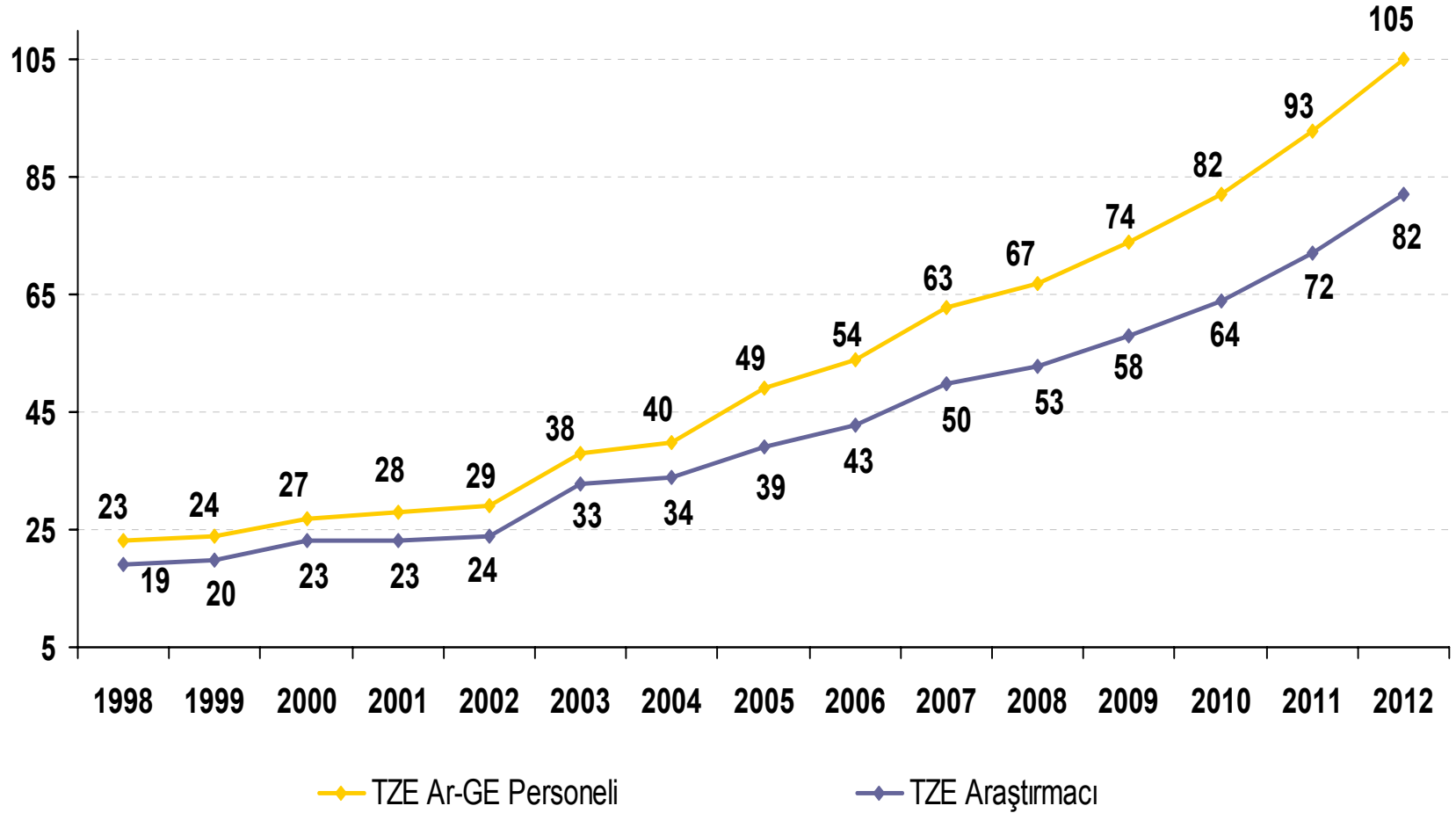

Türkiye'nin TZE Araştırmacı Sayısı

- 2002 yılında **23.995** kişi
- 2012 yılında **82.122** kişi
- 2002-2012 arasında **% 242** artış

TZE Ar-Ge İnsan Gücü (1000 Kişi)

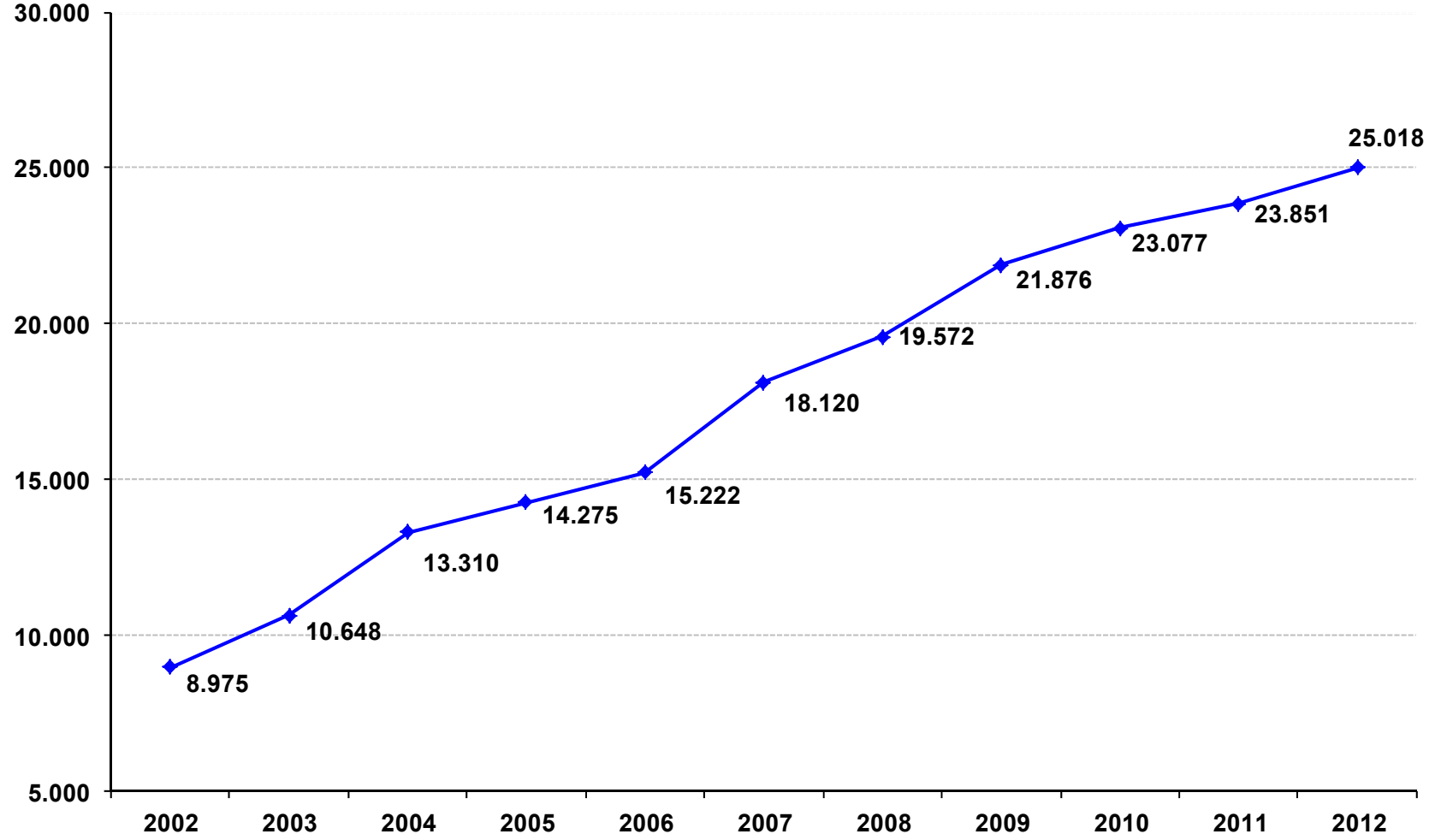

Türkiye'nin Bilimsel Yayın Sayısı

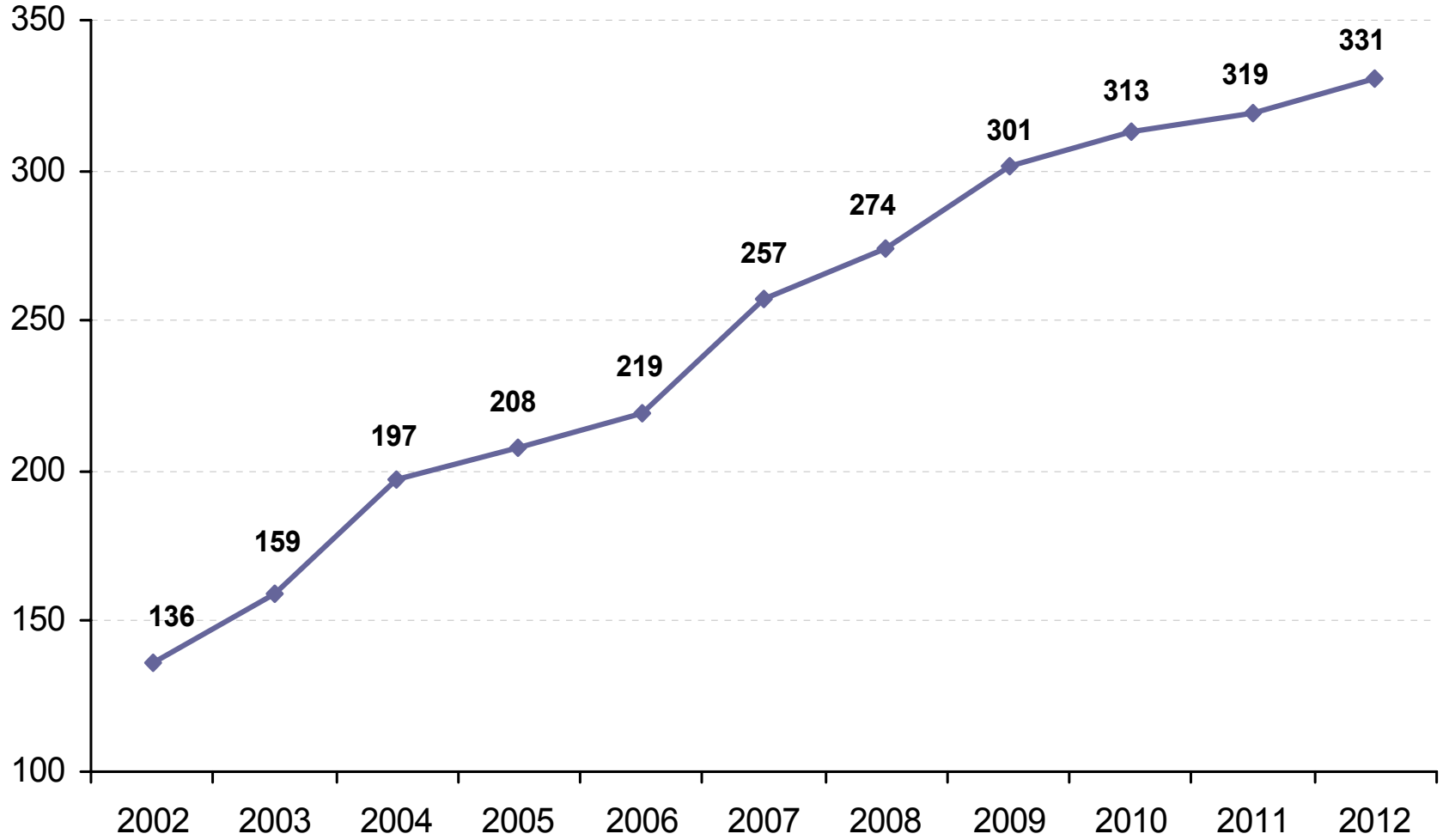
- 2002 yılında **8.975** yayın
- 2012 yılında **25.018** yayın
- 2002-2012 yılları arasında **% 179** artış

Türkiye'nin Bilimsel Yayın Sayısı

Kaynak: TÜBİTAK

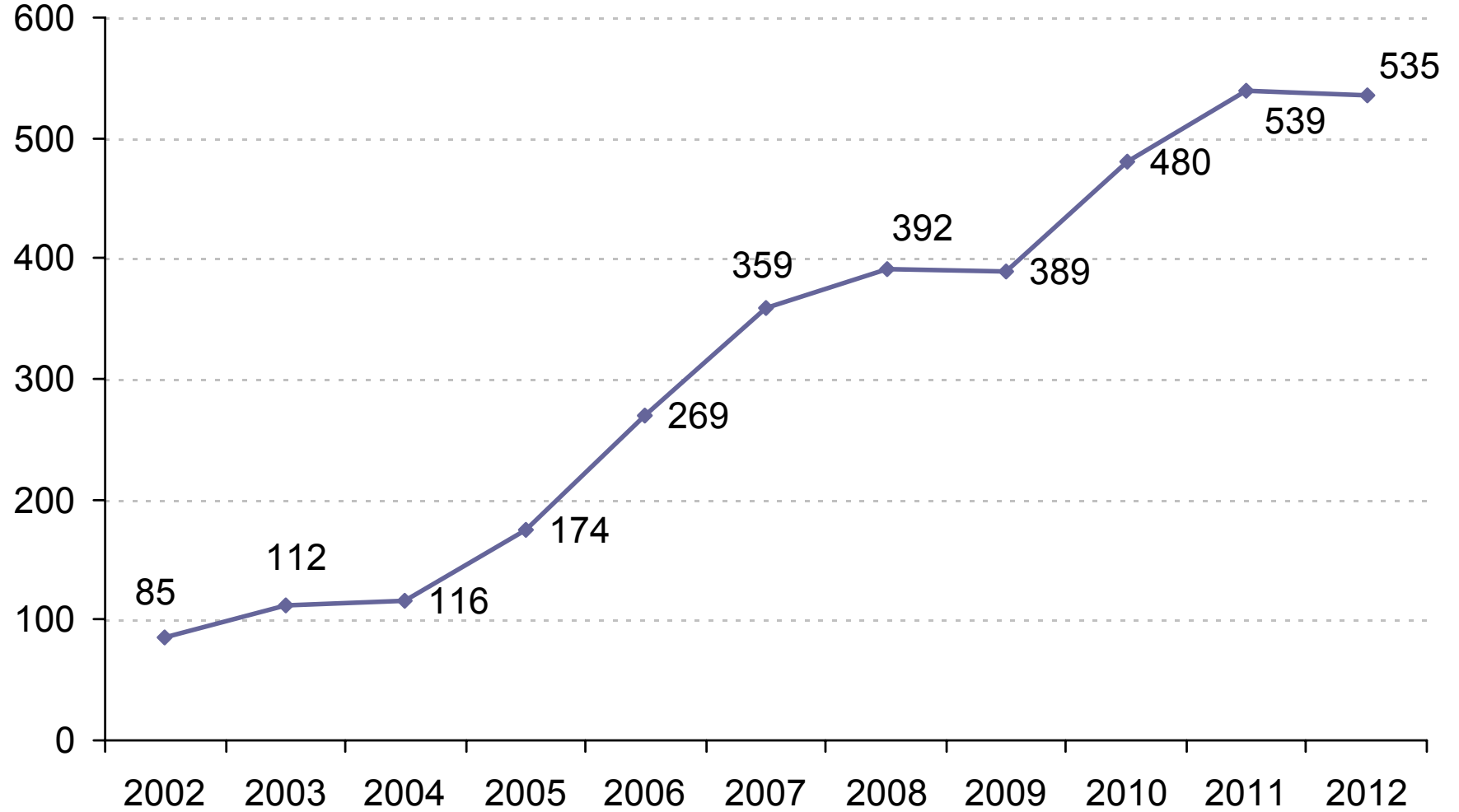
Milyon Kişi Başına Düşen Bilimsel Yayın Sayısı

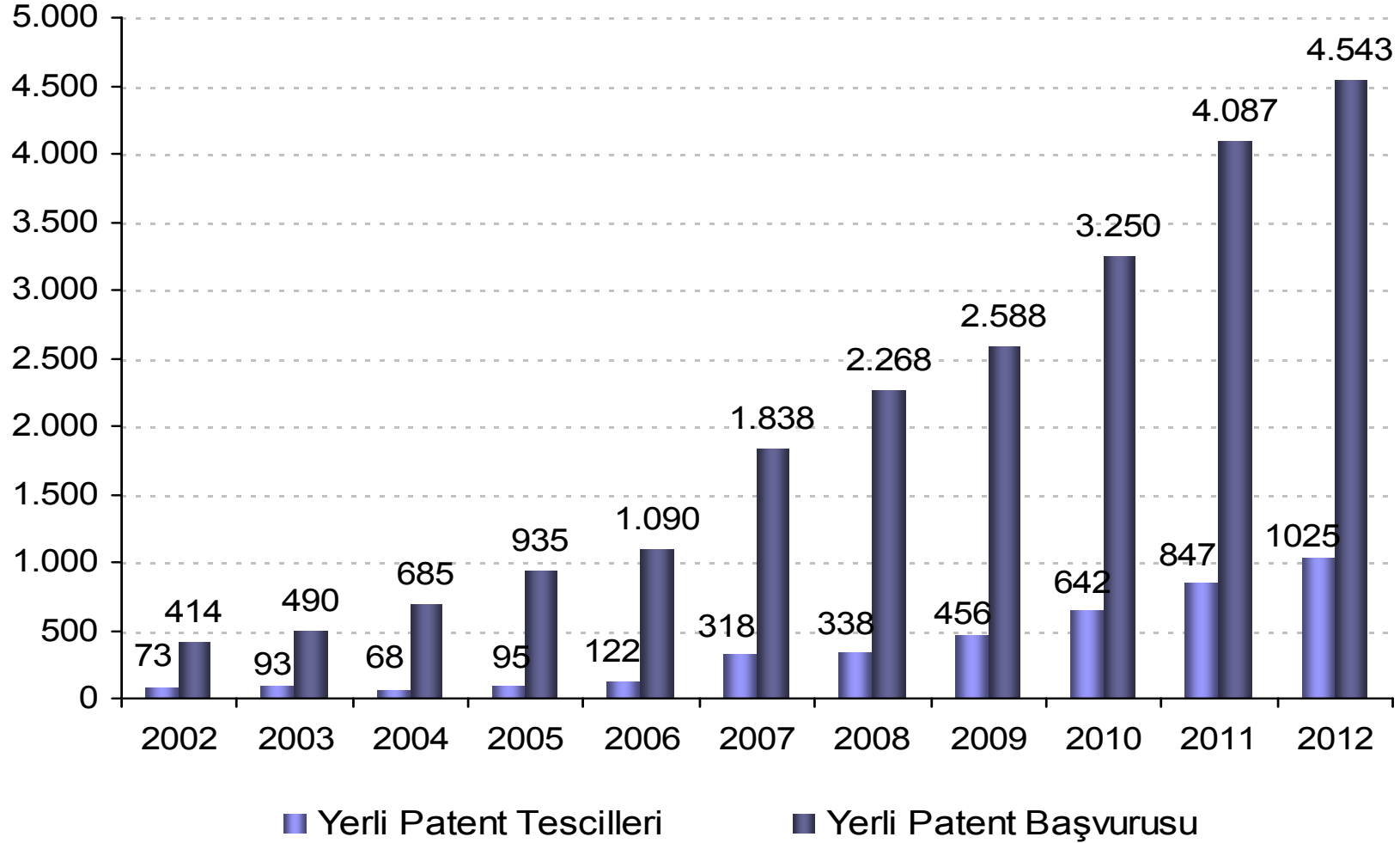
Türkiye'nin Uluslararası Patent Başvuruları

- 2002 yılında **85** uluslararası patent başvurusu
- 2012 yılında **535** uluslararası patent başvurusu
- 2002-2012 arasında **% 529** artış

Türkiye'nin Uluslararası Patent Başvuruları

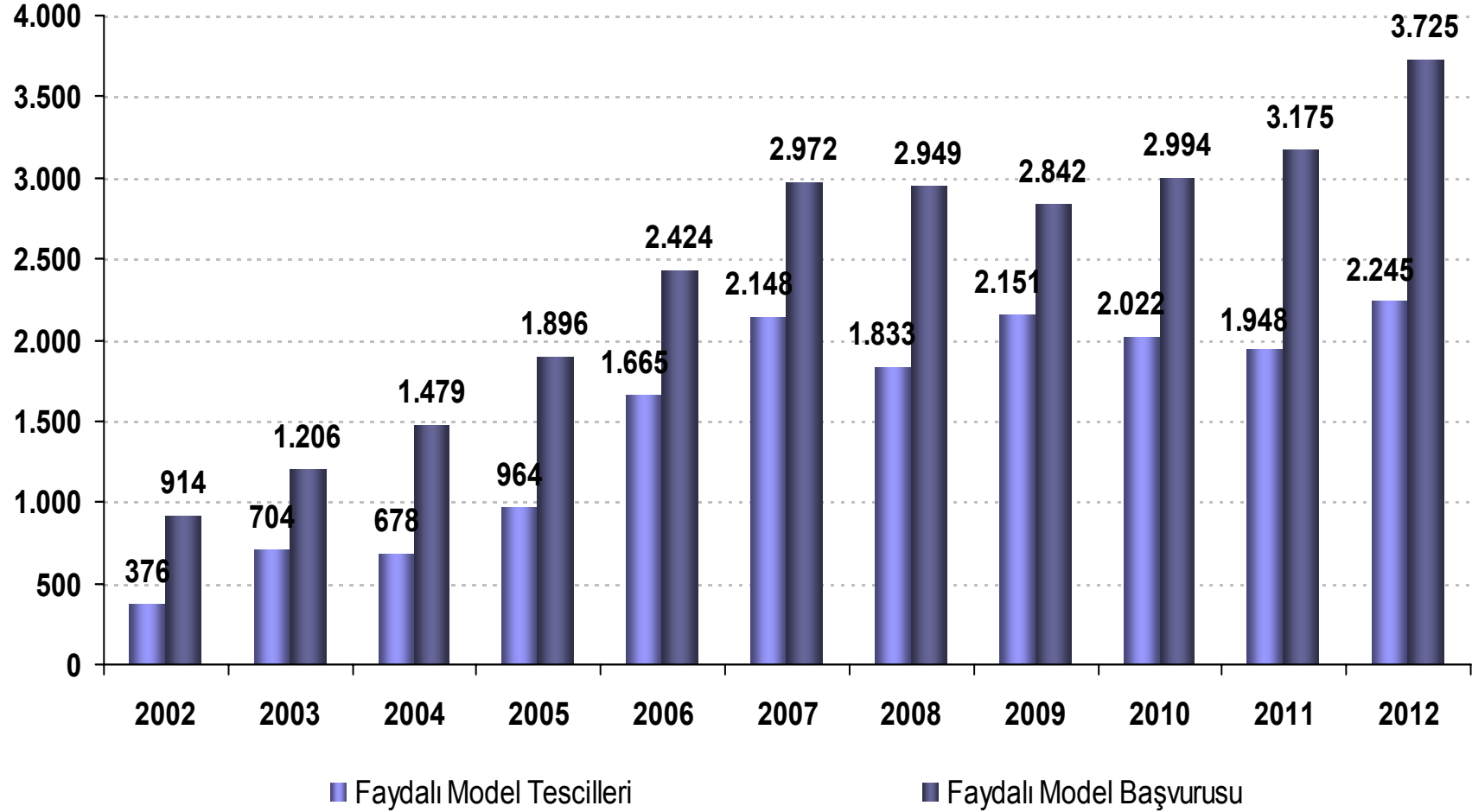
Yerli Patent Başvuru ve Tescilleri

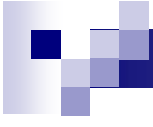
Kaynak: TPE

Faydalı Model Başvuru ve Tescilleri (Adet)

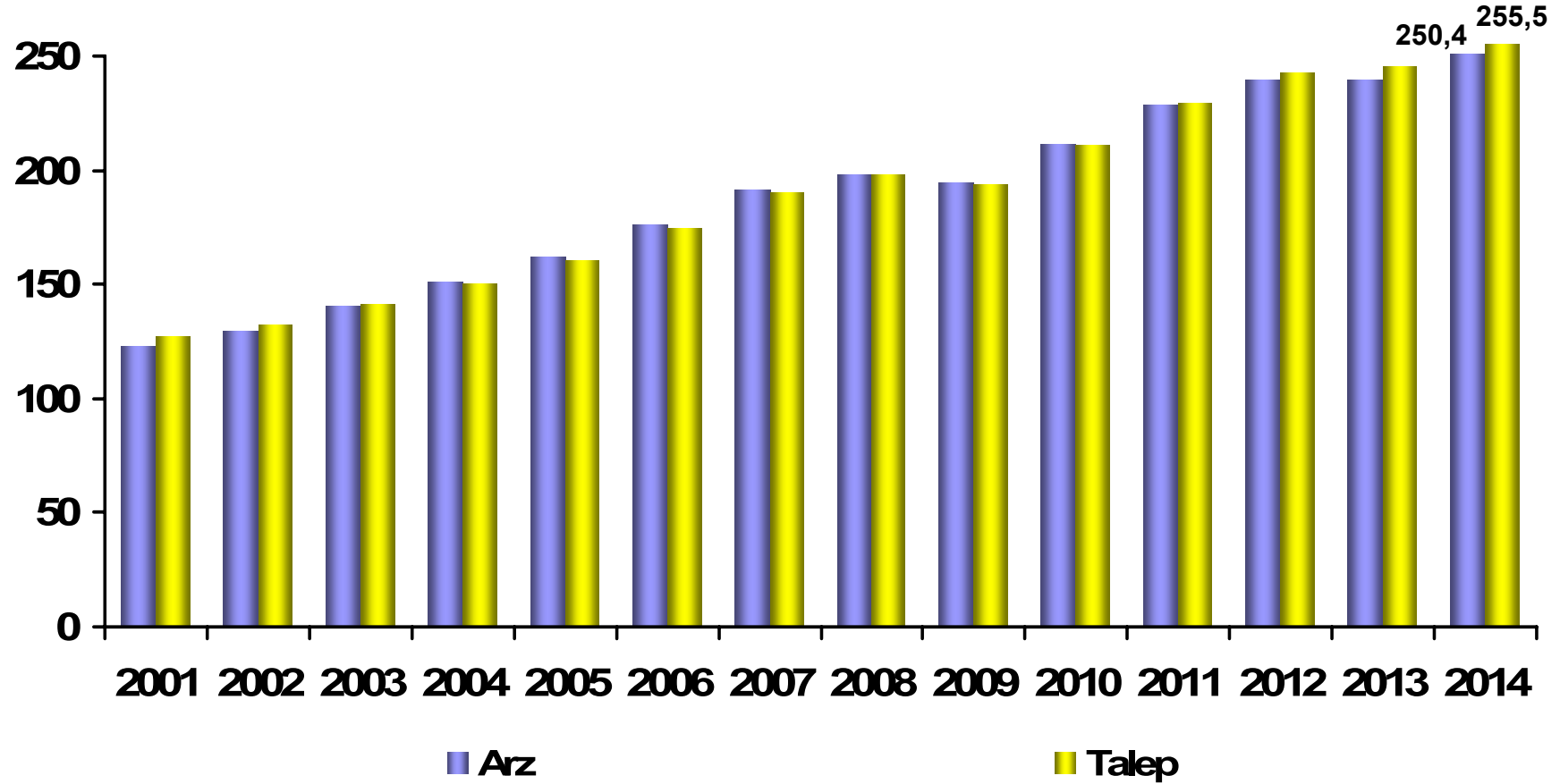

Kaynak: TPE

ENERJİ SEKTÖRÜ

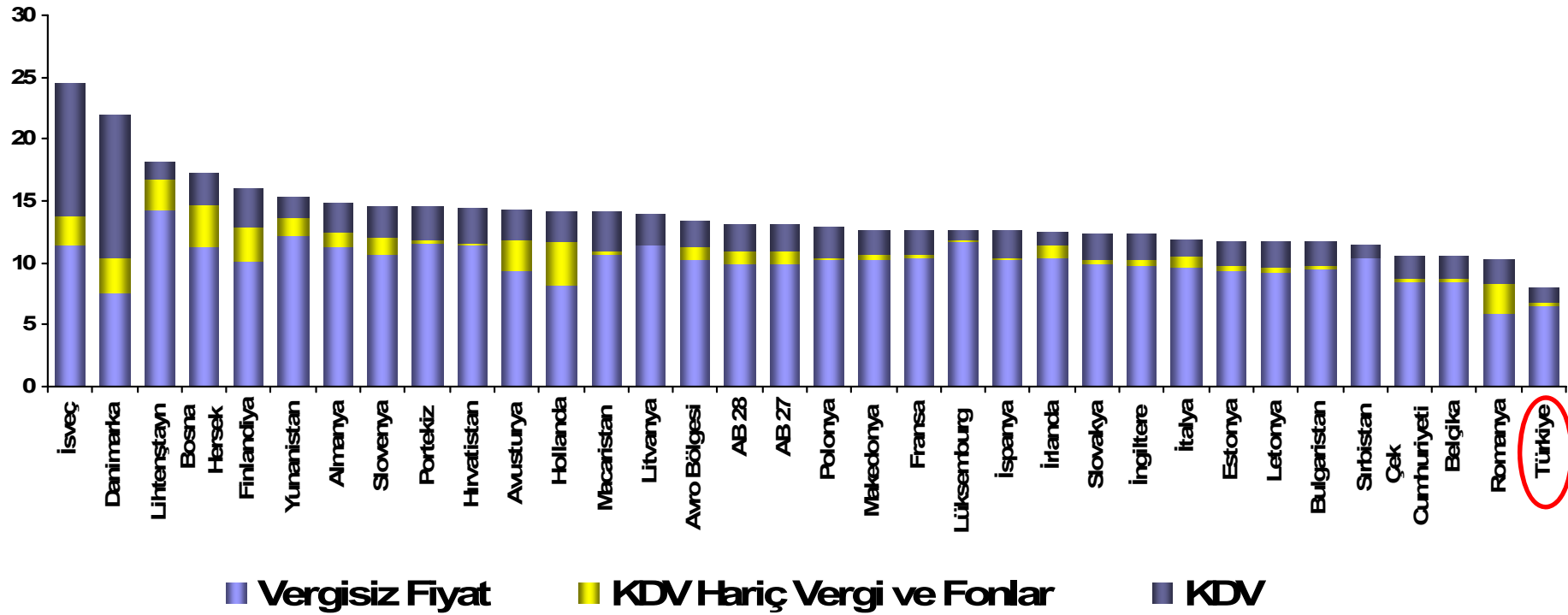
Türkiye’de Elektrik Arz ve Talebi (Milyar kWh)

Kaynak: TEİAŞ

Sanayi Doğalgaz Fiyatları

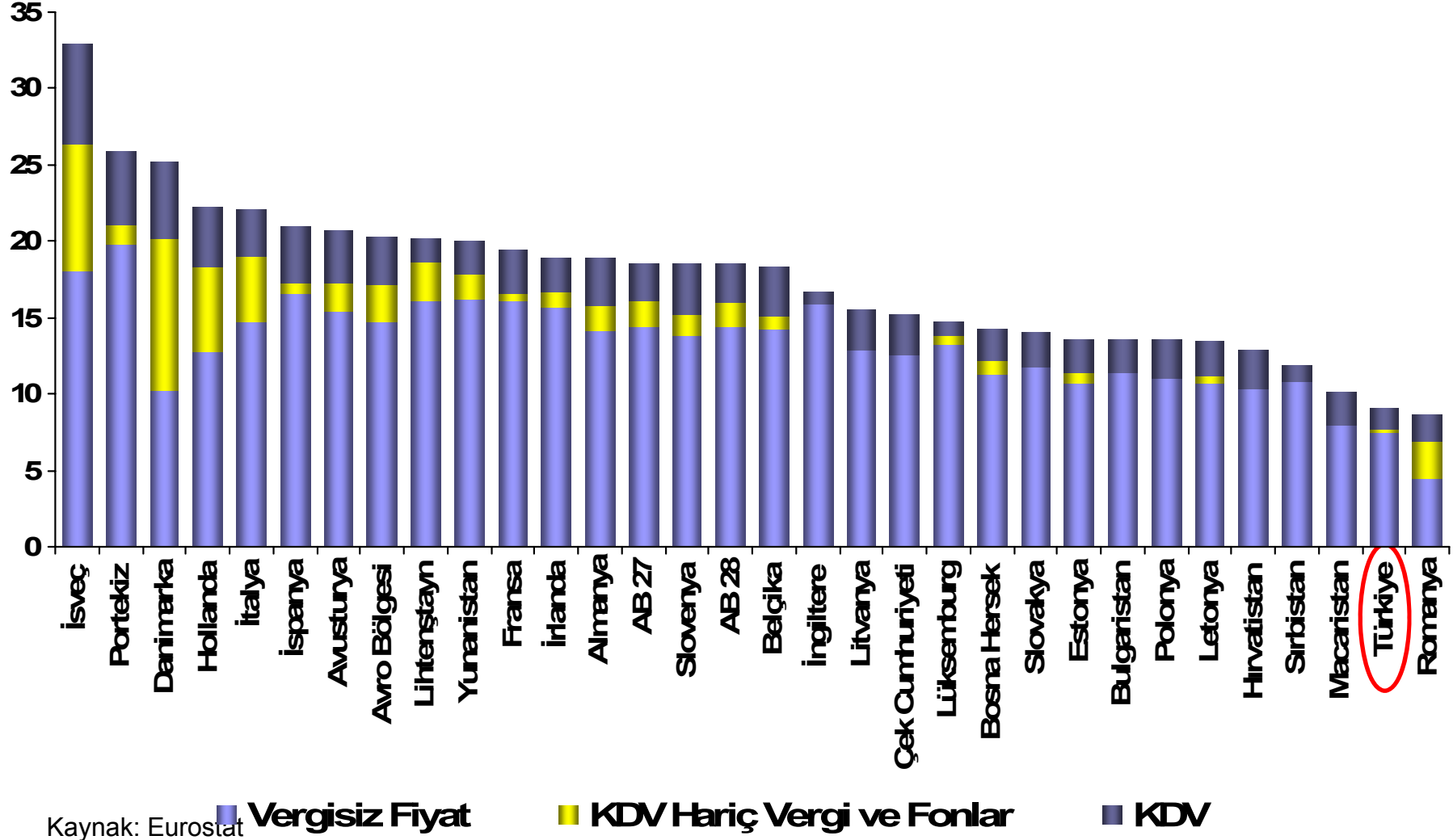
(Avro / GigaJoule, Yıllık Tüketimi 10.000 GJ-100.000GJ Olan Tüketiciler İçin, 2014 1. Yarı)

Kaynak: Eurostat

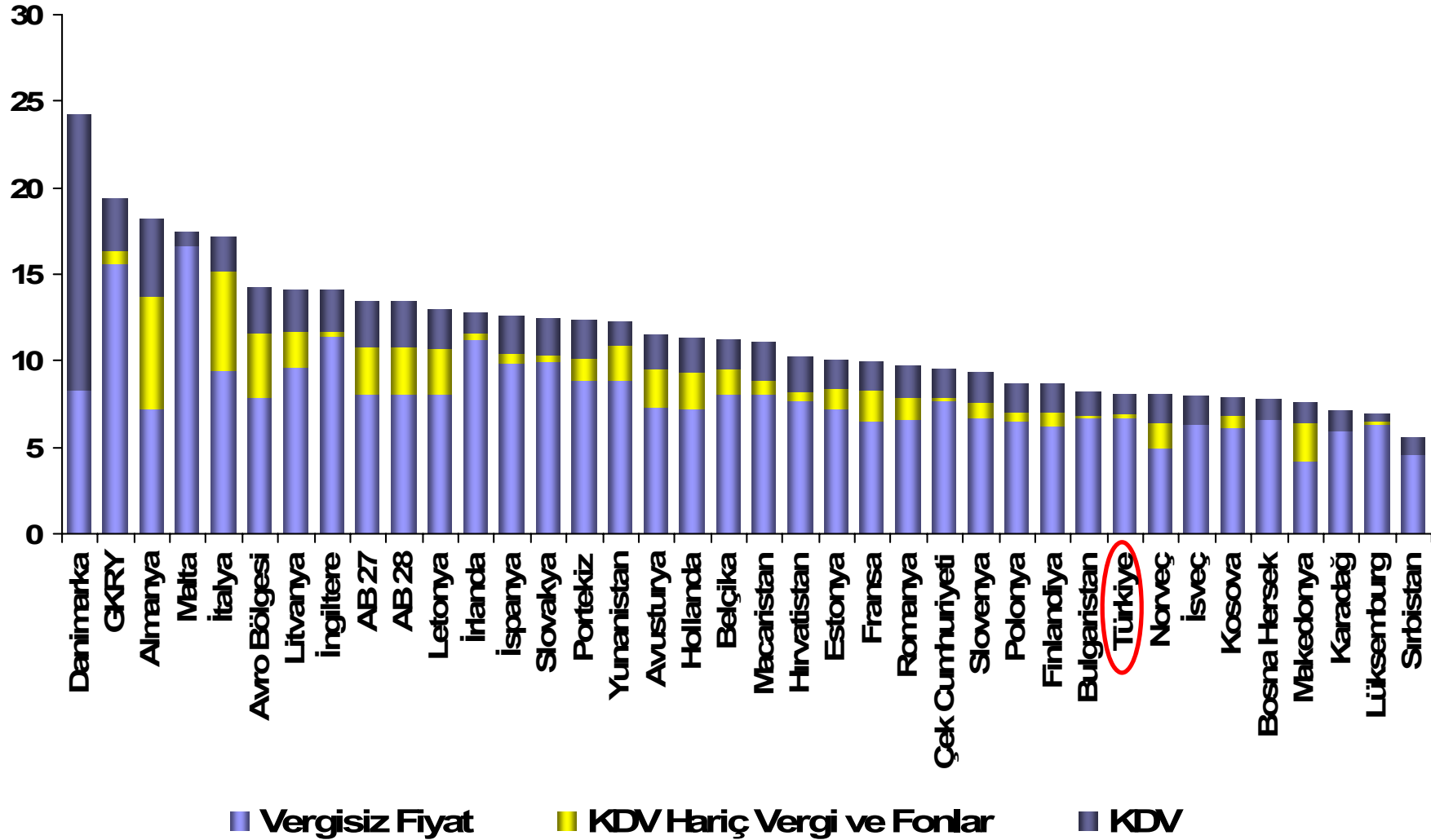
Mesken Doğalgaz Fiyatları

(Avro / GigaJoule, Yıllık Tüketimi 20 GJ – 200 GJ Olan Tüketiciler İçin, 2014 1. Yarı)

Sanayi Elektrik Fiyatlarında AB-Türkiye Karşılaştırması

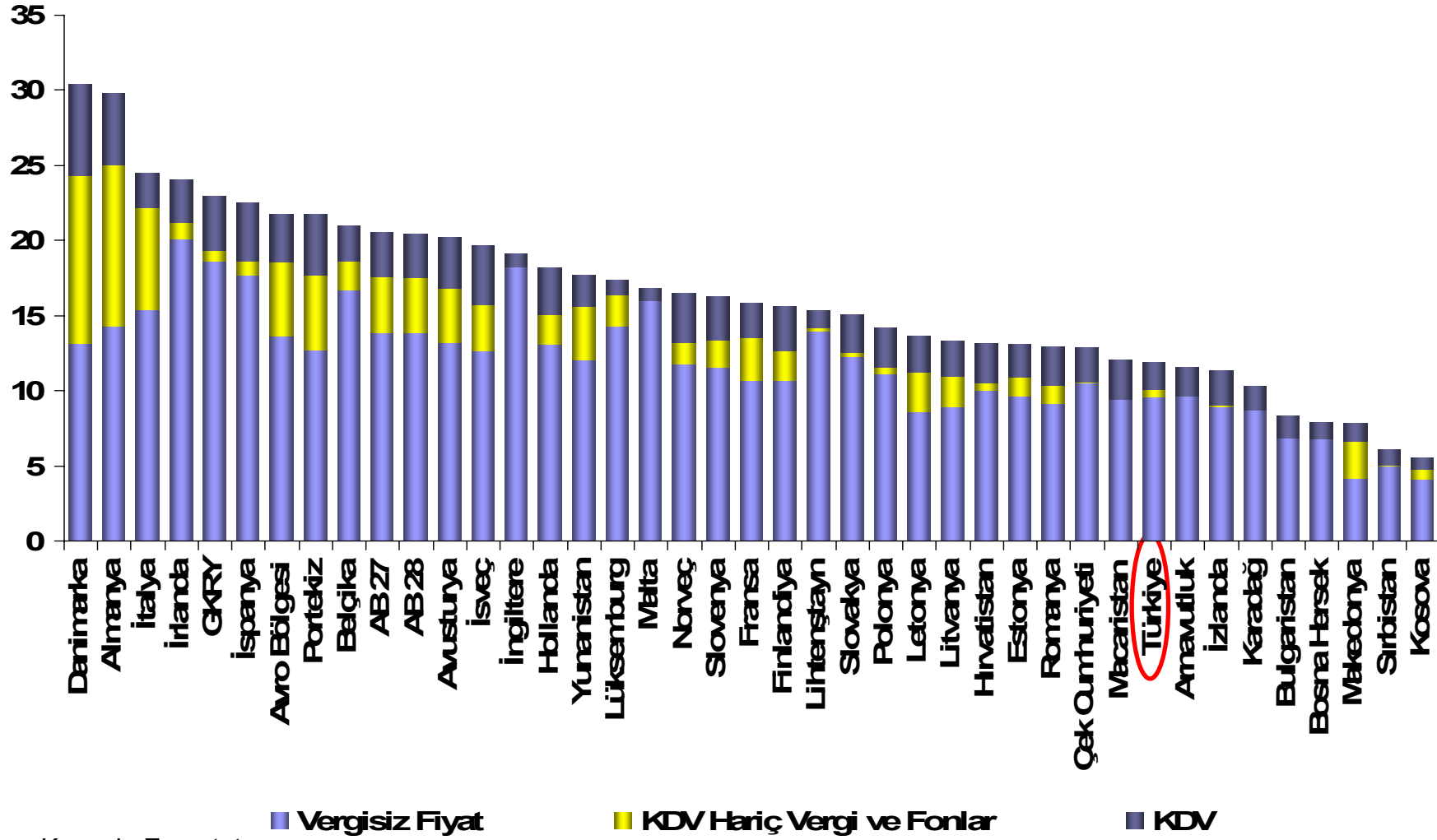
(Avrocent / kWh, Yıllık Tüketimi 2.000MWh – 20.000Mwh olan Tüketiciler İçin, 2014 1. Yarı)

Kaynak: Eurostat

Mesken Elektrik Fiyatlarında AB-Türkiye Karşılaştırması

(Avrocent / kWh, Yıllık Tüketimi 2.500 kWh- 5.000 kWh Olan Tüketiciler İçin, 2014 1. Yarı)

Kaynak: Eurostat

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Hazine Müsteşarlığı

Mart 2015